

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

C 124



Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

61. gadagājums

2018. gada 9. aprīlis

Saturs

IV *Paziņojumi*

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Eiropas Komisija

2018/C 124/01

Komisijas paziņojums – Tehniski norādījumi par atkritumu klasificēšanu 1

LV

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

Komisijas paziņojums – Tehniski norādījumi par atkritumu klasificēšanu

(2018/C 124/01)

Šā paziņojuma mērķis ir sniegt tehniskus norādījumus attiecībā uz dažiem aspektiem Direktīvā 2008/98/EK par atkritumiem ("Atkritumu pamatdirektīva" vai "APD") ⁽¹⁾ un Komisijas Lēmumā 2000/532/EK par atkritumu sarakstu ("Atkritumu saraksts" vai "AtS"), kas pārskatīts 2014. un 2017. gadā ⁽²⁾.

It īpaši tajā ir sniegti skaidrojumi un norādījumi nacionālajām iestādēm, to vidū pašvaldību iestādēm, un uzņēmumiem (piemēram, attiecībā uz atļauju izsniegšanas jautājumiem) par to, kā pareizi interpretēt un piemērot attiecīgos ES tiesību aktus par atkritumu klasificēšanu, proti, attiecībā uz atkritumu bīstamo īpašību noteikšanu, atkritumu novērtēšanu, lai noteiktu, vai tiem ir bīstamas īpašības, un galvenokārt – atkritumu klasificēšanu par bīstamiem vai nebīstamiem.

Paziņojums ir pieņemts pēc sarunām un apspriedēm ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām ⁽³⁾.

Paziņojums sastāv no trim nodaļām un četriem pielikumiem:

- 1. nodaļā ir sniegts vispārējs ievads par atkritumu klasificēšanu un instrukcijas par to, kā jālasa sniegtie norādījumi.
- 2. nodaļa sniedz īsu ieskatu atkritumus reglamentējošo ES tiesību aktu attiecīgajās daļās, kā arī pievēršas to relevancei (bīstamo) atkritumu definēšanā un klasificēšanā.
- 3. nodaļa apraksta atkritumu klasificēšanas procesa galvenās darbības, pievēršoties pamatjēdzieniem, bet neaplūkojot jautājumus detalizēti.

Detalizētas informācijas vajadzībām ir dotas norādes uz attiecīgajiem pielikumiem, kuros konkrētie aspekti ir aprakstīti plašāk:

- 1. pielikums informē par Atkritumu sarakstu un par to, kā izraudzīties pareizos Atkritumu saraksta ierakstus.
- 2. pielikums iepazīstina ar dažādajiem avotiem, no kuriem gūstama informācija par bīstamām vielām un to klasifikāciju.
- 3. pielikums apraksta principus katras bīstamās īpašības (no HP 1 līdz HP 15) novērtēšanai.
- 4. pielikums aplūko pamatjēdzienus un min atkritumu paraugu ņemšanai un ķīmisko analīžu veikšanai pieejamos standartus un metodes.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.)

⁽²⁾ Komisijas Lēmums 2000/532/EK par atkritumu sarakstu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/98/EK (OV L 226, 6.9.2000., 3. lpp.)

⁽³⁾ Apspriešanās ar ieinteresētajām personām norisinājās 2015. gada jūnijā un ilga vienu mēnesi; sk. http://ec.europa.eu/environment/waste/hazardous_index.htm. 2015. gada 30. jūnijā Briselē notika seminārs ieinteresētajām personām.

Šis dokuments sniedz spēkā esošajiem ES tiesību aktiem atbilstošus precizējumus, ņemot vērā dažādo ES dalībvalstu vadlīnijas attiecībā uz atkritumu klasifikāciju.

Vajadzības gadījumā šos tehniskos norādījumus var atjaunināt, ņemot vērā attiecīgo ES tiesību aktu īstenošanas pieredzi.

Šajā paziņojumā sniegtie norādījumi neskar interpretāciju, ko var sniegt Eiropas Savienības Tiesa. Šajos tehniskajos norādījumos paustie viedokļi nevar skart nostāju, kādu Komisija var pieņemt Tiesas priekšā.

SAĪSINĀJUMI

PTP	Pielāgošanās tehnikas progresam
BDE	Bromēti difenilēteri
LPTP atsaucē dokuments	Labāko pieejamo tehnisko paņēmieni atsaucē dokuments
BTEX	Benzols, toluols, etilbenzols un ksilēns
CEN	Eiropas Standartizācijas komiteja
KM	Klasifikācija un marķēšana
CLP	Klasifikācija, marķēšana un iepakojums
CLRTAP	Konvencija par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos
ECHA	Eiropas Ķīmikāliju aģentūra
EVA	Eiropas Vides aģentūra
NTRL	Nolietots transportlīdzeklis
GHS	Globāli harmonizētā sistēma
ONV	Ozona slāni noārdošā viela
PAH	Policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži
NOP	Noturīgs organiskais piesārņotājs
DDL	Drošības datu lapa
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
WAC	Atkritumu pieņemšanas kritēriji
EEIA	Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi

SATURA RĀDĪTAJS

Lappuse

SAĪSINĀJUMI	3
1. IEVADS	5
1.1. Pamatinformācija	5
1.2. Norādījumu adresāti	5
1.3. Kā lasīt norādījumus	5
2. TIESISKAIS REGULĒJUMS	6
2.1. Tiesību akti par atkritumiem	6
2.1.1. Atkritumu pamatdirektīva (APD)	6
2.1.2. Eiropas Atkritumu saraksts	7
2.1.3. Atkritumu sūtījumu regula (ASR)	8
2.1.4. Poligonu direktīva	8
2.1.5. Ieguves rūpniecības atkritumu direktīva	9
2.1.6. REACH regula	9
2.1.7. Klasifikācijas, marķēšanas un iepakojuma (CLP) regula	10
2.1.8. Noturīgo organisko piesārņotāju (NOP) regula	10
2.1.9. Seveso III direktīva	11
3. ATKRITUMU KLASIFICĒŠANAS PROCEDŪRAS	12
3.1. Vispārīgā pieeja atkritumu klasificēšanai	12
3.1.1. 1. solis. Vai ir piemērojama APD?	13
3.1.2. 2. solis. Kurš AtS ieraksts jāpiemēro?	14
3.2. Ierakstu SB un SN attiecināšana	15
3.2.1. 3. solis. Vai informācijas par atkritumu sastāvu pietiek, lai varētu noteikt, vai tiem piemīt bīstamas īpašības, to saskaņā ar 4. soli vai nu aprēķinot, vai testējot?	16
3.2.2. 4. solis. Vai atkritumiem piemīt kāda no bīstamajām īpašībām HP 1–HP 15?	17
3.2.3. 5. solis. Vai ir zināms vai iespējams, ka atkritumi satur AtS pielikuma 2. punkta trešajā ievilkumā norādītus NOP?	18
PIELIKUMI:	
1. PIELIKUMS. Anotētais Atkritumu saraksts	21
2. PIELIKUMS. Datu avoti un pamatinformācija par bīstamām vielām	83
3. PIELIKUMS. Īpašas pieejas, kā noteikt bīstamas īpašības (no HP 1 līdz HP 15)	87
4. PIELIKUMS. Atkritumu paraugu ņemšana un ķīmiskā analizēšana	124
5. PIELIKUMS. Avoti un ārējas atsauces	134

1. IEVADS

1.1. Pamatinformācija

Atkritumu klasificēšana par bīstamiem vai nebīstamiem, un jo īpaši izpratne par to, kad un kādos apstākļos atkritumi jāuzskata par bīstamiem, ir būtiski aspekti visā atkritumu apsaimniekošanas ķēdē, proti, no atkritumu rašanās līdz to galīgajai apstrādei. No brīža, kad atkritumi ir pareizi klasificēti par bīstamiem, stājas spēkā vairāki svarīgi pienākumi, piemēram, attiecībā uz marķēšanu un iepakojšanu, bet arī attiecībā uz pieejamajiem atbilstīgajiem apstrādes risinājumiem.

ES ir iemantojusi pieredzi atkritumu nozari reglamentējošo tiesību aktu piemērošanā, un, 2014. un 2017. gadā pārskatot atkritumu klasificēšanas sistēmu un to īpašību sarakstu, kas padara atkritumus bīstamus, ir ņēmusi vērā zinātnisko un saimniecisko progresu. Šis tiesību aktu atjaunināšanas pasākums, kurā ņemti vērā arī pēdējos gados ieviestie būtiskie grozījumi ES tiesību aktos, kas reglamentē ķīmikālijas, iestādēm un nozarei atkal izvirza jaunus uzdevumus.

Kā uzsver arī Komisijas paziņojums par iespējām novērst ķīmisko vielu, produktu un atkritumu jomas tiesību aktu saskarē konstatētās problēmas (COM(2018) 32 *final*), tas, kādā veidā tiek īstenoti un izpildīti noteikumi par atkritumu klasifikāciju, būtiski ietekmē atkritumu apsaimniekošanas veida izvēli, piemēram, atkritumu savākšanas iespējamību un ekonomisko dzīvotspēju, reciklēšanas metodi vai izvēli starp reciklēšanu un apglabāšanu. Šādas atšķirības var ietekmēt otrreizējo izejvielu izmantošanu. Šis norādījumu dokuments par atkritumu klasificēšanu ir pirmais Komisijas ieteiktais rīks, kas atkritumu apsaimniekotājiem un kompetentajām iestādēm var palīdzēt atkritumu raksturošanai un klasificēšanai izveidot vienotu pieeju, kura šādas atšķirības un ietekmi samazinātu līdz minimumam.

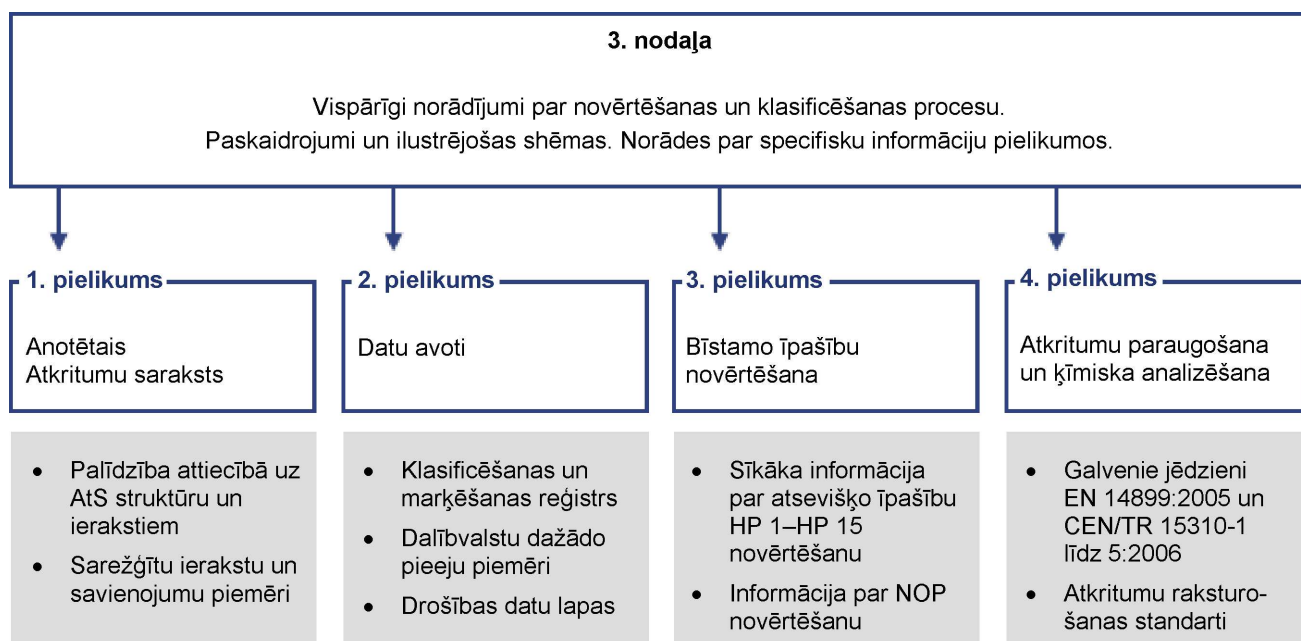
1.2. Norādījumu adresāti

Šis dokuments nacionālajām iestādēm, to vidū pašvaldību iestādēm, un uzņēmumiem (piemēram, attiecībā uz atļauju izsniegšanas jautājumiem) sniedz ieteikumus un norādījumus par to, kā pareizi interpretēt un piemērot attiecīgos ES tiesību aktus par atkritumu klasificēšanu, it īpaši Atkritumu pamatdirektīvu ⁽⁴⁾ un Lēmumu par atkritumu sarakstu ⁽⁵⁾.

1.3. Kā lasīt norādījumus

1. un 2. nodaļa sniedz vispārēju ievadu un apraksta konkrēto tiesisko regulējumu.

3. nodaļa apraksta klasifikācijas procesa galvenos soļus. Tā konkrēti neinformē, kā klasifikācijas procesā nepieciešamie soļi izdarāmi, bet gan sniedz vispārīgu aprakstu. Par dažiem soļiem ir sniegtas atsauces uz attiecīgo pielikumu, kurā ir izvērstāka informācija.



1. attēls. Norādījumu struktūra

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.)

⁽⁵⁾ Komisijas Lēmums 2000/532/EK par atkritumu sarakstu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/98/EK (OV L 226, 6.9.2000., 3. lpp.)

2. TIESISKAIS REGULĒJUMS

2.1. Tiesību akti par atkritumiem

2.1.1. Atkritumu pamatdirektīva (APD)

Atkritumu pamatdirektīvā ir sniegta atkritumu definīcija un noteikta to apsaimniekošanas kārtība.

Bīstami atkritumi ir atkritumi, kam piemīt viena vai vairākas no direktīvas III pielikumā minētajām 15 bīstamajām īpašībām. AtS pamats ir APD 7. pants.

1. izcēlums. Atkritumu pamatdirektīva

Atkritumu pamatdirektīva 2008/98/EK (turpmāk – APD) ir galvenais ES līmeņa leģislatīvais dokuments par atkritumiem. Kā direktīva tā ir transponēta dalībvalstu tiesību aktos atsevišķu tiesību aktu veidā.

Direktīvas tvērumu nosaka tās 3. panta 1. punktā sniegtā atkritumu definīcija, proti:

“atkritumi ir jebkura viela vai priekšmets, no kā īpašnieks atbrīvojas, ir nodomājis atbrīvoties vai ir spiests atbrīvoties”.

Daudzos gadījumos ir viegli izlemt, vai viela vai priekšmets atbilstoši APD ir atkritumi. Tomēr dažos gadījumos tas ir daudz grūtāk. Izvērstus norādījumus par atkritumu definīciju, kā arī informāciju par izņēmumiem no APD tvēruma un Tiesas saistošās judikatūras piemērus sk. *Guidance on the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC* ⁽⁶⁾ (“Norādījumos par Direktīvas 2008/98/EK galveno noteikumu interpretāciju”, turpmāk – “Norādījumu dokuments par APD”). Ja viela vai priekšmets atbilst atkritumu kritērijiem, tam piemēro atkritumu jomas tiesību aktus, to vidū noteikumus par atkritumu klasifikāciju (ja vien attiecīgā viela vai priekšmets no APD tvēruma nav nepārprotami izslēgti).

Bīstamie atkritumi APD 3. panta 2. punktā ir definēti šādi:

“bīstami atkritumi ir atkritumi, kam piemīt viena vai vairākas III pielikumā minētās bīstamās īpašības”.

Ir svarīgi izlemt, vai vielu vai priekšmetu var uzskatīt par atkritumiem APD izpratnē, turklāt tikpat svarīgi ir izlemt, vai šī viela vai priekšmets būtu jāklasificē par nebīstamiem vai par bīstamiem atkritumiem.

Bīstamo atkritumu apsaimniekošanu reglamentē stingri noteikumi, it īpaši:

- pienākums nodrošināt pierādījumus, ka šie atkritumi ir izsekojami atbilstoši attiecīgās dalībvalsts noteiktajai kārtībai (APD 17. pants),
- atkritumu sajaukšanas aizliegums (APD 18. pants); sīkāku informāciju sk. “Norādījumu dokumentā par APD”,
- īpašas marķēšanas un iepakojšanas prasības (APD 19. pants).

ES tiesību aktos ir papildus noteikts, ka bīstamos atkritumus drīkst pārstrādāt tikai īpaši tam paredzētās pārstrādes iekārtās, kas saņēmušas īpašu atļauju saskaņā ar Atkritumu pamatdirektīvas 23.–25. panta prasībām, kā arī saskaņā ar citiem tiesību aktiem, piemēram, Poligonu direktīvu ⁽⁷⁾ un Rūpniecisko emisiju direktīvu ⁽⁸⁾.

Nesen ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 1357/2014 ⁽⁹⁾, kuru piemēro no 2015. gada 1. jūnija, un Padomes Regulu (ES) 2017/997 ⁽¹⁰⁾, kuru piemēro no 2018. gada 5. jūlija, zinātnes progresam tika pielāgotas APD III pielikumā noteiktās atkritumu īpašības, kas padara tos bīstamus. ES regulas dalībvalstīs ir piemērojamas tieši, un tās nav jātransponē nacionālajos tiesību aktos. Bīstamās īpašības sīkāk aplūkotas šā dokumenta 3. pielikumā.

Kontekstā ar atkritumu klasifikāciju APD 7. pants nosaka pamatnoteikumus attiecībā uz Atkritumu sarakstu (sk. turpinājumā) un tā piemērošanu. Dalībvalstis savos nacionālajos dokumentos, kas atbilst Atkritumu sarakstam, var iekļaut papildu ierakstus.

⁽⁶⁾ Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāts (2013. g.): Norādījumu dokumentu par Direktīvas 2008/98/EK galveno noteikumu interpretāciju sk. http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/pdf/guidance_doc.pdf.

⁽⁷⁾ Padomes 1999. gada 26. aprīļa Direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem (OV L 182, 16.7.1999., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

⁽⁹⁾ Komisijas 2014. gada 18. decembra Regula (ES) Nr. 1357/2014, ar ko aizstāj III pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 365, 19.12.2014., 89. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Padomes 2017. gada 8. jūnija Regula (ES) Nr. 2017/997, ar ko attiecībā uz bīstamo īpašību HP 14 “Ekotoksisks” groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK III pielikumu (OV L 150, 14.6.2017., 1. lpp.).

APD 7. pants

APD 7. panta 2. un 3. punkts satur normas gadījumiem, kur dalībvalsts par bīstamiem uzskata kādus atkritumus, kas AtS iekļauti kā nebīstami, un otrādi. Abi punkti ir formulēti šādi:

“2. Dalībvalsts var uzskatīt atkritumus par bīstamiem atkritumiem arī tad, ja tie nav iekļauti atkritumu sarakstā, taču tiem piemīt viena vai vairākas no III pielikumā minētajām īpašībām. Dalībvalstis par visiem tādiem gadījumiem nekavējoties informē Komisiju. Tās šādus gadījumus min 37. panta 1. punktā paredzētajā ziņojumā un sniedz Komisijai visu attiecīgo informāciju. Ņemot vērā saņemtos paziņojumus, sarakstu pārskata, lai pieņemtu lēmumu par tā pielāgošanu.

3. Ja dalībvalstij ir pierādījumi, kas apliecina, ka konkrētiem atkritumiem, kas iekļauti bīstamo atkritumu sarakstā, nepiemīt neviena no III pielikumā minētajām īpašībām, tā šos atkritumus var uzskatīt atkritumiem, kas nav bīstami. Dalībvalsts par visiem tādiem gadījumiem nekavējoties informē Komisiju un sniedz Komisijai visus vajadzīgos pierādījumus. Ņemot vērā saņemtos paziņojumus, sarakstu pārskata, lai pieņemtu lēmumu par tā pielāgošanu.”

7. panta 2. un 3. punkts nenosaka kompetento iestādi vai attiecīgu kārtību šādu lēmumu pieņemšanai; šis jautājums ir katras dalībvalsts iekšējās juridiskās un administratīvās struktūras kompetencē (tomēr saimnieciskās darbības veicēji vai citas privātas struktūras netiek uzskatītas par “dalībvalstīm” un tām nav tiesību pieņemt lēmumu atbilstoši APD 7. panta 2. un 3. punktam).

2. izcēlums. APD 7. pants**2.1.2. Eiropas Atkritumu saraksts**

AtS paredz papildu noteikumus par atkritumu bīstamo īpašību novērtēšanu un atkritumu klasificēšanu.

Tajā ir sniegts atkritumu saraksts, kas iedalīts nodaļās, apakšnodaļās un ierakstos. AtS ierakstus var iedalīt absolūtos ierakstos “Bīstams”, absolūtos ierakstos “Nebīstams” un spoguļierakstos.

3. izcēlums. Eiropas Atkritumu saraksts

Eiropas Atkritumu saraksts ir izveidots ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK ⁽¹⁾. Šis lēmums par atkritumu sarakstu ir galvenais dokuments attiecībā uz atkritumu klasifikāciju. AtS konsolidētā versija pastāv jau kopš 2000. gada, un tas ir pārskatīts ar Komisijas Lēmumu 2014/955/ES ⁽²⁾, lai atkritumu sarakstu pielāgotu zinātnes progresam un saskaņotu ar izmaiņām tiesību aktos, kuri reglamentē ķīmikālijas. Kā ES lēmums AtS ir visā pilnībā saistošs, ir adresēts dalībvalstīm un nav jātransponē. Dažas dalībvalstis, lai palīdzētu saviem uzņēmumiem un iestādēm īstenot AtS, ir izdevušas norādījumu dokumentus, kas atspoguļo AtS, it īpaši gadījumos, kur dalībvalsts izmanto APD 7. panta 2. vai 3. punktu; sk. 2. izcēlumu.

Klasifikācija atbilstoši Atkritumu sarakstam, pirmkārt, nozīmē, ka jebkādi atkritumi jāklasificē, tiem piešķirot sešciparu numuru (sīkāk sk. 1. pielikumu).

Pilnīga un prasībām atbilstoša klasifikācija uzņēmumiem un kompetentajām iestādēm dod iespēju izlemt, vai attiecīgie atkritumi ir bīstami vai nē (sīkāk sk. 2.3.1.). Šajā sakarā AtS paredz trīs veidu ierakstus:

- “absolūtie ieraksti “Bīstams””: uz atkritumiem, uz kuriem attiecināti absolūtie ieraksti “Bīstams”, nevar attiecināt ierakstus “Nebīstams” un tie bez papildu novērtēšanas uzskatāmi par bīstamiem,
- “absolūtie ieraksti “Nebīstams””: uz atkritumiem, uz kuriem attiecināti absolūtie ieraksti “Nebīstams”, nevar attiecināt ierakstus “Bīstams”, un tie bez papildu novērtēšanas uzskatāmi par nebīstamiem,
- “spoguļieraksti”, kuru gadījumā uz atkritumiem no viena un tā paša avota saskaņā ar AtS atkarībā no konkrētā gadījuma un atkritumu sastāva var attiecināt ierakstu “Bīstams” vai ierakstu “Nebīstams”.

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2000/532/EK par atkritumu sarakstu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/98/EK (OV L 226, 6.9.2000., 3. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2014. gada 18. decembra lēmums 2014/955/ES, ar ko groza Lēmumu 2000/532/EK par atkritumu sarakstu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/98/EK (OV L 370 30.12.2014., 44. lpp.)

2.1.3. Atkritumu sūtījumu regula (ASR)

Ar ASR ES tiesībās tiek īstenoti Bāzeles konvencijas un ESAO Lēmuma C(2001)107/*Final* noteikumi.

Sūtījumu procedūras ir atkarīgas no atkritumu veida, to galamērķa un paredzētā pārstrādes veida.

4. izcēlums. Atkritumu sūtījumu regula

Ar Regulu (EK) Nr. 1013/2006 par atkritumu sūtījumiem (Atkritumu sūtījumu regula) ⁽¹³⁾ ES tiesībās tiek īstenoti Bāzeles konvencijas un ESAO Lēmuma C(2001)107/*Final* noteikumi. Atkritumu sūtījumu regulā, kura ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs, ir noteikta kārtība, nosacījumi un prasības, kas jāievēro atkritumu pārrobežu nosūtīšanas laikā, tostarp veicot sūtījumus starp dalībvalstīm. Saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulas 34. un 36. pantu ir aizliegti atkritumus apglabāšanas nolūkā eksportēt ārpus ES/EBTA teritorijas, kā arī bīstamus atkritumus no ES valstīm eksportēt uz valstīm, kurās ESAO lēmumu nepiemēro.

Atkritumu sūtījumiem ir noteiktas divas kontroles procedūras, proti:

- regulas 18. panta **vispārīgās informācijas prasības**, kas parasti attiecas uz **reģenerācijai** paredzētu atkritumu sūtījumiem, kuri minēti III pielikuma ("zaļā" saraksta atkritumi) vai IIIA pielikuma sarakstā, un
- **iepriekšējas rakstiskas paziņošanas un piekrišanas** procedūra visu citu veidu atkritumu sūtījumiem.

Kas attiecas uz atkritumu identificēšanu, pareizas procedūras un dokumentēšanas vajadzībām tiek piemērota ASR III–IV pielikumu sarakstu klasifikācija; šajos sarakstos ir iekļauti saraksti no starptautiskiem nolīgumiem. Šo sarakstu klasifikācijas pieeja atšķiras no tās, kas noteikta Atkritumu sarakstā.

Tomēr klasifikācija saskaņā ar APD un AtS ir relevanta arī Atkritumu sūtījumu regulas kontekstā, piemēram, kā kritērijs, pēc kura nosaka, vai attiecīgos atkritumus var nosūtīt uz dažām valstīm, kuras nav nedz ES, nedz ESAO dalībvalstis (ASR 36. panta 1. punkts). Atkritumu klasifikācija atbilstoši ierakstiem, kas doti ASR III–IV pielikumu sarakstos (t. i., Bāzeles konvencijas un ESAO kodi), kā arī AtS ierakstiem (ASR V pielikuma 2. daļa), jānorāda paziņojuma un pārvietošanas dokumentā, ko izmanto saskaņā ar paziņojuma procedūru un atbilstoši IC pielikuma 25. punktā dotajiem norādījumiem. Līdzīgi tādu sūtījumu gadījumā, uz kuriem attiecas regulas 18. panta vispārīgās informācijas prasības, atkritumu identifikācija jānorāda VII pielikumā norādītajā pavaddokumentā.

Attiecībā uz atkritumu sūtījumiem, ko reglamentē iepriekšējas rakstiskas paziņošanas un piekrišanas procedūra, – šā veida atkritumu paziņojuma un pārvietošanas dokumentos bīstamo īpašību un apstrādes darbību identificēšanai jāizmanto Bāzeles konvencijas attiecīgi III un IV pielikuma kodi; paziņojuma un pārvietošanas dokumenti ir doti IA un IB pielikumā, bīstamo īpašību kodi ir apzīmēti ar "H", bet apstrādes darbību kodi – ar "D" un "R".

2.1.4. Poligonu direktīva

Poligonu direktīva ietver noteikumus par atkritumu poligonu apsaimniekošanu, atļaujas nosacījumiem, slēgšanu un apsaimniekošanu pēc to slēgšanas. Padomes Lēmumā 2003/33/EK ir noteikti atkritumu pieņemšanas kritēriji dažādām atkritumu poligonu kategorijām, ko atzīst Poligonu direktīva.

Atkritumu pieņemšanas kritēriju (WAC) kontekstā veiktās analīzes parasti nevar izmantot atkritumu klasificēšanai saskaņā ar Atkritumu sarakstu.

5. izcēlums. Poligonu direktīva

Direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem (Poligonu direktīva) ⁽¹⁴⁾ ietver noteikumus par atkritumu poligonu apsaimniekošanu, atļaujas nosacījumiem, slēgšanu un apsaimniekošanu pēc slēgšanas. Padomes Lēmumā 2003/33/EK ir noteikti atkritumu pieņemšanas kritēriji (WAC) atkritumu pieņemšanai dažādu kategoriju atkritumu poligonos, ko atzīst Poligonu direktīva.

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Regula (EK) Nr. 1013/2006 par atkritumu sūtījumiem (OV L 190, 12.7.2006., 1. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Padomes 1999. gada 26. aprīļa Direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem (OV L 182, 16.7.1999., 1. lpp.).

Atkritumu klasificēšana par bīstamiem saskaņā ar AtS un APD III pielikumu ir svarīga arī Poligonu direktīvas mērķiem, jo bīstamie atkritumi parasti būtu jāapglabā bīstamajiem atkritumiem paredzētos poligonos, savukārt nebīstamie atkritumi būtu jāapglabā nebīstamiem vai inertiem atkritumiem paredzētos poligonos. Stabils, ķīmiski neaktīvs bīstams atkritums var apglabāt nebīstamiem atkritumiem paredzētos poligonos, ja ir ievēroti Poligonu direktīvas II pielikumā izklāstītie nosacījumi un WAC. Padomes Lēmuma 2003/33/EK B pielikums skaidri nosaka “pamatraksturojuma” uzdevumu un no pamatraksturojuma izrietošos secinājumus par bīstamību un par atkritumu pieņemšanu poligonos, kā arī ilustrē šo pieeju pielikuma 1. attēlā.

Tomēr atkritumu klasificēšanu par bīstamiem vai nebīstamiem saskaņā ar APD un atbilstoši AtS nedrīkst jaukt ar atkritumu novērtēšanu, kurā nosaka atbilstību atkritumu pieņemšanas kritērijiem, kas izklāstīti Poligonu direktīvas II pielikumā un noteikti Padomes Lēmumā 2003/33/EK (WAC lēmums).

2.1.5. Ieguves rūpniecības atkritumu direktīva

Ieguves rūpniecības atkritumu direktīva izveido regulējumu pareizai tādu atkritumu apsaimniekošanai, kas rodas ieguves rūpniecībā.

Kaut arī šā veida atkritumi nav APD tvērumā, ieguves rūpniecības atkritumu bīstamība būtu jāklasificē atbilstoši Atkritumu sarakstam.

6. izcēlums. Ieguves rūpniecības atkritumu direktīva

Direktīvas 2006/21/EK par ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanu (Ieguves rūpniecības atkritumu direktīvas) ⁽¹⁵⁾ mērķis ir nodrošināt, lai ieguves rūpniecības radītie atkritumi tiktu apsaimniekoti tā, lai novērstu vai maksimāli samazinātu kaitīgo ietekmi uz vidi un no tā izrietošos draudus cilvēka veselībai. Kaut arī ieguves rūpniecības atkritumi, ja uz tiem attiecas Ieguves rūpniecības atkritumu direktīva, no APD tvēruma ir nepārprotami izslēgti (sk. APD 2. panta 2. punkta d) apakšpunktu), tik un tā ir relevanti tos klasificēt saskaņā ar AtS: Ieguves rūpniecības atkritumu direktīva nosaka, ka apsaimniekotājiem jāizstrādā atkritumu apsaimniekošanas plāns, nosakot pasākumus, kas nepieciešami, lai pienācīgi apsaimniekotu relevantos atkritumus. Saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas plānu ieguves rūpniecības atkritumu bīstamība būtu jāklasificē atbilstoši AtS kritērijiem.

2.1.6. REACH regula

REACH regula nosaka ķīmikāliju reģistrēšanas, vērtēšanas, licencēšanas un ierobežošanas kārtību Eiropas Savienībā.

Atkritumi nav viela, izstrādājums vai maisījums REACH regulas izpratnē. Neskatoties uz to, REACH regulējumā sagatavotā informācija var būt atkritumu klasificēšanai relevanta.

7. izcēlums. REACH regula

Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) ⁽¹⁶⁾, stājās spēkā 2007. gadā. REACH regula ir vispārīgais tiesību akts, kas ES līmenī reglamentē ķīmikālijas, proti, vielas (atsevišķi, maisījumos vai izstrādājumos). REACH regulas mērķis ir augstā līmenī nodrošināt cilvēka veselības un vides aizsardzību, tostarp sekmēt vielu bīstamības novērtēšanai paredzētu alternatīvu metožu izstrādi, kā arī nodrošināt vielu brīvu apriti iekšējā tirgū, turklāt veicinot konkurētspēju un inovāciju. REACH regula ar vispārējo mērķi nodrošināt ķīmikāliju drošu izmantošanu definē un darbina vairākus procesus:

- vielu reģistrācija (pienākums, ievērojot dažus nosacījumus, Eiropas Ķīmikāliju aģentūrai (ECHA) iesniegt informāciju par vielu īpašībām un izmantošanu),
- piegādes ķēdē uzlabota saziņa, ko panāk ar paplašinātām drošības datu lapām (pDDL),

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Direktīva 2006/21/EK par ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanu un par grozījumiem Direktīvā 2004/35/EK – Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas deklarācija (OV L 102, 11.4.2006., 15. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

- lai panāktu noteiktību attiecībā uz pareizu reģistrācijas procesa norisi un lai noskaidrotu pamatu bažām, kas saistītas ar dažām vielām, – vielu izvērtēšana, ko veic valsts iestādes,
- to vielu izmantošanas ierobežošana, attiecībā uz kurām konstatēta nepieņemama riska pakāpe,
- licencēšana – attiecas uz dažām vielām, kuras rada ļoti lielas bažas un kuras tirgū laist un izmantot var, tikai saņemot īpašu licenci uz noteiktu laiku ar noteiktiem nosacījumiem.

Ir svarīgi ņemt vērā, ka saskaņā ar REACH regulas 2. panta 2. punktu atkritumi (saskaņā ar APD definīciju) šīs regulas izpratnē netiek uzskatīti par vielu, maisījumu vai izstrādājumu; REACH regula neuzliek tiešus pienākumus atkritumu radītājiem vai īpašniekiem (lai gan attiecībā uz vielām, kuras izgatavotas vai tiek ievestas Eiropas Savienībā daudzumos, kas pārsniedz 10 tonnas gadā, ķīmiskās drošības ziņojumā, ko iesniedz kopā ar reģistrācijas dokumentāciju, ir jāaplūko atkritumu stadija).

Tomēr atkritumu klasificēšanas nolūkā informācija par ķīmiskajām vielām, kas radīta un pazinota saskaņā ar REACH, it īpaši informācija par bīstamību, kā arī šīs informācijas turpmāka izmantošana vielu klasifikācijai saskaņā ar CLP (sk. 2. pielikumu), ir ļoti nepieciešama.

Jāņem vērā, ka REACH regulas mērķiem izmantotās testēšanas metodes ir norādītas Regulā (EK) Nr. 440/2008 (Testēšanas metožu regula). Dažas minētajā regulā noteiktās testēšanas metodes vai to pielāgotos variantus var izmantot atkritumu klasificēšanā.

2.1.7. Klasifikācijas, marķēšanas un iepakojuma (CLP) regula

CLP regulā ir sniegti vielu un maisījumu bīstamības klasificēšanas kritēriji.

Saskaņā ar šo regulu atkritumi netiek uzskatīti par vielu, maisījumu vai izstrādājumu. Tomēr atkritumiem piemērojamās bīstamības īpašības ir saistītas ar CLP kritērijiem. Turklāt vielu klasificēšana saskaņā ar CLP regulu var būt relevanta arī atkritumu klasificēšanā.

8. izcēlums. CLP regula

Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojumu (CLP regula) ⁽¹⁷⁾ Eiropas Savienībai pielāgo ANO starptautisko ķīmikāliju klasifikācijas sistēmu (globāli harmonizētā sistēma; turpmāk – GHS). Šajā kontekstā regula izklāsta detalizētus vielu novērtēšanas un to bīstamības klasifikācijas noteikšanas kritērijus.

Līdzīgi REACH regulai CLP regulas 1. panta 3. punkts nosaka, ka atkritumi nav viela, maisījums vai izstrādājums; tādēļ CLP regulā paredzētie pienākumi neattiecas uz atkritumu radītājiem vai īpašniekiem.

Kaut arī CLP regula ir APD III pielikuma pamatā, APD kritēriji no CLP regulas nav pārņemti identiski. Tā vietā attiecībā uz atkritumu klasifikāciju būtu jāņem vērā, ka daži no APD III pielikumā norādītajiem bīstamo īpašību kritērijiem tieši atsaucas uz CLP regulā noteiktajām bīstamības klasēm un kategorijām, kā arī uz bīstamības apzīmējumiem un ar tiem saistītajiem klasifikācijas kritērijiem. Daudzos spoguļierakstos īpaši minētas “bīstamas vielas”. Vielas klasificē saskaņā ar CLP regulu, savukārt bīstamo vielu klātbūtne atkritumos jānovērtē atbilstoši APD III pielikumam (detalizētu informāciju sk. 3.2. un 3. pielikumā). Turklāt CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3.1. tabulā ir sniegta vielu oficiālā harmonizētā klasifikācija. Ja šāda harmonizēta klasifikācija ir pieejama, atkritumu klasificēšanā tā jāizmanto (informāciju par šo pašu tēmu sk. 2. pielikuma 2.1.1. punktā).

2.1.8. Noturīgo organisko piesārņotāju (NOP) regula

NOP regulas mērķis ir vidi un cilvēka veselību aizsargāt no noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (NOP).

Par bīstamiem jāklasificē atkritumi, kuri noteiktus AtS pielikuma 2. punkta trešajā ievilkumā norādītus NOP satur daudzumā, kas pārsniedz NOP regulā noteiktās robežvērtības.

9. izcēlums. NOP regula

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojumu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

Regulas (EK) Nr. 850/2004 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (NOP regulas) ⁽¹⁸⁾ mērķu vidū ir, īstenojot attiecīgus starptautiskos nolīgumus, vidi un cilvēku veselību aizsargāt no dažām konkrētām vielām, kas tiek transportētas pāri starptautiskajām robežām tālu no to avotiem, ir vidē noturīgas un var bioakumulēties dzīvos organismos. Regulas tvērumā ir tikai vielas, kas norādītas regulas pielikumu sarakstos.

Saskaņā ar NOP regulas 7. pantu atkritumi, kas sastāv no NOP, tos satur vai ir ar tiem piesārņoti, pārsniedzot konkrētas robežvērtības (7. panta 4. punkta a) apakšpunktā minēto koncentrācijas robežu, jeb tā dēvēto “zema NOP satura robežvērtību”) ⁽¹⁹⁾, ir saskaņā ar NOP regulas noteikumiem bez liekas kavēšanās jālikvidē vai jāatgūst [jāreģenerē] tādā veidā, lai nodrošinātu, ka noturīgā organiskā piesārņotāja saturs ir iznīcināts vai neatgriezeniski pārveidots tā, lai atlikušajiem atkritumiem un atliekām nebūtu noturīgu organisko piesārņotāju īpašību. Aizliegtas ir likvidēšanas vai atgūšanas [reģenerācijas] darbības, kas var novest pie NOP atgūšanas, reciklēšanas [otrreizējas pārstrādes] vai atkalizmantotības.

Ar Komisijas Lēmumu 2014/955/ES grozītajā spoguļierakstu klasifikācijā jāņem vērā noteiktu NOP esība. Atkritumus, kas satur noteiktus NOP (AtS pielikuma 2. punkta trešajā ievilkumā ⁽²⁰⁾ norādītie NOP), kuru koncentrācija pārsniedz attiecīgās NOP regulā noteiktās robežvērtības, par bīstamiem uzskata bez papildu izvērtēšanas (sk 1. pielikuma 1.4.10. iedaļas piemēru).

Jāņem vērā, ka:

- izņemot AtS pielikuma 2. punkta trešajā ievilkumā īpaši minētos atkritumus, tādi atkritumi, kas satur NOP regulas pielikumos norādītos NOP, netiek automātiski klasificēti par bīstamiem, pat ja attiecīgās koncentrācijas pārsniedz NOP regulas IV pielikumā noteiktās robežvērtības. Klasifikācija ir atkarīga no vielas bīstamības klasifikācijas, un tā jānovērtē, piemērojot APD III pielikuma vispārīgos noteikumus, kas attiecas uz bīstamības īpašībām HP 1–HP 15,
- šī ietekme uz klasifikāciju nav nekādā veidā atkarīga no visiem pienākumiem, kas saskaņā ar NOP regulu ir noteikti NOP atkritumu radītājiem un turētājiem, vai ar šiem pienākumiem saistīta.

2.1.9. Seveso III direktīva

Seveso III direktīvas mērķis ir novērst lielas avārijas, kas saistītas ar bīstamām vielām, un ierobežot šādu avāriju sekas attiecībā uz vidi un cilvēku veselību.

Tā attiecas arī uz atkritumiem. Operatoriem, kas rīkojas ar atkritumos esošām bīstamām vielām, kuru koncentrācija pārsniedz noteiktas robežvērtības, atkritumi jāklasificē, balstoties uz īpašībām, kas atkritumiem piemīt kā maisījumam. Attiecīgos informācijas avotos var būt dota klasifikācija atbilstoši ES tiesību aktiem, kas reglamentē atkritumus.

10. izcēlums. Seveso III direktīva

Direktīvas 2012/18/ES par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību (Seveso III direktīva) ⁽²¹⁾ galvenais mērķis ir novērst lielas avārijas, kurās iesaistītas bīstamas vielas, kā arī mazināt šādu avāriju seku ietekmi uz cilvēku veselību un vidi tā, lai visā Savienībā konsekvēti un efektīvi nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni.

Operatoriem, kas rīkojas ar bīstamām vielām, kuru koncentrācija pārsniedz noteiktas robežvērtības, ir pienākums veikt visus nepieciešamos pasākumus liela mēroga avāriju novēršanai un ierobežot šādu avāriju sekas. Pie šādiem pienākumiem jāmin to iedzīvotāju informēšana, kurus varētu skart avārijas sekas, drošības pārskatu iesniegšana, drošības pārvaldības sistēmas ieviešana un iekšējo avārijas rīcības plānu izstrāde. Dalībvalstīm cita starpā ir jānodrošina, lai būtu izstrādāti avārijas rīcības plāni apkārtējām teritorijām, kā arī lai tiktu plānoti seku mazināšanas pasākumi.

⁽¹⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 850/2004 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem, ar ko groza Direktīvu 79/117/EEK (OV L 158, 30.4.2004., 7. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Būtu jāpieņem, ka dažas ES dalībvalstis konkrētiem NOP ir noteikušas stingrākas robežvērtības.

⁽²⁰⁾ AtS norādītie NOP ir tā dēvētie “vecie NOP”. Tādējādi par bīstamiem klasificē tikai tos atkritumus, kuri satur “vecos NOP” un kuros koncentrācija pārsniedz zemo NOP satura robežvērtību.

⁽²¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīva 2012/18/ES par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (OV L 197, 24.7.2012., 1. lpp.).

Seveso III direktīva attiecas arī uz atkritumiem, taču no tās tvēruma ir izslēgti atkritumu poligoni, to vidū atkritumu pazemes glabātavas. Seveso III direktīvas I pielikuma 5. piezīmē ir atsauce uz CLP regulu (EK) Nr. 1272/2008 un ir tieši minēti atkritumi:

“Attiecībā uz bīstamajām vielām, uz ko neattiecas Regula (EK) Nr. 1272/2008, tostarp atkritumiem, bet kas tomēr atrodas vai varētu atrasties uzņēmumā un kam konkrētā uzņēmuma apstākļos piemīt vai varētu piemist ekvivalentas īpašības, kas varētu izraisīt lielu avāriju, šīs vielas tiek provizoriski iedalītas analogā kategorijā vai pielīdzinātas konkrētai bīstamai vielai, kas iekļauta šīs direktīvas darbības jomā.”

3. ATKRITUMU KLASIFICĒŠANAS PROCEDŪRAS

3.1. Vispārīgā pieeja atkritumu klasificēšanai

Pēc reprezentatīva parauga paņemšanas tiek novērtēti un klasificēti katras atsevišķās ražotāja radītās atkritumu plūsmas atkritumi. Ja ir vairāk nekā viena veida atkritumi, katrs veids jānovērtē atsevišķi. Tas nodrošina, ka atsevišķas bīstamo atkritumu vienības vai to partijas:

- netiek kļūdaini klasificētas par nebīstamiem atkritumiem tāpēc, ka tās ir sajauktas (atšķaidītas) ar citiem atkritumiem (sk. APD 7. panta 4. punktu),
- tiek laikus identificētas, lai nepieļautu to sajaukšanu ar citiem atkritumiem, piem., tvertnē, maisā, grēdā vai konteinerā (sk. APD 18. pantu).

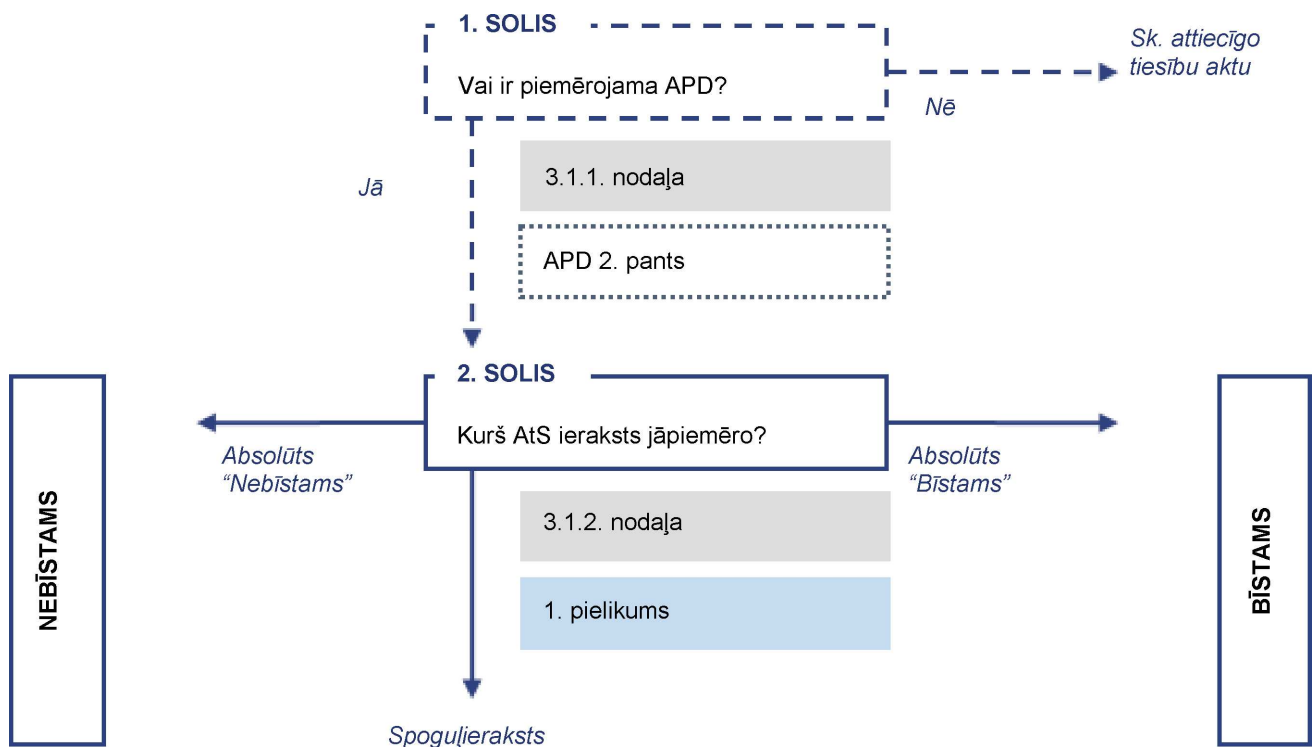
No šīm prasībām atbrīvoti ir tikai jaukti sadzīves atkritumi no mājāsaimniecībām.

Šajā nodaļā un zemāk redzamajā shēmā (sal. ar 2. attēlu) ir sniegts apraksts par vispārīgo pieeju atkritumu klasifikācijai. Shēmā ir atsauce uz:

- attiecīgo šā dokumenta nodaļu, kurā attiecīgais klasificēšanas solis ir vispārīgi paskaidrots, un
- attiecīgo šā dokumenta pielikumu, kurā ir sniegta detalizēta informācija.

Kad pabeigti pirmie divi zemāk aprakstītie soļi, vajadzētu būt zināmam, vai:

- uz aplūkojamo vielu vai priekšmetu attiecas APD un AtS un vai
- aplūkojamajai vielai vai priekšmetam ir piemērojams absolūts AtS ieraksts (“Bīstams” vai “Nebīstams”), vai spoguļieraksts, kas attiecīgi nozīmē, ka novērtēšana jāturpina.



2. attēls. Plūsmas diagramma piemērojamo AtS ierakstu noteikšanai

3.1.1. 1. solis. Vai ir piemērojama APD?

Pirms atkritumu klasificēšanas būtu jāpārbauda, vai APD vispār ir piemērojama.

— Pirmkārt, jāpārlicinās, ka aplūkojamā viela vai priekšmets patiešām ir atkritumi (saskaņā ar APD definīciju).

Noskaidrot, vai attiecīgais priekšmets vai viela ir uzskatāma par atkritumiem APD izpratnē, ir priekšnoteikums turpmākai novērtēšanai attiecībā uz vielas vai priekšmeta bīstamību. Attiecībā uz šo konkrēto novērtēšanu "Norādījumu dokuments par APD" skaidro jēdziena "atbrīvoties no atkritumiem" definīciju Atkritumu pamatdirektīvā, kā arī tādos radniecīgus APD jēdzienus kā "blakusprodukti" un "atkritumu stadijas izbeigšanās".

— Otrkārt, jāpārbauda, vai attiecīgās norādītās atkritumu plūsmas nav no APD tvēruma izslēgtas.

Pat ja vielu vai priekšmetu uzskata par atkritumiem, ir jāpārbauda, vai uz to neattiecas viens no APD 2. pantā minētajiem tās tvēruma izņēmumiem. APD 2. panta teksts dots izcēlumā zemāk. Detalizēti norādījumi par konkrētajiem izņēmumiem atrodami "Norādījumu dokumentā par APD".

Ja novērtēšanā tiek konstatēts, ka uz vielu vai priekšmetu attiecas izņēmums, netiek piemērota nedz APD, nedz AtS (īpašs gadījums ir 2.1.5. nodaļā aplūkotā leguves rūpniecības atkritumu direktīva, kas neietilpst APD tvērumā, taču norādītajā direktīvā minētajos apstākļos atkritumi jāklasificē atbilstoši AtS).

Visas atkritumu plūsmas, kas no APD tvēruma nav nepārprotami izslēgtas, jāklasificē saskaņā ar APD un AtS un attiecīgi saskaņā ar pieeju, kas izklāstīta šajā tehnisko norādījumu dokumentā. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad attiecībā uz konkrētu atkritumu plūsmu ir pieņemti papildu tiesību akti (piemēram, attiecībā uz elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA), ko reglamentē EEIA direktīva 2012/19/ES ⁽²²⁾, vai uz bateriju atkritumiem, ko reglamentē Bateriju direktīva 2006/66/EK ⁽²³⁾), kā minēts APD 2. panta 4. punktā.

Direktīva 2008/98/EK**2. pants. Izņēmumi no darbības jomas**

1. Šīs direktīvas darbības jomā neietver:

- a) gāzveida emisijas atmosfērā;
- b) zemi (*in situ*), tostarp neizraktu, piesārņotu augsni un celtnes, kas ir cieši saistītas ar zemi;
- c) nepiesārņotu augsni un citu dabiskas izcelsmes materiālu, kas izrakts saistībā ar būvdarbiem un kuru noteikti izmantos kā materiālu celtniecībā dabiskā veidā tajā pašā vietā, no kuras tā ir izrakta;
- d) radioaktīvos atkritumus;
- e) nederīgas sprāgstvielas;
- f) kūsmēslus, uz kuriem neattiecas 2. punkta b) apakšpunkts, salmus un citus dabīgus, nekaitīgus lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā izmantojamus materiālus, ko izmanto lauksaimniecībā, mežsaimniecībā vai enerģijas ražošanā no biomasas ar procesiem vai metodēm, kas nekaitē videi vai neapdraud cilvēka veselību.

2. Turpmāk minētos neietver šīs direktīvas darbības jomā, ciktāl uz tiem jau attiecas citi Kopienas tiesību akti:

- a) notekūdeņi;
- b) dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, tostarp pārstrādāti produkti, uz kuriem attiecas Regula (EK) Nr. 1774/2002, izņemot tos, kas paredzēti sadedzināšanai, apglabāšanai poligonā vai izmantošanai biogāzes vai kompostēšanas iekārtās;
- c) tādu dzīvnieku liķi, kas miruši citā veidā, nevis nokaujot, tostarp dzīvnieki, kas nogalināti, lai apkarotu epizootiskas slimības, un no kuriem atbrīvojas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1774/2002;

⁽²²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) (OV L 197, 24.7.2012., 38. lpp.).

⁽²³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 6. septembra Direktīva 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK (OV L 266, 26.9.2006., 1. lpp.).

- d) atkritumi, kas radušies ģeoloģiskās izpētes, derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un glabāšanas, kā arī karjeru izstrādes rezultātā, un uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Direktīva 2006/21/EK par ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanu.
3. Neskarot citos atbilstīgos Kopienas tiesību aktos paredzētās saistības, nogulsnes, kas izvietotas virszemes ūdeņos, lai kontrolētu ūdeņus un ūdens ceļus vai lai novērstu plūdus vai lai mazinātu plūdu un sausuma vai zemes meliorācijas ietekmi, neietver šīs direktīvas darbības jomā, ja ir pierādīts, ka nogulsnes ir nekaitīgas.
4. Konkrētos gadījumos vai papildus šīs direktīvas noteikumiem atsevišķās direktīvās var paredzēt īpašus noteikumus par konkrētu atkritumu veidu apsaimniekošanu.

11. izcēlums. APD 2. pants. Izņēmumi no darbības jomas

3.1.2. 2. solis. Kurš AtS ieraksts jāpiemēro?

Atkritumu sarakstā ir 20 *nodaļas* (divciparu kodi), kas sīkāk iedalītas *apakšnodaļās* (četrpauku kodi) un *ierakstos* (sešciparu kodi).

Konkrētu ierakstu attiecina saskaņā ar atkritumu saraksta izmantošanas kārtību. Šī kārtība veido nodaļu hierarhisko secību. Anotētā AtS versija un tā izmantošanas kārtība ir dotas 1. pielikumā.

Visi atkritumi, kurus var identificēt pēc ieraksta, kas atzīmēts ar zvaigznīti (*), būtu jāuzskata par bīstamiem. Visiem citiem ierakstiem atbilstošos atkritumus uzskata par nebīstamiem. Lai pabeigtu 2. soli un noteiktu, kāds AtS ieraksts vai ieraksti ir piemērojami:

- attiecīgais AtS ieraksts vai ieraksti jāizvērtē attiecībā uz konkrētajiem atkritumiem, ņemot vērā, ka uz APD 7. panta 2. un 3. punkta pamata dalībvalstis savos tiesību aktos varētu būt ieviesušas īpašus ierakstus,
- pēc tam jānovērtē, uz kuru no šādiem ierakstu veidiem aplūkojamie atkritumi jāattiecinā:

— **Absolūts ieraksts “Bīstams” (AB) (apzīmēts ar zvaigznīti (*))**

Uz atkritumiem, uz kuriem ir attiecināti ieraksti AB, nevar attiecināt ierakstus “Nebīstams”, un tos bez turpmākas novērtēšanas atzīst par bīstamiem.

Ja uz atkritumiem ir attiecināts ieraksts AB, tie tiks klasificēti par bīstamiem, un, lai izlemtu, vai atkritumi ir jāklasificē par bīstamiem, turpmāka novērtēšana nav vajadzīga. Tomēr būs jāpāriet uz 3.–5. soli (sk. 3.2. nodaļu), lai noteiktu, kādas bīstamās īpašības piemīt attiecīgajiem atkritumiem, jo šī informācija var būt nepieciešama, lai izpildītu APD 19. panta noteikumus par bīstamo atkritumu pareizu marķēšanu (piemēram, lai aizpildītu atkritumu pārvietošanai vajadzīgo pavadzīmi). Informāciju par tādu atkritumu ierakstiem AB, kuriem nepiemīt bīstamas īpašības, lūdzam skatīt 1. pielikuma 1.1. punkta 1. izcēlumā.

— **Absolūts ieraksts “Nebīstams” (AN)**

Uz atkritumiem, uz kuriem ir attiecināti ieraksti AN, nevar attiecināt ierakstus “Bīstams”, un tie bez turpmākas novērtēšanas būtu jāklasificē par nebīstamiem.

Ja uz atkritumiem ir attiecināts ieraksts AN, tie tiks klasificēti par nebīstamiem, un, lai izlemtu, vai atkritumi ir jāklasificē par nebīstamiem, turpmāka novērtēšana nav vajadzīga. Informāciju par tādu atkritumu ierakstiem AN, kuriem piemīt bīstamas īpašības, lūdzam skatīt 1. pielikuma 1.1. punkta 1. izcēlumā.

— **Spoguļieraksts**

Spoguļierakstus var definēt kā divus vai vairākus saistītus ierakstus, no kuriem viens attiecas uz bīstamiem atkritumiem, bet otrs – uz nebīstamiem atkritumiem. Ja uz atkritumiem attiecina mijierakstu grupu, nevis ierakstus AB vai AN, attiecināmības novērtēšanā jāveic tālāki soļi. Mijieraksti sastāv vismaz no šādiem ierakstiem:

— Spoguļieraksts “Bīstams” (SB) (apzīmēts ar zvaigznīti (*)).

— Spoguļieraksts “Nebīstams” (SN)

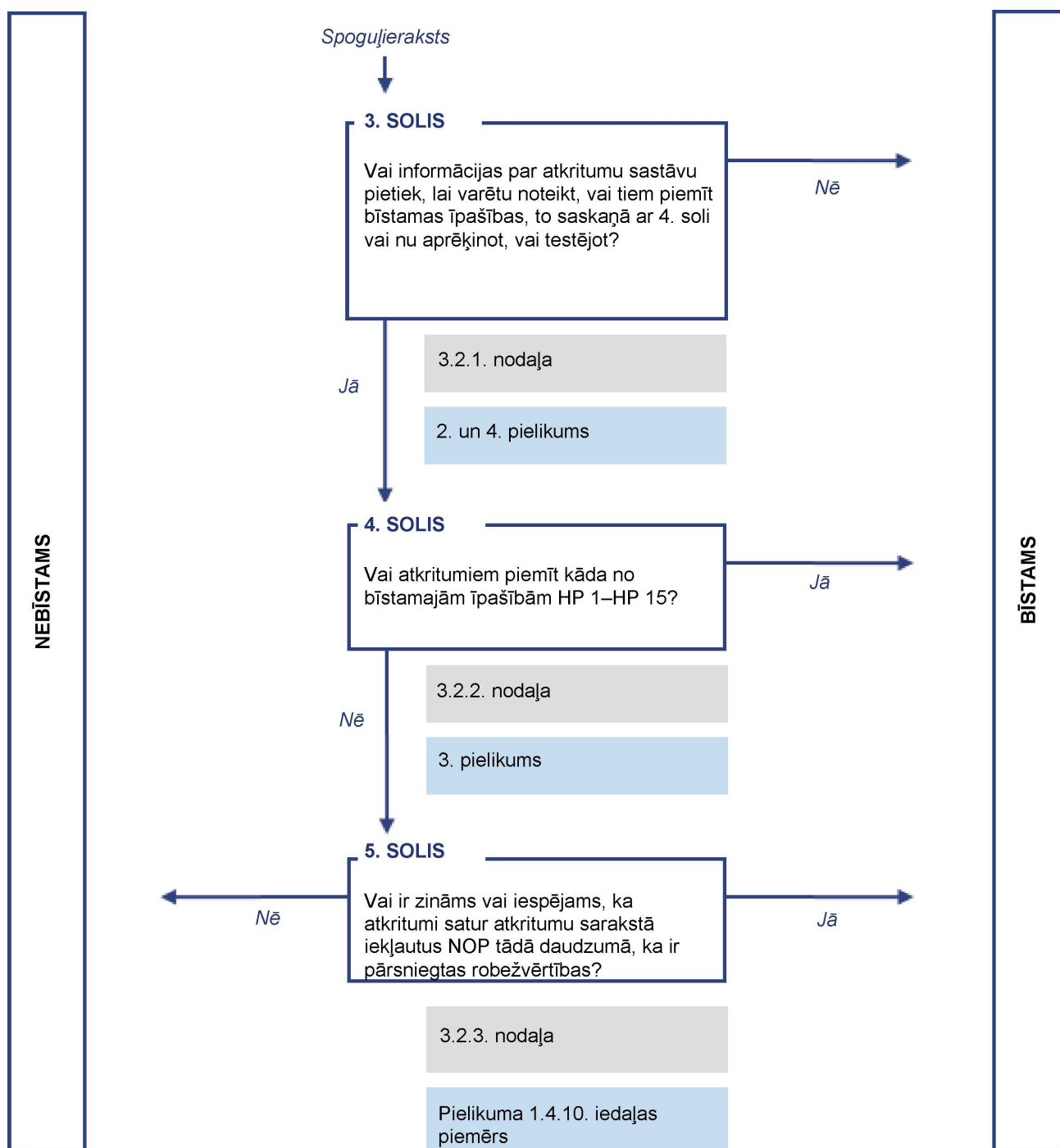
Ja uz atkritumiem var attiecināt gan ierakstu SB, gan ierakstu SN, jāpāriet uz klasifikācijas procesa 3.–5. soli (sk. 3.2. nodaļu), lai uz šīs izpētes rezultātu pamata varētu noteikt, vai uz atkritumiem jāattiecinā ieraksts SB vai SN.

Papildinformācija par ierakstu AN, AB, SB un SN attiecināšanu sniegta 1. pielikuma 1 punktā.

3.2. Ierakstu SB un SN attiecināšana

Lai izraudzītos pareizo spoguļierakstu, ieteicams izlasīt tālākās nodaļas. Šīs nodaļas var izmantot arī tam, lai noteiktu ar ierakstiem AB saistīto atkritumu bīstamās īpašības, jo šāda informācija var būt nepieciešama, lai izpildītu APD 19. panta noteikumus par bīstamo atkritumu pareizu marķēšanu (piemēram, lai aizpildītu atkritumu pārvietošanai paredzēto pavadzīmi).

Kad ir paveikts 3.–5. solis, vajadzētu būt zināmam, vai aplūkojamie atkritumi satur bīstamas sastāvdaļas un vai tiem piemīt viena vai vairākas bīstamas īpašības (HP 1–HP 15), kā arī vai tie satur kādus relevantus NOP. Tātad iespējams noteikt, vai šie atkritumi ir bīstami vai nav. Zemāk shēmā ir parādīti veicamie soļi un sniegtas norādes uz attiecīgajām nodaļām (un pielikumiem, kur sniegta papildinformācija).



3. attēls. Shēma, pēc kuras nosaka, vai jāattiecinā ieraksts SB vai SN

3.2.1. 3. solis. Vai informācijas par atkritumu sastāvu pietiek, lai varētu noteikt, vai tiem piemīt bīstamas īpašības, to saskaņā ar 4. soli vai nu aprēķinot, vai testējot?

Svarīgs solis atkritumu klasificēšanā ir iegūt tādu informāciju par bīstamo vielu klātbūtni atkritumos un to saturu, ar kuru pietiek, lai noteiktu, vai atkritumiem varētu piemist kāda no bīstamajām īpašībām HP 1–HP 15. Neatkarīgi no izraudzītajām bīstamo īpašību novērtēšanas metodēm (aprēķināšana vai testēšana), kas aprakstītas 4. solī, ir nepieciešama noteikta informācija par atkritumu sastāvu. Informāciju par atkritumu sastāvu, bīstamo vielu klātbūtni atkritumos un iespējamām bīstamajām īpašībām var iegūt vairākos veidos:

- informācija par ražošanas/ķīmisko procesu, kurā rodas atkritumi, un tajā izmantotajām izejvielām un starpproduktiem, arī ekspertu slēdzieni (kā noderīgi uzzīņu avoti jāmin LPTP pārskati, ražošanas procesa rokasgrāmatas, procesu apraksti un ražotāja sniegtie izejvielu saraksti u. tml.),
- informācija no vielas vai priekšmeta sākotnējā ražotāja, pirms šī viela vai priekšmets kļuvis par atkritumiem, piemēram, drošības datu lapas (DDL), produkta marķējums vai produkta lapa (detalizētu informāciju sk. 2. pielikumā),
- dalībvalstu līmenī pieejamās atkritumu analīžu datubāzes,
- atkritumu paraugošana un ķīmiska analizēšana (sk. 4. pielikumu).

Kad informācija par atkritumu saturu ir savākta, kļūst iespējams novērtēt, vai vielas ir klasificētas par bīstamām, proti, vai tām ir piešķirts bīstamības apzīmējuma kods (sk. 12. izcēlumu). Lai noskaidrotu, vai atkritumos esošās vielas ir klasificētas kā bīstamas, un uzzinātu vairāk par konkrētām bīstamības klasēm un kategorijām, kas uz vielām var tikt attiecinātas saskaņā ar CLP regulu, lūdzam skatīt 2. pielikuma norādījumus.

Bīstamības apzīmējumu kodi

Tas, vai vielas, kuru klātbūtne ir konstatēta attiecīgajos atkritumos, tiek uzskatītas par bīstamām, ir jānovērtē atbilstoši CLP kritērijiem. Šajā sakarā noderīgus informēšanas rīkus sk. šā dokumenta 2. pielikumā

Jāņem vērā, ka saskaņā ar CLP regulu "bīstamības apzīmējumi" ir definēti šādi:

"bīstamības apzīmējums" ir frāze, ar ko apzīmē bīstamības klasi un kategoriju, kas raksturo bīstamu vielu vai maisījuma bīstamības veidu, ja nepieciešams, iekļaujot bīstamības pakāpi;

Bīstamības apzīmējuma koda un attiecināto CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3.1. tabulā norādīto bīstamības klašu un kategoriju piemērs:

Bīstamības apzīmējums:	Apraksts:	Bīstamības klase un kategorija:
H330	Ielpojot, iestājas nāve	Acute Tox. 2

Pirmais cipars aiz "H" apzīmē bīstamības kategoriju (2 – fiziska bīstamība; 3 – bīstamība veselībai; 4 – bīstamība videi), bet otrais un trešais cipars ir secīgi skaitļi, kuros apvienoti bīstamības kodi. Informāciju par bīstamības apzīmējumu kodiem, kas attiecināti uz vielām, sk. 2. pielikumā.

12. izcēlums. Piezīme par CLP kritērijiem: Bīstamības apzīmējumu kodi

Jāņem vērā, ka, ja tiek apsvērta iespēja bīstamās īpašības testēt tieši (parasti tā testē fizikālās bīstamās īpašības; sk. 4. soli), aplūkojamo atkritumu ķīmiska analizēšana var izpalikt. Tās vietā iepriekš minētie informācijas avoti jau var liecināt, vai ir iespējams ar saprātīgām pūlēm mērķēti tieši testēt noteiktas bīstamas īpašības.

Ja tiek apsvērta iespēja aplūkojamās atkritumus paraugot un ķīmiski analizēt, lai noteiktu atkritumu ķīmisko sastāvu (piemēram, lai bīstamo īpašību novērtēšanā varētu īstenot aprēķināšanas pieeju, kas aprakstīta 4. solī), lūdzam skatīt 4. pielikumu.

Atkritumu klasificētajiem jāveic visi praktiski pieņemamie pasākumi, lai atkritumu sastāvs un bīstamās īpašības būtu noteiktas jau pirms šā brīža.

Visbeidzot, ja par atkritumu sastāvu savāktā informācija (ņemot vērā visus iepriekš minētos risinājumus) nedod iespēju nedz izsecināt, nedz novērtēt atkritumiem piemītošās bīstamās īpašības, arī ar aprēķināšanu vai atkritumu testēšanu ne (domāta atkritumu testēšana tālāk aprakstītā 4. soļa kārtībā), operatoram būtu jāapsver, vai konkrētos atkritumus neklasificēt par bīstamiem; ja nepieciešams, operatoram vispirms jāapsprīdz ar kompetento iestādi.

Jāņem vērā, ka attiecībā uz dažām bīstamajām īpašībām, kas aprakstītas 4. solī, ir pieejamas tiešās testēšanas metodes, taču attiecībā uz visām bīstamajām īpašībām tās nav pieejamas. No tā izriet, ka tiešo testēšanu nevar izmantot, lai atkritumus ar nezināmu sastāvu pilnvērtīgi klasificētu par nebīstamiem.

3.2.2. 4. solis. Vai atkritumiem piemīt kāda no bīstamajām īpašībām HP 1–HP 15?

Kā minēts 2.1.1. nodaļā un tālāk aprakstīts šā dokumenta 3. pielikumā, APD III pielikums apraksta 15 īpašības (HP 1–HP 15), kas atkritumus padara bīstamus. 1. (1. tabulā) ir uzskaitītas visas minētās bīstamās īpašības.

1. tabula

Atkritumu īpašības, kas tos padara bīstamus (apraksts no APD III pielikuma)

Bīstamās īpašības	
HP 1	Sprādzienbīstams
HP 2	Spēcīgs oksidētājs
HP 3	[Viegli] uzliesmojošs
HP 4	Kairinošs – kairina ādu un izraisa acu bojājumus
HP 5	Toksisks konkrētiem mērķa orgāniem (STOT) / Toksisks ieelpojot
HP 6	Akūts toksiskums
HP 7	Kancerogēns
HP 8	Kodīgs
HP 9	Infekciozs
HP 10	Toksisks reprodukcijai
HP 11	Mutagēns
HP 12	Akūtas toksiskas gāzes izplūde [Izdala akūti toksisku gāzi]
HP 13	Jutīgumu izraisošs
HP 14	Ekotoksisks
HP 15	Atkritumi, kas spējīgi demonstrēt iepriekšminētu bīstamu īpašību, ko ne vienmēr atspoguļo sākotnējie atkritumi [kam var izpausties kāda no iepriekš minētajām bīstamajām īpašībām, kura sākotnējiem atkritumiem tieši nepiemīt]

Pēc 3. soļa izpildes vajadzētu būt pieejamai pietiekamai informācijai par aplūkojamo atkritumu būtisko sastāvu. Tas nozīmē, ka vajadzētu būt pieejamai pietiekamai informācijai par atkritumu sastāvā esošajām bīstamajām vielām un to, kā tās ir klasificētas (piemēram, vai uz tām saskaņā ar CLP regulu attiecināts kāds no relevantiem bīstamības apzīmējuma kodiem), lai būtu iespējams izmantot vismaz vienu no zemāk minētajām metodēm, ko lieto, lai noskaidrotu, vai atkritumiem piemīt bīstamas īpašības:

- **apreķināšana** attiecībā uz to, vai aplūkojamo atkritumu sastāvā esošās vielas sasniedz vai pārsniedz bīstamības apzīmējumu kodiem piesaistītas robežvērtības (individuāli; attiecībā uz īpašībām HP 4–HP 14; sk. 3. pielikumu),
- **testēšana** attiecībā uz to, vai atkritumiem piemīt bīstamas īpašības vai nē.

3. pielikumā ir detalizēts apraksts un norādījumi par to, kā ar **apreķināšanas** vai **testēšanas** palīdzību novērtēt individuālās bīstamās īpašības HP 1–HP 15.

Attiecībā uz **apreķināšanas** metodi būtu jāņem vērā, ka atkritumu saturā esošo bīstamo vielu vērtības, kas noteiktas, piemēram, aplūkojamo atkritumu paraugošanā un ķīmiskā analizēšanā, ir jāsalīdzina ar APD III pielikumā norādītajām koncentrācijas robežvērtībām. Šīs koncentrācijas robežvērtības attiecas uz atkritumu stāvokli, kādā tie ir atkritumu klasifikācijas brīdī, proti, uz atkritumu mitrsvaru. Tomēr daudzas analīžu metodes rezultātus nosaka, balstoties uz saussvaru. Rezultātā uz saussvara bāzes izteiktās analīžu vērtības ir jākorrigē, ņemot vērā atkritumu mitruma saturu, lai varētu noteikt vielas koncentrāciju sākotnējos atkritumos, jo apsaimniekošana attiecas uz sākotnējiem atkritumiem. Atkritumu klasificētajiem būtu jāzina, ka laboratorijas rezultātus nereti izsaka uz saussvara bāzes, tādēļ viņiem vajadzētu pievērst uzmanību izsniegto analīžu rezultātu bāzei. Atkritumi jāklasificē uz mitrsvara bāzes (vai nu balstoties uz sākotnējo testu, vai uz vērtībām, kas pārreķinātas no saussvara). Turklāt īpaši jāuzsver, ka APD 7. panta 4. punktā ir noteikts aizliegums atkritumus atšķaidīt vai sajaukt, lai tajos samazinātu bīstamo vielu sākotnējo koncentrāciju.

Tāpat jāņem vērā, ka APD III pielikumā noteiktās koncentrācijas robežvērtības netiek piemērotas tīru metālu sakausējumiem kompaktā formā (ja vien tie nav piesārņoti ar bīstamām vielām). Papildinformācija par metāla sakausējumu klasificēšanu ir sniegta 1. pielikuma 1.4.6. iedaļā.

Papildu norādījumi par to, kā veikt atkritumu paraugošanu un ķīmiskās analīzes, lai būtu iespējams izmantot apreķināšanas metodi, ir atrodami 4. pielikumā.

Lai noteiktu, vai atkritumiem piemīt kāda konkrēta bīstama īpašība, attiecībā uz dažām bīstamām īpašībām (piemēram, fizikālajām īpašībām HP 1 ("Sprādzienbīstams"), HP 2 ("Spēcīgs oksidētājs") un HP 3 ("Uzliesmojošs")) dažos gadījumos ir lietderīgi veikt **tiešo testēšanu**.

AtS pielikumā teikts:

"Ja atkritumu bīstamā īpašība novērtēta, veicot testus un izmantojot bīstamo vielu koncentrācijas, kas norādītas Direktīvas 2008/98/EK III pielikumā, noteicošie ir testa rezultāti."

Visbeidzot, ja atkritumiem piemīt viena vai vairākas no minētajām 15 bīstamajām īpašībām, tiem jāpiešķir attiecīgais spoguļieraksts "Bīstams". Savukārt, ja atkritumiem nepiemīt bīstamas īpašības, ir jāveic 5. solis, lai pārbaudītu, vai konkrēti NOP atkritumu saturā pārsniedz tiem noteiktās robežvērtības. Šī ir pēdējā darbība, pirms uz aplūkojamiem atkritumiem attiecina kodu SB vai SN.

3.2.3. 5. solis. Vai ir zināms vai iespējams, ka atkritumi satur AtS pielikuma 2. punkta trešajā ievilkumā norādītus NOP?

Procesā, kurā atkritumi tiek klasificēti par bīstamiem vai nebīstamiem, pēdējā darbība ir noteikt, vai atkritumi nesatur kādus no AtS pielikuma 2. punkta trešajā ievilkumā norādītajiem NOP un it īpaši, vai konkrēto NOP saturs nepārsniedz attiecīgās robežvērtības, kas norādītas NOP regulā. 1. pielikuma 1.4.10. punktā ir sniegts izvērstis pārskats, kur cita starpā ir iekļauts vērā ņemamo NOP saraksts un attiecīgās to koncentrācijas robežvērtības.

Ja atkritumi attiecīgos NOP nesatur vai ja NOP saturs tajos nesasniedz noteiktās koncentrācijas robežvērtības, uz tiem attiecina attiecīgo ierakstu SN. Pretējā gadījumā uz atkritumiem attiecina ierakstu SB.

PIELIKUMI

Komisijas paziņojumam – Tehniski norādījumi par atkritumu klasificēšanu

SATURS

	<i>Lappuse</i>
1. PIELIKUMS. Anotētais atkritumu saraksts	21
1.1. Atkritumu saraksta struktūra	21
1.2. Kā identificēt attiecīgo ierakstu	24
1.2.1. Anotētais Atkritumu saraksts	27
1.3. Sarežģītu ierakstu klasificēšanas piemēri	62
1.3.1. Iepakojuma atkritumi un saturs	62
1.3.2. Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi (EEIA)	64
1.3.3. Nolietoti transportlīdzekļi	66
1.4. Noteikta veida atkritumu konkrētu sastāvdaļu novērtēšanas piemēri	67
1.4.1. Organiskas sastāvdaļas un īpaši ķīmiski savienojumi	67
1.4.2. Ozona slāni noārdošas vielas	69
1.4.3. Azbests	71
1.4.4. Atkritumi, kas satur CaO un Ca(OH) ₂	72
1.4.5. Atkritumi, kas satur akmeņogļu darvu un bitumenu	74
1.4.6. Metāli un sakausējumi	75
1.4.7. Organiskie peroksīdi	76
1.4.8. Gumijas atkritumi	77
1.4.9. Plastmasas atkritumi	78
1.4.10. NOP atkritumi	80
2. PIELIKUMS. Datu avoti un bāze informācijai par bīstamajām vielām	83
2.1. Vielu klasificēšana par bīstamām saskaņā ar CLP regulu	83
2.1.1. Harmonizētā vielu klasifikācija	83
2.1.2. Pašklasifikācija	84
2.1.3. Klasificēšanas un marķēšanas reģistrs kā pētniecības instruments	84
2.2. Informācija par vielu/maisījumu, kuri kļūst par atkritumiem, sastāvu, īpašībām un atkritumu apsaimniekošanu	85
2.3. Citi informācijas avoti	86
3. PIELIKUMS. Konkrētas pieejas bīstamības īpašību (no HP 1 līdz HP 5) noteikšanai	87
3.1. HP 1 noteikšana: “Sprādzienbīstams”	87
3.2. HP 2 noteikšana: “Spēcīgs oksidētājs”	88
3.3. HP 3 noteikšana: “Uzliesmojošs”	91
3.4. HP 4 noteikšana: “Kairinošs – kairina ādu un izraisa acu bojājumus”	96
3.5. HP 5 noteikšana: “Toksisks noteiktiem mērķa orgāniem (STOT) / Toksisks ieelpojot”	99

3.6.	HP 6 noteikšana: “Akūts toksiskums”	102
3.7.	HP 7 noteikšana: “Kancerogēns”	105
3.8.	HP 8 noteikšana: “Kodīgs”	106
3.9.	HP 9 noteikšana: “Infekciozs”	108
3.10.	HP 10 noteikšana: “Toksisks reprodukcijai”	111
3.11.	HP 11 noteikšana: “Mutagēns”	113
3.12.	HP 12 noteikšana: “Akūtas toksiskas gāzes izplūde”	114
3.13.	HP 13 noteikšana: “Jutīgumu izraisošs”	118
3.14.	HP 14 noteikšana: “Ekotoksisks”	119
3.15.	HP 15 noteikšana: “Atkritumi, kas spējīgi demonstrēt iepriekšminētu bīstamu īpašību, ko ne vienmēr atspoguļo sākotnējie atkritumi”	122
4.	PIELIKUMS. Atkritumu paraugošana un ķīmiskā analīze	124
4.1.	Paraugošana	124
4.1.1.	Paraugošanas satvars	124
4.1.2.	Paraugošanas metodika	126
4.1.3.	Paraugošanas standarti dažāda veida atkritumiem	128
4.1.4.	Paraugošanas stratēģijas ar viendabību un nevienadabīgumu saistītu jautājumu risināšanai	128
4.1.5.	Paraugošanas statistiskā pieeja	128
4.2.	Atkritumu ķīmiskā analīze	129
4.2.1.	Reālistiskas “sliktākā gadījuma” vielas	131
4.2.2.	Vispārēji ieraksti	132
5.	PIELIKUMS. Avoti un ārējās atsauces	134

1. PIELIKUMS

Anotētais atkritumu saraksts

1.1. *Atkritumu saraksta struktūra*

Atkritumu saraksts (turpmāk – “AtS”) ar Lēmumu 2000/532/EK izveidotajā versijā un ar Lēmumā 2014/955/ES paredzētajiem grozījumiem ir spēkā kopš 2015. gada 1. jūnija.

Atkritumu sarakstā ir 20 *nodaļas* (divciparu kodi, sal. ar 1. tabulu. Šīs nodaļas ir sīkāk iedalītas *apakšnodaļās* (četruciparu kodi) un *ierakstos* (sešciparu kodi). Turpmāk sniegti nodaļu, apakšnodaļu un ierakstu piemēri.

Nodaļa: 20 SADZĪVES ATKRITUMI (MĀJSAIMNIECĪBAS ATKRITUMI UN LĪDZĪGI KOMERCIĀLIE, RŪPNIECĪBAS UN IESTĀŽU ATKRITUMI) UN ATSEVIŠKI SAVĀKTIE ATKRITUMU VEIDI

Apakšnodaļa: 20 01 Atsevišķi savāktas daļas (izņemot 15 01)

Ieraksts: 20 01 02 Stikls

Klasificējot atkritumus, vispirms jāpārlicinās, vai uz atkritumiem attiecas konkrētās nodaļas nosaukums. Ja nodaļas nosaukums atbilst, var pārbaudīt, vai atkritumi ir apakšnodaļas nosaukuma tvērumā. Tikai pēc tam var meklēt attiecīgo kodu.

Tas nozīmē, ka iepriekš sniegtajā piemērā ar atkritumiem, kuri klasificēti ar ierakstu 20 01 02:

- atkritumiem jābūt mājsaimniecību atkritumiem vai mājsaimniecību atkritumiem līdzīgiem komerciāliem, rūpnieciskiem vai iestāžu atkritumiem (lai tie būtu 20. nodaļas tvērumā),
- tiem jābūt savākti atsevišķi (lai tie būtu 20 01 apakšnodaļas tvērumā), un
- tiem jābūt no stikla,
- bet tie nedrīkst būt stikla iepakojums, jo pēc apakšnodaļas 20 01 nosaukuma izlietotais iepakojums no šīs apakšnodaļas ir izslēgts un uz to jāattiecinā 15. nodaļas ieraksts par izlietoto iepakojumu.

AtS nodaļu hierarhiskā secība atbilstoši AtS

Nodaļas (divciparu kodi) var kategorizēt trīs dažādās kopās, kas atbilstoši iepriekš noteiktai AtS pielikumā aprakstītai kārtībai jāņem vērā, cenšoties noteikt, kurš absolūtais ieraksts vai spoguļieraksts vislabāk atbilst aplūkojamiem atkritumiem:

A. no 01. līdz 12. un no 17. līdz 20.

ar atkritumu avotu saistītās nodaļas

B. no 13. līdz 15.

ar atkritumu veidu saistītās nodaļas

C. 16

nodaļa atkritumiem, kas sarakstā nav norādīti

Pirmkārt, ir svarīgi izskatīt 01. līdz 12. nodaļu un 17. līdz 20. nodaļu (izslēdzot vispārīgos ierakstus, kas beidzas ar 99), kurās atkritumi identificēti, minot to avotu vai izcelsmes rūpniecības nozari. Būtu jāņem vērā nevis tas, kurā nozarē vispār atkritumi rodas, bet gan konkrētais rūpnieciskais process. Viens piemērs ir autobūves nozares atkritumi. Atkarībā no procesa atkritumus var klasificēt atbilstoši 12. nodaļai (atkritumi, kas radušies metālu un plastmasas formēšanā un to virsmas fizikālā un mehāniskā apstrādē), 11. nodaļai (atkritumi, kas radušies metālu un citu materiālu virsmas ķīmiskajā apstrādē un pārklāšanā; krāsaino metālu hidrometalurģijas atkritumi) vai 08. nodaļai (atkritumi, kas radušies pārklāšanas līdzekļu (krāsu, laku un stiklveida emaljas), adhezīvu, hermētiķu un tipogrāfijas krāsu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā Šajā posmā nevar izmantot šo nodaļu kodu 99.

Ja 01. līdz 12. nodaļā vai 17. līdz 20. nodaļā piemērots atkritumu kods nav atrodams, hierarhiskā secība ir tāda, ka turpinājumā jāpārbauda 13. līdz 15. nodaļa (izslēdzot to vispārīgos ierakstus, kas beidzas ar 99). Šīs nodaļas attiecas uz pašu atkritumu dabu, piem., “izlietotais iepakojums”.

Ja neviens no šiem kodiem neder, atkritumi jāidentificē saskaņā ar 16. nodaļu (izslēdzot vispārīgos ierakstus, kas beidzas ar 99), kurā vienkopus pārstāvētas visvisādas atkritumu plūsmas, ko nav iespējams konkrēti saistīt ar noteiktiem procesiem vai nozari, piem., elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi vai noliekti transportlīdzekļi.

Ja uz atkritumiem nav iespējams pamatot attiecināt arī nevienu no 16. nodaļas ierakstiem, saraksta iedaļā, kas atbilst pirmajā solī identificētajam atkritumu avotam, jāatrod piemērots kods „99” (atkritumi, kas nav minēti citur).

Piemērotākā ieraksta noteikšana ir svarīgs atkritumu klasificēšanas solis, un šajā sakarā nepieciešams, lai operators, balstoties uz zināšanām par atkritumu rašanās avotu un procesu, kā arī to potenciālo sastāvu, pieņemtu pamatotu un godprātīgu spriedumu. Plašāka informācija par to, kā izmantot sarakstu un tam noteikto hierarhisko secību, ir sniegta 1.2. pielikumā, kur sniegts shēmā (sk. 1. attēlu) iekļautās informācijas kopsavilkums.

1. tabula
AtS nodaļas

KODS	NODAĻU APRAKSTS	SECĪBA
01	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES MINERĀLU IZPĒTĒ, IEGUVĒ, KARJERU IZSTRĀDĒ, FIZIKĀLĀ UN ĶĪMISKĀ APSTRĀDĒ	A
02	LAUKSAIMNIECĪBAS, DĀRZKOPIBAS, AKVAKULTŪRAS, MEŽSAIMNIECĪBAS, MEDNIECĪBAS, ZVEJNIECĪBAS UN PĀRTIKAS RAŽOŠANAS UN APSTRĀDES ATKRITUMI	
03	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES KOKAPSTRĀDĒ, PLĀKŠŅU UN MĒBEĻU, CELULOZES, PĀPĪRA UN KARTONA RAŽOŠANĀ	
04	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES ĀDU, KAŽOKĀDU APSTRĀDĒ UN TEKSTILRŪPNIECĪBĀ	
05	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES NAFTAS PRODUKTU ATTĪRĪŠANĀ, DABASGĀZES ATTĪRĪŠANĀ UN AKMEŅOGĻU PIROLĪZĒ	
06	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES NEORGANISKĀS ĶĪMIJAS PROCESOS	
07	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES ORGANISKĀS ĶĪMIJAS PROCESOS	
08	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES PĀRKLĀŠANAS LĪDZEKĻU (KRĀSU, LAKU UN STIKLVEIDA EMALJAS), ADHEZĪVU, HERMĒTIKU UN TIPOGRĀFIJAS KRĀSU RAŽOŠANĀ, SAGATAVOŠANĀ, PIEGĀDĒ UN IZMANTOŠANĀ	
09	FOTORŪPNIECĪBAS ATKRITUMI	
10	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES TERMISKOS PROCESOS	
11	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES METĀLU UN CITU MATERIĀLU VIRSMAS ĶĪMISKAJĀ APSTRĀDĒ UN PĀRKLĀŠANĀ; KRĀSAINO METĀLU HIDROMETALURĢIJAS ATKRITUMI	
12	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES METĀLU UN PLASTMASAS FORMĒŠANĀ, VIRSMAS FIZIKĀLĀ UN MEHĀNISKĀ APSTRĀDĒ	
13	EĻĻU ATKRITUMI UN ŠĶIDRĀ KURINĀMĀ ATKRITUMI (IZŅEMOT PĀRTIKAS EĻĻAS UN 05. UN 12. NODAĻĀ MINĒTOS ATKRITUMUS)	B
14	ORGANISKO ŠĶĪDINĀTĀJU, AUKSTUMNESĒJU UN PROPELENTU ATKRITUMI (IZŅEMOT 07. UN 08. NODAĻĀ MINĒTOS ATKRITUMUS)	
15	IEPAKOJUMA ATKRITUMI; ABSORBENTI, SLAUCĪŠANAS MATERIĀLS, FILTRU MATERIĀLS UN AIZSARGAPĢĒRBS, KAS NAV MINĒTI CITUR	
16	ATKRITUMI, KAS NAV MINĒTI CITUR	C
17	BŪVNIECĪBĀ UN BŪVJU NOJAUKŠANĀ RADUŠIES ATKRITUMI (TOSTARP NO PIESĀRŅOTĀM VIETĀM IZRAKTA AUGSNE)	A
18	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES CILVĒKU UN DZĪVNIEKU VESELĪBAS APRŪPĒ UN/VAI AR TO SAISTĪTĀJĀ ZINĀTNISKAJĀ IZPĒTĒ [PĒTNIECĪBĀ] (IZŅEMOT VIRTUVES UN SABIEDRISKĀS ĒDINĀŠANAS UZŅĒMUMU ATKRITUMUS, KURU RAŠANĀS NAV TIEŠI SAISTĪTA AR VESELĪBAS APRŪPI)	
19	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS IEKĀRTĀS, NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANAS IEKĀRTĀS, DZERAMĀ ŪDENS UN TEHNISKAJĀM VAJADZĪBĀM LIETOJAMĀ ŪDENS SAGATAVOŠANAS IEKĀRTĀS	
20	SADZĪVES ATKRITUMI (MĀJSAIMNIECĪBU ATKRITUMI UN TIEM LĪDZĪGI TIRDZNIECĪBAS UN RŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMU UN IESTĀŽU ATKRITUMI) UN ATSEVIŠKI SAVĀKTIE ATKRITUMU VEIDI	

Atkritumu saraksta ierakstu veidi

Tiek uzskatīts, ka visi ar zvaigznīti (*) apzīmētie ieraksti norāda bīstamus atkritumus. Kā norādīts 3.1.2. nodaļā, visus 842 Atkritumu saraksta ierakstus var iedalīt absolūtos ierakstos "Bīstams" (AB), absolūtos ierakstos "Nebīstams" (AN), spoguļierakstos "Bīstams" (SB) un spoguļierakstos "Nebīstams" (SN) (sal. ar 2. tabulu). Tādējādi visi atkritumi ir bīstami vai nebīstami.

2. tabula

Atkritumu saraksta ierakstu skaits

Atkritumu saraksta 842 ieraksti			
408 ieraksti "Bīstams"		434 ieraksti "Nebīstams"	
230 AB	178 SB	188 SN	246 AN

— Absolūts ieraksts "Bīstams" (AB)

Uz atkritumiem, uz kuriem ir attiecināti ieraksti AB, nevar attiecināt mijierakstus "Nebīstams", un tos bez turpmākas novērtēšanas atzīst par bīstamiem.

Anotētā Atkritumu saraksta ieraksti AB ir tumšsarkanā krāsā (sal. ar šā pielikuma 1.2.1. iedaļas 3. tabulu).

Ja uz atkritumiem ir attiecināts ieraksts AB, tie tiks klasificēti par bīstamiem, un, lai izlemtu, vai atkritumi ir jāklasificē par bīstamiem, turpmāka novērtēšana nav vajadzīga. Tomēr būs jāpāriet uz 3. un 4. soli (sk. 3.2. nodaļu), lai noteiktu attiecīgo atkritumu bīstamās īpašības, jo šī informācija var būt nepieciešama, lai izpildītu Atkritumu pamatdirektīvas (APD) 19. panta noteikumus (piem., lai aizpildītu atkritumu pārvietošanai vajadzīgās kravas pavadzīmes).

— Absolūts ieraksts "Nebīstams" (AN)

Uz atkritumiem, uz kuriem ir attiecināti ieraksti AN, nevar attiecināt mijierakstus "Bīstams", un tos bez turpmākas novērtēšanas klasificē par nebīstamiem.

Anotētā Atkritumu saraksta ieraksti AN ir melnā krāsā (sal. ar šā pielikuma 1.2.1. iedaļas 3. tabulu).

Ja uz atkritumiem ir attiecināts ieraksts AN, tie tiks klasificēti par nebīstamiem, un, lai izlemtu, vai atkritumi jāklasificē par nebīstamiem, turpmāka novērtēšana nav vajadzīga.

— Spoguļieraksti

Spoguļierakstus var definēt kā divus vai vairākus saistītus ierakstus, no kuriem viens attiecas uz bīstamiem atkritumiem, bet otrs – uz nebīstamiem atkritumiem. Dažkārt pie spoguļierakstu grupas piederošs ieraksts var atbilst vairākiem iespējamiem saistītiem mijierakstiem. Ja uz atkritumiem attiecina mijierakstu grupu, nevis ierakstus AB vai AN, attiecināmības novērtēšanā ir jāveic turpmāki soļi. Mijieraksti sastāv vismaz no šādiem ierakstiem.

— Spoguļieraksts "Bīstams" (SB)

Anotētā Atkritumu saraksta ieraksti SB ir oranžā krāsā (sal. ar šā pielikuma 1.2.1. iedaļas 3. tabulu).

— Spoguļieraksts "Nebīstams" (SN)

Anotētā Atkritumu saraksta ieraksti SN ir zilā krāsā (sal. ar šā pielikuma 1.2.1. iedaļas 3. tabulu).

Spoguļierakstus var iedalīt šādās apakškategoriņās:

— to, vai izvēlēties ierakstu SB vai SN, izlemj atkarībā no vispārīgas norādes uz bīstamām vielām, piem.:

10 12 09*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 12 10	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas nav minēti 10 12 09. pozīcijā	SN

— to, vai izvēlēties ierakstu SB vai SN, izlemj atkarībā no konkrētas norādes uz bīstamām vielām, piem.:

16 01 11*	bremžu kluči, kas satur azbestu	SB
16 01 12	bremžu kluči, kas nav minēti 16 01 11. pozīcijā	SN

- Ja ieraksts norāda uz vairākiem ierakstiem, attiecināmā ieraksta noteikšana var būt atkarīga no attiecīgo atkritumu izcelsmes vai noteiktām īpašībām, kā arī no to sastāvā varbūtēji esošām bīstamām vielām, piem.:

17 06 01*	izolācijas materiāli, kas satur azbestu	SB
17 06 03*	izolācijas materiāli, kas sastāv no bīstamām vielām vai kas tās satur	SB
17 06 04	izolācijas materiāli, kas nav minēti 17 06 01. un 17 06 03. pozīcijā	SN

Bieži, bet ne vienmēr, savstarpēji saistītus spoguļierakstus var pazīt pēc frāzes “kas nav minēts... pozīcijā”, kura veido atsauci starp ierakstiem SB un SN.

Ja jāizvēlas, vai attiecināt ierakstu SB vai SN, turpinājumā jāizdara klasificēšanas procesa 3.–5. solis (sal. ar 3.2. nodaļu), lai noteiktu bīstamo vielu klātbūtni un sastāvu attiecīgajā koncentrācijā vai arī lai noteiktu, vai atkritumiem tiešā veidā neizpaužas bīstamas īpašības, un tātad lai uz aplūkojamo atkritumu plūsmu pareizi varētu attiecināt ierakstu SB vai SN.

Absolūts ieraksts “Nebīstams” par atkritumiem, kam piemīt bīstamas īpašības

Lūdzam ņemt vērā, ka atkritumi, uz kuriem attiecināts ieraksts AN, ir bez turpmākas to bīstamo īpašību novērtēšanas klasificēti par nebīstamiem. Vienīgais šā principa izņēmums ir aprakstīts APD 7. panta 2. punktā, kas paredz, ka, ja attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde uz pietiekamu pierādījumu pamata uzskata, ka attiecīgie atkritumi, uz kuriem ir attiecināts kods AN, patiesībā jāklasificē par bīstamiem, attiecīgie atkritumi tiks klasificēti par bīstamiem. Tas jāpaziņo Komisijai, ņemot vērā iespējamus turpmākus grozījumus Atkritumu sarakstā.

Absolūts ieraksts “Bīstams” par atkritumiem, kam nepiemīt bīstamas īpašības

Ja uz atkritumiem iespējams attiecināt tikai ierakstu AB, atkritumus klasificē par bīstamiem. Vienīgais šā principa izņēmums saskaņā ar APD 7. panta 3. punktu ir spēkā gadījumos, kur attiecīgā dalībvalsts minētos atkritumus uzskata par nebīstamiem, pamatojoties uz pietiekamiem iesniegtiem pierādījumiem, kas to apliecina. Tas jāpaziņo Komisijai, ņemot vērā iespējamus turpmākus grozījumus Atkritumu sarakstā.

Izvēle starp spoguļierakstiem: bīstamo īpašību novērtēšana

3.2. nodaļā aprakstītie soļi jāveic tikai tad, ja uz attiecīgajiem atkritumiem tiek attiecināts ieraksts SB vai SN vai ja atkritumu, uz kuriem attiecināts ieraksts AB, bīstamās īpašības jānovērtē, piem., kravas pavadzīmes aizpildīšanai.

1. izvēle. Bīstamo īpašību novērtēšana: AN, AB, spoguļieraksti

1.2. Kā identificēt attiecīgo ierakstu

Atkritumus klasificējot, svarīgi ir izdarīt visu iespējamo, lai identificētu:

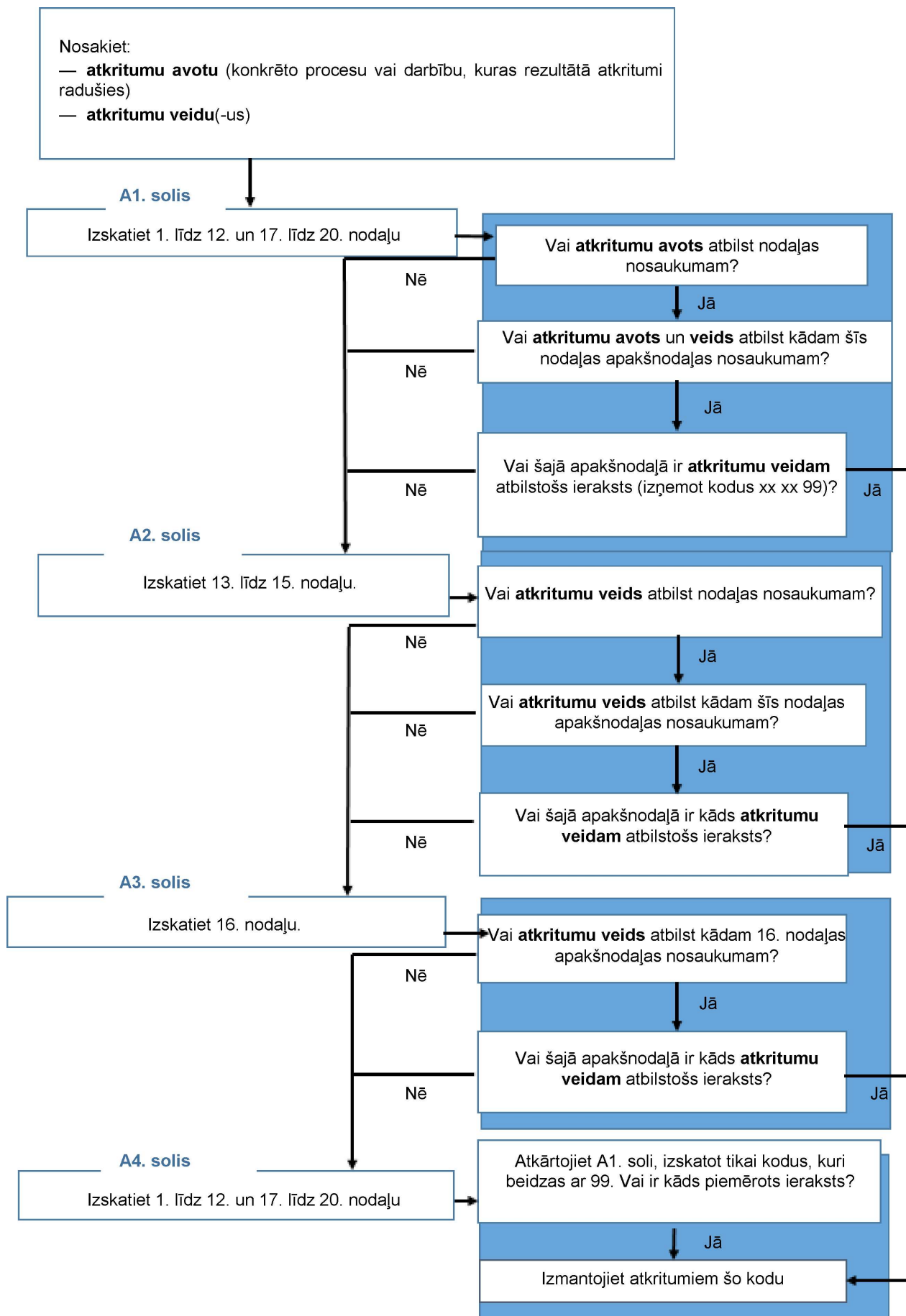
- to avotu (konkrēto procesu vai darbību, kuras rezultātā atkritumi radušies),
- to veidu (vai veidus, ja atkritumi ir jaukti).

Kad šī informācija ir iegūta, jāpārskata viss atkritumu saraksts, rīkojoties saskaņā ar zemāk sniegtajām norādēm. No visiem AtS 842 ierakstiem izvēlēties visatbilstošāko ir komplicēti. Vispirms jāpārskata viss saraksts, un, kā aprakstīts iepriekšējās nodaļas piemērā par 20 01 02. ierakstu, atkritumiem jāatbilst galīgajam izraudzītajam ierakstam, apakšnodaļai un nodaļai.

Saraksta struktūra ir tāda, ka iespējams identificēt vairāk nekā vienu ierakstu; tāpēc, lai noteiktu piemērotāko ierakstu, turpinājumā jāizmanto 3.2. nodaļā paredzētie novērtēšanas soļi.

Nodaļu un apakšnodaļu nosaukumi ierobežo apakšnodaļu un tajos esošo ierakstu tvērumu, un nosaukumos var būt paredzēti arī īpaši izņēmumi. Pirms izraugās ierakstu, svarīgi ir šos nosaukumus pārbaudīt.

Atbalsts šajā procesā ir piedāvātā shēma (1. pielikums, 1. attēls), kas būtu jāizmanto kopā ar norādījumiem. Tas ir vairāksolju process, kurā var būt atkārtošanās.



A1. solis. Pirmais solis:

- Konkrēto procesu vai darbību, kuras rezultātā radušies atkritumi, salīdzina ar 01. līdz 12. un 17. līdz 20. nodaļas virsrakstiem. Ja process vai darbība ietilpst vienas vai vairāku nodaļu virsrakstu tvērumā, skata attiecīgo nodaļu apakšnodaļu virsrakstus.
- Ja process vai darbība ietilpst nodaļas un apakšnodaļas virsraksta tvērumā, šajā apakšnodaļā meklē ierakstu, kas nepārprotami atbilst konkrētajam atkritumu veidam.
- Šajā posmā nevajadzētu izmantot vispārīgo ierakstu XX XX 99.
- Ja piemērotu ierakstu (vai ierakstus) atrast nav iespējams, jāpāriet uz A2. soli.

Konkrētais process vai darbība

Process vai darbība nav vispārīgā nozare vai uzņēmējdarbības veids.

Uzņēmumam katru savu darbību vai procesa posmu var nākties klasificēt atbilstoši dažādām nodaļām.

Piemēram, uz dažādos automobiļu ražošanas procesa posmos radītiem atkritumiem var attiekties 12. nodaļa (atkritumi, kas radušies metālu formēšanā un virsmas apstrādē), 11. nodaļa (neorganiskie atkritumi, kas satur metālapstrādē un metālu pārklāšanā radušos metālus), kā arī 08. nodaļa (pārklājumu izmantošanā radušies atkritumi).

A2. solis. Otrais solis:

- Konkrēto atkritumu veidu salīdzina ar 13. līdz 15. nodaļas nosaukumiem. Ja atkritumu veids ietilpst vienas vai vairāku nodaļu virsrakstu tvērumā, skata šīs nodaļas apakšnodaļu virsrakstus.
- Ja atkritumu veids ietilpst nodaļas un apakšnodaļas virsraksta tvērumā, šajā apakšnodaļā jāmeklē ieraksts, kas nepārprotami atbilst konkrētajam atkritumu veidam.
- Vajadzības gadījumā var izmantot vispārīgo ierakstu XX XX 99.
- Ja piemērotu ierakstu (vai ierakstus) atrast nav iespējams, jāpāriet uz A3. soli.

Šāds vispārīgs kods XX XX 99 būtu jāpiešķir tikai tad, ja citas iespējas ir izsmeltas, un to piešķirt būtu iespējami jāizvairās.

A3. solis. Trešais solis:

- Pārbauda, vai atkritumi ietilpst kāda 16. nodaļas apakšnodaļas virsraksta tvērumā.
- Ja atkritumu veids atbilst apakšnodaļas virsraksta tvērumam, šajā apakšnodaļā jāmeklē ieraksts, kas nepārprotami atbilst konkrētajam atkritumu veidam.
- Ja piemērotu ierakstu (vai ierakstus) atrast nav iespējams, jāpāriet uz A4. soli.

A4. solis. Pēdējais solis:

- Atgriežas A1. solī un piešķir vispārīgo ierakstu XX XX 99 no nodaļas un apakšnodaļas, kas atbilst procesam vai darbībai, kuras rezultātā radušies atkritumi.
- Pirms piešķir kādu XX XX 99, pārlicinās, ka ir izskatīts A1. līdz A3. solis.

Kad pabeidz A1. līdz A4. soli, attiecīgajiem atkritumiem vajadzētu būt piešķirtam ierakstiem AB vai AN vai piemērotākajam spoguļierakstam. Ja piešķir spoguļierakstu, jāpāriet uz klasificēšanas procedūras 3. soli (sk. 3.2. nodaļu), lai galīgi izlemtu, vai piešķirt ierakstu SB vai SN.

1. pielikumā sniegtā shēma ir paredzēta tikai kā atbalsts piemērotākā ieraksta vai spoguļierakstu pāra piešķiršanā attiecīgajai atkritumu plūsmai. Būtu jāņem vērā, ka klasificēšanas process uzskatāms par vairākošu procesu, kurā var būt atkārtotāšanās.

Turpmāko iedaļu mērķis ir sniegt papildu atbalstu šajā kontekstā.

- 1.2.1. iedaļā dota anotēta AtS versija,
- 1.3. iedaļā sniegti konkrēti sarežģītu ierakstu piemēri, kas ilustrē klasificēšanas procedūru,
- 1.4. iedaļā ir iekļauti noteiktu atkritumu veidu konkrētu sastāvdaļu klasificēšanas piemēri.

Jauktu atkritumu klasificēšana

Ja atkritumi pieder pie vairāk nekā viena atkritumu veida, katra veida atkritumi būtu jāaplūko atsevišķi. Tas nodrošinās, ka:

- nekādas bīstamo atkritumu vienības vai partijas netiks kļūdaini klasificētas par nebīstamām, šādus atkritumus sajaucot (atšķaidot) ar citiem atkritumiem (sk. APD 7. panta 4. punktu),
- visas bīstamo atkritumu vienības vai partijas tiks laikus identificētas, nepieļaujot, ka tās tiek sajauktas ar citiem atkritumiem, piem., atkritumu tvertnē, maisā, kaudzē vai konteinerā (sk. APD 18. pantu).

Šīs prasības nav jāpiemēro tikai jauktiem sadzīves atkritumiem no mājsaimniecībām.

Sarakstā ir nedaudzi jauktiem atkritumiem paredzēti ieraksti. Parasti (lai nodrošinātu atbilstību APD sajaukšanas kritērijiem) šie ieraksti paredzēti tādiem atkritumiem no uzņēmumiem, kas kādā procesā rodas kā kopā sajaukti vairāku veidu atkritumi. Šie ieraksti nav paredzēti atkritumiem (vai atkritumu vienībām), kas rodas atsevišķi un pēc tam tiek sajaukti ar citiem atkritumiem (piem., tos liekot vienā tvertnē).

1.2.1. Anotētais Atkritumu saraksts

3. tabulas sarakstā doti visi AtS ieraksti, skaidri norādot, kuri ieraksti ir AN, AB, SN un SB.

Lūdzam ņemt vērā, ka tālāk sniegtajā anotētajā Atkritumu sarakstā iekļauto ierakstu veidu interpretācija ir viena iespējama interpretācija, kurā līdzsvaroti dažādu dalībvalstu viedokļi. Dalībvalstu līmenī ir dažādas interpretācijas, un arī ar tām der iepazīties. ⁽¹⁾.

3. tabula

Anotētais Atkritumu saraksts

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
1	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES MINERĀLU IZPĒTĒ, IEGUVĒ, KARJERU IZSTRĀDĒ UN FIZIKĀLĀ UN ĶĪMISKĀ APSTRĀDĒ	
01 01	atkritumi, kas radušies minerālu ieguvē	
01 01 01	atkritumi, kas radušies metālus saturošu minerālu ieguvē	AN
01 01 02	atkritumi, kas radušies metālus nesaturošu minerālu ieguvē	AN
01 03	atkritumi, kas radušies metālus saturošu minerālu fizikālā un ķīmiskā apstrādē	
01 03 04*	skābās smagās frakcijas, kas radušās sēra rūdas apstrādē	SB^B
01 03 05*	citas smagās frakcijas, kas satur bīstamas vielas	SB
01 03 06	frakcijas, kas nav minētas 01 03 04. un 01 03 05. pozīcijā	SN
01 03 07*	citi metālus saturošu minerālu fizikālā un ķīmiskā apstrādē radušies atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB

⁽¹⁾ Lūdzam skatīt, piem., ierakstus, kas tabulā iezīmēti ar A, B un C. No šā dokumenta interpretācijas atšķiras ar "A" iezīmēto ierakstu interpretācija Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentā, sk. http://www.bmub.bund.de/fileadmin/bmu-import/files/abfallwirtschaft/downloads/application/pdf/avv_erlaeuterungen.pdf. No šā dokumenta interpretācijas atšķiras ar "B" iezīmēto ierakstu interpretācija Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentā, sk. <https://www.gov.uk/government/publications/waste-classification-technical-guidance>. "C": Dažās dalībvalstīs ieraksti "xx xx 99" tiek uzskatīti par spoguļierakstiem "Nebīstams" (SN), sk. *Classification réglementaire des déchets – Guide d'application pour la caractérisation en dangerosité*/<http://www.ineris.fr/centredoc/rapport-drc-15-149793-06416a-guidehp-vf2-1456135314.pdf>.

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
01 03 08	putekļveida un pulverveida atkritumi, kas nav minēti 01 03 07. pozīcijā	SN
01 03 09 ⁽²⁾	sarkanie dubļi, kas radušies alumīnija oksīda ražošanā un kas nav 01 03 10. pozīcijā minētie atkritumi	SN
01 03 10* ⁽³⁾	sarkanie dubļi, kas radušies alumīnija oksīda ražošanā un kas satur bīstamas vielas, kas nav 01 03 07. pozīcijā minētie atkritumi	SB ^A
01 03 99	citur neminēti atkritumi	AN ^C
01 04	metālus nesaturošu minerālu fizikālā un ķīmiskā apstrādē radušies atkritumi	
01 04 07*	metālus nesaturošu minerālu fizikālā un ķīmiskā apstrādē radušies atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
01 04 08	grants un drupinātu iežu atkritumi, kas nav minēti 01 04 07. pozīcijā	SN
01 04 09	smilšu un māla atkritumi	AN
01 04 10	putekļveida un pulverveida atkritumi, kas nav minēti 01 04 07. pozīcijā	SN
01 04 11	kālija sāls un akmeņsāls pārstrādes atkritumi, kas nav minēti 01 04 07. pozīcijā	SN
01 04 12	smagās frakcijas un citi atkritumi, kas radušies minerālu mazgāšanā un attīrīšanā un kas nav 01 04 07. un 01 04 11. pozīcijā minētie atkritumi	SN
01 04 13	akmens izciršanā un izzāģēšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 01 04 07. pozīcijā	SN
01 04 99	citur neminēti atkritumi	AN
01 05	urbšanas dubļi un citi urbšanas atkritumi	
01 05 04	saldūdens urbšanas dubļi un atkritumi	AN
01 05 05*	urbšanas dubļi un atkritumi, kas satur naftu	SB ^B
01 05 06*	urbšanas dubļi un citi urbšanas atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
01 05 07	barītu saturoši urbšanas dubļi un atkritumi, kas nav minēti 01 05 05. un 01 05 06. pozīcijā	SN
01 05 08	hlorīdus saturoši urbšanas dubļi un atkritumi, kas nav minēti 01 05 05. un 01 05 06. pozīcijā	SN
01 05 99	citur neminēti atkritumi	AN
2	LAUKSAIMNIECĪBAS, DĀRZKOPĪBAS, AKVAKULTŪRAS, MEŽSAIMNIECĪBAS, MEDNIECĪBAS, ZVEJNIECĪBAS UN PĀRTIKAS RAŽOŠANAS UN APSTRĀDES ATKRITUMI	
02 01	lauksaimniecības, dārzkopības, akvakultūras, mežsaimniecības, medniecības un zvejniecības atkritumi	
02 01 01	mazgāšanas un tīrīšanas nogulsnes	AN
02 01 02	dzīvnieku aužu atkritumi	AN
02 01 03	augu aužu atkritumi	AN
02 01 04	plastmasas atkritumi (izņemot iepakojumu)	AN

⁽²⁾ Ieraksts iekļauts ar Lēmumu 2014/955/ES.⁽³⁾ Ieraksts iekļauts ar Lēmumu 2014/955/ES.

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
02 01 06	dzīvnieku izkārnījumi, urīns un kūsmēsli (arī ar salmiem), atsevišķi savākti un citur apstrādāti notekūdeņi	AN
02 01 07	mežizstrādes atkritumi	AN
02 01 08*	agroķīmiskie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
02 01 09	agroķīmiskie atkritumi, kas nav minēti 02 01 08. pozīcijā	SN
02 01 10	metāla atkritumi	AN
02 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
02 02	atkritumi, kas radušies gaļas, zivju un citu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu ražošanā un apstrādē	
02 02 01	mazgāšanas un tīrīšanas nogulsnes	AN
02 02 02	dzīvnieku audu atkritumi	AN
02 02 03	patēriņam vai apstrādei nederīgi materiāli	AN
02 02 04	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	AN
02 02 99	citur neminēti atkritumi	AN
02 03	atkritumi, kas radušies augļu, dārzeņu, graudaugu, pārtikas eļļu, kakao, kafijas, tējas un tabakas izstrādājumu ražošanā un apstrādē; konservu ražošanā; rauga un rauga ekstrakta ražošanā, melases pārstrādē un fermentācijā	
02 03 01	nogulsnes, kas radušās mazgāšanā, tīrīšanā, mizošanā, lobīšanā, centrifugēšanā un atdalīšanā	AN
02 03 02	konservējošo vielu atkritumi	AN
02 03 03	atkritumi, kas radušies, veicot ekstrakciju ar šķīdinātājiem	AN
02 03 04	patēriņam vai apstrādei nederīgi materiāli	AN
02 03 05	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	AN
02 03 99	citur neminēti atkritumi	AN
02 04	atkritumi, kas radušies cukura ražošanā	
02 04 01	zeme no biešu tīrīšanas un mazgāšanas	AN
02 04 02	specifikācijām neatbilstīgs kalcija karbonāts	AN
02 04 03	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	AN
02 04 99	citur neminēti atkritumi	AN
02 05	atkritumi, kas radušies piena produktu ražošanā	
02 05 01	patēriņam vai apstrādei nederīgi materiāli	AN
02 05 02	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	AN
02 05 99	citur neminēti atkritumi	AN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
02 06	atkritumi, kas radušies maizes un konditorejas izstrādājumu ražošanā	
02 06 01	patēriņam vai apstrādei nederīgi materiāli	AN
02 06 02	konservējošo vielu atkritumi	AN
02 06 03	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	AN
02 06 99	citur neminēti atkritumi	AN
02 07	atkritumi, kas radušies alkoholisko un bezalkoholisko dzērienu (izņemot kafiju, tēju un kakao) ražošanā	
02 07 01	atkritumi, kas radušies izejvielu mazgāšanā, tīrīšanā un mehāniskā apstrādē	AN
02 07 02	spirta destilācijas atkritumi	AN
02 07 03	ķīmiskās apstrādes atkritumi	AN
02 07 04	patēriņam vai apstrādei nederīgi materiāli	AN
02 07 05	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	AN
02 07 99	citur neminēti atkritumi	AN
3	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES KOKAPSTRĀDĒ, PLĀKŠŅU UN MĒBEĻU, CELULOZES, PAPĪRA UN KARTONA RAŽOŠANĀ	
03 01	atkritumi, kas radušies kokapstrādē, plāksņu un mēbeļu ražošanā	
03 01 01	mizas un korķa atkritumi	AN
03 01 04*	zāģskaidas, ēvelskaidas, atgriezumī, koksne, kokskaidu plātnes un finieris, kas satur bīstamas vielas	SB
03 01 05	zāģskaidas, ēvelskaidas, atgriezumī, koksne, kokskaidu plātnes un finieris, kas nav minēti 03 01 04. pozīcijā	SN
03 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
03 02	atkritumi, kas radušies koksnes konservēšanā	
03 02 01*	nehalogenēti organiskie koksnes konservanti	AB
03 02 02*	hlororganiskie koksnes konservanti	AB
03 02 03*	metālorganiskie koksnes konservanti	AB
03 02 04*	neorganiskie koksnes konservanti	AB
03 02 05*	citi koksnes konservanti, kas satur bīstamas vielas	AB ^B
03 02 99	koksnes konservanti, kas nav minēti citur	AN ^B
03 03	atkritumi, kas radušies celulozes, papīra un kartona ražošanā un apstrādē	
03 03 01	mizas un koksnes atkritumi	AN
03 03 02	zaļā atsārma nogulsnes (radušies vārīšanas atsārma reģenerācijā [atgūšanā])	AN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
03 03 05	nogulsnes, kas radušās, makulatūras [reciklēšanā] pārstrādē atdalot tipogrāfijas krāsu	AN
03 03 07	mehāniski atdalīti atlikumi, pārstrādājot papīru un kartonu papīrmasā	AN
03 03 08	atkritumi, kas radušies pārstrādei [reciklēšanai] paredzētā papīra un kartona šķirošanā	AN
03 03 09	dubļi pēc apstrādes ar kaļķi	AN
03 03 10	šķiedru atlikumi, šķiedru, pildvielu un pārklājumu duļķes, kas radušās mehāniskā atdalīšanā	AN
03 03 11	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 03 03 10. pozīcijā	AN
03 03 99	citur neminēti atkritumi	AN
4	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES ĀDU, KAŽOKĀDU APSTRĀDĒ UN TEKSTILRŪPNIECĪBĀ	
04 01	atkritumi, kas radušies ādu un kažokādu apstrādē	
04 01 01	dirāšanā un kaļķošanā atdalīti atkritumi	AN
04 01 02	kaļķošanas atkritumi	AN
04 01 03*	attaukošanā radušies atkritumi, kas satur šķīdinātājus bez šķidrās fāzes	AB ^B
04 01 04	miecēšanas atsārms, kas satur hromu	AN
04 01 05	miecēšanas atsārms, kas nesatur hromu	AN
04 01 06	hromu saturošas notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	AN
04 01 07	hromu nesaturošas notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	AN
04 01 08	miecēšanas ādas atkritumi, kas satur hromu (zilais aizsargpārklājums, atgriezum, pulēšanas putekļi)	AN
04 01 09	ādu apstrādes atkritumi	AN
04 01 99	citur neminēti atkritumi	AN ^B
04 02	atkritumi, kas radušies tekstilrūpniecībā	
04 02 09	kompozītmateriālu (impregnēts audums, elastomērs, plastomērs) atkritumi	AN
04 02 10	organiskas vielas no dabīgiem produktiem (piemēram, tauki, vasks)	AN
04 02 14*	apdares atkritumi, kas satur organiskos šķīdinātājus	SB
04 02 15	apdares atkritumi, kas nav minēti 04 02 14. pozīcijā	SN
04 02 16*	krāsvielas un pigmenti, kas satur bīstamas vielas	SB
04 02 17	krāsvielas un pigmenti, kas nav minēti 04 02 16. pozīcijā	SN
04 02 19*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
04 02 20	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 04 02 19. pozīcijā	SN
04 02 21	neapstrādātu tekstilšķiedru atkritumi	AN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
04 02 22	apstrādātu tekstilšķiedru atkritumi	AN
04 02 99	citur neminēti atkritumi	AN
5	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES NAFTAS PRODUKTU ATTĪRĪŠANĀ, DABASGĀZES ATTĪRĪŠANĀ UN AKMEŅOGĻU PIROLĪZĒ	
05 01	atkritumi, kas radušies naftas produktu attīrīšanā	
05 01 02*	atsāļotāju dūņas	AB
05 01 03*	nogulsnes tvertņu apakšā	AB
05 01 04*	skābās alkilnogulsnes	AB
05 01 05*	naftas noplūdes	AB
05 01 06*	iekārtu tehniskās apkopes dūņas, kas satur naftas produktus	AB
05 01 07*	skābais gudrons	AB
05 01 08*	citi darvas produkti	AB
05 01 09*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
05 01 10	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 05 01 09. pozīcijā	SN
05 01 11*	atkritumi, kas radušies degvielu bāziskā attīrīšanā	AB
05 01 12*	naftu saturošas skābes	AB
05 01 13	dūņas no apsildes sistēmas ūdens	AN
05 01 14	dzesēšanas kolonnu atkritumi	AN
05 01 15*	izlietoti filtrmāli	AB
05 01 16	sēru saturoši atkritumi, kas radušies degvielas desulfurizācijā	AN
05 01 17	bitumens	AN
05 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
05 06	akmeņogļu pirolīzes atkritumi	
05 06 01*	skābais gudrons	AB
05 06 03*	citi darvas produkti	AB
05 06 04	dzesēšanas kolonnu atkritumi	AN
05 06 99	citur neminēti atkritumi	AN
05 07	dabasgāzes attīrīšanas un pārvadāšanas atkritumi	
05 07 01*	atkritumi, kas satur dzīvsudrabu	AB ^B
05 07 02	atkritumi, kas satur naftas sēru	AN
05 07 99	citur neminēti atkritumi	AN ^B

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
6	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES NEORGANISKĀS ĶĪMIJAS PROCESOS	
06 01	atkritumi, kas radušies skābju ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
06 01 01*	sērskābe un sērskābe	AB
06 01 02*	sālsskābe	AB
06 01 03*	fluorūdeņražskābe	AB
06 01 04*	fosforskābe un fosforpaskābe	AB
06 01 05*	slāpekļskābe un slāpekļpaskābe	AB
06 01 06*	citas skābes	AB
06 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
06 02	atkritumi, kas radušies sārmu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
06 02 01*	kalcija hidroksīds	AB
06 02 03*	amonija hidroksīds	AB
06 02 04*	nātrija un kālija hidroksīds	AB
06 02 05*	citi sārmī	AB
06 02 99	citur neminēti atkritumi	AN
06 03	atkritumi, kas radušies sāļu, to šķīdumu un metālu oksīdu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
06 03 11*	cietie sāļi un šķīdumi, kas satur cianīdus	SB
06 03 13*	cietie sāļi un šķīdumi, kas satur smagos metālus	SB
06 03 14	cieti sāļi un šķīdumi, kas nav minēti 06 03 11. un 06 03 13. pozīcijā	SN
06 03 15*	metālu oksīdi, kas satur smagos metālus	SB
06 03 16	metālu oksīdi, kas nav minēti 06 03 15. pozīcijā	SN
06 03 99	citur neminēti atkritumi	AN
06 04	metālu saturoši atkritumi, kas nav minēti 06 03. pozīcijā	
06 04 03*	atkritumi, kas satur arsēnu	AB ^B
06 04 04*	atkritumi, kas satur dzīvsudrabu	AB ^B
06 04 05*	atkritumi, kas satur citus smagos metālus	AB ^B
06 04 99	citur neminēti atkritumi	AN ^B
06 05	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	
06 05 02*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
06 05 03	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 06 05 02. pozīcijā	SN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
06 06	atkritumi, kas radušies sēra ķīmisko savienojumu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā, sēra ķīmiskajos procesos un desulfurizācijas procesos	
06 06 02*	atkritumi, kas satur bīstamus sulfīdus	SB
06 06 03	sulfīdus saturoši atkritumi, kuri nav minēti 06 06 02. pozīcijā	SN
06 06 99	citur neminēti atkritumi	AN
06 07	atkritumi, kas radušies halogēnu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā un halogēnu ķīmiskajos procesos	
06 07 01*	elektrolīzes procesa atkritumi, kas satur azbestu	AB^B
06 07 02*	aktīvā ogle, kas radusies hlora ražošanā	AB
06 07 03*	bārija sulfāta dūpas, kas satur dzīvsudrabu	AB^B
06 07 04*	šķīdumi un skābes, piemēram, kontaktskābe	AB
06 07 99	citur neminēti atkritumi	AN^B
06 08	atkritumi, kas radušies silīcija un silīcija savienojumu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
06 08 02*	atkritumi, kas satur bīstamus hlorsilānus	SB
06 08 99	citur neminēti atkritumi	AN
06 09	atkritumi, kas radušies fosfora savienojumu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā un fosfora ķīmiskajos procesos	
06 09 02	fosforu saturoši izdedži	AN
06 09 03*	kalciju saturoši reakciju atkritumi, kas satur bīstamas vielas vai kas piesārņoti ar tām	SB
06 09 04	kalciju saturoši reakciju atkritumi, kas nav 06 09 03. pozīcijā minētie reakciju atkritumi	SN
06 09 99	citur neminēti atkritumi	AN
06 10	atkritumi, kas radušies slāpekļa savienojumu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā, slāpekļa ķīmiskajos procesos un minerālmēslu ražošanā	
06 10 02*	atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
06 10 99	citur neminēti atkritumi	AN
06 11	atkritumi, kas radušies neorganisko pigmentu un opalescentu vielu ražošanā	
06 11 01	kalciju saturoši reakciju atkritumi, kas radušies titāna dioksīda ražošanā	AN
06 11 99	citur neminēti atkritumi	AN
06 13	atkritumi, kas radušies neorganiskās ķīmijas procesos un kas nav minēti citur	
06 13 01*	neorganiskie augu aizsardzības līdzekļi, koksnes konservanti un citi biocīdi	AB
06 13 02*	izlietota aktīvā ogle (izņemot 06 07 02. pozīcijā minēto)	AB
06 13 03	melnā ogle	AN
06 13 04*	atkritumi, kas radušies azbesta apstrādē	AB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
06 13 05*	sodrēji	AB
06 13 99	citur neminēti atkritumi	AN
7	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES ORGANISKĀS ĶĪMIJAS PROCESOS	
07 01	atkritumi, kas radušies galveno organisko ķīmisko vielu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
07 01 01*	ūdeni saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi [uz ūdens bāzes]	AB
07 01 03*	halogenēti organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 01 04*	citi organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 01 07*	halogenēti kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 01 08*	citi kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 01 09*	halogenētas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 01 10*	citas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 01 11*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
07 01 12	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 07 01 11. pozīcijā	SN
07 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
07 02	atkritumi, kas radušies plastmasu, sintētiskā kaučuka un ķīmisko šķiedru ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
07 02 01*	ūdeni saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi [uz ūdens bāzes]	AB
07 02 03*	halogenēti organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 02 04*	citi organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 02 07*	halogenēti kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 02 08*	citi kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 02 09*	halogenētas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 02 10*	citas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 02 11*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
07 02 12	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 07 02 11. pozīcijā	SN
07 02 13	plastmasas atkritumi	AN
07 02 14*	tādu piedevu atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
07 02 15	tādu piedevu atkritumi, kas nav minēti 07 02 14. pozīcijā	SN
07 02 16*	atkritumi, kas satur bīstamus silikonus	SB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
07 02 17	atkritumi, kas satur silikonu un kas nav minēti 07 02 16. pozīcijā	SN
07 02 99	citur neminēti atkritumi	AN
07 03	atkritumi, kas radušies organisko krāsvielu un pigmentu (izņemot 06 11. pozīcijā minētos) ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
07 03 01*	ūdeni saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi [uz ūdens bāzes]	AB
07 03 03*	halogenēti organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 03 04*	citi organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 03 07*	halogenēti kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 03 08*	citi kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 03 09*	halogenētas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 03 10*	citas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 03 11*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
07 03 12	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 07 03 11. pozīcijā	SN
07 03 99	citur neminēti atkritumi	AN
07 04	atkritumi, kas radušies organisko augu aizsardzības līdzekļu (izņemot 02 01 08. un 02 01 09. pozīcijā norādītos), koksnes konservantu (izņemot 03 02 pozīcijā norādītos) un citu biocīdu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
07 04 01*	ūdeni saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi [uz ūdens bāzes]	AB
07 04 03*	halogenēti organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 04 04*	citi organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 04 07*	halogenēti kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 04 08*	citi kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 04 09*	halogenētas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 04 10*	citas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 04 11*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
07 04 12	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 07 04 11. pozīcijā	SN
07 04 13*	cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
07 04 99	citur neminēti atkritumi	AN
07 05	atkritumi, kas radušies farmaceitisko līdzekļu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
07 05 01*	ūdeni saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi [uz ūdens bāzes]	AB
07 05 03*	halogenēti organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 05 04*	citi organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 05 07*	halogenēti kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
07 05 08*	citi kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 05 09*	halogenētas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 05 10*	citas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 05 11*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
07 05 12	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 07 05 11. pozīcijā	SN
07 05 13*	cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
07 05 14	cietie atkritumi, kas nav minēti 07 05 13. pozīcijā	SN
07 05 99	citur neminēti atkritumi	AN
07 06	atkritumi, kas radušies taukvielu, smērvielu, ziepju, mazgāšanas līdzekļu, dezinfekcijas līdzekļu un kosmētisko līdzekļu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
07 06 01*	ūdeni saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi [uz ūdens bāzes]	AB
07 06 03*	halogenēti organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 06 04*	citi organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 06 07*	halogenēti kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 06 08*	citi kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 06 09*	halogenētas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 06 10*	citas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 06 11*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
07 06 12	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 07 06 11. pozīcijā	SN
07 06 99	citur neminēti atkritumi	AN
07 07	atkritumi, kas radušies tīru ķīmisko vielu un ķīmisko produktu, kas nav minēti citur, ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
07 07 01*	ūdeni saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi [uz ūdens bāzes]	AB
07 07 03*	halogenēti organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 07 04*	citi organiskie šķīdinātāji, tos saturoši mazgāšanas šķidrums un izejas atsārmi	AB
07 07 07*	halogenēti kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 07 08*	citi kuba atlikumi un reakciju atlikumi	AB
07 07 09*	halogenētas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 07 10*	citas nogulsnes uz filtra un izlietotie absorbenti	AB
07 07 11*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
07 07 12	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 07 07 11. pozīcijā	SN
07 07 99	citur neminēti atkritumi	AN
8	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES PĀRKLĀŠANAS LĪDZEKĻU (KRĀSU, LAKU UN STIKLVEIDA EMALJAS), ADHEZĪVU, HERMĒTIKŪ UN TIPOGRĀFIJAS KRĀSU RAŽOŠANĀ, SAGATAVOŠANĀ, PIEGĀDĒ UN IZMANTOŠANĀ	
08 01	atkritumi, kas radušies krāsu un laku ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā un noņemšanā	
08 01 11*	krāsu un laku atkritumi, kas satur organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas	SB
08 01 12	krāsu un laku atkritumi, kas nav minēti 08 01 11. pozīcijā	SN
08 01 13*	krāsu vai laku nogulsnes, kas satur organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas	SB
08 01 14	krāsu un laku nogulsnes, kas nav minētas 08 01 13. pozīcijā	SN
08 01 15*	ūdens nogulsnes, kas satur krāsas vai lakas, kuras satur organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas	SB
08 01 16	ūdens nogulsnes, kas satur krāsas vai lakas, kuras nav minētas 08 01 15. pozīcijā	SN
08 01 17*	krāsu vai laku noņemšanā radušies atkritumi, kas satur organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas	SB
08 01 18	krāsu vai laku noņemšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 08 01 17. pozīcijā	SN
08 01 19*	ūdens suspensijas, kas satur krāsas vai lakas, kuras satur organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas	SB
08 01 20	ūdens suspensijas, kas satur krāsas vai lakas, kuras nav minētas 08 01 19. pozīcijā	SN
08 01 21*	krāsu vai laku noņemšanas līdzekļu atkritumi	AB
08 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
08 02	atkritumi, kas radušies citu pārklāšanas līdzekļu (ieskaitot keramisko materiālu) ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
08 02 01	pulverveida pārklāšanas līdzekļu atkritumi	AN
08 02 02	ūdens nogulsnes, kas satur keramiskos materiālus	AN
08 02 03	ūdens suspensijas, kas satur keramiskos materiālus	AN
08 02 99	citur neminēti atkritumi	AN
08 03	atkritumi, kas radušies tipogrāfijas krāsu ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
08 03 07	ūdens nogulsnes, kas satur tipogrāfijas krāsu	AN
08 03 08	ūdeni saturoši šķidrie atkritumi, kas satur tipogrāfijas krāsu [tipogrāfijas krāsu saturoši šķidrie atkritumi uz ūdens bāzes]	AN
08 03 12*	tipogrāfijas krāsas atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
08 03 13	tipogrāfijas krāsas atkritumi, kas nav minēti 08 03 12. pozīcijā	SN
08 03 14*	tipogrāfijas krāsas nogulsnes, kas satur bīstamas vielas	SB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
08 03 15	tipogrāfijas krāsas nogulsnes, kas nav minētas 08 03 14. pozīcijā	SN
08 03 16*	kodināšanas šķīdumu atkritumi	AB
08 03 17*	drukas toneru atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
08 03 18	drukas toneru atkritumi, kas nav minēti 08 03 17. pozīcijā	SN
08 03 19*	disperģēta eļļa	AB
08 03 99	citur neminēti atkritumi	AN
08 04	atkritumi, kas radušies adhezīvu un hermētiķu (ieskaitot hidroizolācijas līdzekļus) ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā	
08 04 09*	adhezīvu un hermētiķu atkritumi, kuri satur organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas	SB
08 04 10	adhezīvu un hermētiķu atkritumi, kas nav minēti 08 04 09. pozīcijā	SN
08 04 11*	adhezīvu un hermētiķu nogulsnes, kas satur organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas	SB
08 04 12	adhezīvu un hermētiķu nogulsnes, kas nav minētas 08 04 11. pozīcijā	SN
08 04 13*	ūdens nogulsnes, kas satur adhezīvus vai hermētiķus, kuri satur organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas	SB
08 04 14	ūdens nogulsnes, kas satur adhezīvus un hermētiķus, kuri nav minēti 08 04 13. pozīcijā	SN
08 04 15*	ūdeni saturoši šķīdrie atkritumi, kas satur adhezīvus vai hermētiķus, kuri satur organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas	SB
08 04 16	ūdeni saturoši šķīdrie atkritumi, kas satur adhezīvus un hermētiķus, kuri nav minēti 08 04 15. pozīcijā	SN
08 04 17*	kolofonija eļļa	AB
08 04 99	citur neminēti atkritumi	AN
08 05	atkritumi, kas nav minēti 08. nodaļā	
08 05 01*	izocianātu atkritumi	AB
9	FOTORŪPNIECĪBAS ATKRITUMI	
09 01	fotorūpniecības procesu atkritumi	
09 01 01*	attīstīšanas un aktivatoru šķīdumi uz ūdens bāzes	AB
09 01 02*	ofseta plašu attīstīšanas šķīdumi uz ūdens bāzes	AB
09 01 03*	attīstīšanas šķīdumi uz šķīdinātāju bāzes	AB
09 01 04*	fiksēšanas šķīdumi	AB
09 01 05*	balināšanas šķīdumi un fiksāžu balināšanas šķīdumi	AB
09 01 06*	sudrabu saturoši atkritumi, kas rodas fotogrāfijas atkritumu vietējā apstrādē	AB ^B

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
09 01 07	fotofilmas un fotopapīrs, kas satur sudrabu vai sudraba savienojumus	AN
09 01 08	fotofilmas un fotopapīrs, kas nesatur sudrabu vai sudraba savienojumus	AN
09 01 10	vienreizlietojamie fotoaparāti bez baterijām	AN
09 01 11*	vienreizlietojamie fotoaparāti ar baterijām, kas iekļautas 16 06 01., 16 06 02. vai 16 06 03. pozīcijā	SB ^B
09 01 12	vienreizlietojamie fotoaparāti ar baterijām, kas nav minētas 09 01 11. pozīcijā	SN
09 01 13*	sudraba vietējā reģenerācijā radušies ūdeni saturoši šķidrie atkritumi, kas nav minēti 09 01 06. pozīcijā	AB
09 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
10	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES TERMISKOS PROCESOS	
10 01	atkritumi, kas radušies spēkstacijās un citās termocentrālēs (izņemot 19. nodaļā minētos)	
10 01 01	smagie pelni, izdedži un sodrēji (izņemot 10 01 04. pozīcijā minētos sodrējus)	AN
10 01 02	akmeņogļu viegie pelni	AN
10 01 03	kūdras un neapstrādātas koksnes viegie pelni	AN
10 01 04*	naftas produktu viegie pelni un sodrēji	AB
10 01 05	kalciju saturoši cietie atkritumi, kuri radušies dūmvadu gāzu [dūmgāzu] desulfurizācijā	AN
10 01 07	duļķveidīgi kalciju saturoši atkritumi, kuri radušies dūmvadu gāzu [dūmgāzu] desulfurizācijā	AN
10 01 09*	sērskābe	AB
10 01 13*	par degvielu izmantotu emulgētu ogļūdeņražu viegie pelni	AB
10 01 14*	līdzsadedzināšanas iekārtās radušies smagie pelni, izdedži un sodrēji, kas satur bīstamas vielas	SB
10 01 15	līdzsadedzināšanas iekārtās radušies smagie pelni, izdedži un sodrēji, kas nav minēti 10 01 14. pozīcijā	SN
10 01 16*	līdzsadedzināšanas iekārtās radušies viegie pelni, kas satur bīstamas vielas	SB
10 01 17	līdzsadedzināšanas iekārtās radušies viegie pelni, kas nav minēti 10 01 16. pozīcijā	SN
10 01 18*	gāzu attīrīšanā radušies atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 01 19	gāzu attīrīšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 10 01 05., 10 01 07. un 10 01 18. pozīcijā	SN
10 01 20*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
10 01 21	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 10 01 20. pozīcijā	SN
10 01 22*	katlu tīrīšanā radušās ūdeni saturošas nogulsnes, kas satur bīstamas vielas	SB
10 01 23	katlu tīrīšanā radušās ūdeni saturošas nogulsnes, kas nav minētas 10 01 22. pozīcijā	SN
10 01 24	smiltis no virstošā slāņa	AN
10 01 25	atkritumi, kas radušies ar akmeņoglēm kurināmu spēkstaciju kurināmā uzglabāšanā un sagatavošanā	AN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
10 01 26	atkritumi, kas radušies dzesēšanas ūdens attīrīšanā	AN
10 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 02	atkritumi, kas radušies dzelzs un tērauda ražošanā	
10 02 01	atkritumi, kas radušies izdedžu [sārņu] apstrādē	AN
10 02 02	neapstrādāti izdedži [sārņi]	AN
10 02 07*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 02 08	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas nav minēti 10 02 07. pozīcijā	SN
10 02 10	malšanas atlikumi	AN
10 02 11*	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas satur naftas produktus	SB
10 02 12	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 10 02 11. pozīcijā	SN
10 02 13*	gāzu attīrīšanā radušies nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas satur bīstamas vielas	SB
10 02 14	gāzu attīrīšanā radušies nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas nav minēti 10 02 13. pozīcijā	SN
10 02 15	citi nosēdumi un nogulsnes uz filtra	SN ^A
10 02 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 03	atkritumi, kas radušies alumīnija metalurģijā	
10 03 02	anodu lūžņi	AN
10 03 04*	izdedži [sārņi], kas radušies primārajā kausēšanā	AB
10 03 05	alumīnija oksīda atkritumi	AN
10 03 08*	sāļu nogulsnes [sārņi], kas radušās[ies] sekundārajā kausēšanā	AB
10 03 09*	melnie izdedži, kas radušies sekundārajā kausēšanā [melnais dross, kas radies sekundārajā kausēšanā]	AB
10 03 15*	sārņi, kas ir viegli uzliesmojoši vai kas saskarē ar ūdeni izdala viegli uzliesmojošas gāzes bīstamos daudzumos	SB ^B
10 03 16	sārņi [nosmēlumi], kas nav minēti 10 03 15. pozīcijā	SN ^B
10 03 17*	darvu saturoši anodu ražošanā radušies atkritumi	SB ^B
10 03 18	anodu ražošanā radušies oglekli saturoši atkritumi, kas nav minēti 10 03 17. pozīcijā	SN ^B
10 03 19*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 03 20	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi, kas nav minēti 10 03 19. pozīcijā	SN
10 03 21*	citas daļiņas un putekļi, kas satur bīstamas vielas (ieskaitot putekļus no bumbu dzirnavām)	SB
10 03 22	citas daļiņas un putekļi (ieskaitot putekļus no bumbu dzirnavām), kas nav minēti 10 03 21. pozīcijā	SN
10 03 23*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
10 03 24	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas nav minēti 10 03 23. pozīcijā	SN
10 03 25*	gāzu attīrīšanā radušies nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas satur bīstamas vielas	SB
10 03 26	gāzu attīrīšanā radušies nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas nav minēti 10 03 25. pozīcijā	SN
10 03 27*	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas satur naftas produktus	SB
10 03 28	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 10 03 27. pozīcijā	SN
10 03 29*	sāļu sārņu un melno izdedžu [melnā drosa] apstrādē radušies atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 03 30	sāļu sārņu un melno izdedžu [melnā drosa] apstrādē radušies atkritumi, kas nav minēti 10 03 29. pozīcijā	SN
10 03 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 04	atkritumi, kas radušies svina metalurģijā	
10 04 01*	izdedži [sārņi], kas radušies primārajā un sekundārajā kausēšanā	AB
10 04 02*	izdedži un apdedži [dross un nosmēlumi], kas radušies primārajā un sekundārajā kausēšanā	AB
10 04 03*	kalcija arsenāts	AB
10 04 04*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi	AB
10 04 05*	citas daļiņas un putekļi	AB
10 04 06*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi	AB
10 04 07*	nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas radušies gāzu attīrīšanā	AB
10 04 09*	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas satur naftas produktus	SB
10 04 10	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 10 04 09. pozīcijā	SN
10 04 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 05	atkritumi, kas radušies cinka metalurģijā	
10 05 01	izdedži [sārņi], kas radušies primārajā un sekundārajā kausēšanā	AN
10 05 03*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi	AB
10 05 04	citas daļiņas un putekļi	AN
10 05 05*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi	AB
10 05 06*	nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas radušies gāzu attīrīšanā	AB
10 05 08*	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas satur naftas produktus	SB
10 05 09	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 10 05 08. pozīcijā	SN
10 05 10*	izdedži un apdedži [dross un nosmēlumi], kas ir viegli uzliesmojoši vai kas saskarē ar ūdeni izdala viegli uzliesmojošas gāzes bīstamos daudzumos	SB^B

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
10 05 11	izdedži un apdedži [dross un nosmēlumi], kas nav minēti 10 05 10. pozīcijā	SN ^B
10 05 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 06	atkritumi, kas radušies vara metalurģijā	
10 06 01	izdedži [sārņi], kas radušies primārajā un sekundārajā kausēšanā	AN
10 06 02	izdedži un apdedži [dross un nosmēlumi], kas radušies primārajā un sekundārajā kausēšanā	AN
10 06 03*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi	AB
10 06 04	citas daļiņas un putekļi	AN
10 06 06*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi	AB
10 06 07*	nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas radušies gāzu attīrīšanā	AB
10 06 09*	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas satur naftas produktus	SB
10 06 10	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 10 06 09. pozīcijā	SN
10 06 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 07	atkritumi, kas radušies sudraba, zelta un platīna metalurģijā	
10 07 01	izdedži [sārņi], kas radušies primārajā un sekundārajā kausēšanā	AN
10 07 02	izdedži un apdedži [dross un nosmēlumi], kas radušies primārajā un sekundārajā kausēšanā	AN
10 07 03	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi	AN
10 07 04	citas daļiņas un putekļi	AN
10 07 05	nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas radušies gāzu attīrīšanā	AN
10 07 07*	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas satur naftas produktus	SB
10 07 08	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 10 07 07. pozīcijā	SN
10 07 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 08	atkritumi, kas radušies citu krāsaino metālu metalurģijā	
10 08 04	daļiņas un putekļi	AN
10 08 08*	sāļu sārņi, kas radušies primārajā un sekundārajā kausēšanā	AB
10 08 09	citi izdedži [sārņi]	AN
10 08 10*	izdedži un apdedži [dross un nosmēlumi], kas ir viegli uzliesmojoši vai kas saskarē ar ūdeni izdala viegli uzliesmojošas gāzes bīstamos daudzumos	SB ^B
10 08 11	izdedži un apdedži [dross un nosmēlumi], kas nav minēti 10 08 10. pozīcijā	SN ^B
10 08 12*	darvu saturoši anodu ražošanā radušies atkritumi	SB ^B
10 08 13	anodu ražošanā radušies oglekli saturoši atkritumi, kas nav minēti 10 08 12. pozīcijā	SN ^B

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
10 08 14	anodu lūžņi	AN
10 08 15*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 08 16	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi, kas nav minēti 10 08 15. pozīcijā	SN
10 08 17*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] attīrīšanā radušies nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas satur bīstamas vielas	SB
10 08 18	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] attīrīšanā radušies nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas nav minēti 10 08 17. pozīcijā	SN
10 08 19*	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas satur naftas produktus	SB
10 08 20	dzesēšanas ūdens attīrīšanā radušies atkritumi, kas nav minēti 10 08 19. pozīcijā	SN
10 08 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 09	atkritumi, kas radušies melno metālu izstrādājumu liešanā	
10 09 03	krāsns izdedži [domnas sārņi]	AN
10 09 05*	serdeņi un veidnes, kas nav izmantoti lējumiem un kas satur bīstamas vielas	SB
10 09 06	serdeņi un veidnes, kas nav izmantoti lējumiem un kas nav minēti 10 09 05. pozīcijā	SN
10 09 07*	serdeņi un veidnes, kas izmantoti lējumiem un kas satur bīstamas vielas	SB
10 09 08	serdeņi un veidnes, kas izmantoti lējumiem un kas nav minēti 10 09 07. pozīcijā	SN
10 09 09*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 09 10	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi, kas nav minēti 10 09 09. pozīcijā	SN
10 09 11*	citas daļiņas, kas satur bīstamas vielas	SB
10 09 12	citas daļiņas, kas nav minētas 10 09 11. pozīcijā	SN
10 09 13*	saistvielu atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 09 14	saistvielu atkritumi, kas nav minēti 10 09 13. pozīcijā	SN
10 09 15*	plaisu reaģenta atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 09 16	plaisu reaģenta atkritumi, kas nav minēti 10 09 15. pozīcijā	SN
10 09 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 10	atkritumi, kas radušies krāsaino metālu izstrādājumu liešanā	
10 10 03	krāsns izdedži [domnas sārņi]	AN
10 10 05*	serdeņi un veidnes, kas nav izmantoti lējumiem un kas satur bīstamas vielas	SB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
10 10 06	serdeņi un veidnes, kas nav izmantoti lējumiem un kas nav minēti 10 10 05. pozīcijā	SN
10 10 07*	serdeņi un veidnes, kas izmantoti lējumiem un kas satur bīstamas vielas	SB
10 10 08	serdeņi un veidnes, kas izmantoti lējumiem un kas nav minēti 10 10 07. pozīcijā	SN
10 10 09*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 10 10	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] putekļi, kas nav minēti 10 10 09. pozīcijā	SN
10 10 11*	citas daļiņas, kas satur bīstamas vielas	SB
10 10 12	citas daļiņas, kas nav minētas 10 10 11. pozīcijā	SN
10 10 13*	saistvielu atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 10 14	saistvielu atkritumi, kas nav minēti 10 10 13. pozīcijā	SN
10 10 15*	plaisu reaģenta atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 10 16	plaisu reaģenta atkritumi, kas nav minēti 10 10 15. pozīcijā	SN
10 10 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 11	atkritumi, kas radušies stikla un stikla izstrādājumu ražošanā	
10 11 03	stikla šķiedru atkritumi	AN
10 11 05	daļiņas un putekļi	AN
10 11 09*	termiski neapstrādātas šihtas atkritumi [atkritumu maisījums], kuri satur bīstamas vielas	SB
10 11 10	termiski neapstrādātas šihtas atkritumi [atkritumu maisījums], kuri nav minēti 10 11 09. pozīcijā	SN
10 11 11*	stikla atkritumi sīku daļiņu un stikla pulvera veidā, kas satur smagos metālus (piemēram, no katodstaru lampām)	SB
10 11 12	stikla atkritumi, kas nav minēti 10 11 11. pozīcijā	SN
10 11 13*	stikla pulēšanā un slīpēšanā radušās nogulsnes, kas satur bīstamas vielas	SB
10 11 14	stikla pulēšanā un slīpēšanā radušās nogulsnes, kas nav minētas 10 11 13. pozīcijā	SN
10 11 15*	[dūmgāzu] dūmvadu gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 11 16	[dūmgāzu] dūmvadu gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas nav minēti 10 11 15. pozīcijā	SN
10 11 17*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] attīrīšanā radušies nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas satur bīstamas vielas	SB
10 11 18	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] attīrīšanā radušies nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas nav minēti 10 11 17. pozīcijā	SN
10 11 19*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
10 11 20	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu cietie atkritumi, kas nav minēti 10.11.19. pozīcijā	SN
10 11 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 12	atkritumi, kas radušies keramikas izstrādājumu, ķieģeļu, flīžu un celtniecības materiālu ražošanā	
10 12 01	termiski neapstrādātas šihtas atkritumi [atkritumu maisījums]	AN
10 12 03	daļiņas un putekļi	AN
10 12 05	nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas radušies gāzu attīrīšanā	AN
10 12 06	nederīgās veidnes	AN
10 12 08	keramikas izstrādājumu, ķieģeļu, flīžu un celtniecības materiālu atkritumi (pēc termiskās apstrādes)	AN
10 12 09*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 12 10	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas nav minēti 10 12 09. pozīcijā	SN
10 12 11*	glazēšanas atkritumi, kas satur smagos metālus	SB
10 12 12	glazēšanas atkritumi, kas nav minēti 10 12 11. pozīcijā	SN
10 12 13	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas	AN
10 12 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 13	atkritumi, kas radušies cementa, kaļķu, ģipša, kā arī no tiem pagatavotu priekšmetu un izstrādājumu ražošanā	
10 13 01	termiski neapstrādātas šihtas atkritumi [atkritumu maisījums]	AN
10 13 04	atkritumi, kas radušies kaļķa kalcinēšanā un dzēšanā	AN
10 13 06	daļiņas un putekļi (izņemot 10 13 12. un 10 13 13. pozīciju)	SN
10 13 07	nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas radušies gāzu attīrīšanā	AN
10 13 09*	azbestcimenta ražošanā radušies atkritumi, kuri satur azbestu	SB
10 13 10	azbestcimenta ražošanā radušies atkritumi, kuri nav minēti 10 13 09. pozīcijā	SN
10 13 11	uz cementa bāzes ražotu kompozītmateriālu atkritumi, kuri nav minēti 10 13 09. un 10 13 10. pozīcijā	SN
10 13 12*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
10 13 13	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas nav minēti 10 13 12. pozīcijā	SN
10 13 14	cementa atkritumi un nogulsnes	AN
10 13 99	citur neminēti atkritumi	AN
10 14	atkritumi no krematorijām	
10 14 01*	gāzu attīrīšanas atkritumi, kas satur dzīvsudrabu	AB ^B

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
11	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES METĀLU UN CITU MATERIĀLU VIRSMAS ĶĪMISKAJĀ APSTRĀDĒ UN PĀRKLĀŠANĀ; KRĀSAINO METĀLU HIDROMETALURĢIJAS ATKRITUMI	
11 01	atkritumi, kas radušies metālu un citu materiālu virsmas ķīmiskajā apstrādē un pārklāšanā (piemēram, galvanizācijas procesi, cinkošana, kodināšana, gravēšana ar kodināšanu, fosfatēšana, sārmainā attaukošana, anodēšana)	
11 01 05*	kodināšanas skābes	AB
11 01 06*	citur neminētas skābes	AB
11 01 07*	kodināšanas sārmī	AB
11 01 08*	nogulsnes, kas radušās fosfatēšanā	AB
11 01 09*	nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas satur bīstamas vielas	SB
11 01 10	nosēdumi un nogulsnes uz filtra, kas nav minēti 11 01 09. pozīcijā	SN
11 01 11*	ūdeni saturoši skalošanas šķīdumi, kuri satur bīstamas vielas [bīstamas vielas saturoši skalošanas šķīdumi uz ūdens bāzes]	SB
11 01 12	ūdeni saturoši skalošanas šķīdumi, kas nav minēti 11 01 11. pozīcijā [skalošanas šķīdumi uz ūdens bāzes, kas nav minēti 11 01 11 pozīcijā]	SN
11 01 13*	attaukošanas atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
11 01 14	attaukošanas atkritumi, kas nav minēti 11 01 13. pozīcijā	SN
11 01 15*	membrānu sistēmu vai jonu apmaiņas sistēmu eluāts un nogulsnes, kas satur bīstamas vielas	AB^B
11 01 16*	piesātināti vai izlietoti jonu apmaiņas sveķi	AB
11 01 98*	citi atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB^A
11 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
11 02	atkritumi, kas radušies krāsaino metālu hidrometalurģijā	
11 02 02*	nogulsnes, kas radušās cinka hidrometalurģijā (tostarp jarožīts un getīts)	AB
11 02 03	atkritumi, kas radušies ūdens elektrolīzes procesam paredzētu anodu ražošanā	AN
11 02 05*	vara hidrometalurģijas procesos radušies atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
11 02 06	vara hidrometalurģijas procesos radušies atkritumi, kas nav minēti 11 02 05. pozīcijā	SN
11 02 07*	citi atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB^A
11 02 99	citur neminēti atkritumi	AN
11 03	nogulsnes un cietie atkritumi, kas radušies metālrūdišanas procesos	
11 03 01*	atkritumi, kas satur cianīdu	AB^B
11 03 02*	citi atkritumi	AB
11 05	atkritumi, kas radušies karstajā galvanizācijā	
11 05 01	cietais cinks	AN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
11 05 02	cinka pelni	AN
11 05 03*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi	AB
11 05 04*	izlietotie kušņi	AB
11 05 99	citur neminēti atkritumi	AN
12	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES METĀLU UN PLASTMASAS FORMĒŠANĀ, VIRSMAS FIZIKĀLĀ UN MEHĀNISKĀ APSTRĀDĒ	
12 01	atkritumi, kas radušies metālu un plastmasas formēšanā, virsmas fizikālā un mehāniskā apstrādē	
12 01 01	melno metālu slīpēšanas un virpošanas atkritumi	AN
12 01 02	melno metālu putekļi un daļiņas	AN
12 01 03	krāsaino metālu slīpēšanas un virpošanas atkritumi	AN
12 01 04	krāsaino metālu putekļi un daļiņas	AN
12 01 05	plastmasas slīpēšanas un virpošanas atkritumi	AN
12 01 06*	tādas mašīnapstrādes eļļas uz minerālu bāzes, kuras satur halogēnus (izņemot emulsijas un šķīdumus)	AB
12 01 07*	tādas mašīnapstrādes eļļas uz minerālu bāzes, kuras nesatur halogēnus (izņemot emulsijas un šķīdumus)	AB
12 01 08*	mašīnapstrādes emulsijas un šķīdumi, kas satur halogēnus	AB
12 01 09*	mašīnapstrādes emulsijas un šķīdumi, kas nesatur halogēnus	AB
12 01 10*	sintētiskās mašīnapstrādes eļļas	AB
12 01 12*	izlietoti vaski un tauki	AB
12 01 13	metināšanas atkritumi	AN
12 01 14*	metālapstrādes nogulsnes, kas satur bīstamas vielas	SB
12 01 15	metālapstrādes nogulsnes, kas nav minētas 12 01 14. pozīcijā	SN
12 01 16*	virsmu tīrīšanai izmantotās smiltis, kas satur bīstamas vielas	SB
12 01 17	virsmu tīrīšanai izmantotās smiltis, kas nav minētas 12 01 16. pozīcijā	SN
12 01 18*	metālu nogulsnes (slīpēšanā, trīšanā un lepēšanā radušies nosēdumi), kas satur naftas produktus	AB ^B
12 01 19*	bioloģiski viegli noārdāma mašīneļļa	AB
12 01 20*	nolietotas slīpēšanas iekārtas un slīpēšanas materiāli, kas satur bīstamas vielas	SB
12 01 21	citas nolietotas slīpēšanas iekārtas un slīpēšanas materiāli, kas nav minēti 12 01 20. pozīcijā	SN
12 01 99	citur neminēti atkritumi	AN ^B
12 03	atkritumi, kas radušies tvaika un ūdens attaukošanas procesos (izņemot 11. nodaļā minētos)	
12 03 01*	ūdeni saturoši šķidrums mazgāšanai [mazgāšanas šķidrums uz ūdens bāzes]	AB
12 03 02*	atkritumi, kas radušies attaukošanā ar ūdens tvaikiem	AB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
13	EĻĻU ATKRITUMI UN ŠĶIDRĀ KURINĀMĀ ATKRITUMI (izņemot pārtikas eļļas, kā arī 05., 12. un 19. nodaļā minētās eļļas)	
13 01	hidraulisko eļļu atkritumi	
13 01 01*	hidrauliskās eļļas, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus	AB ^B
13 01 04*	hlorētas emulsijas	AB
13 01 05*	nehlorētas emulsijas	AB
13 01 09*	hlorētas minerālās hidrauliskās eļļas	AB
13 01 10*	nehlorētas minerālās hidrauliskās eļļas	AB
13 01 11*	sintētiskās hidrauliskās eļļas	AB
13 01 12*	bioloģiski viegli noārdāmas hidrauliskās eļļas	AB
13 01 13*	citas hidrauliskās eļļas	AB
13 02	motoreļļu, pārneseļu eļļu un smēreļļu atkritumi	
13 02 04*	hlorētas motoreļļas, pārneseļu eļļas un smēreļļas uz minerāleļļu bāzes	AB
13 02 05*	nehlorētas motoreļļas, pārneseļu eļļas un smēreļļas uz minerāleļļu bāzes	AB
13 02 06*	sintētiskās motoreļļas, pārneseļu eļļas un smēreļļas	AB
13 02 07*	bioloģiski viegli noārdāmas motoreļļas, pārneseļu eļļas un smēreļļas	AB
13 02 08*	citas motoreļļas, pārneseļu eļļas un smēreļļas	AB
13 03	izolācijas un siltumnesēju eļļu atkritumi	
13 03 01*	izolācijas vai siltumnesēju eļļas, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus	AB ^B
13 03 06*	hlorētas minerālās izolācijas un siltumnesēju eļļas, kas nav minētas 13 03 01. pozīcijā	AB
13 03 07*	nehlorētas minerālās izolācijas eļļas un siltumnesēju eļļas	AB
13 03 08*	sintētiskās izolācijas eļļas un siltumnesēju eļļas	AB
13 03 09*	bioloģiski viegli noārdāmas izolācijas eļļas un siltumnesēju eļļas	AB
13 03 10*	citas izolācijas eļļas un siltumnesēju eļļas	AB
13 04	kuģu tilpņu naftas produkti	
13 04 01*	iekšzemes navigācijas kuģu tilpņu naftas produkti	AB
13 04 02*	kuģu tilpņu naftas produkti no ostas molu kanalizācijas	AB
13 04 03*	citu navigācijas kuģu tilpņu naftas produkti	AB
13 05	eļļas/ūdens separatora atkritumi	
13 05 01*	cietie atkritumi no smilšu uztvērējiem un eļļas/ūdens separatoriem	AB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
13 05 02*	nogulsnes no eļļas/ūdens separatoriem	AB
13 05 03*	pārtvērēju nogulsnes	AB
13 05 06*	naftas produkti no eļļas/ūdens separatoriem	AB
13 05 07*	eļļains ūdens no eļļas/ūdens separatoriem	AB
13 05 08*	atkritumu maisījumi no smilšu uztvērējiem un eļļas/ūdens separatoriem	AB
13 07	šķidrā kurināmā atkritumi	
13 07 01*	mazuts [degviela]a un dīzeļdegviela	AB
13 07 02*	benzīns	AB
13 07 03*	cits kurināmais (ieskaitot maisījumus)	AB
13 08	naftas produktu atkritumi, kas nav minēti citur	
13 08 01*	atsāļotāju nogulsnes vai emulsijas	AB
13 08 02*	citas emulsijas	AB
13 08 99*	citur neminēti atkritumi	AB
14	ORGANISKO ŠĶĪDINĀTĀJU, AUKSTUMNESĒJU UN PROPELENTU ATKRITUMI (izņemot 07. un 08. nodaļā minētos atkritumus)	
14 06	organisko šķīdinātāju, aukstumnesēju, putu/aerosolu propelentu atkritumi	
14 06 01*	hlorfluorogļūdeņraži, HCFC, HFC	AB
14 06 02*	citi halogenēti šķīdinātāji un šķīdinātāju maisījumi	AB
14 06 03*	citi šķīdinātāji un šķīdinātāju maisījumi	AB
14 06 04*	nogulsnes vai cietie atkritumi, kas satur halogenētos šķīdinātājus	AB ^B
14 06 05*	nogulsnes vai cietie atkritumi, kas satur citus šķīdinātājus	AB ^B
15	IEPAKOJUMA ATKRITUMI; ABSORBENTI, SLAUCĪŠANAS MATERIĀLS, FILTRU MATERIĀLS UN AIZSARGAPĢĒRBS, KAS NAV MINĒTI CITUR	
15 01	iepakojums (ietverot atsevišķi savāktus iepakojuma sadzīves atkritumus)	
15 01 01	papīra un kartona iepakojums	SN ^B
15 01 02	plastmasas iepakojums	SN ^B
15 01 03	koka iepakojums	SN ^B
15 01 04	metāla iepakojums	SN ^B
15 01 05	iepakojums no kompozītmateriāliem	SN ^B
15 01 06	jauktais iepakojums	SN ^B
15 01 07	stikla tara	SN ^B
15 01 09	iepakojums no tekstilmateriāliem	SN ^B

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
15 01 10*	iepakojums, kas satur bīstamu vielu atlikumus vai kas ir ar tām piesārņots	SB^B
15 01 11*	iepakojums no metāla, kas satur bīstamu cietu porainu matricu (piemēram, azbestu), ietverot tukšus aerosola balonus	SB^B
15 02	absorbenti, filtru materiāli, slaucīšanas materiāls un aizsargapģērbs	
15 02 02*	absorbenti, filtru materiāls (ieskaitot eļļas filtrus, kas nav minēti citur), slaucīšanas materiāls, aizsargapģērbs, kas piesārņoti ar bīstamām vielām	SB
15 02 03	absorbenti, filtru materiāls, slaucīšanas materiāls un aizsargapģērbs, kas nav minēti 15 02 02. pozīcijā	SN
16	ATKRITUMI, KAS NAV MINĒTI CITUR	
16 01	dažādi noliegtoti transportlīdzekļi (ietverot visurgājējus) un atkritumi, kas radušies noliegtotu transportlīdzekļu demontāžā un transportlīdzekļu apkopē (izņemot 13., 14., 16 06. un 16 08. pozīcijā minētos)	
16 01 03	noliegtotas riepas	AN
16 01 04*	noliegtoti transportlīdzekļi	AB^A
16 01 06	noliegtoti transportlīdzekļi, kas nesatur ne šķidrumus, ne citas bīstamas detaļas	AN^A
16 01 07*	eļļas filtri	AB
16 01 08*	detaļas, kas satur dzīvsudrabu	SB^A
16 01 09*	detaļas, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus	SB^A
16 01 10*	eksplozīvas detaļas (piemēram, gaisa spilveni)	AB
16 01 11*	bremžu kluči, kas satur azbestu	SB
16 01 12	bremžu kluči, kas nav minēti 16 01 11. pozīcijā	SN
16 01 13*	bremžu šķidrums	AB
16 01 14*	antifrīza šķidrums, kas satur bīstamas vielas	SB
16 01 15	antifrīza šķidrums, kas nav minēts 16 01 14. pozīcijā	SN
16 01 16	sašķidrinātās gāzes tvertnes	AN
16 01 17	melnie metāli	AN
16 01 18	krāsainie metāli	AN
16 01 19	plastmasa	AN
16 01 20	stikls	AN
16 01 21*	bīstamas detaļas, kas nav minētas 16 01 07. līdz 16 01 11. pozīcijā, 16 01 13. un 16 01 14. pozīcijā	AB
16 01 22	citur neminētas detaļas	SN
16 01 99	citur neminēti atkritumi	AN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
16 02	elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi	
16 02 09*	transformatori un kondensatori, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus	SB^B
16 02 10*	nederīgas iekārtas, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus vai kas ir ar tiem piesārņotas un kas nav minētas 16 02 09. pozīcijā	SB^B
16 02 11*	nederīgas iekārtas, kas satur hlorfluorogļūdeņražus, HCFC, HFC	SB^B
16 02 12*	nederīgas iekārtas, kas satur azbestu nesaistītā veidā	SB^B
16 02 13*	nederīgas iekārtas, kas satur bīstamas detaļas (#) un kas nav minētas 16 02 09. līdz 16 02 12. pozīcijā	SB^B
16 02 14	nederīgas iekārtas, kas nav minētas 16 02 09. līdz 16 02 13. pozīcijā	SN^B
16 02 15*	bīstamas detaļas, kas noņemtas no nederīgām iekārtām	SB^B
16 02 16	no nederīgām iekārtām noņemtas detaļas, kas nav minētas 16 02 15. pozīcijā	SN^B
16 03	specifikācijām neatbilstīgas partijas un nelietoti izstrādājumi	
16 03 03*	neorganiskie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
16 03 04	neorganiskie atkritumi, kas nav minēti 16 03 03. pozīcijā	SN
16 03 05*	organiskie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
16 03 06	organiskie atkritumi, kas nav minēti 16 03 05. pozīcijā	SN
16 03 07* ⁽⁴⁾	metāliskais dzīvsudrabs	AB
16 04	sprāgstvielu atkritumi	
16 04 01*	munīcijas atkritumi	AB
16 04 02*	pirotehnikas atkritumi	AB
16 04 03*	citi sprāgstvielu atkritumi	AB
16 05	gāzes tvertnēs zem spiediena un nederīgas ķīmiskās vielas	
16 05 04*	bīstamas vielas saturošas gāzes tvertnēs zem spiediena (ieskaitot halonu)	SB
16 05 05	gāzes tvertnēs zem spiediena, kas nav minētas 16 05 04. pozīcijā	SN
16 05 06*	laboratorijā izmantojamas ķīmiskās vielas, kas sastāv no bīstamām vielām vai kas tās satur, tostarp laboratorijā izmantojamu ķīmisko vielu maisījumi	SB
16 05 07*	nederīgi neorganiskās ķīmijas produkti, kas sastāv no bīstamām vielām vai kas tās satur	SB
16 05 08*	nederīgi organiskās ķīmijas produkti, kas sastāv no bīstamām vielām vai kas tās satur	SB
16 05 09	nederīgas ķīmiskās vielas, kas nav minētas 16 05 06., 16 05 07. vai 16 05 08. pozīcijā	SN

⁽⁴⁾ Ieraksts iekļauts ar Lēmumu 2014/955/ES.

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
16 06	baterijas un akumulatori	
16 06 01*	svina akumulatori	AB
16 06 02*	Ni-Cd baterijas	AB
16 06 03*	baterijas, kas satur dzīvsudrabu	AB
16 06 04	sārnu akumulatori (izņemot 16 06 03. pozīcijā minētos)	AN
16 06 05	citas baterijas un akumulatori	AN
16 06 06*	atsevišķi no baterijām un akumulatoriem savākts elektrolīts	AB
16 07	transportēšanas cisternu, glabāšanas tvertņu un mucu tīrīšanas atkritumi (izņemot 05. un 13. pozīcijā minētos)	
16 07 08*	atkritumi, kas satur naftas produktus	AB^B
16 07 09*	atkritumi, kas satur citas bīstamas vielas	AB^B
16 07 99	citur neminēti atkritumi	AN^B
16 08	izlietoti katalizatori	
16 08 01	izlietoti katalizatori, kas satur zeltu, sudrabu, rēniju, rodiju, pallādiu, irīdiju vai platīnu (izņemot 16 08 07. pozīcijā minētos)	SN
16 08 02*	izlietoti katalizatori, kas satur bīstamus pārejas metālus vai bīstamu pārejas metālu savienojumus	SB
16 08 03	izlietoti katalizatori, kas satur pārejas metālus vai pārejas metālu savienojumus, kuri nav minēti citur	SN
16 08 04	izlietoti šķidrie katalītiskās šķelšanas katalizatori (izņemot 16 08 07. pozīcijā minētos)	SN
16 08 05*	izlietoti katalizatori, kas satur fosforskābi	AB^B
16 08 06*	izlietoti šķidrums, ko izmanto par katalizatoriem	AB
16 08 07*	izlietoti katalizatori, kas piesārņoti ar bīstamām vielām	SB
16 09	oksidējošas vielas	
16 09 01*	permanganāti, piemēram, kālija permanganāts	AB
16 09 02*	hromāti, piemēram, kālija hromāts, kālija vai nātrija dihromāts	AB
16 09 03*	peroksīdi, piemēram, ūdeņraža peroksīds	AB
16 09 04*	oksidējošas vielas, kas nav minētas citur	AB
16 10	ūdeni saturoši šķidrie atkritumi, kurus paredzēts apstrādāt ārpus uzņēmuma	
16 10 01*	ūdeni saturoši šķidrie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
16 10 02	ūdeni saturoši šķidrie atkritumi, kas nav minēti 16 10 01. pozīcijā	SN
16 10 03*	ūdeni saturoši koncentrāti, kas satur bīstamas vielas [bīstamas vielas saturoši koncentrāti uz ūdens bāzes]	SB
16 10 04	ūdeni saturoši koncentrāti [koncentrāti uz ūdens bāzes], kas nav minēti 16 10 03. pozīcijā	SN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
16 11	izolācijas materiālu un refraktoru atkritumi	
16 11 01*	metalurģiskajos procesos radušies izolācijas materiālu un refraktoru atkritumi uz oglekļa bāzes, kas satur bīstamas vielas	SB
16 11 02	metalurģiskajos procesos radušies izolācijas materiālu un refraktoru atkritumi uz oglekļa bāzes, kas nav minēti 16 11 01. pozīcijā	SN
16 11 03*	citi metalurģiskajos procesos radušies izolācijas materiālu un refraktoru atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
16 11 04	citi metalurģiskajos procesos radušies izolācijas materiālu un refraktoru atkritumi, kas nav minēti 16 11 03. pozīcijā	SN
16 11 05*	nemetalurģiskajos procesos radušies izolācijas materiālu un refraktoru atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
16 11 06	nemetalurģiskajos procesos radušies izolācijas materiālu un refraktoru atkritumi, kas nav minēti 16 11 05. pozīcijā	SN
17	BŪVNIECĪBĀ UN BŪVJU NOJAUKŠANĀ RADUŠIES ATKRITUMI (TOSTARP NO PIESĀRŅOTĀM VIETĀM IZRAKTA AUGSNE)	
17 01	betons, ķieģeļi, flīzes, dakstiņi un keramika	
17 01 01	betons	SN^A
17 01 02	ķieģeļi	SN^A
17 01 03	flīzes, dakstiņi un keramika	SN^A
17 01 06*	betona, ķieģeļu, flīžu, dakstiņu un keramikas atsevišķas daļas vai to maisījumi, kas satur bīstamas vielas	SB
17 01 07	betona, ķieģeļu, flīžu, dakstiņu un keramikas maisījumi, kas nav minēti 17 01 06. pozīcijā	SN
17 02	koksne, stikls un plastmasa	
17 02 01	koksne	SN
17 02 02	stikls	SN
17 02 03	plastmasa	SN
17 02 04*	stikls, plastmasa un koksne, kas satur bīstamas vielas vai kas ar tām piesārņoti	SB
17 03	bitumena maisījumi, akmeņogļu darva un darvu saturoši produkti	
17 03 01*	bitumena maisījumi, kas satur akmeņogļu darvu	SB
17 03 02	bitumena maisījumi, kas nav minēti 17 03 01. pozīcijā	SN
17 03 03*	akmeņogļu darva un darvu saturoši produkti	AB
17 04	metāli (tostarp to sakausējumi)	
17 04 01	varš, bronza, misiņš	SN^A
17 04 02	alumīnijs	SN^A

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
17 04 03	svins	SN ^A
17 04 04	cinks	SN ^A
17 04 05	dzelzs un tērauds	SN ^A
17 04 06	alva	SN ^A
17 04 07	jaukti metāli	SN ^A
17 04 09*	metāla atkritumi, kas piesārņoti ar bīstamām vielām	SB ^A
17 04 10*	kabeļi, kas satur naftas produktus, akmeņogļu darvu un citas bīstamas vielas	SB
17 04 11	kabeļi, kas nav minēti 17 04 10. pozīcijā	SN
17 05	augšne (tostarp no piesārņotajām vietām izrakta augšne), akmeņi un bagarēšanas grunts	
17 05 03*	augšne un akmeņi, kas satur bīstamas vielas	SB
17 05 04	augšne un akmeņi, kas nav minēti 17 05 03. pozīcijā	SN
17 05 05*	bagarēšanas grunts, kas satur bīstamas vielas	SB
17 05 06	bagarēšanas grunts, kas nav minēta 17 05 05. pozīcijā	SN
17 05 07*	sliežu balasts, kas satur bīstamas vielas	SB
17 05 08	sliežu balasts, kas nav minēts 17 05 07. pozīcijā	SN
17 06	izolācijas materiāli un būvmateriāli, kas satur azbestu	
17 06 01*	izolācijas materiāli, kas satur azbestu	SB
17 06 03*	citi izolācijas materiāli, kas sastāv no bīstamām vielām vai kas tās satur	SB
17 06 04	izolācijas materiāli, kas nav minēti 17 06 01. un 17 06 03. pozīcijā	SN
17 06 05*	būvmateriāli, kas satur azbestu	AB ^B
17 08	būvmateriāli uz ģipša bāzes	
17 08 01*	būvmateriāli uz ģipša bāzes, kas piesārņoti ar bīstamām vielām	SB
17 08 02	būvmateriāli uz ģipša bāzes, kas nav minēti 17 08 01. pozīcijā	SN
17 09	citi būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi	
17 09 01*	būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, kas satur dzīvsudrabu	SB
17 09 02*	būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus (piemēram, hermētiķi, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus, sveķus saturoši grīdas segumi, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus, sintētiski materiāli [hermetizētie pakešlogi], kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus, kondensatori, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus)	SB
17 09 03*	citi būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi (tostarp jaukti atkritumi), kas satur bīstamas vielas	SB
17 09 04	būvniecības un būvju nojaukšanas jauktie atkritumi, kas nav minēti 17 09 01., 17 09 02. un 17 09 03. pozīcijā	SN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
18	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES CILVĒKU UN DZĪVNIEKU VESELĪBAS APRŪPĒ UN/VAI AR TO SAISTĪTĀJĀ ZINĀTNISKAJĀ IZPĒTĒ [PĒTNIECĪBĀ] (izņemot virtuves un sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu atkritumus, kuru rašanās nav tieši saistīta ar veselības aprūpi)	
18 01	Dzemdniecības atkritumi, diagnostikā, cilvēku slimību ārstēšanā vai profilaksē radušies atkritumi	
18 01 01	adatas un citi asi priekšmeti (izņemot 18 01 03. pozīcijā minētos)	SN^B
18 01 02	ķermeņa daļas un orgāni, ieskaitot asins maisījumus un asins pagatavojumu rezerves (izņemot 18 01 03. pozīcijā minētos)	SN^B
18 01 03*	atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai noteiktas īpašas prasības, lai izvairītos no infekciju izplatīšanās	SB^B
18 01 04	atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai nav noteiktas īpašas prasības, lai izvairītos no infekciju izplatīšanās (piemēram, pārsienamais materiāls, ģipsa pārsēji, saites, vienreizlietojamais apģērbs, autiņi)	SN^B
18 01 06*	ķīmiskas vielas, kas sastāv no bīstamām vielām vai kas tās satur	SB
18 01 07	ķīmiskas vielas, kas nav minētas 18 01 06. pozīcijā	SN
18 01 08*	citotoksiskas un citostatiskas zāles	SB^B
18 01 09	zāles, kas nav minētas 18 01 08. pozīcijā	SN^B
18 01 10*	amalgamas atkritumi no zobārstniecības	AB
18 02	Atkritumi, kas radušies dzīvnieku zinātniskajā izpētē, dzīvnieku slimību, diagnostikā, ārstēšanā vai profilaksē	
18 02 01	adatas un citi asi priekšmeti (izņemot 18 02 02. pozīcijā minētos)	SN^B
18 02 02*	atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai noteiktas īpašas prasības, lai izvairītos no infekciju izplatīšanās	SB^B
18 02 03	atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai nav noteiktas īpašas prasības, lai izvairītos no infekciju izplatīšanās	SN^B
18 02 05*	ķīmiskas vielas, kas sastāv no bīstamām vielām vai kas tās satur	SB
18 02 06	ķīmiskas vielas, kas nav minētas 18 02 05. pozīcijā	SN
18 02 07*	citotoksiskas un citostatiskas zāles	SB^B
18 02 08	zāles, kas nav minētas 18 02 07. pozīcijā	SN^B
19	ATKRITUMI, KAS RADUŠIES ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS IEKĀRTĀS, NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANAS IEKĀRTĀS, DZERAMĀ ŪDENS UN TEHNISKAJĀM VAJADZĪBĀM LIETOJAMĀ ŪDENS SAGATAVOŠANAS IEKĀRTĀS	
19 01	atkritumi, kas radušies atkritumu sadedzināšanā vai pirolīzē	
19 01 02	melnie metāli, kas atdalīti no smagajiem pelniem	AN
19 01 05*	gāzu attīrīšanā radušies filtrēšanas atlikumi	AB
19 01 06*	gāzu attīrīšanā radušies ūdeni saturoši šķidrie atkritumi un citi ūdeni saturoši šķidrie atkritumi	AB
19 01 07*	gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi	AB
19 01 10*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] attīrīšanai izmantotā aktīvā ogle	AB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
19 01 11*	smagie pelni un izdedži, kas satur bīstamas vielas	SB
19 01 12	smagie pelni un izdedži, kas nav minēti 19 01 11. pozīcijā	SN
19 01 13*	viegie pelni, kas satur bīstamas vielas	SB
19 01 14	viegie pelni, kas nav minēti 19 01 13. pozīcijā	SN
19 01 15*	sodrēji, kas satur bīstamas vielas	SB
19 01 16	sodrēji, kas nav minēti 19 01 15. pozīcijā	SN
19 01 17*	pirolīzē radušies atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
19 01 18	pirolīzē radušies atkritumi, kas nav minēti 19 01 17. pozīcijā	SN
19 01 19	smiltis no virstošā slāņa	AN
19 01 99	citur neminēti atkritumi	AN
19 02	atkritumi, kas radušies atkritumu fizikāli ķīmiskajā apstrādē (ietverot hroma atdalīšanu, cianīdu atdalīšanu, neitralizāciju)	
19 02 03	iepriekš sajaukti atkritumi, kas sastāv tikai no tādiem atkritumiem, kuri nav bīstami	AN
19 02 04*	iepriekš sajaukti atkritumi, starp kuriem ir vismaz viena veida bīstamie atkritumi	AB
19 02 05*	nogulsnes no fizikāli ķīmiskās apstrādes, kas satur bīstamas vielas	SB
19 02 06	nogulsnes no fizikāli ķīmiskās apstrādes, kas nav minētas 19 02 05. pozīcijā	SN
19 02 07*	naftas produkti un koncentrāti, kas radušies atdalīšanā	AB
19 02 08*	viegli uzliesmojoši [sadedzināmi] šķidrie atkritumi, kuri satur bīstamas vielas	SB
19 02 09*	viegli uzliesmojoši [sadedzināmi] cietie atkritumi, kuri satur bīstamas vielas	SB
19 02 10	viegli uzliesmojoši [sadedzināmi] atkritumi, kas nav minēti 19 02 08. un 19 02 09. pozīcijā	SN
19 02 11*	citi atkritumi, kas satur bīstamas vielas	AB^B
19 02 99	citur neminēti atkritumi	AN
19 03	stabilizēti/cietināti atkritumi	
19 03 04*	daļēji stabilizēti atkritumi, kas klasificēti kā bīstami un kas nav 19 03 08. pozīcijā minētie atkritumi	SB^B
19 03 05	stabilizēti atkritumi, kas nav minēti 19 03 04. pozīcijā	SN^B
19 03 06*	cietināti atkritumi, kas apzīmēti kā bīstami	SB^B
19 03 07	cietināti atkritumi, kas nav minēti 19 03 06. pozīcijā	SN^B
19 03 08* ⁽⁵⁾	daļēji stabilizēts dzīvsudrabs	AB

⁽⁵⁾ Ieraksts iekļauts ar Komisijas Lēmumu 2014/955/ES.

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
19 04	pārstikloti atkritumi un atkritumi, kas radušies pārstiklošanā	
19 04 01	pārstikloti atkritumi	AN
19 04 02*	vieglie pelni un citi atkritumi, kas radušies dūmvadu gāzu [dūmgāzu] attīrīšanā	AB
19 04 03*	nepārstiklota cietā fāze	AB
19 04 04	ūdeni saturoši šķidrie atkritumi, kas radušies pārstiklotu atkritumu dzesēšanā	AN
19 05	atkritumi, kas radušies cieto atkritumu aerobā apstrādē	
19 05 01	sadzīves atkritumu un tiem pielīdzināmo atkritumu nekompostētā frakcija	AN
19 05 02	dzīvnieku un augu izcelsmes atkritumu nekompostētā frakcija	AN
19 05 03	specifikācijām neatbilstīgs komposts	AN
19 05 99	citur neminēti atkritumi	AN
19 06	atkritumi, kas radušies atkritumu anaerobā apstrādē	
19 06 03	šķidrums, kas radies sadzīves atkritumu anaerobā apstrādē	AN
19 06 04	hidrolizāts, kas radies sadzīves atkritumu anaerobā apstrādē	AN
19 06 05	šķidrums, kas radies dzīvnieku un augu izcelsmes atkritumu anaerobā apstrādē	AN
19 06 06	hidrolizāts, kas radies dzīvnieku un augu izcelsmes atkritumu anaerobā apstrādē	AN
19 06 99	citur neminēti atkritumi	AN
19 07	atkritumu poligonu filtrāts	
19 07 02*	atkritumu poligonu filtrāts, kas satur bīstamas vielas	SB
19 07 03	atkritumu poligonu filtrāts, kas nav minēts 19 07 02. pozīcijā	SN
19 08	atkritumi no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kas nav minēti citur	
19 08 01	atkritumi no sietiem	AN
19 08 02	atkritumi no smilšu uztvērējiem	AN
19 08 05	dūņas, kas radušās pilsētas notekūdeņu attīrīšanā	AN
19 08 06*	piesātināti vai izlietoti jonu apmaiņas sveķi	AB
19 08 07*	šķīdumi un dūņas, kas radušies jonu apmaiņas [materiālu] sveķu reģenerācijā	AB
19 08 08*	membrānu sistēmu atkritumi, kas satur smagos metālus	SB
19 08 09	eļļas/ūdens atdalīšanā radušies tauku un eļļas maisījumi, kas satur tikai pārtikas eļļas un taukus	SN^B
19 08 10*	eļļas/ūdens atdalīšanā radušies tauku un eļļas maisījumi, kas nav minēti 19 08 09. pozīcijā	SB^B
19 08 11*	rūpniecisko notekūdeņu bioloģiskā attīrīšanā radušās dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
19 08 12	rūpniecisko notekūdeņu bioloģiskā attīrīšanā radušās dūņas, kas nav minētas 19 08 11. pozīcijā	SN
19 08 13*	rūpniecisko notekūdeņu cita veida attīrīšanā radušās dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
19 08 14	rūpniecisko notekūdeņu cita veida attīrīšanā radušās dūņas, kas nav minētas 19 08 13. pozīcijā	SN
19 08 99	citur neminēti atkritumi	SN
19 09	atkritumi, kas radušies dzeramā ūdens vai tehniskajām vajadzībām lietojamā ūdens sagatavošanā	
19 09 01	cietie atkritumi, kas radušies primārajā filtrācijā un sijāšanā	AN
19 09 02	nogulsnes, kas radušās ūdens dzidrināšanā	AN
19 09 03	nogulsnes, kas radušās ogļskābās gāzes atdalīšanā	AN
19 09 04	izlietota aktīvā ogle	AN
19 09 05	piesātināti vai izlietoti jonu apmaiņas sveķi	AN
19 09 06	šķīdumi un dūņas, kas radušies jonu apmaiņas [materiālu] sveķu reģenerācijā	AN
19 09 99	citur neminēti atkritumi	AN
19 10	atkritumi, kas radušies metālus saturošu atkritumu sasmalcināšanā	
19 10 01	dzelzs un tērauda atkritumi	AN
19 10 02	krāsaino metālu atkritumi	AN
19 10 03*	vieglā putekļainā frakcija un putekļi, kas satur bīstamas vielas	SB
19 10 04	vieglā putekļainā frakcija un putekļi, kas nav minēti 19 10 03. pozīcijā	SN
19 10 05*	citas frakcijas, kas satur bīstamas vielas	SB
19 10 06	citas frakcijas, kas nav minētas 19 10 05. pozīcijā	SN
19 11	atkritumi, kas radušies naftas produktu reģenerācijā	
19 11 01*	izlietoti filtrmāli	AB
19 11 02*	skābais gudrons	AB
19 11 03*	ūdeni saturoši šķidrie atkritumi	AB
19 11 04*	atkritumi, kas radušies degvielu bāziskā attīrīšanā	AB
19 11 05*	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas satur bīstamas vielas	SB
19 11 06	notekūdeņu vietējās attīrīšanas iekārtu dūņas, kas nav minētas 19 11 05. pozīcijā	SN
19 11 07*	dūmvadu gāzu [dūmgāzu] attīrīšanā radušies atkritumi	AB
19 11 99	citur neminēti atkritumi	AN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
19 12	atkritumi, kas radušies atkritumu mehāniskā apstrādē (piemēram, šķirošana, smalcināšana, presēšana, granulēšana) un kas nav minēti citur	
19 12 01	papīrs un kartons	AN
19 12 02	melnie metāli	AN
19 12 03	krāsainie metāli	AN
19 12 04	plastmasa un kaučuks	AN
19 12 05	stikls	AN
19 12 06*	koksne, kas satur bīstamas vielas	SB
19 12 07	koksne, kas nav minēta 19 12 06. pozīcijā	SN
19 12 08	tekstilizstrādājumi	AN
19 12 09	minerāli (piemēram, smiltis, akmeņi)	AN
19 12 10	uzliesmojoši [sadedzināmi] atkritumi (no atkritumiem iegūts kurināmais)	AN
19 12 11*	citi atkritumi (ieskaitot materiālu maisījumus), kas radušies tādu atkritumu mehāniskā apstrādē, kuri satur bīstamas vielas	SB
19 12 12	citi atkritumi (ieskaitot materiālu maisījumus), kas radušies tādu atkritumu mehāniskā apstrādē, kuri nav minēti 19 12 11. pozīcijā	SN
19 13	augšnes un gruntsūdeņu attīrīšanā radušies atkritumi	
19 13 01*	augšnes attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
19 13 02	augšnes attīrīšanā radušies cietie atkritumi, kas nav minēti 19 13 01. pozīcijā	SN
19 13 03*	augšnes attīrīšanā radušās nogulsnes, kas satur bīstamas vielas	SB
19 13 04	augšnes attīrīšanā radušās nogulsnes, kas nav minētas 19 13 03. pozīcijā	SN
19 13 05*	gruntsūdeņu attīrīšanā radušās nogulsnes, kas satur bīstamas vielas	SB
19 13 06	gruntsūdeņu attīrīšanā radušās nogulsnes, kas nav minētas 19 13 05. pozīcijā	SN
19 13 07*	gruntsūdeņu attīrīšanā radušies ūdeni saturoši šķīdrie atkritumi un ūdeni saturoši koncentrāti [koncentrāti uz ūdens bāzes], kas satur bīstamas vielas	SB
19 13 08	gruntsūdeņu attīrīšanā radušies ūdeni saturoši šķīdrie atkritumi un ūdeni saturoši koncentrāti [koncentrāti uz ūdens bāzes], kas nav minēti 19 13 07. pozīcijā	SN
20	SADZĪVES ATKRITUMI (MĀJSAIMNIECĪBU ATKRITUMI UN TIEM LĪDŽĪGI TIRDZNIECĪBAS UN RŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMU UN IESTĀŽU ATKRITUMI) UN ATSEVIŠĶI SAVĀKTIE ATKRITUMU VEIDI	
20 01	atsevišķi savāktie atkritumu veidi (izņemot 15 01. pozīcijā minētos)	
20 01 01	papīrs un kartons	AN
20 01 02	stikls	AN
20 01 08	bioloģiski noārdāmi virtuves un ēdnīcu atkritumi	AN
20 01 10	apģērbs	AN
20 01 11	tekstilizstrādājumi	AN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
20 01 13*	šķīdinātāji	AB
20 01 14*	skābes	AB
20 01 15*	sārmi	AB
20 01 17*	fotorūpniecībā izmantotās ķīmiskās vielas	AB
20 01 19*	pesticīdi	AB
20 01 21*	luminiscences spuldzes un citi atkritumi, kas satur dzīvsudrabu	AB ^A
20 01 23*	nederīgas iekārtas, kas satur hlorfluorogļūdeņražus	AB ^A
20 01 25	pārtikas eļļas un tauki	SN ^B
20 01 26*	eļļas un tauki, kas nav minēti 20 01 25. pozīcijā	SB ^B
20 01 27*	krāsas, tipogrāfijas krāsas, adhezīvi un sveķi, kas satur bīstamas vielas	SB
20 01 28	krāsas, tipogrāfijas krāsas, adhezīvi un sveķi, kas nav minēti 20 01 27. pozīcijā	SN
20 01 29*	mazgāšanas līdzekļi, kas satur bīstamas vielas	SB
20 01 30	mazgāšanas līdzekļi, kas nav minēti 20 01 29. pozīcijā	SN
20 01 31*	citotoksiskas un citostatiskas zāles	SB
20 01 32	zāles, kas nav minētas 20 01 31. pozīcijā	SN ^B
20 01 33*	baterijas un akumulatori, kas iekļauti 16 06 01., 16 06 02. vai 16 06 03. pozīcijā, un nešķīrotas baterijas un akumulatori, kas satur šīs baterijas	SB ^B
20 01 34	baterijas un akumulatori, kas nav minēti 20 01 33. pozīcijā	SN ^B
20 01 35*	nederīgas elektriskās un elektroniskās ierīces, kas nav minētas 20 01 21. un 20 01 23. pozīcijā un kas satur bīstamas detaļas (#)	SB ^B
20 01 36	nederīgas elektriskās un elektroniskās ierīces, kas nav minētas 20 01 21., 20 01 23. un 20 01 35. pozīcijā	SN ^B
20 01 37*	koksne, kas satur bīstamas vielas	SB
20 01 38	koksne, kas nav minēta 20 01 37. pozīcijā	SN
20 01 39	plastmasa	AN
20 01 40	metāli	AN
20 01 41	atkritumi, kas radušies skursteņu tīrīšanā	AN
20 01 99	citas atkritumu daļas, kas nav minētas citur	AN
20 02	dārzu un parku atkritumi (ieskaitot kapsētu atkritumus)	
20 02 01	bioloģiski noārdāmi atkritumi	AN
20 02 02	augsnē un akmeņi	AN
20 02 03	citi bioloģiski nenoārdāmi atkritumi	AN
20 03	citi sadzīves atkritumi	
20 03 01	jaukti sadzīves atkritumi	AN

KODS	NODAĻU APRAKSTS	IERAKSTA VEIDS
20 03 02	tirgus atkritumi	AN
20 03 03	ielu tīrīšanas atkritumi	AN
20 03 04	septisko tvertņu dūņas	AN
20 03 06	atkritumi, kas radušies kanalizācijas tīrīšanā	AN
20 03 07	lielgabārta atkritumi	AN
20 03 99	citur neminēti sadzīves atkritumi	AN

S tarp elektrisko un elektronisko ierīču bīstamajām detaļām (#) var būt arī 16 06. pozīcijā minētie akumulatori un baterijas, kas klasificēti kā bīstami; dzīvsudraba releji, stikla atkritumi no katodu staru lampām, citu veidu aktivēta stikla atkritumi u. c.

1.3. Sarežģītu ierakstu klasificēšanas piemēri

Šī nodaļa sniedz papildinformāciju un piemērus ar norādījumiem par raksturošanas pieejām, kas būtu jāizmanto attiecībā uz dažiem problemātiskākiem un sarežģītākiem ierakstiem, jo īpaši tādiem kā “iepakojuma atkritumi”, “elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi” un “nolietoti transportlīdzekļi”.

1.3.1. Iepakojuma atkritumi un saturs

Uz atsevišķi savāktiem iepakojuma atkritumiem jāattiecinā 15 01. apakšnodaļa. Šādi atkritumi nav jāklasificē saskaņā ar 20 01. apakšnodaļu, jo 20 01. apakšnodaļas virsraksts 15 01. apakšnodaļu nepārprotami izslēdz. 15 01. apakšnodaļā ir šādi ieraksti SN:

15 01 01	papīra un kartona iepakojums	SN
15 01 02	plastmasas iepakojums	SN
15 01 03	koka iepakojums	SN
15 01 04	metāla iepakojums	SN
15 01 05	iepakojums no kompozītmateriāliem	SN
15 01 06	jauktais iepakojums	SN
15 01 07	stikla tara	SN
15 01 09	iepakojums no tekstilmateriāliem	SN

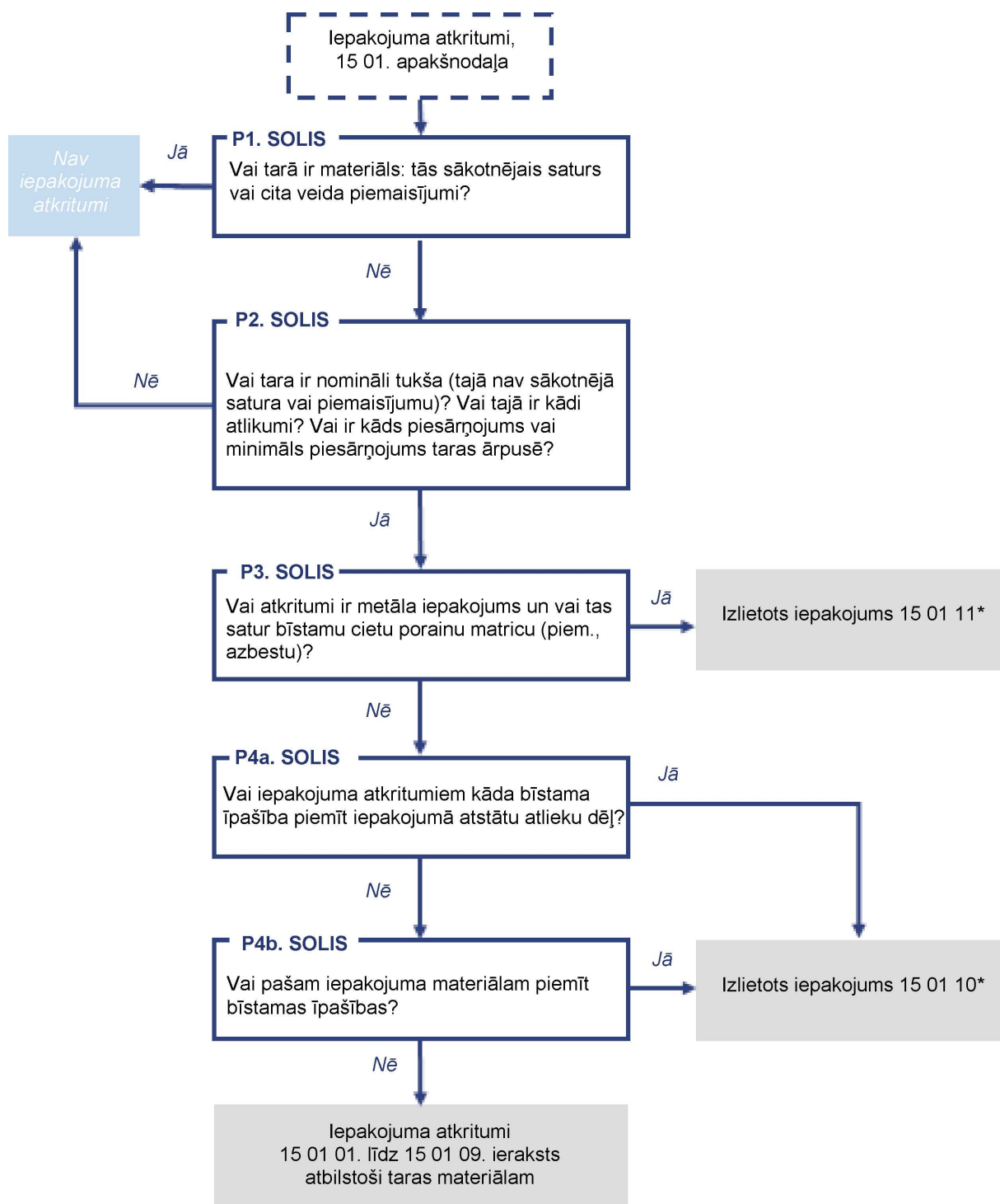
Ir sniegti šādi SB ieraksti:

15 01 10*	iepakojums, kas satur bīstamu vielu atlikumus vai kas ir ar tām piesārņots	SB
15 01 11*	iepakojums no metāla, kas satur bīstamu cietu porainu matricu (piemēram, azbestu), ietverot tukšus aerosola balonus	SB

Pirms izlemt, kurš ieraksts iepakojuma atkritumiem ir vispiemērotākais, jānovērtē, vai atkritumi tiešām būtu klasificējami par iepakojuma atkritumiem vai drīzāk klasificējami atbilstoši to saturam. 2. attēlā, kura pamatā ir Apvienotās Karalistes Norādījumu dokuments par atkritumu klasifikāciju (turpmāk “Apvienotās Karalistes Norādījumu dokuments”) ⁽⁶⁾, ir sniegta shēma, kas atbalsta šo lēmumu. Lūdzam ievērot, ka, apsverot dalībvalstu īpašās konvencijās un pieejas, ir iespējamās atkāpes no 2. attēlā sniegtās shēmas, piem., attiecībā uz jauktiem iepakojuma atkritumiem no māsaimniecībām. Piemēram, Flandrijas norādījumi par atkritumu klasifikāciju (turpmāk tekstā “OVAM Norādījumu dokuments”) ⁽⁷⁾ ir tādi, ka jauktus iepakojuma atkritumus, kas attīrīti licencētā uzņēmumā un tādējādi var būt uzskatāmi par brīviem no bīstamiem atlikumiem, var klasificēt par nebīstamiem.

⁽⁶⁾ DRAFT Waste Classification – Guidance on the classification and assessment of waste (1st edition 2015) Technical Guidance WM3, Natural Resources Wales, Skotijas Vides aizsardzības aģentūra (SEPA), Ziemeļīrijas Vides aģentūra (NIEA), Vides aģentūra, pieejams: <https://www.gov.uk/government/publications/waste-classification-technical-guidance>.

⁽⁷⁾ Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij (OVAM) (2015): Europese afvalstoffenlijst EURAL Handleiding, Mechelen, Belgija.



2. attēls. Iepakojuma atkritumu klasificēšanas shēma

Lai uz atkritumiem attiecinātu 15 01. apakšnodaļu, jāpārlicinās, vai iepakojums/tara ir nomināli tukša (sk. P1. un P2. soli 2. attēlā). Ar apzīmējumu “nomināli tukšs” ieteicams saprast, ka produkta saturs ir faktiski izņemts. Šo izņemšanu iespējams veikt, saturu izvadot vai noskrāpējot. Tas, ka iepakojuma atkritumos minimālā apmērā ir saglabājušās satura atliekas, neliedz iepakojuma atkritumus kvalificēt kā “nomināli tukšus”, kā arī uz šiem atkritumiem attiecināt 15 01. apakšnodaļu par iepakojuma atkritumiem.

Lai izlemtu, vai iepakojums ir nomināli tukšs, var izmantot atsevišķās dalībvalstīs izmantotās praktiskās pieejas. Piemēram, Austrijā “pilnīga iztukšošana” attiecībā uz iepakojumu nozīmē pienācīgu iztukšošanu (“bezniecīgiem pārpalikumiem”, piemēram, pulvera atliekām, dūņām un pilieniem; iztīrīta ar birsti, iztīrīta ar lāpstīņu), kur bez papildu pasākumiem (piem., karsēšanas) paliek tikai nenovēršamas atliekas. Termins neaptver taras tīrīšanu. Tara ir pilnīgi iztukšota, ja, mēģinot to iztukšot atkārtoti, piemēram, apgriežot taru otrādi, no tās vairs neizkrīt pilieni vai cietas daļiņas.

Ja iepakojums satur atlikuma materiālu, ko atbilstoši parastajiem standartiem izņemt nav iespējams (piem., atveres izmēra vai materiāla rakstura dēļ), atkritumus nevajadzētu klasificēt par iepakojuma atkritumiem, bet par materiālu atlikumu atkritumiem (piem., pustukšu sakaltušas krāsas kārbu varētu klasificēt par 08 01 11*).

Ja atkritumu tara atbrīvošanai no satura tiek mazgāta, tad, lai nodrošinātu, ka tiek izmantota videi nekaitīga metode, būtu jāņem vērā vēl citi apsvērumi.

Ja iepakojums ir nomināli tukšs, būtu jāpārlicinās, vai tas nav metāla iepakojums, kas satur bīstamu cietu porainu matricu (piem., azbestu vecā ugunsdrošā iepakojuma materiālā), arī, piemēram, tukšus aerosola balonus (P3. solis 2. attēlā). Uz šādu metāla iepakojumu jāattiecina kods 15 01 11*.

Attiecībā uz 2. attēlā atspoguļotajiem P4.a un P4.b soli jāatceras, ka nomināli tukšs iepakojums, kurā tomēr nelielā daudzumā var būt atliekas, bīstams var būt sakarā ar bīstamām īpašībām, kuras vienā gadījumā var radīt palikušās atliekas, bet citā – pats iepakojuma materiāls (no kā tas izgatavots), jo ražošanas procesā vai izmantošanā tas piesārņots ar bīstamām vielām (piem., impregnēšanas līdzekļiem, stabilizatoriem, antipirēniem, plastifikatoriem, pigmentiem).

Attiecīgi P4.a soli ir jānovērtē, vai atkritumiem piemīt bīstamas īpašības atlikumu dēļ, un P4.b soli jānovērtē, vai bīstamas īpašības piemīt pašam iepakojuma materiālam. Aprēķini, kuros nosaka, vai ir pārsniegtas APD III pielikumā paredzētās robežvērtības, kam pamatā ir bīstamības kategorijas kodi, būtu jābalsta uz atkritumu svaru to klasificēšanas brīdī (t.i., būtu jāsalīdzina sastāvā esošo bīstamo vielu daudzums pret nomināli tukšā iepakojuma un atlikušo atlieku kopsvaru). Ja bīstamās īpašības saistāmas ar atlikumiem vai pašu iepakojuma materiālu, ir piemērojams 15 01 10.* ieraksts. Pretējā gadījumā uz to atbilstoši iepakojuma materiālam jāattiecina ieraksts "Nebīstams" (kodi 15 01 01 līdz 15 01 09) ⁽⁸⁾.

1.3.2. Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi (EEIA)

Atkritumu sarakstā tieša atsauce uz elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem ir sniegta divās nodaļās:

16 atkritumi, kas nav minēti citur

20 Sadzīves atkritumi (mājsaimniecības atkritumi un tiem līdzīgi tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu un iestāžu atkritumi) un atsevišķi savāktie atkritumu veidi

Saskaņā ar šā pielikuma. iedaļā atspoguļoto struktūru AtS 20. nodaļai ir lielāks spēks nekā tā 16. nodaļai. Saskaņā ar 20 01. nodaļu uz elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem, kas atsevišķi savākti no sadzīves atkritumiem, var attiecināt šādus bīstamo atkritumu ierakstus:

20 01 21*	luminiscences spuldzes un citi atkritumi, kas satur dzīvsudrabu	AB
20 01 23*	nederīgas iekārtas, kas satur hlorfluorogļūdeņražus	AB
20 01 35*	nederīgas elektriskās un elektroniskās ierīces, kas nav minētas 20 01 21. un 20 01 23. pozīcijā un kas satur bīstamas detaļas	SB

SN ieraksti ir šādi:

20 01 36	nederīgas elektriskās un elektroniskās ierīces, kas nav minētas 20 01 21., 20 01 23. un 20 01 35. pozīcijā	SN
----------	--	----

Ja elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu avots ir tirdzniecības/rūpniecības uzņēmums un ja tos nevar uzskatīt par "līdzīgiem tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu un iestāžu atkritumiem", 20. nodaļas ierakstu uz tiem nevar attiecināt. Tā vietā ir šādi SB ieraksti 16. nodaļā:

16 02 09*	transformatori un kondensatori, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus	SB
16 02 10*	nederīgas iekārtas, kas satur polihlorbifenilus un polihlorterfenilus vai kas ir ar tiem piesārņotas un kas nav minētas 16 02 09* pozīcijā	SB

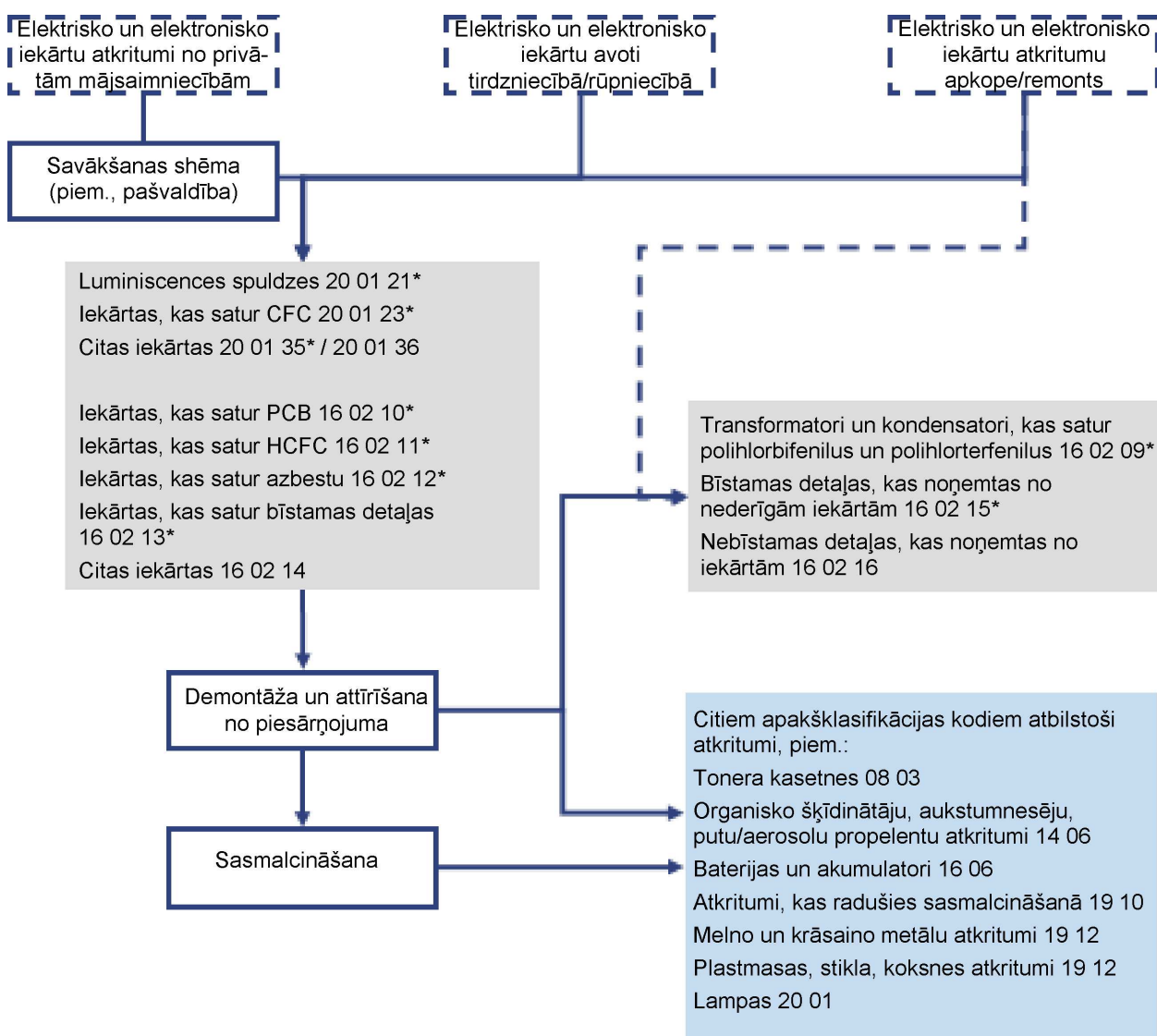
⁽⁸⁾ Balstoties uz: *Natural Resources Wales*, Skotijas Vides aizsardzības aģentūra (SEPA), Ziemeļīrijas Vides aģentūra (NIEA), Vides aģentūra (2015): *DRAFT Waste Classification – Guidance on the classification and assessment of waste (1st edition 2015) Technical Guidance WM3*, informācija pieejama lapā: <https://www.gov.uk/government/publications/waste-classification-technical-guidance>, visā dokumentā saukts "Apvienotās Karalistes Norādījumu dokuments").

16 02 11*	nederīgas iekārtas, kas satur hlorfluorogļūdeņražus, HCFC, HFC	SB
16 02 12*	nederīgas iekārtas, kas satur azbestu nesaistītā veidā	SB
16 02 13*	nederīgas iekārtas, kas satur bīstamas detaļas un kas nav minētas 16 02 09.* līdz 16 02 12.* pozīcijā	SB
16 02 15*	bīstamas detaļas, kas noņemtas no nederīgām iekārtām	SB

SN ieraksti ir šādi:

16 02 14	nederīgas iekārtas, kas nav minētas 16 02 09. līdz 16 02 13. pozīcijā	SN
16 02 16	no nederīgām iekārtām noņemtas detaļas, kas nav minētas 16 02 15. pozīcijā	SN

Ja AtS atveišķu elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu frakciju raksturošanai ir specifiskāki ieraksti, klasificēšanai būtu jāizmanto (arī) tie, piem., uz elektrisko un elektronisko iekārtu baterijām un akumulatoriem var attiecināt 16 06. apakšnodaļu (baterijas un akumulatori). Turklāt dažādi ieraksti vēl bez AtS 16. un 20. nodaļas būs jāizmanto attiecībā uz elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apstrādes procesā radītajām frakcijām (3. attēls) ⁽⁹⁾.



3. attēls. Atkritumu saraksta ieraksti attiecībā uz elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apstrādi

⁽⁹⁾ Papildinformācija par apstrādes posmiem un tajos radītām frakcijām sniegta Bādenes–Virtembergas Vides un transporta ministrijas rokasgrāmātā (2003) *How to apply the European Waste List 2001/118/EC*, Štutgarte (Vācija), pieejams lapā: http://abag-itm.de/fileadmin/Dateien/ABAG/Informationsschriften/Band_B/Band_B_englisch.pdf.

Lūdzam ņemt vērā, ka robežvērtības, kuru pamatā ir bīstamības kategoriju kodi, attiecas uz atkritumu stāvokli klasificēšanas brīdī (t. i., stāvokli, kādā tie parasti tiek nosūtīti un pēc tam apsaimniekoti). Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu gadījumā tas varētu nozīmēt, ka nesadalītu ierīču klasificēšanā par izmantoto bīstamās vielas koncentrācijas robežvērtību pamatu jāuzskata attiecīgās ierīces masa. Ja jāklasificē atsevišķas frakcijas (piem., pēc selektīvas apstrādes), par izmantoto koncentrācijas robežvērtību pamatu jāuzskata attiecīgo atdalīto frakciju masa.

Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi un baterijas: marķēšana un uzskaitē

Lūdzam ņemt vērā, ka līdz brīdim, kad saskaņā ar APD atļauju ieguvusi vai reģistrēta iestāde vai uzņēmums atsevišķās mājsaimniecībās radušos bīstamo atkritumu frakcijas pieņēmis savākšanai, apglabāšanai vai reģenerācijai, uz šiem atkritumiem no AFD izrietošās marķēšanas un dokumentācijas prasības neattiecas. Tā kā uz savākšanas punktiem, kas atbilstoši Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu direktīvai un Bateriju direktīvai izveidoti saskaņā ar abām direktīvām un tajās paredzētajiem nosacījumiem, reģistrācijas vai atļauju piešķiršanas prasības neattiecas, uz šiem savākšanas punktiem neattiecas arī minētie pienākumi, kas sāk darboties tikai pēc tam, kad elektrisko vai elektronisko iekārtu atkritumi pieņemti savākšanai, apglabāšanai vai reģenerācijai atkritumu apstrādes iekārtā.

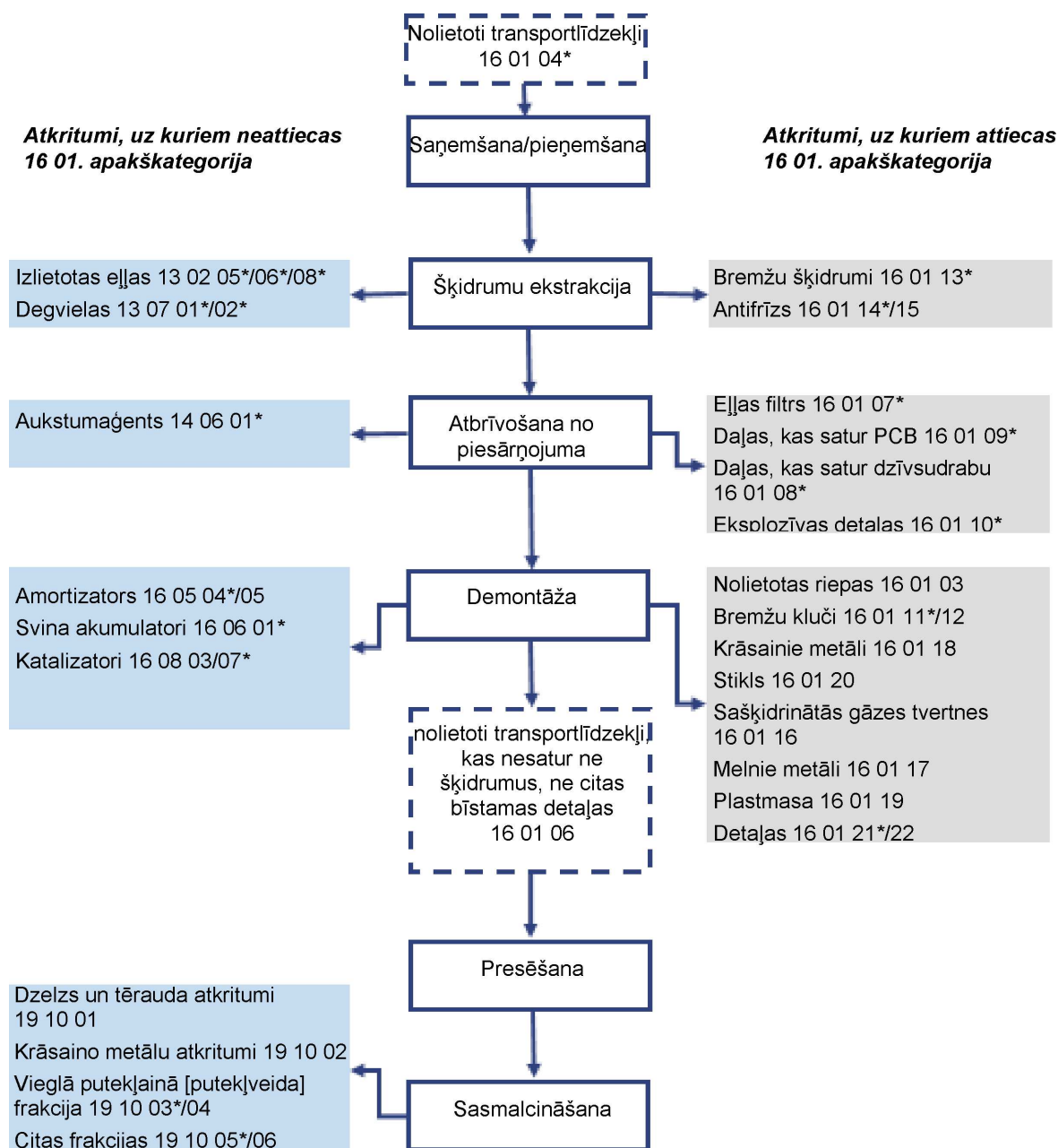
2. izcēlums. Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi un baterijas: marķēšana un uzskaitē

1.3.3. Nolietoti transportlīdzekļi

Nolietotus transportlīdzekļus aptver AtS 16. pants un jo īpaši 16 01. apakšnodaļa. Uz nesadalītiem transportlīdzekļiem attiecas divi ieraksti:

16 01 04*	nolietoti transportlīdzekļi	AB
16 01 06	nolietoti transportlīdzekļi, kas nesatur ne šķidrumus, ne citas bīstamas detaļas	AN

Apstrādes procesi nolietotiem transportlīdzekļiem paredzētā objektā ir aprakstīti 4. attēlā. Uz frakcijām, kuru sākotnējā izcelsme ir nolietoti transportlīdzekļi, atkarībā no apstrādes posma ir attiecināmi dažādi AtS ieraksti (kas nav 16 01. apakšnodaļas ieraksti).



4. attēls. Atkritumu saraksta ieraksti attiecībā uz nolietotu transportlīdzekļu apstrādi

1.4. Noteikta veida atkritumu konkrētu sastāvdaļu novērtēšanas piemēri

Šī nodaļa sniedz papildinformāciju un piemērus noteikta veida atkritumu konkrētu sastāvdaļu novērtēšanai. Turpmāk aplūkosim dažus atkritumu veidus vai piesārņotājus un skaidrosim klasificēšanas sakarā konstatētās grūtības. Iepazīstināsim ar galvenajiem klasificēšanā izmantotajiem AtS ierakstiem. Lūdzam ņemt vērā, ka aprakstītie ieraksti nebūs vienīgie izmantojamie.

Var minēt arī dalībvalstu līmeņa norādījumu dokumentus, kuros var būt sniegti papildu piemēri, piem., Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentā un OVAM Norādījumu dokumentā ⁽¹⁰⁾ ir papildu piemēri par nolietotām eļļām un piesārņotām augsnēm.

1.4.1. Organiskas sastāvdaļas un īpaši ķīmiski savienojumi

Piemērā, kas seko, sniegti vispārīgi norādījumi par tādu atkritumu klasificēšanu, kuri satur organiskas sastāvdaļas un tādus specifiskus ķīmiskus savienojumus kā policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži (PAO), BTEX (benzols, toluols, etilbenzols, ksilols) vai citi ogļūdeņraži.

⁽¹⁰⁾ Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij (OVAM) (2015): Europese afvalstoffenlijst EURAL Handleiding, Mehelene, Beļģija, kas šeit viscaur dēvēts par "OVAM Norādījumu dokumentu".

Vispārīga informācija

Policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži (PAO) ir vielas (to sastāvdaļas var būt, piemēram, acenaftēns, antracēns, fluorēns, pirēns u. tml.), kas nereti konstatējamas grupās pa divām vai vairāk ⁽¹¹⁾.

BTEX (akronīms, kas apzīmē benzolu, toluolu, etilbenzolu un ksilolu) ir radniecīgu gaistošu organisko savienojumu grupa ⁽¹²⁾. Dažās literatūrā sniegtās definīcijās to dēvē tikai par BTX, neminot etilbenzolu.

Ogļūdeņraži ir ūdeņraža un oglekļa savienojumi dažādās kombinācijās, kuri ir naftas produktu un dabasgāzes sastāvā. Daži ogļūdeņraži ir būtiski gaisa piesārņotāji, daži no tiem var būt kancerogēni, bet citi veicina fotoķīmiska smoga veidošanos ⁽¹³⁾.

Galvenā izcelsme

PAO rodas, nepilnīgi sadegot tādiem produktiem kā akmeņogles, nafta, gāze un atkritumi. PAO ir, piemēram, izgarojumos no transportlīdzekļu izplūdes, ogļu ražošanas rūpnīcām vai citām iekārtām, kurās dedzina ogles, naftas produktus, eļļu vai koksni. Lielākā daļa PAO tiek izmantota pētniecības nolūkos. Tomēr atsevišķi PAO tiek izmantoti krāsū, plastmasas un pesticīdu izgatavošanai. Daži ⁽¹⁴⁾ tiek izmantoti zāļu ražošanā.

BTEX veido dabiski radušās ķīmiskās vielas, kas galvenokārt atrodamas tādos naftas produktos kā benzīni vai jēlbenzīns. BTEX var nonākt vidē ar noplūdēm no pazemes glabāšanas tvertnēm, pārplūstot glabāšanas tvertnēm, degvielai noplūstot autoneģadījumos, kā arī no izgāztuvēm.

Benzols ir benzīna sastāvā, kā arī tādos produktos kā sintētiskais kaučuks, plastmasa, neilons, insekticīdi, krāsas, krāsvielas, sveķi un līmes, mēbeļu vasks, mazgāšanas līdzekļi un kosmētika. Citi avoti ir automobiļu izplūdes gāzes, rūpnieciskās emisijas un cigarešu dūmi. Toluols rodas dabīgi kā daudzu naftas produktu sastāvdaļa. To izmanto par šķīdinātāju krāsām, pārklājumiem, sveķiem un eļļām. Ksilolus izmanto benzīnā, kā arī par šķīdinātāju drukas, gumijas un ādas ražošanas nozarēs ⁽¹⁵⁾.

Ogļūdeņražus ⁽¹⁶⁾ saturoši atkritumi rodas rūpniecības objektos un sadedzināšanas stacijās, tos rada transportlīdzekļi un citas ar degvielu darbināmas iekārtas, piem., lidmašīnas un būvniecības iekārtas.

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti

4. tabulā ir norādīti benzola, toluola un ksilolu bīstamības kategoriju kods(-i), bīstamības klase un kategorijas kodi.

4. tabula

BTEX bīstamības apzīmējuma kods, bīstamības klase un kategorijas kods saskaņā ar CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3. tabulu

Starptautiskā Ķīmiskā identifikācija	CAS Nr.	Bīstamības apzīmējuma kods	Bīstamības klase un kategorijas kods
Benzene	71-43-2	H225	Flam. Liq. 2
		H350	Carc. 1A
		H340	Muta. 1B
		H372 **	STOT RE 1
		H304	Asp. Tox. 1
		H319	Eye Irrit. 2
		H315	Skin Irrit. 2

⁽¹¹⁾ Amerikas Savienoto Valstu Vides aizsardzības aģentūras informācija (2008): *Polycyclic Aromatic Hydrocarbons (PAHs)* ("Policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži (PAO)"), pieejams: <http://www.epa.gov/osw/hazard/wastemin/minimize/factshts/pahs.pdf>.

⁽¹²⁾ Eiropas Vides aģentūra (EVA) – Vides terminoloģijas un meklēšanas dienests (ETSA) (2015), pieejams tīmekļvietnē: <http://glossary.eea.europa.eu/>, skatīts 4.7.2015.

⁽¹³⁾ Turpat, 12. lpp.

⁽¹⁴⁾ Turpat, 11. lpp.

⁽¹⁵⁾ Agency for Toxic Substances and Disease Registry (Toksisko vielu un slimību reģistra aģentūra, ATSDR), ASV Veselības departaments (2014): *BTEX – Benzene, Toluene, Ethylbenzene and Xylenes*, informācija lapā: <http://www.odh.ohio.gov/~media/ODH/ASSETS/Files/eh/HAS/btex.ashx>.

⁽¹⁶⁾ Turpat, 12. lpp.

Starptautiskā Ķīmiskā identifikācija	CAS Nr.	Bīstamības apzīmējuma kods	Bīstamības klase un kategorijas kods
Toluene	108-88-3	H225 H361d *** H304 H373 ** H315 H336	Flam. Liq. 2 Repr. 2 Asp. Tox. 1 STOT RE 2 * Skin Irrit. 2 STOT SE 3
Ethylbenzene	100-41-4	H225 H304 H332 H373 (hearing organs)	Flam. Liq. 2 Asp. Tox. 1 Acute Tox. 4 * STOT RE 2
o-xylene	95-47-6	H226	Flam. Liq. 3
p-xylene	106-42-3	H332	Acute Tox. 4 *
m-xylene	108-38-3	H312	Acute Tox. 4 *
Xylene	1330-20-7	H315	Skin Irrit. 2

CLP atbilstoša 3. tabula. Ar zvaigznīti (*) norādīta minimāla klasifikācija. Pamatojoties uz jaunu informāciju, minimālo klasifikāciju var tālāk precizēt. Divas zvaigznītes (**) liecina, ka informācija par ekspozīcijas ceļu nav pārliecinoša. Trīs zvaigznītes (***) liecina, ka, lai nezaudētu informāciju no Direktīvā 67/548/EEK paredzētajām harmonizētajām klasifikācijām attiecībā uz ietekmi uz auglību un attīstību, klasifikācijas ir pārveidotas tikai attiecībā uz ietekmi, kas klasificēta saskaņā ar minēto direktīvu.

Attiecībā uz organiskiem savienojumiem praktiskā atkritumu analīzē bieži izmanto tādas summāros parametrus kā PAO, BTEX un ogļūdeņraži (ogļūdeņražus dažkārt sauc arī par minerāleļļām) vai kopējie naftas ogļūdeņraži. CLP regulā tie nav atzīti par grupas ierakstiem, uz kuriem varētu attiecināt kādu klasifikāciju.

AtS norāda, ka "attiecīgos gadījumos, nosakot atkritumu bīstamās īpašības, var ņemt vērā šādas piezīmes, kas ir iekļautas Regulas (EK) Nr. 1272/2008 VI pielikumā: 1.1.3.1. Piezīmes saistībā ar vielu identificēšanu, klasificēšanu un marķēšanu: B, D, F, J, L, M, P, Q, R un U". Šajā sakarā būtiskas ir piezīmes M un L. Tāpēc benz[a]pirēnu var izmantot par marķiersavienojumu, kas atspoguļo PAO attiecībā uz kancerogenitāti saistībā ar noteiktiem akmeņogļu darvas ierakstiem. Benz[a]pirēna bīstamības apzīmējuma kodu(-us), bīstamības klasi un kategorijas kodu(-us) lūdzam skatīt 5. tabulā. Plašāka informācija par PAO un benz[a]pirēna izmantošanu akmeņogļu darvas piemēram ir sniegta 1.4.5. iedaļā zemāk.

5. tabula

Bīstamības apzīmējuma kods, bīstamības klase un kategorijas kods attiecībā uz benz[a]pirēnu saskaņā ar CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3. tabulu

Starptautiskā Ķīmiskā identifikācija	CAS Nr.	Bīstamības apzīmējuma kods	Bīstamības klase un kategorijas kods
Benzo[a]pyrene	50-32-8	H350	Carc. 1B
Benzo[def]chrysene		H340	Muta. 1B
		H360FD	Repr. 1B
		H317	Skin Sens. 1
		H400	Aquatic Acute 1
		H410	Aquatic Chronic 1

1.4.2. Ozona slāni noārdošas vielas

Šajā iedaļā rodami vispārīgi norādījumi par tādu atkritumu klasificēšanu, kas satur ozona slāni noārdošas vielas (OSNV).

Vispārīga informācija

OSNV parasti dažādās attiecībās satur hloru, fluoru, bromu, oglekli un ūdeņradi, un tās bieži vien apzīmē ar vispārīgu terminu "halogēnogļūdeņraži". Hlorfluorogļūdeņraži, tetrahloroglekļi un metilhloroforms ir būtiskas cilvēka producētas ozona slāni noārdošas gāzes. Vēl viena svarīga cilvēka producētu halogēnogļūdeņražu grupa ir haloni, kas satur oglekli, bromu, fluoru un (dažos gadījumos) hloru. Uz lielāko daļu zināmo vielu, kam ir būtiska ozona slāni noārdoša ietekme, attiecas Monreālas protokols, kura mērķis ir pakāpeniska OSNV izskaušana. Attiecīgais ES tiesību akts ir Regula (EK) Nr. 1005/2009 par ozona slāni noārdošām vielām ⁽¹⁷⁾ (sk. nākamo rindkopu).

Šīs vielas ozona slānim var būtiski kaitēt divu iemeslu dēļ. Pirmais ir tāds, ka šīs vielas zemākajos atmosfēras slāņos nenoārdās un var palikt atmosfērā ilgi. Otrs ir tāds, ka tās satur hloru un/vai bromu, un tāpēc sekmē dabiskas reakcijas, kas iznīcina ozonu ⁽¹⁸⁾.

Galvenā izcelsme

Ozonu noārdošas vielas bijušas un joprojām tiek izmantotas daudzās ierīcēs, piemēram, dzesēšanas, gaisa kondicionēšanas, putuplastmasu ražošanas, elektronisko ierīču detaļu tīrīšanas, šķīdinātāju ražošanas ierīcēs, kā arī par ugunsdzēsības aparātu komponentiem.

Galvenie ozonu noārdošas vielas saturošu atkritumu avoti, kas praksē rada problēmas to klasificēšanā, ir putas no apglabātiem ledusskapjiem, kā arī būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi (piem., atkritumi, kas satur PCB).

Piemērojamie AtS ieraksti

Turpmāk sniegts neizsmeļošs tādu galveno ierakstu saraksts, kas piemērojami atkritumiem, kuri satur ozona slāni noārdošas vielas.

14 06 01*	hlorfluorogļūdeņraži, HCFC, HFC	AB
14 06 02*	citi halogēni šķīdinātāji un šķīdinātāju maisījumi	AB
16 02 11*	nederīgas iekārtas, kas satur hlorfluorogļūdeņražus, HCFC, HFC	SB
16 02 14	nederīgas iekārtas, kas nav minētas 16 02 09. līdz 16 02 13. pozīcijā	SN
16 05 04*	bīstamas vielas saturošas gāzes tvertnēs zem spiediena (ieskaitot halonu)	SB
16 05 05	gāzes tvertnēs zem spiediena, kas nav minētas 16 05 04. pozīcijā	SN
17 06 03*	citi izolācijas materiāli, kas sastāv no bīstamām vielām vai kas tās satur	SB
17 06 04	izolācijas materiāli, kas nav minēti 17 06 01. un 17 06 03. pozīcijā	SN
20 01 23*	nederīgas iekārtas, kas satur hlorfluorogļūdeņražus, HCFC, HFC	AB

Ja iepakojums satur ozonu noārdošu vielu atlikumus, piem., vecu aerosolu gadījumā, var piemērot papildu ierakstus, piem., 15 01 10* (iekājums, kas satur bīstamu vielu atlikumus vai kas ir ar tām piesārņots).

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti

Regulas (EK) Nr. 1005/2009 I pielikumā (kontrolējamās vielas) un II pielikumā (jaunas vielas) ir sniegts tādu vielu saraksts, kas ir klasificējamās par ozonu noārdošām vielām, kā arī to attiecīgais ozona noārdīšanas potenciāls.

Iepriekš minētie galvenie relevantie ieraksti 14 06 01* un 14 06 02* ir ieraksti AB. Tātad atkritumi, uz kuriem ir attiecināti šie ieraksti, ir klasificēti par bīstamiem bez turpmākas novērtēšanas (pat tad, ja tiem nepiemīt bīstamas īpašības). Tomēr bīstamās īpašības būs jānovērtē, piem., kravas pavadzīmes aizpildīšanas vajadzībām.

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regula (EK) Nr. 1005/2009 par ozona slāni noārdošām vielām (OV L 286, 31.10.2009., 1. lpp.).

⁽¹⁸⁾ Lūdzam skatīt Eiropas Vides aģentūras dokumentu (2014): Ozone-depleting substances 2013 – Aggregated data reported by companies on the import, export, production, destruction and feedstock and process agent use of ozone-depleting substances in the European Union, informācija pieejama lapā: <http://www.eea.europa.eu/publications/ozone-depleting-substances-2013>.

Vecu celtniecībā izmantotu izolācijas putu gadījumā, kuras varētu saturēt ozonu noārdošas vielas, jāizlemj, vai uz atkritumiem attiecināt ierakstu SB (17 06 03*) vai SN (17 06 04). Attiecībā uz to, vai izvēlēties ierakstu SB vai SN, relevantā bīstamā īpašība ir HP 14 “ekotoksisks” (sal. ar 3.14. iedaļu). Tā kā ES līmeņa saskaņota klasificēšanas pieeja attiecībā uz HP 14 (sk. 3.14. iedaļu) ES līmenī stājas spēkā 2018. gada 5. jūlijā, pirms šā datuma attiecībā uz ozonu noārdošo vielu saturošiem atkritumiem jāņem vērā spēkā esošās dalībvalstu pieejas.

Dažas dalībvalstis kā pagaidu pasākumu piemēro koncentrācijas līmeni 0,1 %, kas izriet no iepriekšējiem ES tiesību aktiem ķīmisko vielu jomā (attiecīgi DSD ⁽¹⁹⁾ vai DPD ⁽²⁰⁾). Pēdējā no minētajām direktīvām noteica, ka vispārējā robežkoncentrācija attiecībā uz vielām (preparātā), kas klasificētas kā ozona slānim bīstamas (N, R59), kā dēļ maisījums jāklasificē par ozona slānim bīstamu, ir 0,1 %. Attiecībā uz to, vai izraudzīties ierakstu SB vai SN, tas nozīmē, ka atkritumi, kas satur 0,1 % vai vairāk ozonu noārdošu vielu, būs jāklasificē par bīstamiem ar HP 14. Tādējādi robežkoncentrācija 0,1 % attiecas uz katru atsevišķo ozonu noārdošo vielu, nevis šo vielu kopējo daudzumu.

1.4.3. Azbests

Piemērā, kas seko, sniegti vispārīgi norādījumi par azbestu saturošu atkritumu klasificēšanu.

Vispārīga informācija

Azbests ir mineraloģisks nosaukums, kas apzīmē noteiktus šķiedrvielu silikātus, kuri pieder serpentīna un amfibola mineraloģiskajai grupai, un šie silikāti ir kristalizējušies tā dēvētajā azbestveida formā. Šī definīcija aptver šādus minerālus: amozīts, krokidolīts, antofilīts, krizotils, šķiedrveida aktinolīts un tremolīts ⁽²¹⁾.

Galvenā izcelsme

Azbesta, arī krizotila, izmantošana ES praksē ir pilnīgi aizliegta kopš 2005. gada (sk. 6. ierobežojošo ierakstu REACH regulas XVII pielikumā). Tomēr azbests joprojām ir viela, kas rada bažas, jo ir reģistrēti daudzi azbesta izmantošanas gadījumi, un tas cita starpā joprojām atrodams izolācijas materiālos, cementa sastāvā, rūpniecības ēkās, ražotnēs, privātos mājokļos, kuģos, apkures un dzesēšanas sistēmās un darba aprīkojumā.

Piemērojamie AtS ieraksti

Turpmāk sniegts neizsmelošs tādu galveno ierakstu saraksts, kas piemērojami atkritumiem, kuri satur azbestu.

06 07 01*	elektrolīzes procesa atkritumi, kas satur azbestu	SB
06 13 04*	atkritumi, kas radušies azbesta apstrādē ⁽²²⁾	AB
10 13 09*	azbestcimenta ražošanā radušies atkritumi, kuri satur azbestu ⁽²²⁾	SB
10 13 10	azbestcimenta ražošanā radušies atkritumi, kuri nav minēti 10 13 09. pozīcijā ⁽²²⁾	SN
15 01 11*	iepakojums no metāla, kas satur bīstamu cietu porainu matricu (piemēram, azbestu), ietverot tukšus aerosola balonus	SB
16 01 11*	bremžu kluči, kas satur azbestu	SB
16 02 12*	nederīgas iekārtas, kas satur azbestu nesaistītā veidā	SB
17 06 01*	izolācijas materiāli, kas satur azbestu	SB
17 06 05*	būvmateriāli, kas satur azbestu	AB

Lūdzam ņemt vērā, ka ir citi piemērojami AtS ieraksti, kuros azbests nav burtiski minēts, piem., piesārņotas augsnes, kas satur azbesta šķiedras, un būvju nojaukšanas atkritumi, kas satur azbestcimentu (17 05 03* un 17 05 04).

⁽¹⁹⁾ 1967. gada 27. jūnija Direktīva 67/548/EEK par normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu vielu klasifikāciju, iepakojšanu un marķēšanu (OV L 196, 16.8.1967., 1. lpp.).

⁽²⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 31. maija Direktīva 1999/45/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu jautājumos, kas attiecas uz bīstamu preparātu klasifikāciju, iepakojšanu un marķēšanu (OV L 200, 30.7.1999., 1. lpp.).

⁽²¹⁾ OVAM Norādījumu dokuments.

⁽²²⁾ Eiropā šīs darbības ir aizliegtas. Tādēļ ierakstam atkritumu klasificēšanas sakarā vairs nav lielas jēgas.

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti

Attiecībā uz to, vai izraudzīties ierakstu SB vai SN, relevantā bīstamā īpašība ir HP 7 "kancerogēns". Azbests saskaņā ar CLP regulu ir klasificēts bīstamības klasē "Carc. 1A" un ar kategorijas kodu "STOT RE 1", kas atbilst bīstamības kategoriju kodiem H350 un H372. Saskaņā ar APD III pielikumu (sal. ar. 3. pielikuma 3.7. iedaļu) H350 robežkoncentrācija ir 0,1 %.

Tātad atkritumi, kas satur 0,1 % azbesta vai vairāk, būs jāklasificē par bīstamiem ar HP 7. Lūdzam ņemt vērā, ka azbesta atkritumus parasti identificē, pamatojoties uz zināšanām par materiālu un ekspertu slēdzieniem. Tomēr varētu būt spēkā dalībvalstu līmeņa noteikšanas metodes, piem., azbesta noteikšanas oficiālā metode Itālijā ir DM 06/09/1994 GU Nr. 288 10/12/1994 ar paņēmieniem DRX, SEM vai FT-IR. DRX tiek uzskatīta par lielapjoma materiālam un atkritumiem piemērotāko.

Materiāli, kuru sastāvā ir azbests, piemēram, izolācijas materiāla lokšnes, ir klasificēti saskaņā ar šiem azbesta atkritumiem atbilstošu kodu. Dalībvalstis par šo jautājumu var sniegt papildu norādes un pieprasīt, lai azbests tiktu novērtēts/klasificēts atsevišķi no atkritumiem, ar kuriem tas sajaukts.

1.4.4. Atkritumi, kas satur CaO un Ca(OH)₂

Piemērā, kas seko, sniegti vispārīgi norādījumi par kalcija oksīdu CaO un kalcija hidroksīdu Ca(OH)₂ saturošu atkritumu klasificēšanu.

Vispārīga informācija

CaO (saukts arī par kaļķi vai dedzinātajiem kaļķiem) var būt dažādās formās, proti, kā kristāli bez aromāta, balti vai pelēkbalti kunkuļi vai granulēts pulveris. Tirdzniecībai paredzētajam materiālam dzelzs satura dēļ var būt dzeltenīgs vai brūngans tonis.

Ca(OH)₂ (saukts arī par dzēstajiem kaļķiem) ir mīksts balts pūderis vai granulas, un tas nav degmateriāls.

Galvenā izcelsme

Kalcija oksīds un kalcija hidroksīds tiek izmantoti līdzīgās nozarēs un lietojumos, proti, tos izmanto:

- par izejmateriālu hlorēta kaļķa, balināšanas pulvera un kalcija sāļu izgatavošanā; par saistvielu vairāku tādu produktu kā cementa un citu celtniecības un segumu materiālu izgatavošanā,
- ūdens attīrīšanā un dažādu nozaru notekūdeņu apstrādē,
- par tīrīšanas un neitralizēšanas līdzekli ķīmiskajā rūpniecībā un naftas ķīmijas nozarē,
- lieli kalcija oksīda un kalcija hidroksīda apjomi rodas sadegšanas procesos un ir atrodami pāri palikušajos pelnos,
- kalcija oksīds un kalcija hidroksīds dažādos tehnoloģiskos procesos tiek izmantoti šādās nozarēs: dzelzs un tērauda (un citu metālu) ražošanā, amonjaka sintēzē, metāla rūdu pārstrādē, smalkās organiskās sintēzes produktu (piem., farmaceitisko līdzekļu, smērēlļu) ražošanā, celulozes un papīra nozarē, ādas ražošanā utt.

Piemērojamie AtS ieraksti

Uz atkritumiem, kuru sastāvā ir CaO/Ca(OH)₂, var attiecināt daudzus ierakstus. Seko neizsmeļošs piemērojamu ierakstu saraksts. Relevantie ieraksti atkritumiem, kuru sastāvā ir CaO/Ca(OH)₂, galvenokārt atrodami šādās apakšnodaļās:

10 01 atkritumi, kas radušies spēkstacijās un citās termocentrālēs (izņemot 19. nodaļā minētos)

10 02 atkritumi, kas radušies dzelzs un tērauda ražošanā

10 13 atkritumi, kas radušies cementa, kaļķu, ģipša, kā arī no tiem pagatavotu priekšmetu un izstrādājumu ražošanā

Lūdzam skatīt iepriekš 1. pielikuma 1.2.1. iedaļu, lai pārliecinātos, kuri iepriekš minēto apakšnodaļu ieraksti ir minēti kā ieraksti AN, AB, SN vai SB.

Ja $\text{CaO}/\text{Ca}(\text{OH})_2$ izmanto dūmgāzu tīrīšanai (arī ņemot vērā citu bīstamu vielu iespējamo klātbūtni dūmgāzē) uz cietajiem atlikumiem var attiekties šāds ieraksts:

19 01 07* gāzu attīrīšanā radušies cietie atkritumi

AB

Uz atkritumiem, kuru sastāvā ir $\text{CaO}/\text{Ca}(\text{OH})_2$, var attiekties papildu kodi. Piem., ieraksts 06 02 01* “kalcijs hidroksīds” jāattiecinā uz atkritumiem, kas $\text{Ca}(\text{OH})_2$ satur sārmu ražošanas, sagatavošanas, piegādes un izmantošanas rezultātā.

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti

Izvēloties attiecīgo ierakstu atkritumiem, kas satur $\text{CaO}/\text{Ca}(\text{OH})_2$, lūdzam ņemt vērā, ka uz nebīstamiem atkritumiem attieksies absolūtie ieraksti “Nebīstams”. Tātad, lai noteiktu, vai ir jāattiecinā ieraksts “Bīstams” vai “Nebīstams”, nav jāturpina vērtēt bīstamās īpašības. Piemēram, uz dzelzs un tērauda ražošanas sārņiem var attiecināt šādus ierakstus:

10 02 01 atkritumi, kas radušies izdedžu [sārņu] apstrādē

AN

10 02 02 neapstrādāti izdedži [sārņi]

AN

Pat tad, ja CaO saturs iepriekš minētajos dzelzs un tērauda ražošanas sārņos pārsniegtu APD III pielikumā noteikto robežkoncentrāciju, atkritumi būtu jāklasificē par nebīstamiem, izņemot gadījumus, kur dalībvalsts piemēro APD 7. pantu (sk. 2. nodaļu, 2. izcēlumu).

Daudzās atbilstoši CLP regulai sagatavotās pašklasifikācijas jeb respektīvi drošības datu lapās kalcijs oksīdam (CaO) un kalcijs hidroksīdam ($\text{Ca}(\text{OH})_2$) ir piešķirti bīstamības kategoriju kodi H315, H318 un H335. Tomēr ir arī citas pašklasifikācijas, kurās tiek izmantoti citi bīstamības kategoriju kodi (informāciju par to, kādus datu avotus pārlūkot, lai iepazītos ar dažādām CaO un $\text{Ca}(\text{OH})_2$ pašklasifikācijām, sk. 2. pielikumu). Lūdzam ņemt vērā, ka ar informāciju, kas apkopota tikai uz pašklasifikāciju pamata, atkritumu klasificēšanai var nepietikt.

Attiecībā uz to, vai izraudzīties ierakstu SB vai SN, relevantās bīstamās īpašības ir HP 4 “Kairinošs – kairina ādu un izraisa acu bojājumus” un HP 5 “Toksisks noteiktiem mērķa orgāniem (STOT)/Toksisks ieelpojot”. Attiecīgās robežkoncentrācijas ir noteiktas APD III pielikumā (sal. ar 3.4. un 3.5. pielikumu) un norādītas arī 6. tabulā. Lūdzam ņemt vērā, ka 6. tabulas pamatā ir bīstamības kategoriju kodi, kas piešķirti kalcijs oksīdam un kalcijs hidroksīdam, un ka tie ir iegūti no pašklasifikācijas. Ja šo bīstamības kategoriju kodu piemērojamību iespējams validēt, izmantojot papildu informāciju (piem., informāciju no atkritumu radīšanas procesa), sekas ir šādas:

— ja visu vielu, kas klasificētas par H318 (piem., CaO un $\text{Ca}(\text{OH})_2$), koncentrācijas summa pārsniedz 10 % vai ir vienāda ar 10 %,

atkritumi būtu jāklasificē par bīstamiem, attiecinot HP 4.

Turklāt:

— ja visu vielu, kas klasificētas par H335 (piem., CaO un $\text{Ca}(\text{OH})_2$), koncentrācijas summa pārsniedz 20 % vai ir vienāda ar 20 %,

atkritumi būtu jāklasificē par bīstamiem, attiecinot HP 5.

Saskaņā ar AtS pielikuma pirmo ievilkumu, ja atkritumu testēšanā, ko veic, izmantojot regulā par testēšanas metodēm paredzētās metodes (ar dzīvniekiem, kas nav mugurkaulnieki), tiek konstatēts, ka attiecīgajiem atkritumiem šīs bīstamās īpašības nepiemīt, noteicošajiem jābūt testēšanas rezultātiem.

Plašāku informāciju lūdzam skatīt 3.4. un 3.5. pielikumā.

6. tabula

CaO un $\text{Ca}(\text{OH})_2$ bīstamības apzīmējumu kodi un robežkoncentrācijas

	Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods(-i) no pašklasifikācijas	Robežkoncentrācija (vielu kopējais daudzums)
CaO	Eye Dam. 1	H318	≥ 10 %
	STOT SE 3	H335	≥ 20 %
$\text{Ca}(\text{OH})_2$	Eye Dam. 1	H318	≥ 10 %
	STOT SE 3	H335	≥ 20 %

1.4.5. Atkritumi, kas satur akmeņogļu darvu un bitumenu

Piemērā, kas seko, sniegti vispārīgi norādījumi par akmeņogļu darvu saturošu atkritumu klasificēšanu.

Vispārīga informācija

Akmeņogļu darva ir viskozs materiāls, ko veido sarežģīti lielmolekulāri savienojumi, kas radušies, piem., koksnes vai ogļu destruktīvas destilācijas rezultātā ⁽²³⁾.

Vārds "bitumens" ir vispārīgs apzīmējums, ko attiecina uz tādām dabiskām viegli uzliesmojošām dažādās krāsas vielām ar atšķirīgu cietību un gaistamību, kuras galvenokārt veido ogļūdeņražu maisījums, kam praktiski nav piejauktas oksidētas daļiņas ⁽²⁴⁾. Bitumenu ražo, naftas attīrīšanas laikā destilējot jēlnaftu.

"Naftas bitumens pasaulē ir pazīstams ar dažādiem nosaukumiem. Piemēram, Eiropā parasti lieto terminu "bitumens", un tas ir sinonīms terminam "asfalts" jeb "asfalta saistviela", ko lieto Ziemeļamerikā. Ārpus Ziemeļamerikas terminu "asfalts" izmanto, lai apzīmētu bitumena un minerālu materiālu maisījumus. [...]"

Tādi no akmeņogļiem iegūti produkti kā akmeņogļu darva vai akmeņogļu darvas piķis būtiski atšķiras no bitumena. Šos produktus ražo, veicot bituminozu ogļu pirolīzi augstā temperatūrā (> 800 °C), un tiem ir būtiski citāds sastāvs, fizikālās īpašības un iespējamie riski veselībai nekā bitumenam." ⁽²⁵⁾

Galvenā izcelsme

Lielākā daļa akmeņogļu darvas tiek destilēta, lai ražotu rafinētus produktus, to vidū kreozotu, akmeņogļu darvas piķi, nerafinētu naftalīnu un antracēnēļļu. Daļu nerafinētas akmeņogļu darvas izmanto par kurināmo tēraudrūpniecības domnās, jo tā ir plaši pieejama un tai ir augsta siltumspēja. Alumīnija oksīda un alumīnija ražošanā un apstrādē akmeņogļu darvu izmanto vairākos procesa posmos, jo īpaši anodu ražošanā. Akmeņogļu darvu plaši izmanto arī būvniecībā un dažādās ar akmeņogļiem saistītās rūpniecības nozarēs.

Gadā pasaulē tiek saražoti aptuveni 87 miljoni tonnu bitumena, un ir zināmi vairāk nekā 250 bitumena izmantošanas veidi. Lielākā daļa bitumena tiek izmantota būvniecībā, jo īpaši ceļa un jumtu segumiem ⁽²⁶⁾.

Piemērojamie AtS ieraksti

Zemāk sniegts neizsmelšošs tādu galveno ierakstu saraksts, kas piemērojami atkritumiem, kuri satur akmeņogļu darvu.

17 03 01*	bitumena maisījumi, kas satur akmeņogļu darvu	SB
17 03 02	bitumena maisījumi, kas nav minēti 17 03 01. pozīcijā	SN
17 03 03*	akmeņogļu darva un darvu saturoši produkti	AB

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti ⁽²⁷⁾

Iespējamie riski, ko var radīt akmeņogļu darvu saturoši atkritumi, ir atkarīgi no šo atkritumu PAO līmeņa. Ir zināms, ka PAO piemīt kancerogēna ietekme (akmeņogļu darvas gadījumā liela, bitumena gadījumā visai maza). Tāpēc lūdzam skatīt arī 1.4.1. iedaļu.

Ir indikatore testi, ar kuriem var noteikt, vai akmeņogļu darvu saturošo atkritumu sastāvā būtiskā koncentrācijā nav PAO komponentu. Testos tiks noteikta PAO klātbūtne, bet tā netiks mērīta. OVAM Norādījumu dokumentā ir testu piemēri:

- PAO marķiera izmantošana kopā ar UV lampas izmantošanu,
- tests ar baltu izsmidzināmu krāsu,
- metilēnhlorīda piliena pievienošana.

⁽²³⁾ Eiropas Vides aģentūra (EVA) – Vides terminoloģijas un meklēšanas dienests (ETSA) (2015), pieejams tīmekļvietnē: <http://glossary.eea.europa.eu/>, skatīts 4.7.2015.

⁽²⁴⁾ Turpat, 21. lpp.

⁽²⁵⁾ Asphalt Institute un Eurobitume (2015): *The Bitumen Industry – A Global Perspective*, pieejams lapā: http://eurobitume.eu/pdf/The_bitumen_industry/The_bitumen_Industry.html.

⁽²⁶⁾ Turpat, 25. lpp.

⁽²⁷⁾ Šajā iedaļā sniegtā informācija cita starpā tika iegūta no David O'Farrell, Kambrijas grāfistes padome (2011): *Dealing with tar bound arisings*, pieejams lapā: http://www.soci.org/~media/Files/Conference%20Downloads/2011/Recycling%20and%20Re%20using%20Asphalt%20Mar%202011/David_OFarrell_Presentation.ashx.

Ja kāds no šiem testiem uzrāda pozitīvu rezultātu, tiek pieņemts, ka materiāls satur darvu un tāpēc ir bīstams, izņemot gadījumus, kur atkritumu plūsmas īpašnieks spēj pierādīt, ka PAO koncentrācija nesasniedz APD III pielikumā dotās robežvērtības un tādējādi materiālu var klasificēt par nebīstamu. Tomēr materiālu nevar klasificēt par (ne)bīstamu, pamatojoties tikai uz PAO klātbūtni. Būtu jāņem vērā visas atkritumu plūsmā klātesošās vielas.

Akmeņogļu darvai un tās destilātiem (piem., darvas eļļām) var piemist kancerogēnas īpašības. Ja šādu materiālu koncentrācija ir 0,1 % vai augstāka, atkritumiem piemīt bīstamā īpašība HP 7 “kancerogēns” (sal. ar 3.7. iedaļu).

Atkritumu testēšanā akmeņogļu darvas saturu parasti nenosaka. Jāņem vērā, ka CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3. tabulā dažos ierakstos par akmeņogļu darvu, kur benz[a]pirēna koncentrācija ir 50 ppm (mg/kg) vai augstāka, benz[a]pirēns izmantots par kancerogenitātes marķiersavienojumu.

Asfaltbetona paraugošānā vienmēr būtu jānodrošina, ka pienācīgi un reprezentatīvi tiek novērtēti slāņi ar dažādām benz[a]pirēna koncentrācijām ⁽²⁸⁾.

1.4.6. Metāli un sakausējumi

Piemērā, kas seko, sniegti vispārīgi norādījumi par metālus un sakausējumus saturošu atkritumu klasificēšanu.

Galvenā izcelsme

Metāla atkritumi rodas tādās dažādās jomās kā “elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi”, “nolietoti transportlīdzekļi”, būvniecība un būvju nojaukšana, kā arī dažāda metālu rūpnieciskā izmantošana.

Piemērojamie AtS ieraksti

Lai gan ierakstos no 17 04 01 līdz 17 04 09* ir konkrēti minēti atsevišķi metāli, šie ieraksti būtu jāattiecina tikai uz būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumiem. Ciktāl attiecīgie atkritumi nav piesārņoti ar bīstamām vielām (ārējais piesārņojums, piem., krāsa), kas nav saistītas ar pašu metālu vai sakausējumu, atbilstoši metālu saturam atkritumos uz tiem var attiecināt SN ierakstus no 17 04 01 līdz 17 04 07. Pretējā gadījumā ir piemērojams spoguļieraksts “Bīstams” 17 04 09*.

Ja aplūkojamie atkritumi nav radušies būvniecībā un būvju nojaukšanā, ir piemērojamas citas AtS nodaļas, piem., metāla atkritumiem, kas radušies virsmas apstrādē, ir piemērojama 12 01. apakšnodaļa (atkritumi, kas radušies metālu un plastmasas formēšanā, virsmas fizikālā un mehāniskā apstrādē).

Piemērotākais AtS ieraksts jebkurā gadījumā jāattiecina saskaņā ar hierarhisko kārtību, kas aprakstīta 1.2. iedaļā.

Tātad uz atkritumu apsaimniekošanas iekārtu metāliskajiem atkritumiem nevar attiecināt AtS 17. nodaļas ierakstus, bet uz tiem cita starpā var attiecināt, piemēram, šādus ierakstus:

19 10	atkritumi, kas radušies metālus saturošu atkritumu sasmalcināšanā	
19 10 01	dzelzs un tērauda atkritumi	AN
19 10 02	krāsaino metālu atkritumi	AN
19 10 05*	citas frakcijas, kas satur bīstamas vielas	SB
19 12	atkritumi, kas radušies atkritumu mehāniskā apstrādē (piemēram, šķirošana, smalcināšana, presēšana, granulēšana) un kas nav minēti citur	
19 12 02	melnie metāli	AN
19 12 03	krāsainie metāli	AN
19 12 11*	citi atkritumi (ieskaitot materiālu maisījumus), kas radušies tādu atkritumu mehāniskā apstrādē, kuri satur bīstamas vielas	SB

AtS 15. nodaļā (iepakošanas atkritumi) un 20. nodaļā (sadzīves atkritumi) attiecībā uz metāliem papildus vēl ir iekļauti konkrēti ieraksti “Nebīstams”.

⁽²⁸⁾ Pamatojoties uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentu.

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti

Atkritumu sarakstā tīrus metālu sakausējumus vispār neklasificē par bīstamiem:

“Koncentrācijas robežvērtības, kas noteiktas Direktīvas 2008/98/EK III pielikumā, nepiemēro tīru metālu sakausējumiem kompaktā [masīvā] formā (nav piesārņoti ar bīstamām vielām). Atkritumu sakausējumi, kurus uzskata par bīstamiem atkritumiem, ir īpaši uzskaitīti šajā sarakstā un apzīmēti ar zvaigznīti ().”*

Turklāt īpaša uzmanība jāpievērš tam, lai par atkritumiem kļūdaini neklasificētu metāllūžņus. Padomes Regulā (EK) Nr. 333/2011 ir noteikti kritēriji attiecībā uz to, kādos gadījumos metāllūžņi (dzelzs, tērauda un alumīnija lūžņi) vairs nav uzskatāmi par atkritumiem. Līdzīgs tiesiskais regulējums ir spēkā attiecībā uz vara lūžņiem (Komisijas Regula (EK) Nr. 715/2013). Uzņēmumi paši var izlemt, vai uz metāllūžņiem, kas atbilst attiecīgajiem kritērijiem, neattiecināt statusu “atkritumu stadijas izbeigšanās”. Ja metāli/sakausējumi atbilst attiecīgajiem kritērijiem, tos drīkst vairs neuzskatīt par APD definīcijai atbilstošiem atkritumiem un tad klasificēšana atbilstoši šim tehnisko norādījumu dokumentam nav piemērojama.

Attiecībā uz metāliem kompaktā formā maz ticams, ka tiks izmantoti ieraksti “bīstams”, ja vien nebūs būtisku liecību, ka apstrādes procesā kādas metāla frakcijas ir tiktāl piesārņotas ar bīstamām vielām, kas nav metāli, ka atkritumiem piemīt bīstamas īpašības.

Par bīstamiem būtu jāuzskata tikai tādi sakausējumi kompaktā formā, kas sarakstā īpaši norādīti kā bīstami vai ir piesārņoti ar bīstamām vielām, kuras nav metāli. Saskaņā ar Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentu vienīgais “sakausējums”, kurš īpaši iekļauts Atkritumu sarakstā un uz kuru attiecināts ieraksts AB, ir:

18 01 10* amalgamas atkritumi no zobārstniecības

AB

Lūdzam ņemt vērā, ka bīstamo īpašību novērtēšanai paredzētajās klasificēšanas shēmās, kas dotas 3. pielikumā, nav atsevišķi atgādināts, ka APD III pielikumā norādītās robežkoncentrācijas neattiecas uz tīriem metālu sakausējumiem kompaktā formā.

1.4.7. Organiskie peroksīdi

Piemērā, kas seko, sniegti vispārīgi norādījumi par organiskus peroksīdus saturošu atkritumu klasificēšanu.

Vispārīga informācija

CLP regulas I pielikuma 2.15. iedaļā organiskie peroksīdi ir definēti šādi:

“Organiskie peroksīdi ir šķīdras vai cietas organiskas vielas, kuras satur bivalento -O-O- struktūru un kuras var uzskatīt par udeņraža peroksīda atvasinājumiem, kur viens vai abi udeņraža atomi ir aizvietoti ar organiskiem radikāļiem. Ar terminu “organisks peroksīds” apzīmē arī peroksīdu maisījumus (preparātus), kas satur vismaz vienu organisku peroksīdu. Organiskie peroksīdi ir termiski nestabilas vielas vai maisījumi, kas var strauji eksotermiski pašpaātrinoši sadalīties. Turklāt tiem var piemist viena vai vairākas šādas īpašības:

- *tās var sadalīties sprādzienbīstamā veidā,*
- *tās var ātri degt,*
- *tās var būt jutīgas pret sadursmi vai berzi,*
- *tās var bīstami reaģēt ar citām vielām.”*

Galvenā izcelsme

Nozīmīgas organisko peroksīdu izmantotājas ir plastmasas un kaučuka rūpniecība. Organiskie peroksīdi un organiskos persoksīdus saturoši maisījumi tiek izmantoti, piem., par akseleratoriem, aktivētājiem, katalizatoriem, šķērssaitētājiem, vulkanizētājiem, cietinātājiem, ierosinātājiem un veicinātājiem. Tos var izmantot arī par balināšanas līdzekļiem, (piem., miltu balināšanai), par aktīvām sastāvdaļām farmācijā un par antipirētiskiem sinerģistiem.

Piemērojamie AtS ieraksti

Uz atkritumiem, kuru sastāvā ir organiskie peroksīdi, var attiecināt daudzus ierakstus. Seko neizsmeļošs piemērojamu ierakstu saraksts: peroksīdi, piemēram, udeņraža peroksīds AB

16 09 03* peroksīdi, piemēram, udeņraža peroksīds

AB

16 09 04* oksidējošas vielas, kas nav minētas citur

AB

Visi iepriekš minētie ieraksti ir absolūtie ieraksti "Bīstams", un attiecībā uz organiskos peroksīdus saturošiem atkritumiem tas nozīmē: ja uz tiem attiecināts kāds no šiem ierakstiem, tad, lai noteiktu, vai atkritumi nav klasificējami par bīstamiem, bīstamās īpašības nav jānovērtē. Tomēr bīstamo īpašību novērtējums būs nepieciešams, lai, piem., aizpildītu kravas pavadzīmi.

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti

Izlemjot, vai uz kādu no organiskajiem peroksīdiem attiecināt ierakstu SB vai SN, visrelevantākās bīstamās īpašības ir HP 1 un HP 3.

Nosakot HP 1 "Sprādzienbīstams" (3. pielikums, 3.1. iedaļa), jāņem vērā organisko peroksīdu robežvērtības. Atkritumi, kas satur organiskos peroksīdus, kuri klasificēti ar bīstamības apzīmējuma klasi H240 vai H241, jānovērtē attiecībā uz HP 1, izņemot gadījumus, kur ir spēkā šādi apgalvojumi:

- sastāvā nav citu bīstamu vielu, uz kurām attiecināti 8. tabulas sarakstā minētie bīstamības apzīmējumu kodi (sk. 3. pielikuma 3.1. iedaļu), un
- ir izpildīts viens no šādiem diviem kritērijiem:
 - ūdeņraža peroksīda saturs atkritumos ir $> 1 \%$, bet $\leq 7 \%$, un pieejamais skābekļa saturs (O_i) organiskajā(-os) peroksīdā(-os) ir $\leq 0,5 \%$,
 - ūdeņraža peroksīda saturs atkritumos ir $\leq 1 \%$, un pieejamais skābekļa (O_i) saturs organiskajā(-os) peroksīdā(-os) ir $\leq 1 \%$.

Pieejamais skābekļa saturs O_i (%) jebkurā attiecīgajā organiskajā peroksīdā jāaprēķina saskaņā ar CLP regulas I pielikuma 2.15. iedaļu:

$$O_i (\%) = \Sigma (16 \times (n_i \times c_i / m_i))$$

kur:

n_i : peroksigrupu skaits organiskā peroksīda i molekulā;

c_i : organiskā peroksīda i koncentrācija atkritumos (masas %);

m_i : organiskā peroksīda i molmasa.

" Σ " nozīmē, ka, ja atkritumu sastāvā ir vairāk nekā viens organiskais peroksīds, visu peroksīdu pieejamo skābekli skaita kopā. Tas aptver visus organiskos peroksīdus, ne vien tos, kas ir klasificēti par H240 vai H241.

Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentā sniegts piemērs, kā to rēķināt attiecībā uz metiletilperoksīdu; piemērs ir šāds. Metilperoksīda ($C_2H_5-O-O-CH_3$) saturs atkritumos ir $2,9 \%$ un ūdeņraža peroksīda saturs ir 3% . Ūdeņraža peroksīda koncentrācija ir $> 1 \%$ un $\leq 7 \%$ (sk. iepriekš minētos kritērijus). Metiletilperoksīda molekulmasa ir 76 g (tātad " m_i " ir 76), un tam ir viena funkcionāla peroksīdgrupa (tātad " n_i " ir 1). Šīs vērtības piemērojot formulā " $O_i (\%) = \Sigma (16 \times (n_i \times c_i / m_i))$ " attiecībā uz $2,9 \%$ koncentrāciju (" c_i ") atkritumos, pieejamais skābekļa saturs (O_i) metilperoksīdā ir $0,61 \%$ ($16 \times 1 \times 2,9 / 76$). Tas pārsniedz kritērija (i) pieejamā skābekļa sliekšņvērtību $0,5 \%$, tātad ir jāattiecinā HP 1.

Organiskie peroksīdi īpaši jāņem vērā, nosakot HP 3 "Uzliesmojošs". Atkritumiem, kas satur pašreaģējošas vielas vai organiskos peroksīdus, kuri klasificēti par H240 vai H241, var piemist bīstamā īpašība HP 3 "Uzliesmojošs", kas izriet no novērtējuma HP 1 "Sprādzienbīstams", kura dēļ visus attiecīgos atkritumus kopumā klasificē par H242. Papildinformāciju lūdzam skatīt 3.3. iedaļā.

CLP regulai atbilstoši papildu norādījumi par organiskajiem peroksīdiem atrodami vai nu pašā CLP regulā, vai tai atbilstošajā tehnisko norādījumu paziņojumā (turpmāk "The ECHA CLP Guidance" ("ECHA norādījumi par CLP") ⁽²⁹⁾).

1.4.8. Gumijas atkritumi

Piemērā, kas seko, sniegti vispārīgi norādījumi par gumijas atkritumu klasificēšanu.

⁽²⁹⁾ CLP regulā minētas konkrētas testēšanas metodes (testu rinda no A līdz H, kas aprakstīta UN RTDG (ANO Testu un kritēriju rokasgrāmatas leteikumi par bīstamo preču pārvadāšanu) II daļā). Sīkāka informācija atrodama *Guidance on the application of the CLP Criteria* ("Norādījumos par CLP kritēriju piemērošanu"), jaunākā versija (2017. gada jūlijs) pieejama lapā https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/clp_en.pdf/58b5dc6d-ac2a-4910-9702-e9e1f5051cc5.

Vispārīga informācija

Gumijas atkritumi galvenokārt ir nolietotu riepu un nolietotu parastu gumijas preču atkritumprodukti.

Galvenā izcelsme

2013. gadā saražotais riepu un parastu gumijas preču daudzums bija attiecīgi ~4,67 miljoni tonnu un ~2,57 miljoni tonnu. Gumijas atkritumi būtiskos apmēros rodas no riepām un parastām gumijas precēm. 2012. gadā nolietoto riepu daudzums sasniedza 2765 kt. Par parastām gumijas precēm informācija nav pieejama ⁽³⁰⁾.

Piemērojamie AtS ieraksti

Sarakstā, kas seko, neizsmeļoši sakopoti galvenie ieraksti, kas piemērojami atkritumiem, kuri satur gumiju un riepās (un arī citus organiskus atkritumus).

16 01 03	nolietotas riepās	AN
16 03 05*	organiskie atkritumi, kas satur bīstamas vielas	SB
16 03 06	organiskie atkritumi, kas nav minēti 16 03 05. pozīcijā	SN
19 12 04	plastmasa un kaučuks	AN

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti

Uz lielāko daļu gumijas atkritumu ir attiecināti ieraksti AN. Atkritumu kods 16 03 06 ir SN ieraksts SB ierakstam 16 03 05* (organiskie atkritumi, kas satur bīstamas vielas) 16. nodaļas (atkritumi, kas nav minēti citur) 16 03. apakšnodaļā (specifikācijām neatbilstīgas partijas un nelietoti izstrādājumi). Šo ierakstu "Bīstams" var izmantot attiecībā uz nelietotiem gumijas izstrādājumiem ar eļļām vai šķīdinātājiem vai attiecībā uz specifikācijām neatbilstošām gumijas partijām, kas piesārņotas, piem., ar eļļām vai šķīdinātājiem. Ja nav palicis citu iespēju, uz gumijas atkritumiem, kas radušies plastmasas, sintētiskās gumijas un mākslīgo šķiedru ražošanā, sagatavošanā, piegādē un izmantošanā, var attiecināt atkritumu kodu 07 02 99.

1.4.9. Plastmasas atkritumi

Piemērā, kas seko, sniegti vispārīgi norādījumi par plastmasas atkritumu klasificēšanu.

Vispārīga informācija

Plastmasa ir organiska cietviela, kuras sastāvu galvenokārt veido lielmolekulāra polimēra vai šādu polimēru kombinācijas ar tādām citām vielām kā piedevas, stabilizētāji, pildvielas utt. Polimērs ir daudzu atkārtojošos molekulāru vienību jeb monomēru ķēde. Plastmasas monomēri ir dabiski vai sintētiski organiskie savienojumi. Dažkārt par tirdzniecībai paredzēta polimēra sinonīmu izmanto terminu "sveķi" ⁽³¹⁾.

Galvenā izcelsme

ES ir viena no pasaules galvenajām plastmasas ražotājām, un 2012. gadā tā saražoja aptuveni 57 miljonus tonnu plastmasas. Pārstrādes pieprasījums Savienībā 2012. gadā bija aptuveni 46 miljoni tonnu, savukārt patērētāju izlietotās plastmasas atkritumu apjoms bija aptuveni 25 miljoni tonnu ⁽³²⁾.

Plastmasas atkritumi rodas no nolietotiem plastmasas izstrādājumiem rūpniecībā vai māsaimniecībā. Lielākā daļa patērētāju izlietotās plastmasas atkritumu rodas no plastmasas iepakojuma. Citas īpaši svarīgas jomas ir: celtniecība un būvniecība, transporta mašīnbūve, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi un lauksaimniecība ⁽³³⁾.

⁽³⁰⁾ European Tyre and Rubber Industry informācija (2014).

⁽³¹⁾ Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs (2014): *End of waste criteria for waste plastics for conversion. Tehniskais priekšlikums. Final draft report*, KPC GD, IPTS, Seviļa, Spānija.

⁽³²⁾ Plastic Europe (2013): *Plastics the facts 2013. An analysis of European latest plastics production, demand and waste data*.

⁽³³⁾ Turpat.

Piemērojamie AtS ieraksti

Seko neizsmeļošs tādu galveno ierakstu saraksts, kas piemērojami atkritumiem, kuri satur plastmasu.

Plastmasas iepakojums

15 01 02	plastmasas iepakojums	SN
15 01 05	iekpakojums no kompozītmateriāliem	SN
15 01 06	jauktais iepakojums	SN
15 01 10*	iekpakojums, kas satur bīstamu vielu atlikumus vai kas ir ar tām piesārņots	SB

Būvniecībā un būvju nojaukšanā radušies plastmasas atkritumi

17 02 03	plastmasa	SN
17 02 04*	stikls, plastmasa un koksne, kas satur bīstamas vielas vai kas ar tām piesārņoti	SB

Ieraksti, kuri aptver (var aptvert) plastmasu, bet kuros plastmasa nav tieši minēta, piemēram:

17 04 10*	kabeļi, kas satur naftas produktus, akmēņogļu darvu un citas bīstamas vielas	SB
17 04 11	kabeļi, kas nav minēti 17 04 10. pozīcijā	SN
17 06 03*	citi izolācijas materiāli, kas sastāv no bīstamām vielām vai kas tās satur	SB
17 06 04	izolācijas materiāli, kas nav minēti 17 06 01. un 17 06 03. pozīcijā	SN
17 09 03*	citi būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi (tostarp jaukti atkritumi), kas satur bīstamas vielas	SB
17 09 04	būvniecības un būvju nojaukšanas jauktie atkritumi, kas nav minēti 17 09 01., 17 09 02. un 17 09 03. pozīcijā	SN

Plastmasas atkritumi no automobiļu iekārtām

16 01 19	plastmasa	AN
19 10 03*	vieglā puteklainā frakcija un putekļi, kas satur bīstamas vielas	SB
19 10 04	vieglā puteklainā frakcija un putekļi, kas nav minēti 19 10 03. pozīcijā	SN

Plastmasas elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi

19 12 04	plastmasa un kaučuks	AN
----------	----------------------	----

Ieraksti, kuri aptver (var aptvert) plastmasu, bet kuros plastmasa nav tieši minēta, piemēram:

16 02 15*	bīstamas detaļas, kas noņemtas no nederīgām iekārtām	
16 02 16	no nederīgām iekārtām noņemtas detaļas, kas nav minētas 16 02 15. pozīcijā	
19 10 03*	vieglā puteklainā frakcija un putekļi, kas satur bīstamas vielas	SB
19 10 04	vieglā puteklainā frakcija un putekļi, kas nav minēti 19 10 03. pozīcijā	SN
19 10 05*	citas frakcijas, kas satur bīstamas vielas	SB
19 10 06	citas frakcijas, kas nav minētas 19 10 05. pozīcijā	SN
19 12 11*	citi atkritumi (ieskaitot materiālu maisījumus), kas radušies tādu atkritumu mehāniskā apstrādē, kuri satur bīstamas vielas	SB
19 12 04	plastmasa un kaučuks	SN
19 12 12	citi atkritumi (ieskaitot materiālu maisījumus), kas radušies tādu atkritumu mehāniskā apstrādē, kuri nav minēti 19 12 11. pozīcijā	SN

Lauksaimniecība

02 01 04	plastmasas atkritumi (izņemot iepakojumu)	AN
----------	---	----

Neskaitot iepriekš minētās nozares, dažādās AtS nodaļās atrodami arī citi ieraksti, kas attiecas uz plastmasu. Piemēri:

07 02 13	plastmasas atkritumi	AN
07 02 16*	atkritumi, kas satur bīstamus silikonus	SB
07 02 17	atkritumi, kas satur silikonus un kas nav minēti 07 02 16. pozīcijā	SN
12 01 05	plastmasas slīpēšanas un virpošanas atkritumi	AN
12 01 16*	virsmu tīrīšanai izmantotās smiltis, kas satur bīstamas vielas	SB
12 01 17	virsmu tīrīšanai izmantotās smiltis, kas nav minētas 12 01 16. pozīcijā	SN
20 01 39	plastmasa	AN

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti

Plastmasai plastmasas matricas sastāvā ir ne tikai plastmasas polimēri, bet arī dažāda veida piedevas, kas uzlabo galaprodukta funkcionalitāti un izmantojamību vai apstrādājamību. Piedevas ir citāda tādu speciālo ķīmisko vielu grupa, kuras pirms apstrādes vai apstrādes gaitā iestrādātas plastmasas matricā vai ar kurām pēc apstrādes pārklāta galaproduktu virsma ⁽³⁴⁾.

Konkrēti plastmasas atkritumi, uz kuriem var attiecināt spoguļierakstu, var būt bīstami to sastāvā esošo piedevu dēļ vai arī tāpēc, ka atkritumi ir piesārņoti ar bīstamām vielām, piem., eļļām vai šķīdinātājiem.

Parasti plastmasas atkritumu sakarā relevantās piedevas ir, piemēram, stabilizētāji vai pigmenti (piem., kadmijs, hroms, svina vai alvas savienojumi, BPA, nonilfenola savienojumi), antipirēni (dažādi SCCP, MCCP, PBDE, HBCD utt.), plastifikatori (ftalāti, dažādi SCCP, MCCP utt.), kā arī dažādas citas iespējamās piedevas ⁽³⁵⁾.

Jāņem vērā, ka atkritumu kods 15 01 10* "Bīstams" var būt, pirmkārt, tāpēc, ka bīstams ir iepakojums, ja tas satur bīstamu vielu atliekas (kas parasti nav plastmasas) VAI, otrkārt, tāpēc, ka bīstamas vielas satur pati plastmasa (no kā izgatavots iepakojums) (sk. arī iepakojuma atkritumu piemēru augstāk 1.3.1. iedaļā).

1.4.10. NOP atkritumi

Piemērā, kas seko, sniegti vispārīgi norādījumi par noturīgus organiskos piesārņotājus (NOP) saturošu atkritumu klasificēšanu.

Vispārīga informācija

Noturīgi organiskie piesārņotāji (NOP) ir organiskas ķīmiskās vielas. Tām piemīt tāda īpaša fizikālu un ķīmisku īpašību kombinācija, ka, nonākuši vidē, šie piesārņotāji saglabājas ilgu laiku, plaši izplatās, uzkrājas dzīvo organismu, arī cilvēku, taukaudos un ir toksiski gan cilvēkam, gan savvaļas dzīvniekiem.

Galvenā izcelsme

NOP ir vairākas atšķirīgas vielas vai vielu grupas ar dažādu izcelsmi. Daudzi NOP ir vai ir bijuši apzināti ražoti pesticīdi vai rūpniecības ķīmikālijas, kas ir izmantoti dažādām tehniskām vai lauksaimnieciskām vajadzībām. Citi NOP ir radušies netīši, piemēram, ir ražošanas vai dedzināšanas procesu blakusprodukti.

⁽³⁴⁾ Jan J. C. Bart (2005): *Additives in Polymers: Industrial Analysis and Applications*, Wiley.

⁽³⁵⁾ Detalizētu informāciju sk. Eiropas Komisijas publicētajā *Study to assess possibility of granting a derogation given to specific types of plastic and rubber waste in the EU waste list*, BIPRO, 2015.

Atkritumu klasificēšanā vērā ņemamie aspekti

Stokholmas Konvencija par NOP un ANO Eiropas ekonomikas komisijas konvencijas “Par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos” (CLRTAP) protokols ir starptautiski instrumenti, kuriem pievienotie NOP vielu saraksti tiek pastāvīgi grozīti. Tiklīdz konvencijā kādas vielas/vielu grupas tiek no jauna klasificētas par NOP, tās tiek iekļautas NOP regulā.

Iepriekš minētajā NOP regulā ir konkrēti ar atkritumiem saistīti noteikumi. Saskaņā ar 7. pantu atkritumi, kas sastāv no NOP, tos satur vai ir ar tiem piesārņoti virs iepriekš minētajām konkrētajām robežvērtībām (7. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētā koncentrācijas robeža jeb tā dēvētā “zemā NOP saturs robežvērtība”) bez liekas kavēšanās un saskaņā ar NOP regulā paredzētajiem noteikumiem jālikvidē vai jāreģenerē tā, lai nodrošinātu, ka NOP saturs ir iznīcināts vai neatgriezeniski pārveidots un atlikušajiem atkritumiem un atliekām nav NOP īpašību. Ir aizliegtas likvidēšanas vai reģenerācijas darbības, kas var novest pie šo NOP reģenerācijas, otrreizējas pārstrādes vai atkārtotas izmantošanas.

Saskaņā ar Atkritumu sarakstu attiecībā uz spoguļierakstiem ir spēkā šādi nosacījumi:

“Par bīstamiem klasificē atkritumus, kas satur polihlordibenzo-p-dioksīnus un polihlordibenzofurānus (PHDD/PHDF), DDT (1,1,1-trihlor-2,2-bis (4-hlorfenil)etāns), hlordānu, heksahlorcikloheksānus (ieskaitot lindānu), dieldrīnu, endrīnu, heptahloru, heksahlorbenzolu, hlordekonu, aldrīnu, pentahlorbenzolu, mireksu, toksafēnu, heksabrombifenilus un/vai PHB koncentrācijās, kas pārsniedz robežvērtības, kuras norādītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 850/2004 IV pielikumā.”

Tādējādi atkritumi, kas Atkritumu saraksta 2. punkta 3. ievilkumā minētos NOP satur koncentrācijās, kuras pārsniedz NOP regulā noteiktās robežvērtības, jāklasificē par bīstamiem (sal. ar 7. tabulu). Tādu atkritumu gadījumā, kuri satur citus NOP, bīstamība būtu jānovērtē, izmantojot koncentrācijas robežvērtības, kas norādītas APD III pielikumā.

7. tabula

NOP regulā noteiktās robežvērtības attiecībā uz Atkritumu sarakstā norādītajiem NOP

Vielas	CAS Nr.	EK Nr.	7. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētā robežkoncentrācija
Polihlordibenzo-p-dioksīni un polihlordibenzofurāni (PCDD/PCDF)			15 µg/kg ⁽¹⁾
DDT (1,1,1-trihlor-2,2-bis(4-hlorfenil)etāns)	50-29-3	200-024-3	50 mg/kg
Hlordāns	57-74-9	200-349-0	50 mg/kg
Heksahlorcikloheksāni, ieskaitot lindānu	58-89-9	210-168-9	50 mg/kg
	319-84-6	200-401-2	
	319-85-7	206-270-8	
	608-73-1	206-271-3	
Dieldrīns	60-57-1	200-484-5	50 mg/kg
Endrīns	72-20-8	200-775-7	50 mg/kg
Heptahlori	76-44-8	200-962-3	50 mg/kg
Heksahlorbenzols	118-74-1	200-273-9	50 mg/kg
Hlordekons	143-50-0	205-601-3	50 mg/kg

Vielā	CAS Nr.	EK Nr.	7. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētā robežkoncentrācija
Aldrīns	309-00-2	206-215-8	50 mg/kg
Pentahlorbenzols	608-93-5	210-172-5	50 mg/kg
Polihlorbifenili (PCB)	1336-36-3 un citi	215-648-1	50 mg/kg ⁽²⁾
Mirekss	2385-85-5	219-196-6	50 mg/kg
Toksafēns	8001-35-2	232-283-3	50 mg/kg
Heksabrombifenils	36355-01-8	252-994-2	50 mg/kg

⁽¹⁾ Robežvērtību aprēķina kā PCDD un PCDF daudzumu saskaņā ar toksiskuma ekvivalences koeficientiem (TEF), kā norādīts Regulā (EK) Nr. 850/2004.

⁽²⁾ Attiecīgā gadījumā izmanto Eiropas standartos EN 12766-1 un EN 12766-2 noteikto rēķināšanas metodi.

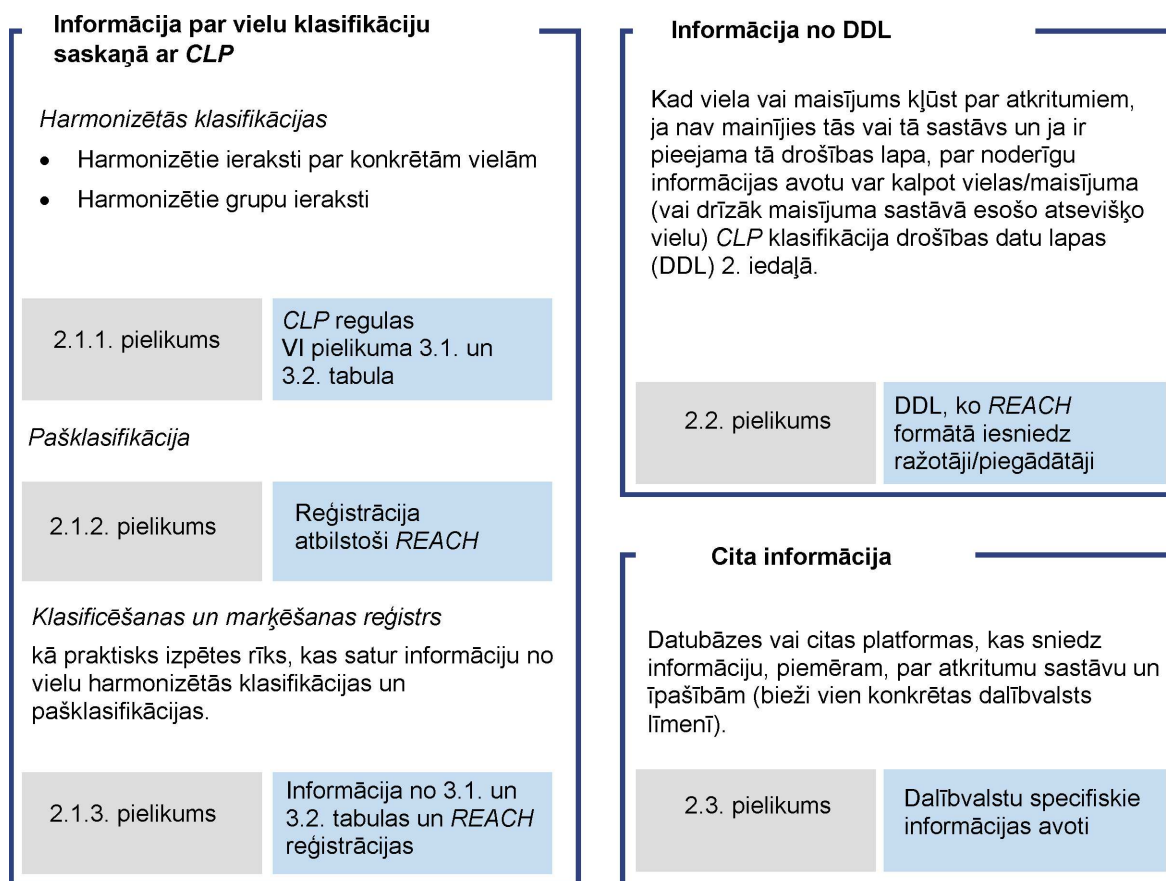
Atkritumi, uz kuriem attiecas NOP regulas 7. pantā paredzētie pienākumi, jo šajos atkritumos NOP koncentrācijas pārsniedz zemo NOP satura robežvērtību, ne vienmēr ir bīstami atkritumi. Piemēram, atkritumi, kuru sastāvā ir pentaBDE (vēsturiski galvenokārt lietots elastīgās PUR putās transporta mašīnbūvei un polsterēšanas vajadzībām) 5 % koncentrācijā, saskaņā ar NOP regulas 7. pantu (NOP un BDE summārā koncentrācijas robežvērtība ir 0,1 %) būtu jāapstrādā, bet tie nav bīstami atkritumi (robežvērtība attiecībā uz pentaBDE ir 10 %). Jāņem vērā, ka ražotājiem un atkritumu īpašniekiem visi pienākumi, kas izriet no NOP regulas, jāizpilda neatkarīgi no tā, vai saskaņā ar AtS veiktas klasificēšanas rezultātā atkritumi tiek vai netiek uzskatīti par bīstamiem.

Lūdzam ievērot, ka attiecībā uz atkritumiem, kas par bīstamiem klasificēti tikai NOP satura dēļ, varētu būt grūti aizpildīt kravas pavadzīmes, jo parasti jāreģistrē un jāziņo bīstamās īpašības no HP 1 līdz HP 15.

2. PIELIKUMS

Datu avoti un bāze informācijai par bīstamajām vielām

Pēc tam, kad analizē noskaidrots, kādas vielas ir attiecīgo atkritumu sastāvā, ir jāanalizē, vai identificētās vielas ir bīstamas un kā ir noteikta to ķīmiskā klasifikācija. 2. pielikumā ir norādījumi par abiem šiem jautājumiem: noteikto vielu bīstamības pārbaudi, kā arī to klasifikāciju. Aprakstīti arī relevanto datu avoti. Svarīgākie informācijas avoti ir norādīti 5. attēlā: pelēkā izcēlumā sniegta atsauce uz šā dokumenta attiecīgo nodaļu, bet zilajā izcēlumā – uz oficiālo avotu. Attiecīgajās iedaļās turpmākajā tekstā ir sniegts plašāks skaidrojums par datu avotiem, tostarp informācija par to hierarhisko secību.



5. attēls. Datu avoti informācijai par bīstamajām vielām

2.1. Vielu klasificēšana par bīstamām saskaņā ar CLP regulu

Daudzos gadījumos noteicošais kritērijs ieraksta SB vai SN attiecināšanai ir “bīstamo vielu” klātbūtne saskaņā ar HP kritērijiem un saistītajām robežvērtībām, kas norādītas APD III pielikumā (sīkāku informāciju sk. šā dokumenta 3. pielikumā). ES CLP regula paredz kritērijus, pēc kuriem novērtēt to fizisko apdraudējumu, kā arī apdraudējumu cilvēka veselībai un videi, kuru rada vielas. Bīstama viela ir viela, kurai, veicot klasificēšanu ar CLP regulas palīdzību, ir piešķirts bīstamības apzīmējuma kods. Informāciju par to, kādi bīstamības apzīmējuma kodi vielām ir piešķirti, ir iegūstama no harmonizētām klasifikācijām. Ja tās nav pieejamas, šo informāciju var daļēji iegūt arī no pašklasifikācijas (par kuras izmantošanu atbild uzņēmums un uz kuru attiecas kompetento iestāžu kontrole, ņemot vērā apstākli, ka pašklasifikācija nav harmonizēta), kā aprakstīts turpmākajās iedaļās.

2.1.1. Harmonizētā vielu klasifikācija

Dažas vielas ir klasificētas ar ES līmenī pieņemtu oficiālu lēmumu. Šādā gadījumā runā par “harmonizētām klasifikācijām”; tās ir norādītas CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3. tabulas sarakstā.

Harmonizētā klasifikācija sniedz informāciju par vielas ķīmisko klasifikāciju un marķēšanu.

Bīstamības kods Kods, kas piešķirts bīstamības klasei un kategorijai. Piemēram, kancerogēns varētu būt apzīmēts ar “H350” vai “H351”.

Bīstamības klase	Bīstamības daba. Piemēram, kancerogēns ir "Carc."
Bīstamības kategorija	Bīstamības klases apakškategorija, kas atspoguļo bīstamības smagumu. Piemēram, kancerogēns varētu būt "1A", "1B" vai "2".

CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3. tabulā norādītajām bīstamības klasēm un kategorijām ir augstāks juridisks spēks nekā visiem citiem informācijas avotiem par bīstamības klasēm un kategorijām, un klasifikācijas nolūkos jāizmanto tieši tās. Jāievēro, ka harmonizēta klasifikācija var būt nepilnīga, ja tā aptver tikai sarakstā norādītās bīstamības klases un kategorijas. Informāciju par terminoloģiju sk. "ECHA norādījumos par CLP".

Pielāgojoties tehniskajam progresam, CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3. tabula tiek pastāvīgi atjaunināta. Tā ietver divus harmonizētas klasifikācijas veidus:

- harmonizētās klasifikācijas attiecībā uz konkrētām vielām (piem., svina hromāts) un
- harmonizētas grupu klasifikācijas (piemēram, svina savienojumi).

Harmonizētās klasifikācijas ir atrodamas Eiropas Ķimikāliju aģentūras (ECHA) kārtotajā klasifikācijas un marķēšanas reģistrā (sal. ar 2.1.3. iedaļu). Ja konkrētai vielai ir kāda harmonizēta klasifikācija, tai ir lielāks spēks nekā harmonizētām grupu klasifikācijām.

2.1.2. Pašklasifikācija

Vielu ražotājiem, importētājiem un pakārtotajiem lietotājiem ir pienākums veikt pašklasifikāciju atbilstoši CLP regulai (kā prasīts CLP, kā arī REACH vielu reģistrācijas satvarā), šajā nolūkā piemērojot CLP klasifikācijas kritērijus.

Vienai un tai pašai vielai iespējamas vairākas klasifikācijas, ja:

- atšķiras tirgū laistās vielas sastāvs, forma vai fizikālais stāvoklis,
- ražotājs vai sagatavotājs konstatējis, ka nepietiek informācijas bīstamības klases vai kategorijas noteikšanai (par ko tie ziņos kā par "nepietiekamiem datiem", "nepārliecinošiem datiem" vai "pārliecinošiem, bet nepietiekamiem klasifikācijas veikšanai"),
- ražotājam, importētājam vai pakārtotajam lietotājam ir piekļuve atšķirīgiem datiem, papildu datiem vai tas šādus datus ir radījis.

Pašklasifikāciju var izmantot, lai noskaidrotu, kādas bīstamības klases un kategorijas citi ziņotāji jau identificējuši jau papildus harmonizētajai klasifikācijai. Šiem datiem būtu jākalpo par vispārīgas informācijas bāzi. Jo īpaši ieteicams pārbaudīt pašklasifikācijas, kurām ir visvairāk ziņotāju. Tiek strādāts pie tā, lai panāktu, ka ziņotāji par pašklasifikācijām vienojas. Tomēr ja harmonizēta klasifikācijas nav, savukārt ir pieejamas tikai attiecīgo vielu pašklasifikācijas, atkritumu īpašniekam ir jādara viss iespējama, lai klasifikāciju noteiktu, pamatojoties uz Klasificēšanas un marķēšanas reģistrā publicētajām pašklasifikācijām un jo īpaši ņemot vērā klasifikāciju, kas ar attiecīgās vielas vai maisījuma drošības datu lapas starpniecību nodota uzņēmumam, kurš atkritumus radījis.

2.1.3. Klasificēšanas un marķēšanas reģistrs kā pētniecības instruments

ECHA kārtoto Klasificēšanas un marķēšanas reģistru ⁽³⁶⁾ var izmantot, lai meklētu atkritumu klasifikācijas sakarā nozīmīgu vielu vai vielu grupu klasifikāciju, (un lai attiecīgā gadījumā šo informāciju pārbaudītu). Šis reģistrs, saturēdams CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3. tabulas informāciju, paver iespēju ērti meklēt vielu vai vielu grupu harmonizētu klasifikāciju. Tas satur arī pašklasifikācijas, kas veiktas vielu reģistrēšanā saskaņā ar REACH, kā arī paziņojumus par neregistrētām vielām (piem., kas importētas nelielā daudzumā un tāpēc importētājam tās nav bijis jāreģistrē). Ja Klasificēšanas un marķēšanas reģistrā nav ziņots par harmonizētu klasifikāciju un ir sniegta informācija par vairāk nekā vienu pašklasifikāciju, no Klasificēšanas un marķēšanas reģistra iegūto informāciju var palīdzēt pamatot ECHA reģistrēto vielu datubāze ⁽³⁷⁾.

Turklāt Klasificēšanas un marķēšanas reģistrs ir tulkots visās ES valodās.

Tomēr būtu jāatgādina, ka Klasificēšanas un marķēšanas reģistra saturs tiek regulāri grozīts, tāpēc tas būtu jāņem vērā piesardzīgi (piem., Klasificēšanas un marķēšanas reģistrā pastāvīgi rit darbs pie vielu klasifikācijas konverģences).

Turpmāk sniegts piemērs par harmonizētu ierakstu attiecībā uz svina hromātu (CAS Nr. 7758-97-6) Klasificēšanas un marķēšanas reģistrā.

⁽³⁶⁾ <http://echa.europa.eu/regulations/clp/cl-inventory>

⁽³⁷⁾ <http://echa.europa.eu/de/information-on-chemicals/registered-substances>

▼ Harmonised classification - Annex VI of Regulation (EC) No 1272/2008 (CLP Regulation)

General Information

Index Number	EC Number	CAS Number	International Chemical Identification
082-004-00-2	231-846-0	7758-97-6	lead chromate

ATP Inserted / Updated: CLP00/ATP01

CLP Classification (Table 3.1)

Classification		Labelling			Specific Concentration limits, M-Factors	Notes
Hazard Class and Category Code(s)	Hazard Statement Code (s)	Hazard Statement Code (s)	Supplementary Hazard Statement Code(s)	Pictograms, Signal Word Code(s)		
Carc. 1B	H350	H350		GHS09 GHS08 Dgr		Note
Repr. 1A	H360Df	H360Df				
STOT RE 2	H373 **	H373 **				
Aquatic Acute 1	H400					
Aquatic Chronic 1	H410	H410				

Signal Words	Pictograms	
Danger		
	Environment	Health hazard

6. attēls. Harmonizēts ieraksts (par piemēru izmantots ieraksts par svina hromātu) klasificēšanas un marķēšanas reģistrā

Kā norādīts 6. attēlā, svina hromāts ir klasificēts šādi:

- Carc. 1B H350
- Repr. 1A H360Df
- STOT RE 2 H373**
- Aquatic Acute 1 H400
- Aquatic Chronic 1 H410

Lai noteiktu, vai attiecīgajiem atkritumiem, ņemot vērā to sastāvā esošo bīstamo vielu, proti, svina hromātu, piemīt bīstamas īpašības (sk. 3.2.2. nodaļu un 3. pielikumu), ir jāņem vērā informācija par svina hromāta bīstamības klasi, bīstamības kategoriju un bīstamības apzīmējuma kodu.

2.2. Informācija par vielu/maisījumu, kuri kļūst par atkritumiem, sastāvu, īpašībām un atkritumu apsaimniekošanu

Attiecībā uz vielām un maisījumiem, kas saskaņā ar CLP ir klasificētas par bīstamām, kā arī attiecībā uz neklasificētiem maisījumiem, kuru saturā bīstamas vielas pārsniedz noteiktas robežvērtības, piegādātājiem jānodrošina drošības datu lapas. Drošības datu lapām jāatbilst noteiktām prasībām un formātam, kas noteikts REACH regulas 31. pantā. Drošības datu lapām ir jāietver informācija:

- par vielas vai maisījuma klasifikāciju saskaņā ar CLP regulas II sadaļu (drošības datu lapas 2. iedaļa); tā var būt harmonizēta klasifikācija vai pašklasifikācija (sk. 2.1. iedaļu),
- par sastāvu/sastāvdaļām (drošības datu lapas 3. iedaļa),
- par apsvērumiem attiecībā uz atkritumu apglabāšanu (drošības datu lapas 13. iedaļa),
- par ekspozīcijas scenārijiem (pielikumā).

Ja ir pieejama šī informācija, drošības datu lapa var noderēt par informācijas rīku turpmākiem novērtējuma soļiem, kas saskaņā ar AtS ir jāveic klasificēšanā, tiklīdz konkrēts produkts ir kļuvis par atkritumiem.

Ja produkts, kas kļūst par atkritumiem, ir divu vai vairāku vielu maisījums (piem., krāsas kārbā), vispār vērtīgs informācijas avots ir informācija par maisījuma klasifikāciju, turklāt ir jāizmanto atsevišķu sastāvā esošo vielu klasifikācijas, nevis maisījuma vispārējā ķīmiskā klasifikācija. Maisījumu drošības datu lapas 3. iedaļa paredz CLP atbilstīgas klasifikācijas atsevišķām bīstamām maisījuma sastāvdaļām. Šo informāciju iespējams pārbaudīt vai papildināt, meklējot Klasificēšanas un marķēšanas reģistrā (sk. 2.1.3. iedaļu).

Tādu vielu un maisījumu gadījumā, par kurām drošības datu lapa nav obligāti jāsniedz, kā arī izstrādājumu gadījumā var būt pieejamas brīvprātīgi sagatavotas informācijas lapas, kas neatbilst drošības datu lapai, bet var sniegt informāciju par sastāvu un ieteicamajām atkritumu apglabāšanas praksēm.

Ieteicams veikt papildu pārbaudes, ja:

- sniegtā informācija varētu būt novecojusi (produkts tiek izmests daudz vēlāk pēc tā pēdējās piegādes),
- ir jebkāds iemesls pieņemt, ka informācija ir nepilnīga, neadekvāta vai neprecīza,
- informācija par atkritumu rašanās procesu liecina, ka atkritumu sastāvā varētu būt citas vielas (piemēram, piesārņotāji), kas drošības datu lapā nav ietvertas.

2.3. *Citi informācijas avoti*

Papildus iepriekšējās nodaļās minētajiem informācijas avotiem var būt arī cita noderīga literatūra par to vielu klātbūtni un saturu, kas varētu būt atkritumu sastāvā. Lēmums par to, kādus avotus skatīt, jāpieņem katrā gadījumā atsevišķi. Vispār ir iespējami šādi piemēri:

- LPTP dokumenti,
- ražošanas procesa rokasgrāmatas,
- ASV Vides aizsardzības aģentūras nozaru biļeteni,
- atkritumu radītāja sniegta informācija par procesu un vielām (procesa apraksti),
- datubāzes par noteiktu atkritumu tipisko sastāvu ⁽³⁸⁾.

⁽³⁸⁾ Būtu jāņem vērā, ka dažās dalībvalstīs, piemēram, Vācijā, datubāzes, kurās īpaši minēts atkritumu plūsmu sastāvs, fizikālķīmiskās īpašības un klasifikācija, ir pieejamas publiski.

3. PIELIKUMS

Konkrētas pieejas bīstamības īpašību (no HP 1 līdz HP 5) noteikšanai

3.1. HP 1 noteikšana: "Sprādzienbīstams"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 1 "Sprādzienbīstams" ir definēta šādi:

"atkritumi, kas ar ķīmiskas reakcijas starpniecību spēj radīt tādas temperatūras un spiediena gāzi tādā ātrumā, ka var nodarīt kaitējumu apkārtējai videi. Tiem pieskaitāmi pirotehnikas atkritumi, sprādzienbīstami organisko peroksīdu atkritumi un sprādzienbīstami pašreaģējoši atkritumi."

Attiecībā uz HP 1 ir svarīgi ņemt vērā, ka no APD piemērošanas jomas ir izslēgti "nederīgu sprāgstvielu atkritumi" (sk. 3.1.1. iedaļu). Tādēļ ir ieteicams pārbaudīt, vai uz attiecīgajiem atkritumiem attiecas APD noteikumi un AtS.

APD skaidro sīkāk:

"Ja atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas klasificētas kādā no bīstamības klasēm, ar bīstamības kategoriju kodiem un bīstamības apzīmējumu kodiem, kas norādīti 1. tabulā] [sk. šā dokumenta 8. tabulu], atkritumus saskaņā ar testēšanas metodēm vajadzības un samērīgā gadījumā novērtē par HP 1. Ja vielas, maisījuma vai izstrādājuma klātbūtne norāda, ka atkritumi ir sprādzienbīstami, tos klasificē par bīstamiem ar HP 1."

Atkritumus, kas satur vielas, kuras 8. tabulā klasificētas ar bīstamības klasi, kategorijas kodu (kodiem) un bīstamības apzīmējuma kodu (kodiem), var testēt, lai noteiktu, vai tiem tiešām piemīt šī bīstamā īpašība. Pretējā gadījumā atkritumus, kuru sastāvā ir šīs vielas, var vienkārši uzskatīt par bīstamiem ar HP 1.

8. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 1 "Sprādzienbīstams"

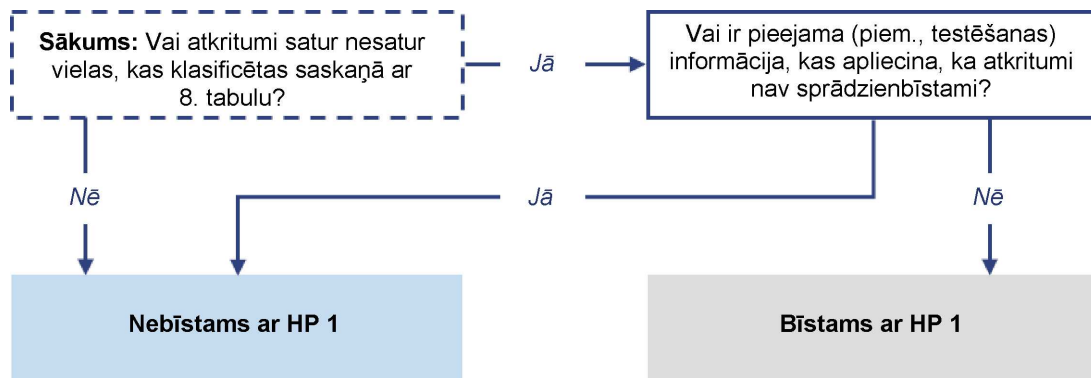
Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts
Unst. Expl.	H200	Nestabilas sprāgstvielas
Expl. 1.1	H201	Sprādzienbīstams; masveida eksplozijas bīstamība
Expl. 1.2	H202	Sprādzienbīstams, augsta izmetbīstamība
Expl. 1.3	H203	Sprādzienbīstams; ugunsbīstamība, triecienviļņa bīstamība vai izmetbīstamība
Expl. 1.4	H204	Ugunsbīstamība vai izmetbīstamība
Self-react. A	H240	Sakaršana var izraisīt eksploziju
Org. Perox. A		
Self-react. B.	H241	Sakaršana var izraisīt degšanu vai eksploziju
Org. Perox. B.		

Ja ir zināms, ka produkts, kas ir kļuvis par atkritumiem, ir sprādzienbīstams, tas būtu jāuzskata arī par HP 1.

Dažas vielas var būt sprādzienbīstamas noteiktos apstākļos, piemēram, vielas, uz kurām attiecināti bīstamības apzīmējuma kodi H205 “Ugunī var masveidā eksplodēt” vai EUH001 “Sprādzienbīstams sausā veidā”. Šīs vielas nepadara atkritumus bīstamus ar HP 1, bet no to klātbūtnes atkritumos var izrietēt atkritumiem piemītoša bīstama īpašība HP 15. Detalizētu informāciju sk. 1.2.1. iedaļā.

Ja atkritumi nav bīstami ar HP 1, bet satur vielu, kas klasificēta par H240 vai H241, tie būtu jāuzskata par HP 3 “Uzliesmojošs”.

7. attēlā parādīts HP 1 novērtēšanas process ⁽³⁹⁾.



7. attēls. HP 1 noteikšanas shēma

Testēšanas metodes

Regulas par testēšanas metodēm pielikuma A daļā dots testēšanas metodes apraksts, ko var ņemt vērā HP 1 “Sprādzienbīstams” novērtēšanā, ir šāds:

— A.14. Sprādzienbīstamas īpašības

Atkritumi, kas satur 8. tabulā norādītās vielas, attiecībā uz sprādzienbīstamām īpašībām būtu jāpārbauda saskaņā ar “ECHA norādījumiem par CLP”.

ECHA norādījumos par CLP ir atsevišķas iedaļas par tādu maisījumu testēšanu, kuru sastāvā ir:

- organiskie peroksīdi,
- pašreaģējošas vielas un maisījumi,
- sprāgstvielas.

CLP regulā pašreaģējošas vielas un maisījumi ir klasificēti kādā no “A līdz G tipa” septiņām kategorijām (sk. “ECHA norādījumus par CLP”). Ja organiskos peroksīdus vai pašreaģējošu vielu saturoši atkritumi testēšanā ir klasificēti par A tipu (H240) vai B tipu (H241), tiem piemīt HP 1. Ja tā nav, atkritumiem, kas ir klasificēti par C, D, E vai F tipu (H242), piemīt HP 3.

Ja atkritumi, kuri satur citu 8. tabulā norādītu vielu, testējot ir klasificēti par nestabilām sprāgstvielām (H200), 1.1(H201), 1.2(H202), 1.3(H203) vai 1.4(H204), tiem piemīt HP 1.

1. pielikuma 1.4.7. iedaļā ir detalizēti aprakstīts piemērs par organisko peroksīdu novērtēšanu, kuras rezultātā attiecina HP 1.

3.2. HP 2 noteikšana: “Spēcīgs oksidētājs”

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 2 “Spēcīgs oksidētājs” ir definēta šādi:

“atkritumi, kas, parasti pievadot skābekli, var izraisīt vai veicināt citu materiālu sadegšanu.”

⁽³⁹⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

APD skaidro sīkāk:

“Ja atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas klasificētas kādā no bīstamības klasēm, ar bīstamības kategoriju kodiem un bīstamības apzīmējumu kodiem, kas norādīti 2. tabulā J [sk. šā dokumenta 9. tabulu], atkritumus saskaņā ar testēšanas metodēm vajadzības un samērīgā gadījumā novērtē par HP 2. Ja vielas, maisījuma vai izstrādājuma klātbūtne norāda, ka atkritumi ir spēcīgs oksidētājs, tos klasificē par bīstamiem ar HP 2.”

Atkritumus, kas satur vielas, kuras 9. tabulā klasificētas ar bīstamības klasi, kategorijas kodu (kodiem) un bīstamības apzīmējuma kodu (kodiem), var testēt, lai noteiktu, vai tiem tiešām piemīt šī bīstamā īpašība. Pretējā gadījumā atkritumus, kuru sastāvā ir šīs vielas, var vienkārši uzskatīt par bīstamiem ar HP 2.

9. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 2 “Spēcīgs oksidētājs”

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts
Ox. Gas 1	H270	Var izraisīt vai pastiprināt degšanu; oksidētājs
Ox. Liq. 1	H271	Var izraisīt degšanu vai eksploziju; spēcīgs oksidētājs
Ox. Sol. 1		
Ox. Liq. 2	H272	Var pastiprināt degšanu; oksidētājs
Ox. Liq. 3		
Ox. Sol. 2		
Ox. Sol. 3		

Ja:

- atkritumi satur tikai vienu no šīm vielām,
- vielai CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulā ir noteikta konkrēta robežkoncentrācija. Būtu jāņem vērā, ka šai bīstamības klasei nav piemērojamas vispārējas robežkoncentrācijas,
- minētās vielas saturs atkritumos nepārsniedz šo robežkoncentrāciju,

var pieņemt, ka viela nav bīstama ar HP 2.

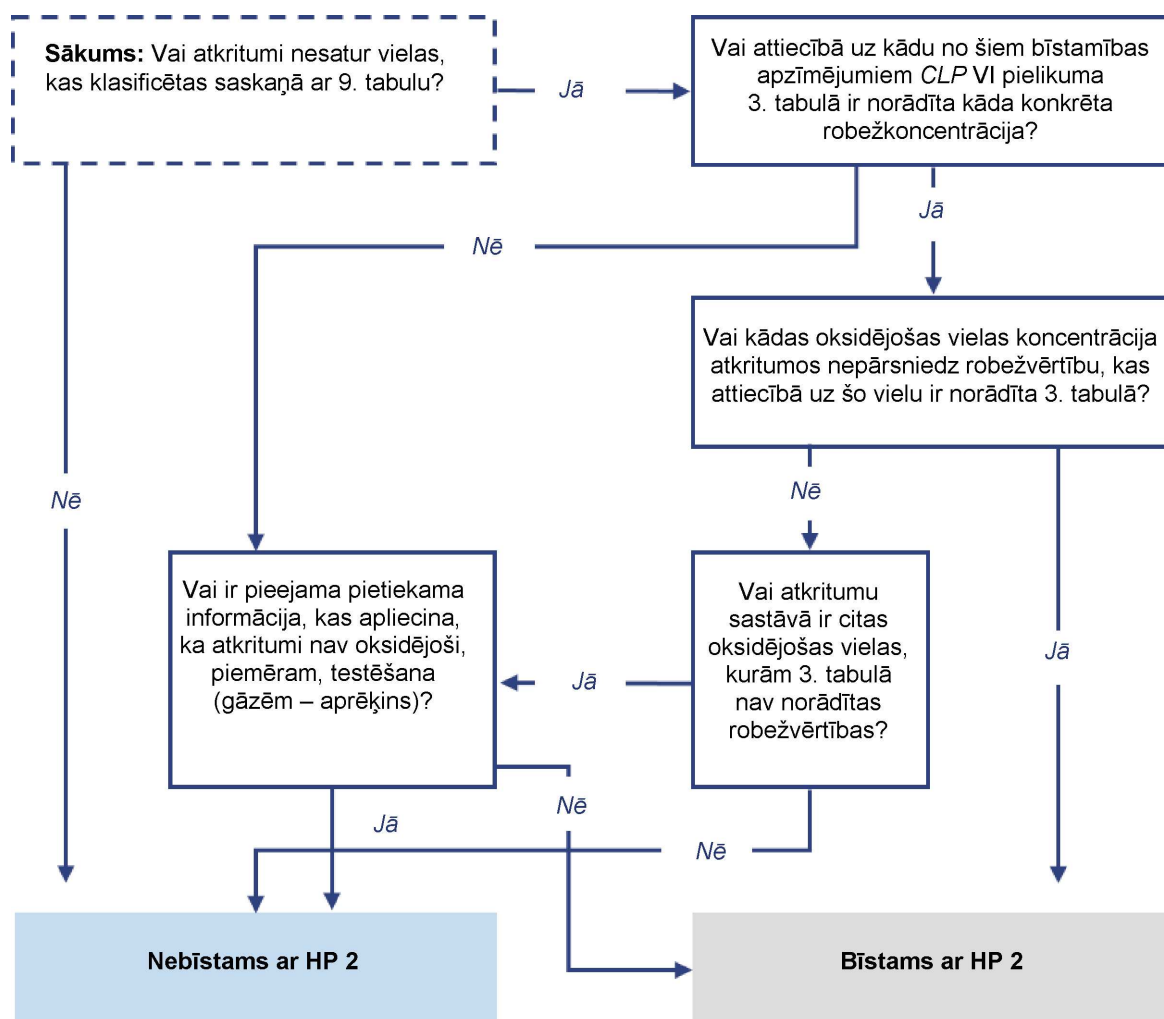
Piemērs ir slāpekļskābe, kas norādīta sarakstā kā H272, Ox. Liq. 3 ar konkrēto robežkoncentrāciju ≥ 65 %. Ja slāpekļskābes klātbūtne atkritumos pārsniedz 65 %, šie atkritumi (papildus HP 8) ir jāklasificē par HP 2. Vienīgā cita viela, kurai līdz CLP ⁽⁴⁰⁾ desmitajai atjaunināšanai ir noteikta robežkoncentrācija attiecībā uz oksidējošajām īpašībām, ir ūdeņraža peroksīds ar robežkoncentrāciju 50 %.

Aprēķina metode attiecībā uz oksidējošām gāzēm

Ja atkritumu sastāvā ir viela, uz kuru attiecas H270, ir iespējams aprēķināt, vai atkritumiem piemīt HP 2. Aprēķina metode ir norādīta ISO 10156 (ar grozījumiem). Tā būtu jāpiemēro saskaņā ar “ECHA norādījumiem par CLP”.

⁽⁴⁰⁾ Komisijas 2017. gada 4. maija Regula (ES) Nr. 2017/776, ar ko, pielāgojoties zinātnes un tehnikas attīstībai, groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu (OV L 116, 5.5.2017., 1. lpp.).

8. attēlā parādīts HP 2 novērtēšanas process ⁽⁴¹⁾.



8. attēls. HP2 noteikšanas shēma

Testēšanas metodes

Regulas par testēšanas metodēm pielikuma A daļā ir paredzētas turpmāk norādītās testēšanas metodes, ko var ņemt vērā HP 2 “Spēcīgs oksidētājs” novērtēšanā:

- A.17. Oksidējošās īpašības (cietvielas)
- A.21. Oksidējošās īpašības (šķidrums)

Atkritumi, kas satur 9. tabulā norādītās vielas, attiecībā uz oksidējošām īpašībām būtu jātestē saskaņā ar “ECHA norādījumiem par CLP”. “ECHA norādījumos par CLP” ir atsevišķas iedaļas par tādu maisījumu pārbaudīšanu, kas satur:

- oksidējošas gāzes,
- oksidējošus šķidrumus,
- oksidējošas cietvielas.

Atkritumiem, kuru sastāvā ir oksidējoša viela, ja šie atkritumi testēšanā ir klasificēti par H270, H271 vai H272, piemīt HP 2.

⁽⁴¹⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

3.3. HP 3 noteikšana: "Uzliesmojošs"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikuma sešos ievilkumos ir definēta HP 3 "Uzliesmojošs":

- "uzliesmojoši šķidrie atkritumi: šķidrie atkritumi ar uzliesmošanas temperatūru, kas zemāka par 60 °C, vai gāzeļļas, dīzeļa un vieglās kurināmās eļļas atkritumi ar uzliesmošanas temperatūru, kas augstāka par 55 °C, bet zemāka vai vienāda ar 75 °C,
- uzliesmojošs pirofors šķidrums un cietie atkritumi: cietie vai šķidrie atkritumi, kas pat mazos daudzumos saskarē ar gaisu piecu minūšu laikā var uzliesmot,
- uzliesmojoši cietie atkritumi: cietie atkritumi, kas viegli uzliesmo vai berzes iedarbībā var uzliesmot vai izraisīt uzliesmošanu,
- uzliesmojoši gāzveida atkritumi: gāzveida atkritumi, kas pie standarta spiediena 101,3 kPa uzliesmo gaisā 20 °C temperatūrā,
- ūdenī reaģējoši atkritumi: atkritumi, kas, nonākot saskarē ar ūdeni, izdala bīstamu daudzumu uzliesmojošas gāzes,
- citi uzliesmojoši atkritumi: uzliesmojoši aerosoli, uzliesmojoši pašsasilstoši atkritumi, uzliesmojoši organiskie peroksīdi un uzliesmojoši pašreaģējoši atkritumi."

APD skaidro sīkāk:

"Ja atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas klasificētas kādā no bīstamības klasēm [sk. 10. tabulu], ar bīstamības kategoriju kodiem un bīstamības apzīmējumu kodiem, kas norādīti 3. tabulā, atkritumus vajadzības un samērīgā gadījumā novērtē saskaņā ar testēšanas metodēm. Ja vielas, maisījuma vai izstrādājuma klātbūtne norāda, ka atkritumi ir uzliesmojoši, tos klasificē par bīstamiem ar HP 3."

Atkritumus, kas satur vielas, kuras 10. tabulā klasificētas ar bīstamības klasi, kategorijas kodu (kodiem) un bīstamības apzīmējuma kodu (kodiem), var testēt, lai noteiktu, vai tiem tiešām piemīt šī bīstamā īpašība. Pretējā gadījumā atkritumus, kuru sastāvā ir šīs vielas, izņemot ja tās ir ļoti mazā daudzumā, var vienkārši uzskatīt par bīstamiem ar HP 3.

10. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 3 "Uzliesmojošs"

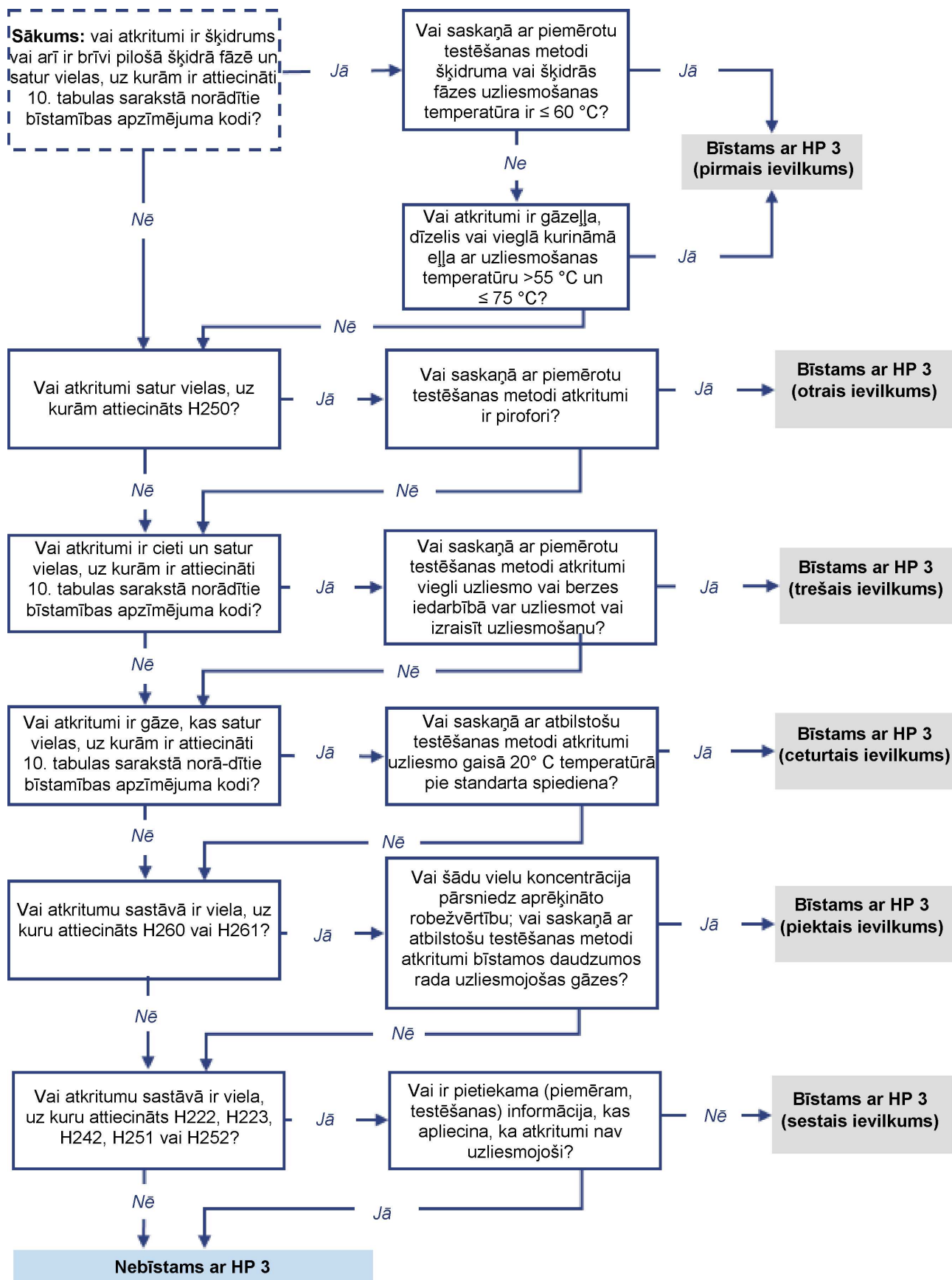
Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts
Flam. Gas 1	H220	Īpaši viegli uzliesmojoša gāze
Flam. Gas 2	H221	Uzliesmojoša gāze
Aerosol 1	H222	Īpaši viegli uzliesmojošs aerosols
Aerosol 2	H223	Uzliesmojošs aerosols
Flam. Liq. 1	H224	Īpaši viegli uzliesmojošs šķidrums un tvaiki
Flam. Liq. 2	H225	Ļoti viegli uzliesmojošs šķidrums un tvaiki
Flam. Liq. 3	H226	Uzliesmojošs šķidrums un tvaiki
Flam. Sol. 1 Flam. Sol. 2	H228	Uzliesmojoša cietviela
Self-react. CD Self-react. EF Org. Perox. CD Org. Perox. EF	H242	Sakaršana var izraisīt degšanu
Pyr. Liq. 1 Pyr. Sol. 1	H250	Saskarē ar gaisu spontāni aizdegas

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts
Self-heat.1	H251	Pašsasilstošs; var aizdegties
Self-heat. 2	H252	Lielos apjomos pašsasilstošs; var aizdegties
Water-react. 1	H260	Saskarē ar ūdeni izdala uzliesmojošas gāzes, kas var spontāni aizdegties
Water-react. 2 Water-react. 3	H261	Saskarē ar ūdeni izdala uzliesmojošas gāzes

Ja atkritumu sastāvā ir vielas, uz kurām attiecas H220 vai H221, ir iespējams aprēķināt, vai atkritumiem piemīt HP 3 (ceturtais ievilkums). Aprēķina metode ir dota ISO 10156. Tā būtu jāpiemēro saskaņā ar "ECHA norādījumiem par CLP".

Ja atkritumi satur vielu, uz kuru attiecas H260 vai H261, t. i., vielu, no kuras, kad tiek pievienots ūdens, var izdalīties viegli uzliesmojoša gāze apmērā, kas pārsniedz 1 litru gāzes uz kilogramu vielas stundā, iespējams aprēķināt atkritumu sastāvā esošās vielas minimālo koncentrāciju, kas to padarītu par bīstamu ar HP 3 (piektais ievilkums). Nesasniedzot šo koncentrāciju, atkritumi par bīstamiem ar HP 3 uzskatīti netiek (piektais ievilkums). Minētās vai augstākas koncentrācijas gadījumā atkritumus uzskata par HP 3 vai tos testē. Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentā ir sniegti vielu un aprēķina piemēri, kas ir izklāstīti turpmākajā iedaļā.

1.4.7. iedaļā ir sniegts īss piemērs par organisko peroksīdu novērtēšanu, kurā, pamatojoties uz HP 1 novērtēšanu, attiecina HP 3. Proti, 9. attēlā parādīts HP 3 noteikšanas process ⁽⁴²⁾.



9. attēls. HP 3 noteikšanas shēma

⁽⁴²⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

HP 3 aprēķina metode (piektais ievilkums)

Kā jau norādīts, uz vielu attiecinā H260 vai H261, ja viela, kad pievienots ūdens, var radīt viegli uzliesmojošu gāzi apmērā, kas pārsniedz 1 litru gāzes uz kilogramu vielas stundā.

Ja atkritumi satur vielu, uz kuru attiecināts H260 vai H261, iespējams aprēķināt vielas robežkoncentrāciju atkritumos, kura tos padarītu par bīstamiem ar HP 3 (piektais ievilkums). Šī aprēķina metode paredz, ka tiek stehiometriski aprēķināts reaktīvās vielas daudzums, kas nepieciešams, lai radītu vienu litru uzliesmojošas gāzes no viena mola gāzes standarta spiediena un temperatūras apstākļos. Robežkoncentrācija viens litrs ir ņemta no testēšanas metodes A.12. "Uzliesmojamība (kontakts ar ūdeni)", kura aprakstīta Testēšanas metožu regulas pielikuma A daļā.

Ja robežkoncentrācija nav sasniegta, atkritumi netiek uzskatīti par bīstamiem ar HP 3 (piektais ievilkums). Ja koncentrācija ir tāda, kā minēts, vai augstāka, atkritumus uzskata par HP 3 vai tos testē. Aprēķina veikšanas piemērs ņemts no Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta un izklāstīts 3. izcēlumā ⁽⁴³⁾.

HP 3 aprēķina metode (piektais ievilkums)

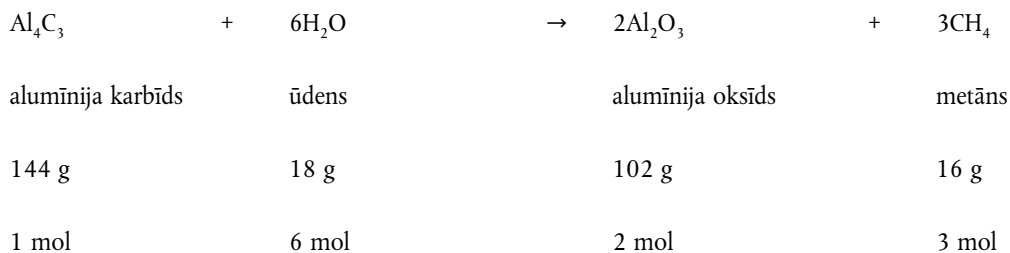
1. Uzrakstiet līdzsvarotu vienādojumu par reakciju, kas rada gāzi. Šī vienādojuma vispārīgajai formai jābūt šādai:



kur R ir H260/H261 viela, W ir ūdens, P ir reakcijas produkts un G ir atbrīvotā gāze; r, w, p un g ir stehiometriskās attiecības, kas līdzsvaro vienādojumu.

2. Ievadiet vienādojuma vielu molekulsvaru un stehiometriskās attiecības.
3. Daliet ($r \times R$ molmasa) ar ($g \times 22,4$). Tas dod R masu, kura radīs 1 litru gāzes. 1 mols gāzes standarta temperatūras un spiediena apstākļos aizņem 22,4 litrus.
4. Daliet šo daudzumu (gramos) ar 1 000 (lai pārvērstu kilogramos) un reiziniet ar 100, lai iegūtu masas procentus un attiecīgi arī R vielas HP3 robežkoncentrāciju (piektais ievilkums).

Aprēķina piemērs: atkritumi satur alumīnija karbīdu. Alumīnija karbīds ir H260 viela, kas reaģē ar ūdeni, radot metānu.



$r = 1$ mol no Al_4C_3 , $R = 144$ g; $g = 3$ mol CH_4 .

Alumīnija karbīda robežkoncentrācija atkritumos = $[144 / (3 \times 22,4)] / 1\,000 \times 100$, kas ir 0,21 % (apmēram 0,2 %).

3. izcēlums. HP 3 aprēķina metode (piektais ievilkums)

Robežvērtības, kas aprēķinātas dažām H260 un H261 vielām, ir sniegtas 11. tabulā.

⁽⁴³⁾ Pamatojoties uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentu.

11. tabula

Vielas, kuru dēļ atkritumi var būt HP 3 “Uzliesmojoši” (piektais ievilkums), un to robežvērtības (piemēri) ⁽⁴⁴⁾

Vielas nosaukums	Ar HP 3 saistītie bīstamības apzīmējuma kodi (piektais ievilkums)	Vienādojums	Robežkoncentrācija, pie kuras atkritumi kļūst par H3-A (piektais ievilkums) (%) ⁽¹⁾
Litijs	H260	$2\text{Li} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{LiOH} + \text{H}_2$	0,1
Nātrijs	H260	$2\text{Na} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{NaOH} + \text{H}_2$	0,2
Magnija pulveris (pirofori)	H261	$\text{Mg} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Mg(OH)}_2 + \text{H}_2$	0,1
Alumīnija pulveris (pirofori) Alumīnija pulveris (stabilizēts)	H261	$2\text{Al} + 6\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{Al(OH)}_3 + 3\text{H}_2$	0,1
Kālijs	H260	$2\text{K} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{KOH} + \text{H}_2$	0,4
Kalcijs	H261	$\text{Ca} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(OH)}_2 + \text{H}_2$	0,2
Cinka pulveris / cinka putekļi (pirofori)	H260	$\text{Zn} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Zn(OH)}_2 + \text{H}_2$	0,3
Cirkonija pulveris (pirofori)	H260	$\text{Zr} + 4\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Zr(OH)}_4 + 2\text{H}_2$	0,2
Alumīnija karbīds	H260	$\text{Al}_4\text{C}_3 + 6\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{Al}_2\text{O}_3 + 3\text{CH}_4$	0,2
Litija alumīnija hidrīds	H260	$\text{LiAlH}_4 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{LiAl(OH)}_2 + 4\text{H}_2$	0,1
Nātrija hidrīds	H260	$\text{NaH} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{NaOH} + \text{H}_2$	0,1
Kalcija hidrīds	H260	$\text{CaH}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(OH)}_2 + 2\text{H}_2$	0,1
Kalcija karbīds	H260	$\text{CaC}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(OH)}_2 + \text{C}_2\text{H}_2$	0,3
Kalcija fosfīds	H260	$\text{Ca}_3\text{P}_2 + 6\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{PH}_3 + 3\text{Ca(OH)}_2$	0,4
Alumīnija fosfīds	H260	$\text{AlP} + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{PH}_3 + \text{Al(OH)}_3$	0,3
Magnija fosfīds	H260	$\text{Mg}_3\text{P}_2 + 6\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{PH}_3 + 3\text{Mg(OH)}_2$	0,3
Tricinka difosfīds	H260	$\text{Zn}_3\text{P}_2 + 6\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{PH}_3 + 3\text{Zn(OH)}_2$	0,6
Dietil-(etil-dimetil-silanolato)alumīnijs	H260	$(\text{C}_2\text{H}_5)_2\text{Si}(\text{CH}_3)_2\text{C}_2\text{H}_5\text{Al} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{C}_2\text{H}_6 + \text{Al(OH)}_2\text{Si}(\text{CH}_3)_2\text{C}_2\text{H}_5$	0,4

Piezīmes

⁽¹⁾ Noapaļots līdz vienam ciparam aiz komata.**Testēšanas metodes**

Regulas par testēšanas metodēm pielikuma A daļā ir paredzētas turpmāk norādītās testēšanas metodes, ko var ņemt vērā HP 3 “Uzliesmojošs” novērtēšanā:

- A.10. Uzliesmojamība (cietvielas)
- A.11. Uzliesmojamība (gāzes)
- A.12. Uzliesmojamība (kontakts ar ūdeni)

⁽⁴⁴⁾ Neizsmeļošs saraksts Piemēri ņemti no Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta.

Atkritumi, kas satur 10. tabulā norādītās vielas, attiecībā uz uzliesmojamības īpašībām būtu jāpārbauda saskaņā ar "ECHA norādījumiem par CLP". "ECHA norādījumos par CLP" ir atsevišķas iedaļas par tādu maisījumu pārbaudīšanu, kas satur:

- uzliesmojošas gāzes,
- aerosoli,
- uzliesmojoši šķidrumi,
- uzliesmojošas cietvielas,
- pašreaģējošas vielas un maisījumi,
- pirofori šķidrumi,
- piroforas cietvielas,
- pašsasilstošas vielas un maisījumi,
- ūdenī reaģējošas vielas,
- organiskie peroksīdi (2.15.).

3.4. HP 4 noteikšana: "Kairinošs – kairina ādu un izraisa acu bojājumus"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 4 "Kairinošs" ir definēts šādi:

"atkritumi, kas saskarē var izraisīt ādas kairinājumu vai radīt acu bojājumus."

HP 4 ir saistīts ar HP 8 "Kodīgs", jo abi HP attiecas uz iespējamu dažādas smaguma pakāpes kaitējumu vai bojājumu audiem. Attiecībā uz HP 8 sīkāku informāciju sk. 3.8. iedaļā.

Jāievēro, ka:

- bīstamiem atkritumiem, kas satur kairinošas vielas, var izpausties kairinošas īpašības (atkarībā no koncentrācijas),
- bīstamiem atkritumiem, kas satur kodīgas vielas, atkarībā no koncentrācijas var izpausties vai nu kodīgas, vai kairinošas īpašības.

HP 4 definīcijā nav iekļauts dažu vielu radīts mehāniskais kairinājums.

APD skaidro sīkāk:

"Ja atkritumi satur vienu vai vairākas vielas koncentrācijā, kas ir lielāka par robežkoncentrāciju, un minētās vielas ir klasificētas kādā no bīstamības klasēm, ar bīstamības kategoriju kodiem un bīstamības apzīmējumu kodiem, un ja minētā koncentrācija pārsniedz vai ir vienāda ar vienu vai vairākām no šādām robežvērtībām, tad atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 4.

Robežvērtība, ko ņem vērā, novērtējot, vai atkritumi ir ādai kodīgi 1A (H314), rada ādas kairinājumu 2 (H315), acu bojājumus 1 (H318) un acu kairinājumu 2 (H319), ir 1 %.

Ja visu to vielu kopējā koncentrācija, kuras klasificētas kā ādai kodīgas A1 kategorijas (H314) vielas, ir vienāda vai lielāka par 1 %, tad atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 4.

Ja visu to vielu kopējā koncentrācija, kuras klasificētas ar H318, ir vienāda vai lielāka par 10 %, atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 4.

Ja visu to vielu kopējā koncentrācija, kuras klasificētas ar H315 un H319, ir vienāda vai lielāka par 20 %, atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 4.

Atkritumus, kuri satur vielas, kas klasificētas ar H314 (ādai kodīgas 1A, 1B vai 1C kategorijas vielas) daudzumos, kas vienādi vai lielāki par 5 %, klasificē par bīstamiem ar HP 8. Ja atkritumus klasificē ar HP 8, HP 4 nepiemēro."

12. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām un attiecīgās robežkoncentrācijas, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 4

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (vielu kopējais daudzums)
Skin Corr. 1A	H314	Izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus	≥ 1 % un < 5 %

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (vielu kopējais daudzums)
Eye Dam. 1	H318	Rada nopietnus acu bojājumus	≥ 10 %
Skin irrit. 2 un Eye irrit. 2	H315 un H319	Izraisa ādas kairinājumu un Rada nopietnu acu kairinājumu	≥ 20 % ⁽⁴⁵⁾

Piemērs CaO un Ca(OH)₂ saturošu atkritumu novērtēšanai, kuras rezultātā attiecina HP4, ir sniegts 1.4.4. pielikumā.

Attiecībā uz atkritumiem, kas ≥ 5 % koncentrācijā satur vielu, kura ir 1A, 1B vai 1C kategorijas (H314) viela “Kodīgs ādai”, sk. arī HP 8 “Kodīgs” 3.8. pielikums), jo šie atkritumi būtu jāklasificē par bīstamiem ar HP 8, nevis ar HP 4.

Iepriekš minētās robežkoncentrācijas piemēro zināmiem atkritumu komponentiem. Var būt grūti identificēt visas konkrētās vielas, kas ir noteiktu atkritumu sastāvā. Ja, ņemot vērā zināmās vielas, atkritumi nav “kairinoši” un dažas vielas joprojām nav zināmas, novērtējumā būtu jāizmanto pH vērtība (sk. 10. attēlu).

Atkritumi ar pH ≤ 2 vai ≥ 11,5 parasti būtu jāuzskata par HP 8 “Kodīgs”, ja vien:

- nedz skābju, nedz sārmu rezerves testi neliecina, ka klasifikācija “Kodīgs” nav pamatota, un
- turpmāki *in vitro* testi vai pieejama informācija par cilvēku pieredzi un tādi dati par dzīvniekiem, kas iegūti pēc vienreizējas vai vairākkārtējas ekspozīcijas, neapstiprina, ka ne klasifikācija “Kairinošs”, ne “Kodīgs” nav piemērojama.

Skābju/sārmu rezerves tests mēra atkritumu buferespēju ⁽⁴⁶⁾.

Robežvērtības

Novērtēšanā izmanto šādas robežvērtības:

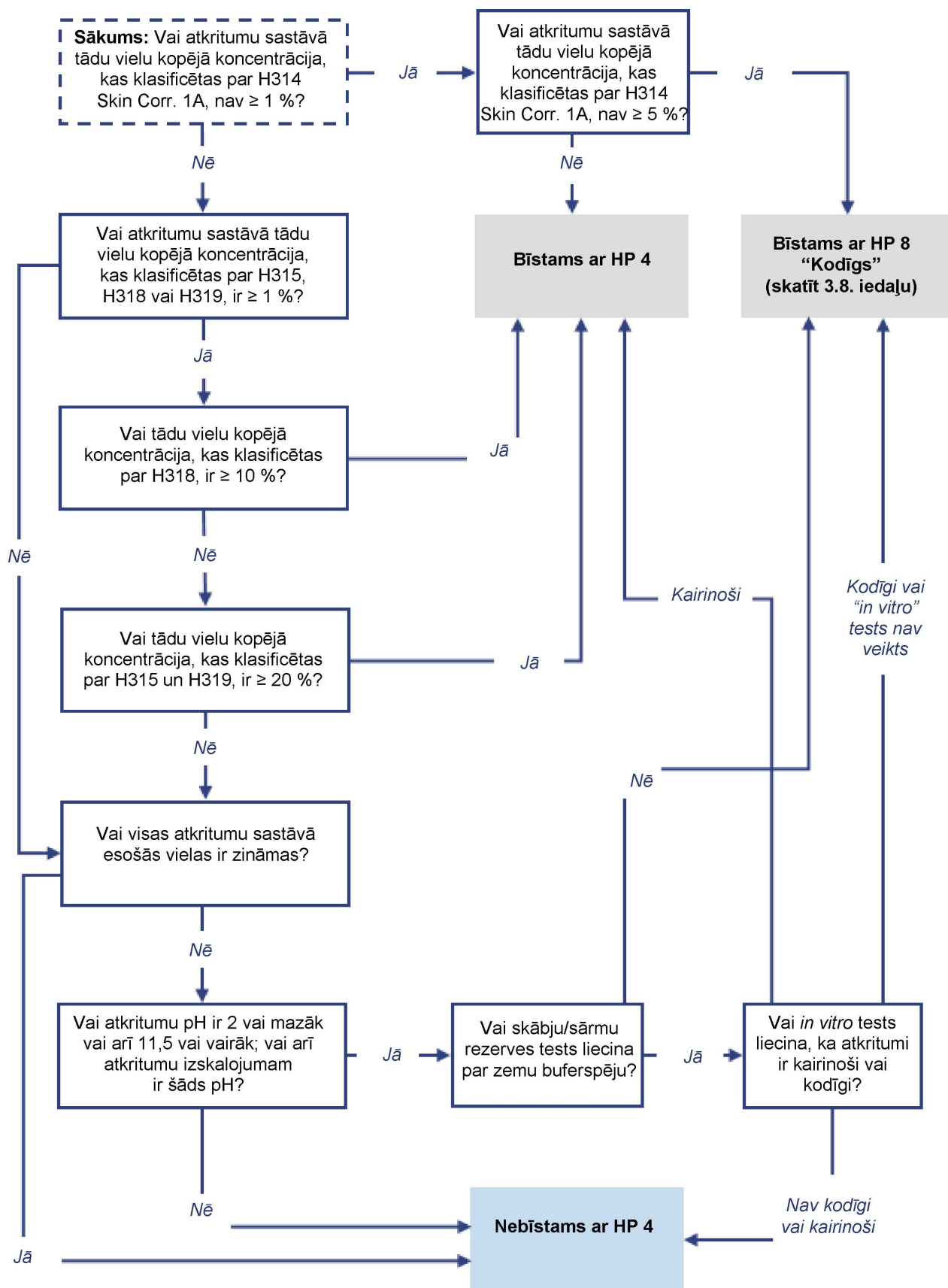
- H314, H315, H318 un H319 robežvērtība ir 1 %.

Atsevišķa sastāvā esoša viela, kuras koncentrācija nesasniedz šo robežvērtību, nav iekļauta kopējās koncentrācijās, kas norādītas 12. tabulā un 10. attēlā.

⁽⁴⁵⁾ Jāievēro, ka OVAM norādījumos noteikts, ka, ja atkritumi satur H315 **un/vai** H319 vielas un ja summa pārsniedz robežvērtību, tie ir klasificējami par HP 4.

⁽⁴⁶⁾ Plašāka informācija par skābju/sārmju rezerves testu ir pieejama ESAO norādēs par ķīmisko vielu testēšanu: *Test No. 122: Determination of pH, Acidity and Alkalinity*, sk.: http://www.oecd-ilibrary.org/environment/test-no-122-determination-of-ph-acidity-and-alkalinity_9789264203686-en vai Young, J.R.; How, M.J.; Walker, A.P.; Worth, W.M.H. (1988): *Classification as corrosive or irritant to skin of preparations containing acidic or alkaline substances, without testing on animals*; Anglija.

10. attēlā parādīts HP 4 novērtēšanas process ⁽⁴⁷⁾.



10. attēls. HP 4 noteikšanas shēma

⁽⁴⁷⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

Testēšanas metodes

Atkritumu HP 4 jānovērtē, balstoties uz:

- atsevišķo vielu identificēšanu atkritumos,
- to klasificēšanu,
- atsauci uz robežkoncentrācijām APD III pielikumā.

Ja apsver, vai šīs bīstamās īpašības noteikšanai neveikt testēšanu, atkritumi, kas satur 12. tabulas sarakstā norādītās vielas, saskaņā ar "ECHA norādījumiem par CLP" būtu jāpārbauda attiecībā uz kairinošām īpašībām. Maisījumu, uz kuru šajā novērtēšanā ir attiecināts H315, H318 vai H319, uzskata par HP 4.

Ja tiek apsvērts, vai nav jāveic testēšana, ieteicams veikt gan skābju/sārmu rezerves testu, gan *in vitro* testēšanu. Piemērs tam, kā vispārējā testēšanas vidē integrēt skābju/sārmu rezerves un *in vitro* testēšanu, ir sniegts Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentā.

Kā aprakstīts iepriekš, skābju/sārmu rezerves tests mēra atkritumu buferespēju.

Testēšanas metožu regulas pielikuma B daļā ir paredzētas šādas testēšanas metodes, ko var ņemt vērā HP 4 "Kairinošs" novērtēšanā:

- B.46 *In vitro* ādas kairinājums: rekonstruētas cilvēka epidermas testa metode.

Nav pieņemams izmantot Testēšanas metožu regulā dotās testēšanas metodes, kas balstās uz dzīvnieku izmantošanu ⁽⁴⁸⁾.

Papildu *in vitro* metodes var būt pieejamas no citiem avotiem, piemēram, no Eiropas Savienības references laboratorijas, kas pēta alternatīvas testēšanai ar dzīvniekiem ⁽⁴⁹⁾.

Ja bīstama atkritumu īpašība ir novērtēta gan testēšanā, gan izmantojot APD III pielikumā norādītās bīstamo vielu koncentrācijas, lielāks spēks ir testa rezultātiem.

3.5. HP 5 noteikšana: "Toksisks noteiktiem mērķa orgāniem (STOT) / Toksisks ieelpojot"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 5 "Toksisks noteiktiem mērķa orgāniem (STOT) / Toksisks ieelpojot" ir definēts šādi:

"atkritumi, kas pēc vienreizējas vai atkārtotas iedarbības var būt toksiski noteiktiem mērķa orgāniem vai kas izraisa akūtu toksisku iedarbību pēc ieelpošanas."

APD skaidro sīkāk:

"Ja atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas klasificētas vienā vai vairākās bīstamības klasēs un ar vienu vai vairākiem bīstamības kategoriju kodiem un bīstamības apzīmējumu kodiem, kas norādīti 4. tabulā [sk. šā dokumenta 13. tabulu], un ja viena vai vairākas 4. tabulā norādītās robežkoncentrācijas [sk. šā dokumenta 13. tabulu] tiek pārsniegtas vai ir izlīdzinātas, atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 5. Ja atkritumos ir vielas, kas klasificētas par STOT, tajos jābūt atsevišķai vielai robežkoncentrācijā, kas ir vienāda vai lielāka par noteikto robežkoncentrāciju, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 5.

Ja atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas klasificētas par Asp. Tox. 1, un šo vielu summa ir lielāka vai vienāda ar robežkoncentrāciju, atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 5 tikai tad, ja kopējā kinemātiskā viskozitāte (40 °C temperatūrā) nepārsniedz 20,5 mm²/s. ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Kinemātisko viskozitāti nosaka tikai attiecībā uz šķidrumiem."

⁽⁴⁸⁾ Sk. AtS pielikumu (2. punkts, 2. ievilkums): "Bīstamu īpašību var novērtēt, balstoties uz vielu koncentrāciju atkritumos, kā norādīts Direktīvas 2008/98/EK III pielikumā, vai, ja vien nav norādīts citādi Regulā (EK) Nr. 1272/2008, veicot testēšanu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 440/2008 vai citām starptautiski atzītām testēšanas metodēm un vadlīnijām, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1272/2008 7. pantu attiecībā uz izmēģinājumiem ar cilvēkiem un dzīvniekiem."

⁽⁴⁹⁾ <https://eurl-ecvam.jrc.ec.europa.eu/>

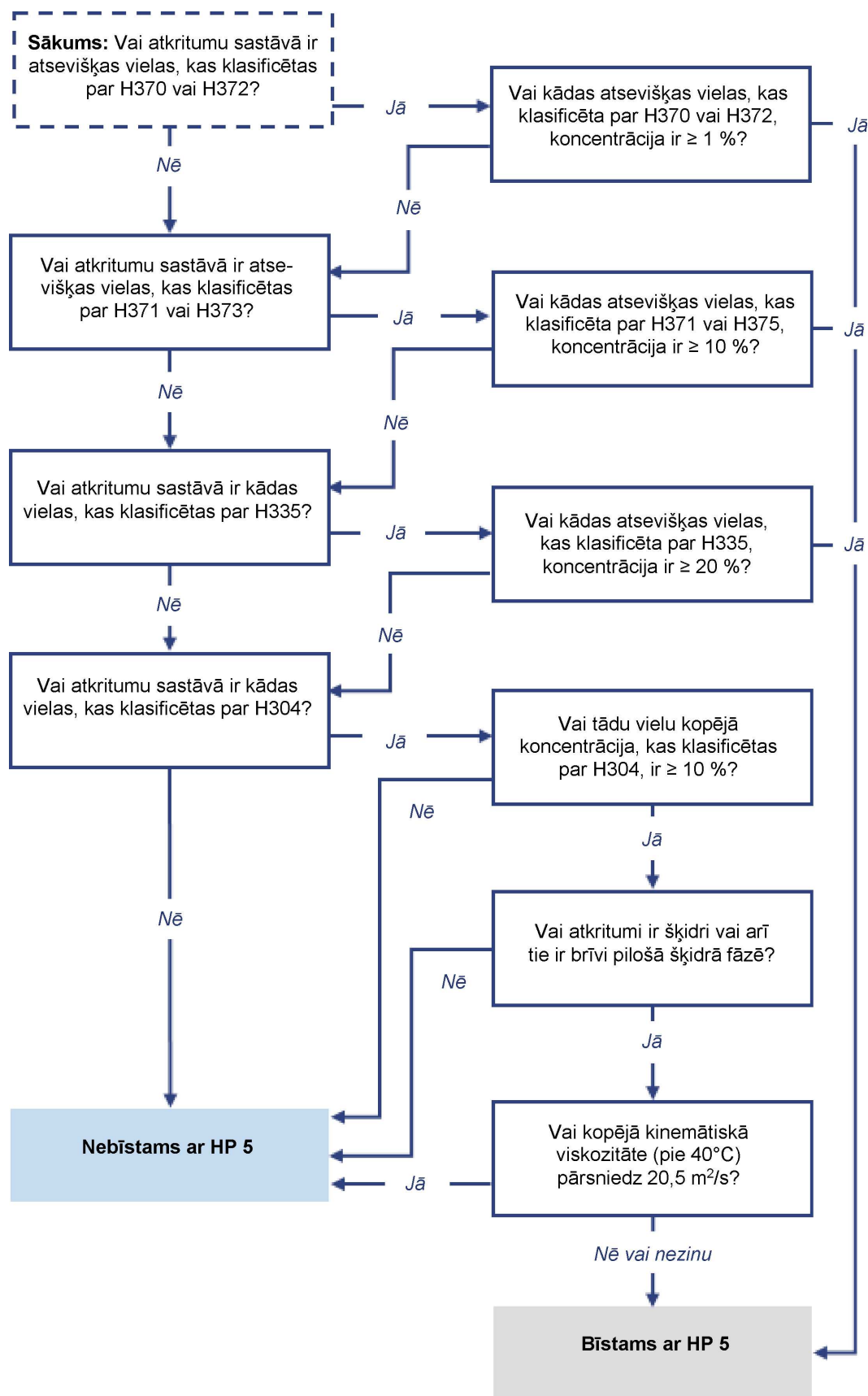
13. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām un attiecīgās robežkoncentrācijas, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 5

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija
STOT SE 1	H370	Rada orgānu bojājumus	≥ 1 % (indiv.)
STOT SE 2	H371	Var izraisīt orgānu bojājumus	≥ 10 % (indiv.)
STOT SE 3	H335	Var izraisīt elpceļu kairinājumu	≥ 20 % (indiv.)
STOT RE 1	H372	Ilgstošas vai atkārtotas iedarbības rezultātā bojā orgānus	≥ 1 % (indiv.)
STOT RE 2	H373	Ilgstošas vai atkārtotas iedarbības rezultātā var bojāt orgānus	≥ 10 % (indiv.)
Asp. Tox. 1	H304	Var izraisīt nāvi, ja norīts vai iekļūst elpceļos	≥ 10 % (kopā)

Piemērs CaO un Ca(OH)_2 saturošu atkritumu novērtēšanai, kuras rezultātā attiecina HP 5, ir sniegts 1. pielikuma 1.4.4. iedaļā.

11. attēlā parādīts HP 5 noteikšanas process ⁽⁵⁰⁾.



11. attēls. HP 5 novērtēšanas shēma

⁽⁵⁰⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

Testēšanas metodes

Atkritumu HP 5 jānovērtē, balstoties uz:

- atsevišķo vielu identificēšanu atkritumos,
- to klasificēšanu,
- atsauci uz robežkoncentrācijām.

Ja apsver, vai šīs bīstamās īpašības noteikšanai neveikt testēšanu, atkritumi, kas satur 13. tabulas sarakstā norādītās vielas, saskaņā ar "ECHA norādījumiem par CLP" būtu jāpārbauda attiecībā uz toksiskumu noteiktiem mērķorgāniem un toksiskumu ieelpojot.

Nav pieņemams izmantot Testēšanas metožu regulā dotās testēšanas metodes, kas balstās uz dzīvnieku izmantošanu ⁽⁵¹⁾. Papildu *in vitro* metodes var būt pieejamas no citiem avotiem, piemēram, no Eiropas Savienības references laboratorijas, kas pēta alternatīvas testēšanai ar dzīvniekiem ⁽⁵²⁾.

Ja bīstama atkritumu īpašība ir novērtēta gan testēšanā, gan izmantojot APD III pielikumā norādītās bīstamo vielu koncentrācijas, lielāks spēks ir testa rezultātiem.

3.6. HP 6 noteikšana: "Akūts toksiskums"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 6 "Akūts toksiskums" definēts šādi:

"atkritumi, kas var izraisīt akūtu toksisku iedarbību caur muti vai ādu, vai ieelpojot."

APD skaidro sīkāk:

"Ja visu to atkritumos esošo vielu koncentrāciju summa, kuras klasificētas akūtā toksiskuma bīstamības klasē, ar bīstamības kategorijas kodu un bīstamības apzīmējuma kodu, kas doti 5. tabulā [sk. šā dokumenta 14. tabulu], ir lielāka vai vienāda ar minētajā tabulā norādīto robežvērtību, atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 6. Ja atkritumos ir vairāk nekā viena viela, kas klasificēta par akūti toksisku, koncentrāciju summa jānosaka tikai tām vielām, kuras klasificētas vienā un tajā pašā bīstamības kategorijā."

Robežvērtības

Novērtēšanā izmanto šādas robežvērtības:

- H300, H310, H330, H301, H311 un H331: 0,1 %,
- H302, H312, H332: 1 %.

Atsevišķa viela, kas ir koncentrācijā zem robežvērtības, no kuras uz to attiecina attiecīgo bīstamības kategorijas kodu, netiek ierēķināta kopējā koncentrācijā attiecībā uz šo bīstamības klasi un kategorijas kodu.

14. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām un attiecīgās robežkoncentrācijas, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 6

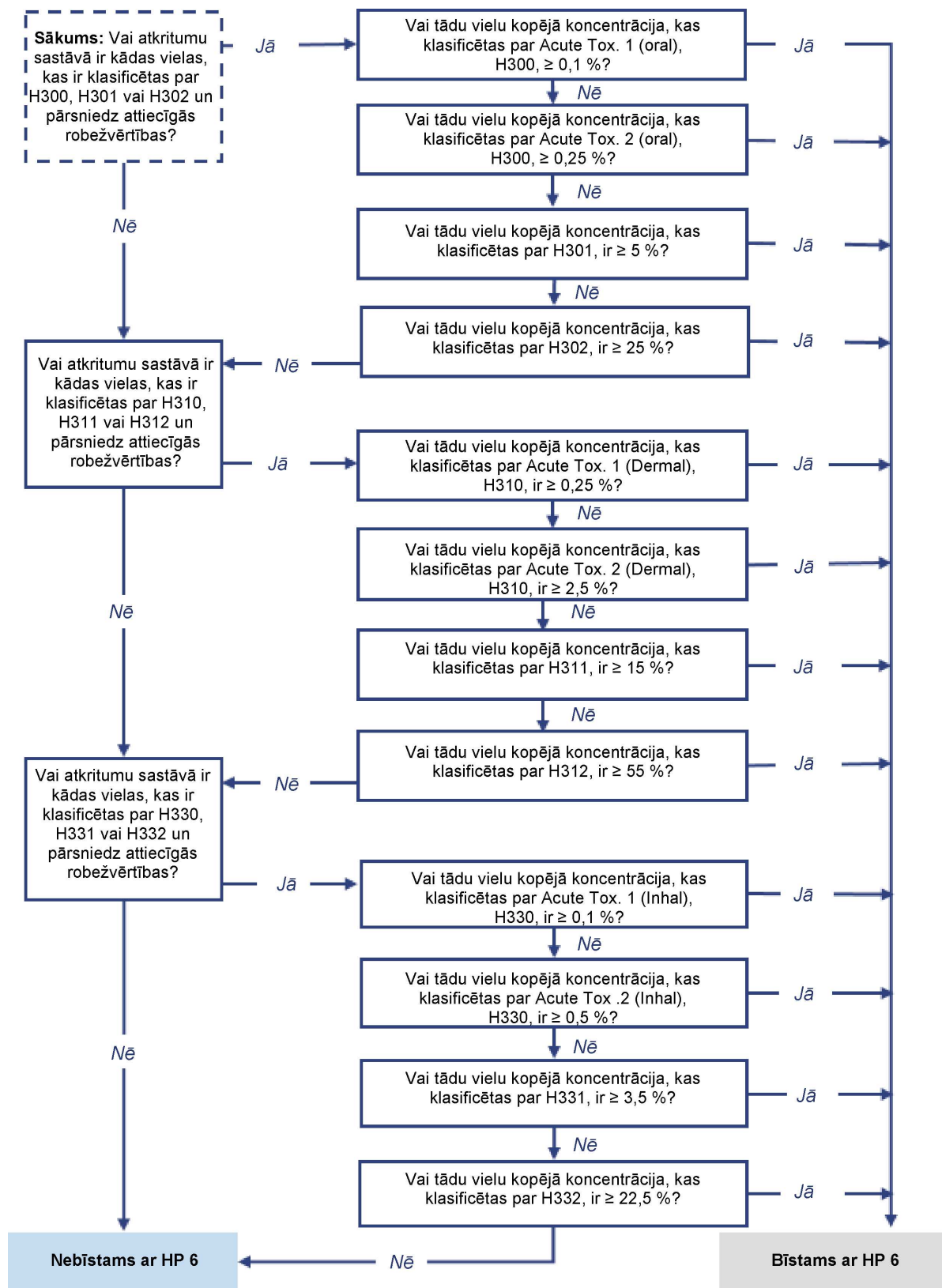
Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (vielu summa)
Acute Tox.1 (Oral)	H300	Norijot iestājas nāve	≥ 0,1 %
Acute Tox. 2 (Oral)	H300	Norijot iestājas nāve	≥ 0,25 %

⁽⁵¹⁾ Sk. AtS pielikumu (2. punkts, 2. ievilkums): "Bīstamu īpašību var novērtēt, balstoties uz vielu koncentrāciju atkritumos, kā norādīts Direktīvas 2008/98/EK III pielikumā, vai, ja vien nav norādīts citādi Regulā (EK) Nr. 1272/2008, veicot testēšanu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 440/2008 vai citām starptautiski atzītām testēšanas metodēm un vadlīnijām, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1272/2008 7. pantu attiecībā uz izmēģinājumiem ar cilvēkiem un dzīvniekiem."

⁽⁵²⁾ <https://eurl-ecvam.jrc.ec.europa.eu/>

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (vielu summa)
Acute Tox. 3 (Oral)	H301	Toksisks, ja norīts	≥ 5 %
Acute Tox.4 (Oral)	H302	Kaitīgs, to norijot	≥ 25 %
Acute Tox.1 (Dermal)	H310	Nonākot saskarē ar ādu, iestājas nāve	≥ 0,25 %
Acute Tox.2 (Dermal)	H310	Nonākot saskarē ar ādu, iestājas nāve	≥ 2,5 %
Acute Tox.3 (Dermal)	H311	Toksisks, ja nonāk saskarē ar ādu	≥ 15 %
Acute Tox. 4 (Dermal)	H312	Kaitīgs, ja nonāk saskarē ar ādu	≥ 55 %
Acute Tox.1 (Inhal.)	H330	Ieelpojot iestājas nāve	≥ 0,1 %
Acute Tox.2 (Inhal.)	H330	Ieelpojot iestājas nāve	≥ 0,5 %
Acute Tox. 3 (Inhal.)	H331	Toksisks, ja ieelpo	≥ 3,5 %
Acute Tox. 4 (Inhal.)	H332	Kaitīgs, ja ieelpo	≥ 22,5 %

12. attēlā parādīts HP 6 noteikšanas process ⁽⁵³⁾.



12. attēls. HP 6 noteikšanas shēma

⁽⁵³⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

Testēšanas metodes

Atkritumu HP 6 jānovērtē, balstoties uz:

- atsevišķo vielu identificēšanu atkritumos,
- to klasificēšanu,
- atsauci uz robežkoncentrācijām.

Ja apsver, vai šīs bīstamās īpašības noteikšanai neveikt testēšanu, atkritumi, kas satur 14. tabulas sarakstā norādītās vielas, saskaņā ar "ECHA norādījumiem par CLP" būtu jāpārbauda attiecībā uz akūtā toksiskuma īpašībām.

Nav pieņemams izmantot Testēšanas metožu regulā dotās testēšanas metodes, kas balstās uz dzīvnieku izmantošanu ⁽⁵⁴⁾. Papildu *in vitro* metodes var būt pieejamas no citiem avotiem, piemēram, no Eiropas Savienības references laboratorijas, kas pēta alternatīvas testēšanai ar dzīvniekiem ⁽⁵⁵⁾.

Ja bīstama atkritumu īpašība ir novērtēta gan testēšanā, gan izmantojot APD III pielikumā norādītās bīstamo vielu koncentrācijas, lielāks spēks ir testa rezultātiem.

3.7. HP 7 noteikšana: "Kancerogēns"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 7 "Kancerogēns" ir definēta šādi:

"atkritumi, kas izraisa vēzi vai palielina tā rašanās iespējamību."

APD skaidro sīkāk:

"Ja atkritumi satur vielu, kas klasificēta kādā no turpmāk minētajām bīstamības klasēm ar bīstamības kategorijas kodu un bīstamības apzīmējuma kodu un kuras robežkoncentrācija ir lielāka vai vienāda ar kādu no robežkoncentrācijām, kas norādītas 6. tabulā [sk. šā dokumenta 15. tabulu], tad atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP7. Ja atkritumos ir vairāk nekā viena viela, kas klasificēta par kancerogēnu, minēto vielu robežkoncentrācijai jābūt vienādai vai lielākai par noteikto robežkoncentrāciju, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP7."

15. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām un attiecīgās robežkoncentrācijas, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 7

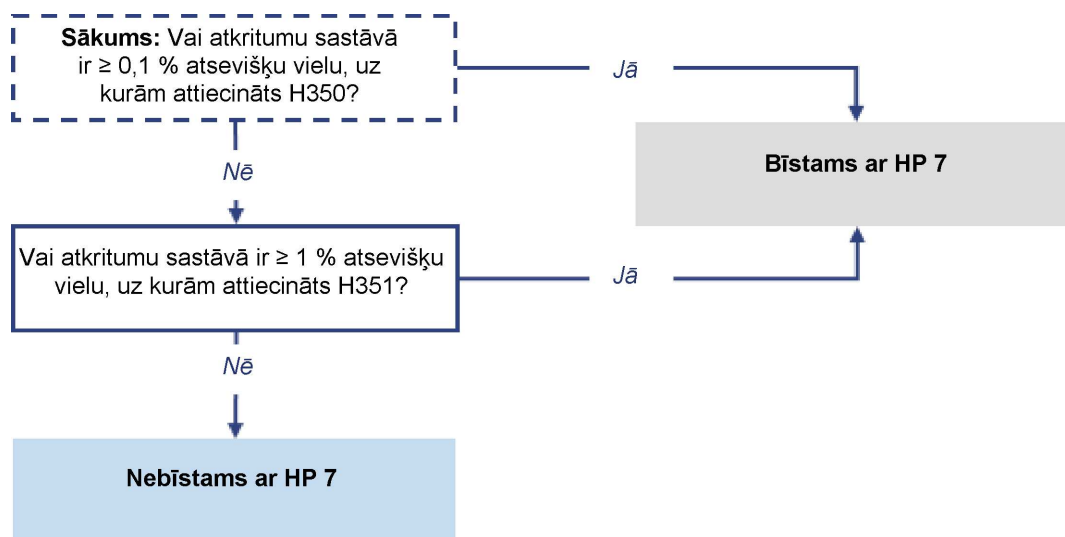
Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (Atsevišķa viela)
Carc. 1A	H350	Var izraisīt vēzi	≥ 0,1 %
Carc. 1B			
Carc. 2	H351	Ir aizdomas, ka izraisa vēzi	≥ 1,0 %

1. pielikuma 1.4.3. iedaļā sniegts piemērs par azbesta novērtēšanu, kuras rezultātā attiecinā HP 7.

⁽⁵⁴⁾ Sk. AtS pielikumu (2. punkts, 2. ievilkums): "Bīstamu īpašību var novērtēt, balstoties uz vielu koncentrāciju atkritumos, kā norādīts Direktīvas 2008/98/EK III pielikumā, vai, ja vien nav norādīts citādi Regulā (EK) Nr. 1272/2008, veicot testēšanu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 440/2008 vai citām starptautiski atzītām testēšanas metodēm un vadlīnijām, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1272/2008 7. pantu attiecībā uz izmēģinājumiem ar cilvēkiem un dzīvniekiem."

⁽⁵⁵⁾ <https://eurl-ecvam.jrc.ec.europa.eu/>

13. attēlā parādīts HP 7 noteikšanas process ⁽⁵⁶⁾.



13. attēls. HP 7 noteikšanas shēma

Testēšanas metodes

Atkritumu HP 7 jānovērtē, balstoties uz:

- atsevišķo vielu identificēšanu atkritumos,
- to klasificēšanu,
- atsauci uz robežkoncentrācijām.

Ja apsver, vai šīs bīstamās īpašības noteikšanai neveikt testēšanu, atkritumi, kas satur 15. tabulas sarakstā norādītās vielas, saskaņā ar ECHA norādījumiem par CLP būtu jāpārbauda attiecībā uz kancerogenitāti.

Jāievēro, ka CLP regulā testēšana kancerogenitātes noteikšanai nav paredzēta ne attiecībā uz atkritumiem, ne uz to maisījumiem. Daudzos gadījumos par piemērotu iespējamās kancerogenitātes rādītāju tiek uzskatīti mutagenitātes testi (sk. 3.11. iedaļu).

3.8. HP 8 noteikšana: “Kodīgs”

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 8 “Kodīgs” ir definēta šādi:

“atkritumi, kas, nonākot saskarē ar ādu, var izraisīt ādas bojājumus.”

Bīstamās īpašības HP 8 un HP 4 ir savstarpēji saistītas, jo abi kodi attiecas uz iespējamu dažādas smaguma pakāpes kaitējumu vai bojājumu audiem. Sīkāku informāciju sk. 3.4. iedaļā.

APD skaidro sīkāk:

“Ja atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas klasificētas par 1.A, 1.B vai 1.C kategorijas (H314) vielām, kas ir kodīgas ādai, un šo vielu koncentrāciju summa ir vienāda vai lielāka par 5 %, tad atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 8.”

16. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām un attiecīgās robežkoncentrācijas, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 8

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (vielu summa)
Skin corr. 1A, 1B, or 1C	H314	Izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus	≥ 5 %

⁽⁵⁶⁾ Pielāgots no Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta.

Gadījumos, kur atkritumi satur:

- vielu, kas klasificējama par H314 Skin Corr. 1A,
- koncentrācijā, kas ir $\geq 1\%$ un $\leq 5\%$,

sk. arī HP 4 “Kairinošs” (šā dokumenta 3.4. nodaļa).

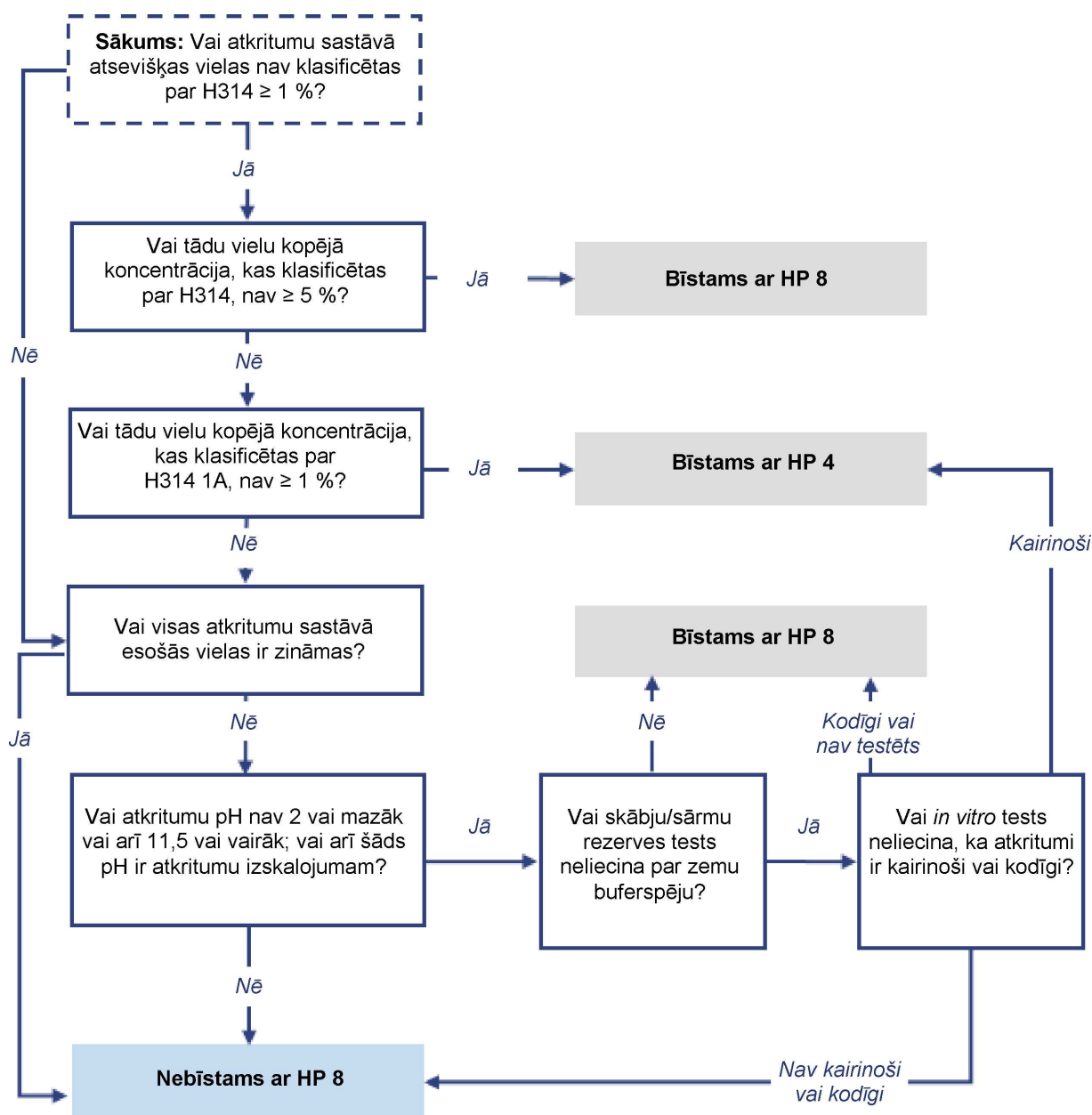
Robežvērtības

Novērtēšanā izmanto šādas robežvērtības:

- attiecībā uz H314: 1 %.

Atsevišķa viela, kuras klātbūtnes koncentrācija šo robežvērtību nesasniedz, attiecībā uz H314 nav iekļauta kopējās koncentrācijās.

14. attēlā parādīts HP 8 noteikšanas process ⁽⁵⁷⁾.



14. attēls. HP 8 noteikšanas shēma

⁽⁵⁷⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

Testēšanas metodes

Atkritumu HP 8 jānovērtē, balstoties uz:

- atsevišķo vielu identificēšanu atkritumos,
- to klasificēšanu,
- atsauci uz APD III pielikumā dotajām robežkoncentrācijām.

Ja apsver, vai šīs bīstamās īpašības noteikšanai neveikt testēšanu, atkritumi, kas satur 16. tabulas sarakstā norādītās vielas, saskaņā ar "ECHA norādījumiem par CLP" būtu jāpārbauda attiecībā uz kodīgām un kairinošām īpašībām. Maisījumu, kuram šajā novērtēšanā piešķir H314, uzskata par bīstamu ar HP 8.

Testēšanas metožu regulas pielikuma B daļā ir paredzētas šādas *in vitro* testēšanas metodes, ko var ņemt vērā HP 8 "Kodīgs" novērtēšanā:

- B.40. *In vitro* ādas korozija: transkutānās elektriskās pretestības (TEP) tests
- B.40 A. *In vitro* ādas korozija: cilvēka ādas modeļa pārbaude

Nav pieņemams izmantot Testēšanas metožu regulā dotās testēšanas metodes, kas balstās uz dzīvnieku izmantošanu ⁽⁵⁸⁾.

Ja bīstama atkritumu īpašība ir novērtēta gan testēšanā, gan izmantojot APD III pielikumā norādītās bīstamo vielu koncentrācijas, lielāks spēks ir testa rezultātiem.

3.9. HP 9 noteikšana: "Infekciozs"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 9 "Infekciozs" ir definēta šādi:

"atkritumi, kas satur dzīvotspējīgus mikroorganismus vai to toksīnus, par kuriem ir zināms vai domājams, ka tie var izraisīt cilvēku vai citu dzīvju organismu saslimšanu."

APD skaidro sīkāk:

"Bīstamības apzīmējumu HP 9 piešķir, pamatojoties uz atsaucē dokumentos vai dalībvalstu tiesību aktos izklāstītajiem noteikumiem."

Piezīmes par HP 9 novērtēšanu

Mikroorganismu toksīni ir jānovērtē analogi ķīmiskajām vielām, ņemot vērā tiem piešķirtos bīstamības apzīmējumu kodus un ar tiem saistītās bīstamās īpašības. Patogēniem mikroorganismiem nav noteikti bīstamības apzīmējuma kodi, jo saskaņā ar CLP regulu tie netiek uzskatīti par bīstamām vielām.

HP 9 novērtēšana ir atkarīga no atsaucē uz konkrētu organismu riska grupu kategorijām atbilstoši to infekcijas izraisīšanas un izplatīšanas potenciālam, kā arī to iespējamajai klīniskajai ārstēšanai ⁽⁵⁹⁾.

Pasaules Veselības organizācija ⁽⁶⁰⁾ nodrošina plaši atzītu organismu kategorizācijas sistēmu atbilstoši četrām riska grupām:

- 4. riska grupa (augsts risks indivīdam, augsts risks sabiedrībai),
- 3. riska grupa (augsts risks indivīdam, zems risks sabiedrībai),
- 2. riska grupa (vidējs risks indivīdam, zems risks sabiedrībai),
- 1. riska grupa (zems risks indivīdam un sabiedrībai).

⁽⁵⁸⁾ Sk. AtS pielikumu (2. punkts, 2. ievilkums): "Bīstamu īpašību var novērtēt, balstoties uz vielu koncentrāciju atkritumos, kā norādīts Direktīvas 2008/98/EK III pielikumā, vai, ja vien nav norādīts citādi Regulā (EK) Nr. 1272/2008, veicot testēšanu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 440/2008 vai citām starptautiski atzītām testēšanas metodēm un vadlīnijām, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1272/2008 7. pantu attiecībā uz izmēģinājumiem ar cilvēkiem un dzīvniekiem."

⁽⁵⁹⁾ Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programma (UNEP) (2004): *Draft guidance paper on hazard characteristics H6.2 (infectious substances)*, pieejams lapā: <http://archive.basel.int/meetings/cop/cop7/docs/11a1r1e.pdf>.

⁽⁶⁰⁾ Plašāka informācija pieejama Pasaules Veselības organizācijas publikācijā (2004), *Laboratory Biosafety Manual*, 3. izdevums, pieejams lapā: http://www.who.int/csr/resources/publications/biosafety/WHO_CDS_CSR_LYO_2004_11/en/.

ANO ir pārņēmusi šo pieeju ⁽⁶¹⁾ un sagatavojusi indikatīvu infekciozo vielu sarakstu (sk. 17. tabulu).

17. tabula

A kategorijā iekļautu infekciozo vielu indikatīvi piemēri ⁽⁶²⁾

ANO numurs un oficiālais sūtījuma nosaukums	Mikroorganisms
A kategorijā iekļautu infekciozo vielu indikatīvi piemēri jebkādā formā, ja vien nav norādīts citādi	
ANO 2814 Infekciozas vielas, kas ietekmē cilvēku	<i>Bacillus anthracis</i> (tikai kultūras) <i>Brucella abortus</i> (tikai kultūras) <i>Brucella melitensis</i> (tikai kultūras) <i>Brucella suis</i> (tikai kultūras) <i>Burkholderia mallei</i> – <i>Pseudomonas mallei</i> – zirgu ļaunie ienāši (tikai kultūras) <i>Burkholderia pseudomallei</i> – <i>Pseudomonas pseudomallei</i> (tikai kultūras) <i>Chlamydia psittaci</i> – putnu celmi (tikai kultūras) <i>Clostridium botulinum</i> (tikai kultūras) <i>Coccidioides immitis</i> (tikai kultūras) <i>Coxiella burnetii</i> (tikai kultūras) Kongo-Krimas hemorāģiskā drudža vīruss Denges vīruss (tikai kultūras) Austrumu zirgu encefālīta vīruss (tikai kultūras) <i>Escherichia coli</i> , verotoksigēniskais (tikai kultūras) Ebolas vīruss <i>Flexal</i> vīruss <i>Francisella tularensis</i> (tikai kultūras) <i>Guanarito</i> vīruss <i>Hantaan</i> vīruss Hantavīrusi, kas izraisa hemorāģisko drudzi ar nieru sindromu Hendra vīruss B hepatīta vīruss (tikai kultūras) B herpesvīruss (tikai kultūras) Cilvēka imūndeficīta vīruss (tikai kultūras) Ļoti patogēnās putnu gripas vīruss (tikai kultūras) Japānas encefālīta vīruss (tikai kultūras) Huninas vīruss Kjasanuras meža slimības vīruss Lasas vīruss Mačupo vīruss Marburgas vīruss Pērtiķu baku vīruss <i>Mycobacterium</i> tuberkuloze (tikai kultūras) <i>Nipah</i> vīruss Omskas hemorāģiskā drudža vīruss

⁽⁶¹⁾ Apvienoto Nāciju Organizācija (2015): *Transport of dangerous goods Model Regulations Volume I*, 19th revision, pieejams lapā: http://www.unece.org/trans/danger/publi/unrec/rev19/19files_e.html.

⁽⁶²⁾ Piemēri aizgūti no *Transport of dangerous goods Model Regulations Volume I* (19. redakcija) 2.6.3.2.2.1. tabulas.

ANO numurs un oficiālais sūtījuma nosaukums	Mikroorganisms
	Poliomiēlīta vīruss (tikai kultūras) Trakumsērgas vīruss (tikai kultūras) <i>Rickettsia prowazekii</i> (tikai kultūras) <i>Rickettsia rickettsii</i> (tikai kultūras) Rifta ielejas drudzis (tikai kultūras) Krievijas pavasara-vasaras encefālīta vīruss (tikai kultūras) <i>Sabia</i> vīruss <i>Shigella dysenteriae</i> , 1. tips (tikai kultūras) Ērču encefālīta vīruss (tikai kultūras) Baku vīruss Venecuēlas zirgu encefālīta vīruss (tikai kultūras) Rietumnīlas vīruss (tikai kultūras) Dzeltenā drudža vīruss (tikai kultūras) <i>Yersinia pestis</i> (tikai kultūras)
ANO 2900 Infekciozas vielas, kas ietekmē tikai dzīvniekus	Āfrikas cūku mēra vīruss (tikai kultūras) Putnu paramiksovīruss, 1. tips – velogēniskais Ņūkāslas slimības vīruss (tikai kultūras) Klasiskā cūku mēra vīruss (tikai kultūras) Mutes un nagu sērgas vīruss (tikai kultūras) Nodulārās eksantēmas vīruss (tikai kultūras) Mikoplazmas mikoīdi – govju infekciozā pleiopneimonijs (tikai kultūras) Mazo atgremotāju mēra vīruss (tikai kultūras) Govju mēra vīruss (tikai kultūras) Aitu baku vīruss (tikai kultūras) Kazu mēra vīruss (tikai kultūras) Cūku vezikulārās slimības vīruss (tikai kultūras) Vezikulārā stomatīta vīruss (tikai kultūras)

A kategorijas infekciozās vielas (arī ar šādām vielām piesārņoti atkritumi, piemēram, medicīniskie un ārstniecības iestāžu atkritumi, kā arī B kategorijas infekciozo vielu kultūras) saskaņā ar pārvaļājumu noteikumiem jāklasificē par:

- ANO 2814 “infekciozu vielu, kas ietekmē cilvēku” vai
- ANO 2900 “infekciozu vielu, kas ietekmē tikai dzīvniekus”.

Ņemot vērā iepriekš minētajā ANO dokumentā piemēroto klasifikāciju, bez testēšanas iespējams pieņemt pamatotu lēmumu par to, vai attiecīgie atkritumi ir jāklasificē par bīstamiem ar HP 9.

Šajā sakarā Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentā ir minēti divi vispārīgi ar HP 9 novērtējumu saistīti aspekti.

- Ja jāizlemj, vai attiecīgajiem atkritumiem jāpiemēro ieraksts SN vai SB un ja tie satur mikroorganisma radītus toksīnus tādā koncentrācijā, ka atkritumiem piemīt bīstamā īpašība HP 5 (“Toksisks noteiktiem mērķa orgāniem (STOT)/Toksisks ieelpojot”, sk. 3.5. iedaļu) vai HP 6 (“Akūts toksiskums”, sk. 3.6. iedaļu), uz atkritumiem bīstamās īpašības HP 9 sakarā attiecinā ierakstu SB. Atkritumi, kas var būt toksiski mikrobioloģisku toksīnu dēļ, cita starpā ir bagarēšanas atkritumi un nosmēlumi no ūdenstilpēm, kurās bijusi zilaļģu ziedēšana.
- Jānosaka, vai relevantie veselības aprūpes nozares atkritumi var būt saistīti ar infekciju, un vai tie jāklasificē kā infekciozi.

Attiecībā uz pēdējo minēto aspektu relevantie ar HP 9 saistītie AtS ieraksti (AB un AN ieraksti) ir:

18 01	Dzemdniecības atkritumi, diagnostikā, cilvēku slimību ārstēšanā vai profilaksē radušies atkritumi	
18 01 03*	atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai noteiktas īpašas prasības, lai izvairītos no infekciju izplatīšanās	SB
18 01 04	atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai nav noteiktas īpašas prasības, lai izvairītos no infekciju izplatīšanās (piemēram, pārsienamais materiāls, ģipša pārsēji, saites, vienreizlietojamais apģērbs, autiņi)	SN
18 02	Atkritumi, kas radušies dzīvnieku zinātniskajā izpētē, dzīvnieku slimību, diagnostikā, ārstēšanā vai profilaksē	
18 02 02*	atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai noteiktas īpašas prasības, lai izvairītos no infekciju izplatīšanās	SB
18 02 03	atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai nav noteiktas īpašas prasības, lai izvairītos no infekciju izplatīšanās	SN

Lai nošķirtu spoguļierakstus 18 01 03*/ 18 01 04 vai attiecīgi 18 02 02*/ 18 02 03, Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentā par izšķirošu kritēriju izmantots jēdziens "īpaša prasība". Tālāk sniegtā informācija ir tieši aizgūta no Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta, kurās norādīts, ka īpašas prasības ir piemērojamas, ja:

- ir aizdomas vai ir zināms, ka avotpersonai vai avotdzīvniekam (pacientam) ir slimība/infekcija, ko izraisījis mikroorganisms vai tā toksīns, un ja iespējams, ka atkritumi satur dzīvotspējīgo infekcijas izraisītāju vai toksīnu, vai
- atkritumi ir mikroorganisma vai tā toksīna kultūra vai bagātinātājs vai ir ar šādu kultūru vai tās bagātinātāju piesārņoti, tādējādi cilvēkam vai dzīvniekiem dzīvniekiem iespējami izraisot slimības, vai
- atkritumi var izraisīt ar tiem saskarē nonākuša cilvēka vai dzīvnieku inficēšanos.

Saskaņā ar Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentu īpašas prasības būtu jānosaka atkarībā no katras atkritumu vienības un pacienta klīniskās novērtēšanas šādā veidā:

- klīniskais novērtējums būtu jāizdara veselības aprūpes speciālistam, kas pārzina radīto atkritumu veidu, pacienta pašreizējo medicīnisko stāvokli un, ja iespējams, viņa slimību vēsturi,
- maz ticams, ka vienmēr, kad pacientam parādās pirmie simptomi, būs praktiski izdevīgi vai iespējami identificēt konkrētus atkritumos esošus patogēnus un toksīnus, jo, lai veiktu galīgu identifikāciju laboratorijā, ir vajadzīgs laiks. Tāpēc šādos gadījumos, veicot procedūru, kurā nosaka, vai atkritumi ir uzskatāmi par bīstamiem ar HP 9, jāpieņem, ka slimības izraisītājs nav apstiprināts, un procedūras pamatā jābūt klīniskam novērtējumam par to, vai ir aizdomas par jebkāda veida neidentificētu infekciju vai tāda ir zināma,
- novērtējumam jāaptver visi patogēni un mikrobioloģiskie toksīni. HP 9 nav ņemts vērā slimību smagums.

Visi atkritumi, kas klasificēti par bīstamiem ar HP 9 "Infekciozs", jāuzglabā atsevišķi no pārējiem atkritumiem, lai nepieļautu piesārņojumu.

Testēšanas metodes

Regulā par testēšanas metodēm testēšanas metodes nav paredzētas.

3.10. HP 10 noteikšana: "Toksisks reprodukcijai"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 10 "Toksisks reprodukcijai" definēta šādi:

"atkritumi, kas nelabvēlīgi ietekmē dzimumfunkciju un pieaugušu vīriešu un sieviešu auglību, kā arī rada ontogēnēzes toksicitāti pēcnācējiem."

APD skaidro sīkāk:

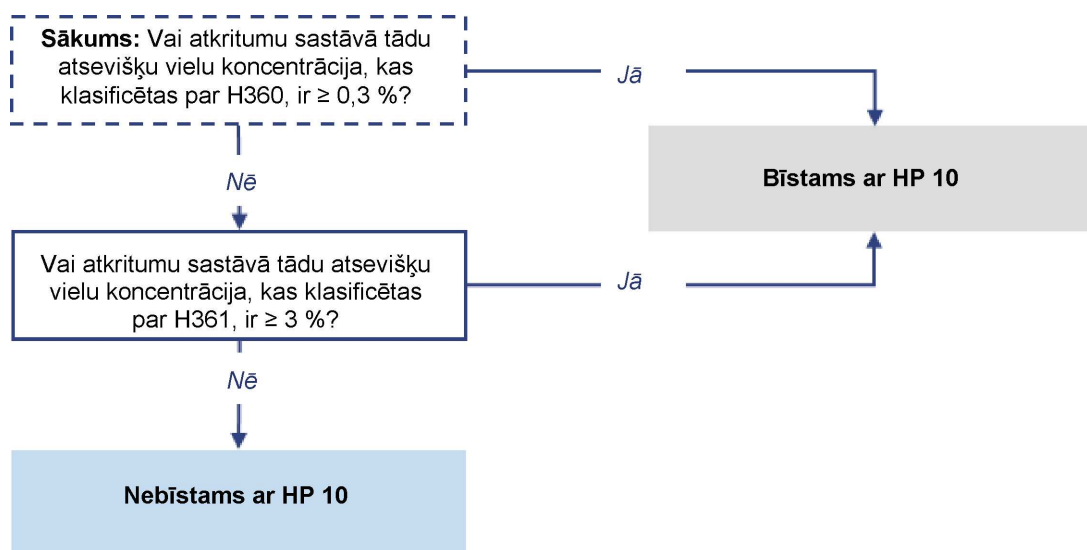
“Ja atkritumi satur vielu, kas klasificēta kādā no turpmāk minētajām bīstamības klasēm ar bīstamības kategorijas kodu un bīstamības apzīmējuma kodu un kuras robežkoncentrācija ir lielāka vai vienāda ar kādu no robežkoncentrācijām, kas norādītas 7. tabulā [sk. šā dokumenta 18. tabulu], tad atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 10. Ja atkritumos ir vairāk nekā viena viela, kas klasificēta par toksisku reprodukcijai, minēto vielu robežkoncentrācijai jābūt vienādai vai lielākai par noteikto robežkoncentrāciju, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 10.”

18. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām un attiecīgās robežkoncentrācijas, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 10

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (Atsevišķa viela)
Repr. 1A	H360	Var nodarīt kaitējumu auglībai vai nedzimušam bērnam	≥ 0,3 %
Repr. 1B			
Repr. 2	H361	Ir aizdomas, ka var negatīvi ietekmēt auglību vai nedzimušu bērnu	≥ 3,0 %

15. attēlā parādīts HP 10 novērtēšanas process ⁽⁶³⁾.



15. attēls. HP 10 noteikšanas shēma

Testēšanas metodes

Atkritumu HP 10 jānovērtē, balstoties uz:

- atsevišķo vielu identificēšanu atkritumos,
- to klasificēšanu,
- atsauci uz robežkoncentrācijām.

Ja apsver, vai šīs bīstamās īpašības noteikšanai neveikt testēšanu, atkritumi, kas satur 18. tabulā norādītās vielas, saskaņā ar “ECHA norādījumiem par CLP” būtu jāpārbauda attiecībā uz reprodukcijai toksiskajām īpašībām.

⁽⁶³⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

⁽⁶⁶⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

Testēšanas metodes

Atkritumu HP 11 jānovērtē, balstoties uz:

- atsevišķo vielu identificēšanu atkritumos,
- to klasificēšanu,
- atsauci uz robežkoncentrācijām.

Ja apsver, vai šīs bīstamās īpašības noteikšanai neveikt testēšanu, atkritumi, kas satur 19. tabulas sarakstā norādītās vielas, saskaņā ar ECHA norādījumiem par CLP būtu jāpārbauda attiecībā uz mutagenitātes īpašībām.

Regulas par testēšanas metodēm pielikuma B daļā ir paredzētas turpmāk norādītās *in vitro* testēšanas metodes, kuru izmantošanu var apsvērt HP 11 "Mutagēns" novērtēšanā:

- B.10. Mutagenitāte – zīdītāju hromosomu izmaiņu tests *in vitro*
- B.13/14. Mutagenitāte: reversās mutācijas tests ar baktērijām ⁽⁶⁷⁾
- B.15. Mutagenitātes testēšana un pārbaude attiecībā uz kancerogenitātes gēnu mutāciju: *Saccharomyces cerevisiae*
- B.17. Mutagenitāte – zīdītāju šūnu gēnu mutāciju tests *in vitro*

Nav pieņemams izmantot Testēšanas metožu regulā dotās testēšanas metodes, kas balstās uz dzīvnieku izmantošanu ⁽⁶⁸⁾.

3.12. HP 12 noteikšana: "Akūtas toksiskas gāzes izplūde"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 12 "Akūtas toksiskas gāzes izplūde" ir definēta šādi:

"atkritumi, kas, nonākot saskarē ar ūdeni vai skābi, izdala akūtu toksisku gāzi (akūts toks. 1, 2 vai 3)."

APD skaidro sīkāk:

"Ja atkritumi satur vielu, kas pieskaitāma kādai no papildu bīstamības klasēm – EUH029, EUH031 un EUH032 –, tos atkarībā no testēšanas metodēm vai pamatnostādnēm klasificē par bīstamiem ar HP 12."

Atkritumus, kas satur vielas, uz kurām attiecināts EUH029, EUH031 un EUH032, var testēt, lai noteiktu, vai tiem tiešām piemīt šī bīstamā īpašība. Pretējā gadījumā šīs vielas saturošus atkritumus var gluži vienkārši uzskatīt par bīstamiem ar HP 12.

20. tabula

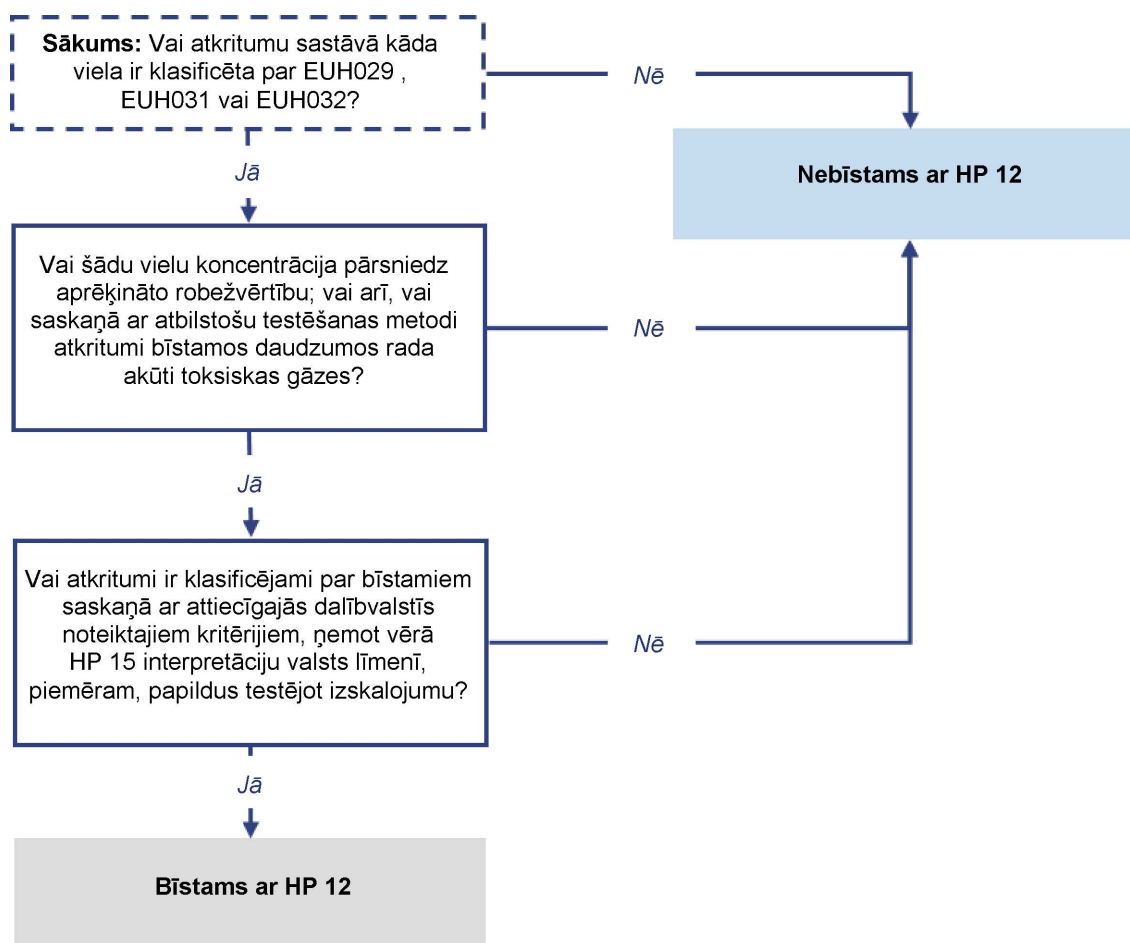
Bīstamības apzīmējumi un bīstamības papildapzīmējumi atkritumu sastāvdaļām, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 12

Bīstamības apzīmējums / bīstamības papildapzīmējums	
Saskaroties ar ūdeni, izdala toksiskas gāzes	EUH029
Saskaroties ar skābēm, izdala toksiskas gāzes	EUH031
Saskaroties ar skābēm, izdala ļoti toksiskas gāzes	EUH032

⁽⁶⁷⁾ Norādījumi par paraugu sagatavošanu atkritumu mutagenitātes testēšanai: *Guidelines for Preparing Environmental and Waste Samples for Mutagenicity (Ames) testing*. USEPA ziņojums EPA 600/4-85/058. USEPA (1985).

⁽⁶⁸⁾ AtS pielikums (2. punkts, 2. ievilkums): "Bīstamu īpašību var novērtēt, balstoties uz vielu koncentrāciju atkritumos, kā norādīts Direktīvas 2008/98/EK III pielikumā, vai, ja vien nav norādīts citādi Regulā (EK) Nr. 1272/2008, veicot testēšanu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 440/2008 vai citām starptautiski atzītām testēšanas metodēm un vadlīnijām, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1272/2008 7. pantu attiecībā uz izmēģinājumiem ar cilvēkiem un dzīvniekiem."

17. attēlā parādīts HP 12 novērtēšanas process ⁽⁶⁹⁾.



17. attēls. HP 12 noteikšanas shēma

Aprēķina metode

Detalizēts piemērs par iespējamu HP 12 aprēķina metodi aizgūts no Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta, un attiecas uz turpmāk aprakstīto situāciju.

EUH029, EUH031 vai EUH032 uz vielu attiecinā tad, ja, tai pievienojot ūdeni vai skābi, no tās var izdalīties akūti toksiska gāze ⁽⁷⁰⁾.

Ja atkritumi satur vielu, uz kuru ir attiecināts EUH029, EUH031 vai EUH032, iespējams aprēķināt, kāda vielas robežkoncentrācija atkritumos tos padarītu par bīstamiem ar HP 12. Aprēķina piemērs ir sniegts 4. izcēlumā ⁽⁷¹⁾ tālāk tekstā.

HP 12 aprēķina metode

1. Uzrakstiet līdzsvarotu vienādojumu par reakciju, kas rada gāzi. Vienādojuma vispārīgā forma ir:



kur R ir EUH029, EUH031 vai EUH032 viela, W ir ūdens vai skābe, P ir reakcijas produkts un G ir atbrīvotā gāze; r, w, p un g ir stehiometriskās attiecības, kas līdzsvaro vienādojumu.

2. Ievadiet vienādojuma vielu molekulsvaru un stehiometriskās attiecības.

⁽⁶⁹⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

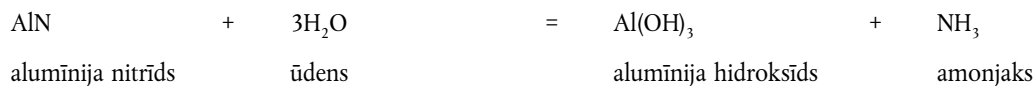
⁽⁷⁰⁾ Cita starpā var rasties tādas gāzes kā sērūdeņradis, ūdeņraža fluorīds, oglekļa disulfīds, sēra dioksīds, hlors, slāpekļa dioksīds, amonjaks un cianūdeņražskābe.

⁽⁷¹⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

3. Dāliet ($r \times R$ molmasa) ar ($g \times 22,4$). Tas dod R masu, kura radīs 1 litru gāzes. 1 mols gāzes standarta temperatūras un spiediena apstākļos aizņem 22,4 litrus.

4. Dāliet šo daudzumu (gramos) ar 1 000 (lai pārvērstu kilogramos) un reiziniet ar 100, lai iegūtu masas procentus un attiecīgi arī R vielas HP 12 robežkoncentrāciju.

Aprēķina piemērs: atkritumi satur alumīnija nitrīdu. Alumīnija nitrīds ir EUH029 viela, kas reaģē ar ūdeni, radot gāzveida amonjaku.



$r = 1 \text{ mol AlN}$, $R = 41 \text{ g}$; $g = 1 \text{ mol NH}_3$.

Alumīnija nitrīda robežkoncentrācija atkritumos ir $((1 \times 41) / (1 \times 22,4) / 1\,000) \times 100$, kas ir 0,18 % (aptuveni 0,2 %).

4. izcēlums. HP 12 aprēķina metode

Robežvērtības, kas aprēķinātas atsevišķām EUH029, EUH031 vai EUH032 vielām, ir norādītas 21. tabulā.

21. tabula

Tādu vielu piemēri, kuru dēļ atkritumiem var piemist HP 12, un to robežvērtības ⁽⁷²⁾

Vielas nosaukums	Bīstamības apzīmējumu kods	Vienādojums	Robežkoncentrācija, pie kuras atkritumi ir HP 12 (%) ⁽¹⁾
Fosfora pentasulfīds	EUH029	$\text{P}_2\text{S}_5 + 8\text{H}_2\text{O} \rightarrow 5\text{H}_2\text{S} + 2\text{H}_3\text{PO}_4$	0,1
3,5-dihlor-2,4-difluor-benzoil-fluorīds (DCDFBF)	EUH029	$\text{DCDFBF} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{HF} + \text{Prod.}$	1,0
Metamnātrijs	EUH031	$\text{CH}_3\text{NHCS}_2\text{Na} + \text{H}^+ \rightarrow \text{CH}_3\text{NH}_2 + \text{CS}_2 + \text{Na}^+$	0,5
Bārija sulfīds	EUH031	$\text{BaS} + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{S} + \text{Ba}^{2+}$	0,8
Bārija polisulfīdi	EUH031	$\text{BaS}_n + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{S} + \text{Ba}^{2+} + \text{S}_{n-1}$	0,8
Kalcija sulfīds	EUH031	$\text{CaS} + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{S} + \text{Ca}^{2+}$	0,3
Kalcija polisulfīdi	EUH031	$\text{CaS}_n + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{S} + \text{Ca}^{2+} + \text{S}_{n-1}$	0,3
Kālija sulfīds	EUH031	$\text{K}_2\text{S} + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{S} + 2\text{K}^+$	0,5
Amonija polisulfīdi	EUH031	$(\text{NH}_4)_2\text{S}_n + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{S} + 2\text{NH}_4^+ + \text{S}_{n-1}$	0,3
Nātrijs sulfīds	EUH031	$\text{Na}_2\text{S} + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{S} + 2\text{Na}^+$	0,4
Nātrijs polisulfīdi	EUH031	$\text{Na}_2\text{S}_n + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{H}_2\text{S} + 2\text{Na}^+ + \text{S}_{n-1}$	0,4
Nātrijs ditionīts	EUH031	$\text{Na}_2\text{O}_6\text{S}_2 + 2\text{H}^+ \rightarrow 2\text{Na}^+ + \text{SO}_2 + \text{H}_2\text{SO}_4$	0,9
Nātrijs hipohlorīts, aktīvā hlora šķīdums ⁽²⁾	EUH031	$2\text{NaOCl} + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{Cl}_2 + 2\text{Na}^+ + \text{H}_2\text{O}$	2,9
Kalcija hipohlorīts, aktīvā hlora šķīdums ⁽²⁾	EUH031	$\text{Ca(OCl)}_2 + 2\text{H}^+ \rightarrow \text{Cl}_2 + \text{Ca}^{2+} + \text{H}_2\text{O}$	0,6

⁽⁷²⁾ Neizsmeļošs saraksts. Ņemts no Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta.

Vielas nosaukums	Bīstamības apzīmējumu kods	Vienādojums	Robežkoncentrācija, pie kuras atkritumi ir HP 12 (%) ⁽¹⁾
Dihlorizocianūrskābe	EUH031	$C_3HCl_2N_3O_3 + 2H^+ \rightarrow C_3H_3N_3O_3 + Cl_2$	0,9
Dihlorizocianūrskābe, nātrija sāls	EUH031	$C_3Cl_2N_3O_3Na + 3H^+ \rightarrow C_3H_3N_3O_3 + Cl_2 + Na^+$	1,0
Nātrija dihlorizocianurāts, bezūdens	EUH031	$C_3Cl_2N_3O_3Na \cdot 2H_2O + 3H^+ \rightarrow C_3H_3N_3O_3 + Cl_2 + Na^+ + 2H_2O$	1,1
Trihlorizocianūrskābe	EUH031	$2C_3Cl_3N_3O_3 + 6H^+ \rightarrow 2C_3H_3N_3O_3 + 3Cl_2$	0,7
Ciānūdeņražskābes sāļi (izņemot kompleksos cianīdus, piemēram, ferrocianīdus, ferricianīdus un dzīvsudraba oksicianīdu)	EUH032	$NaCN + H^+ \rightarrow HCN + Na^+$	0,2
Nātrija fluorīds	EUH032	$NaF + H^+ \rightarrow HF + Na^+$	0,2
Nātrija azīds	EUH032	$NaN_3 + H^+ + H_2O \rightarrow NO_2 + NH_3 + Na^+$	0,3
Tricinka difosfīds	EUH032	$Zn_3P_2 + 6H^+ \rightarrow 2PH_3 + 3Zn^{2+}$	0,6
Kalcija cianīds	EUH032	$Ca(CN)_2 + 2H^+ \rightarrow 2HCN + Ca^{2+}$	0,2
Kadmija cianīds	EUH032	$Cd(CN)_2 + 2H^+ \rightarrow 2HCN + Cd^{2+}$	0,4
Alumīnija fosfīds	EUH029	$AlP + 3H^+ \rightarrow PH_3 + Al^{3+}$	0,3
	EUH032	$AlP + 3H_2O \rightarrow PH_3 + Al(OH)_3$	0,3
Kalcija fosfīds	EUH029	$Ca_3P_2 + 6H_2O \rightarrow 2PH_3 + 3Ca(OH)_2$	0,4
Magnija fosfīds	EUH029	$Mg_3P_2 + 6H_2O \rightarrow 2PH_3 + 3Mg(OH)_2$	0,3
	EUH032		
Tricinka difosfīds	EUH029 EUH032	$Zn_3P_2 + 6H_2O \rightarrow 2PH_3 + 3Zn(OH)_2$	0,6

Piezīmes

⁽¹⁾ Noapaļots līdz vienam ciparam aiz komata.⁽²⁾ 29,3 g nātrija hipohlorīta uz 100 ml (maksimālā šķīdība).

Testēšanas metodes

Attiecībā uz HP 12 nav tiešas testēšanas metožu ⁽⁷³⁾.

Ja vajadzīga testēšana, būtu jāizmanto "ECHA norādījumos par CLP" dotā uzliesmojošu gāzu emisijas testēšanas metode. Ja atkritumi satur EUH031 vai EUH032 vielas, ūdeni testā var aizstāt ar 1 M sālsskābes šķīdumu.

⁽⁷³⁾ Jāievēro, ka pie HP 12 testēšanas metodes ir strādājuši INERIS, sk. Hennebert P, Samaali I, Molina P. 2014. Waste hazard property HP 12 (emission of toxic gas in contact with water or an acid): proposition of method and first results. Proceedings of 4th International Conference on Industrial and Hazardous Waste Management. Chania (Griekija). 2-5/09/2014. 10 p. Versija atjaunināta, ņemot vērā 2014. gada lēmumus: Hennebert P, Reibischung F. 2015. Jāievēro, ka USEPA 9. nodaļā "Testēšanas metodes cieto atkritumu novērtēšanai, fizikālās/kīmiskās metodes" SW-846. EPA publikācija, piedāvāta reaktivitātes noteikšanas metode, kas aptver laboratorijas vidē izdalītu toksisko gāzu emisijas.

3.13. HP 13 noteikšana: “Jutīgumu izraisošs”

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

Atkritumu pamatdirektīvas III pielikumā HP 13 “Jutīgumu izraisošs” ir definēta šādi:

“atkritumi, kas satur vienu vai vairākas vielas, par kurām zināms, ka tās izraisa ādas vai elpošanas orgānu jutīgumu”.

APD skaidro sīkāk:

“Ja atkritumi satur vielu, kas klasificēta kā jutīgumu izraisoša un ir apzīmēta ar bīstamības apzīmējuma kodu H317 vai H334, un minētās vielas robežkoncentrācija ir vienāda vai lielāka par 10 %, atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 13.”

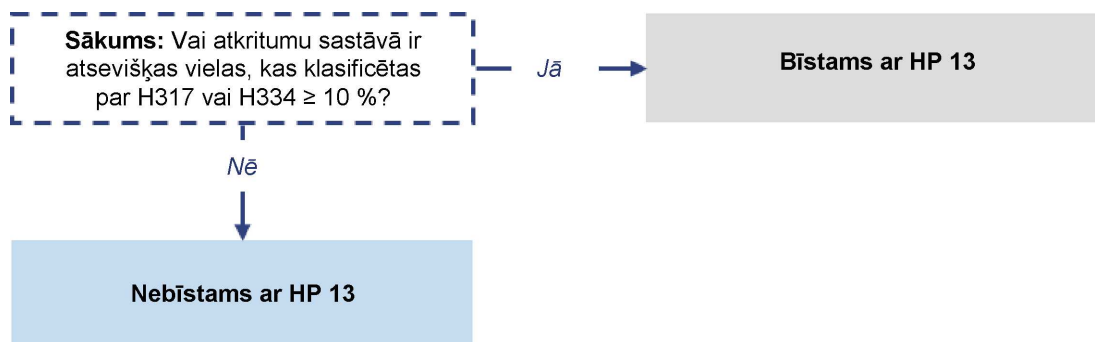
22. tabula

Bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējuma kodi atkritumu sastāvdaļām un attiecīgās robežkoncentrācijas, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 13 “Jutīgumu izraisošs”

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (Atsevišķa viela)
Skin Sens. 1, 1A, and 1B	H317	Var izraisīt alerģisku ādas reakciju	≥ 10 %
Resp. Sens. 1, 1A un 1B	H334	Ja ieelpo, var izraisīt alerģiju vai astmas simptomus, vai apgrūtinātu elpošanu	≥ 10 %

Shēma

18. attēlā parādīts HP 13 novērtēšanas process ⁽⁷⁴⁾.



18. attēls. HP 13 noteikšanas shēma

Testēšanas metodes

Atkritumu HP 13 jānovērtē, balstoties uz:

- atsevišķo vielu identificēšanu atkritumos,
- to klasificēšanu,
- atsauci uz robežkoncentrācijām.

Ja apsver, vai šīs bīstamās īpašības noteikšanai neveikt testēšanu, atkritumi, kas satur 22. tabulas sarakstā norādītās vielas, saskaņā ar ECHA norādījumiem par CLP būtu jāpārbauda attiecībā uz jutīgumu izraisošajām īpašībām.

Testēšanas metožu regulas pielikuma B daļā paredzētās testēšanas metodes galvenokārt balstās uz dzīvnieku izmantošanu, tāpēc tās nav pieņemamas ⁽⁷⁵⁾. Papildu *in vitro* metodes var būt pieejamas no citiem avotiem, piemēram, no Eiropas Savienības references laboratorijas, kas pēta alternatīvas testēšanai ar dzīvniekiem ⁽⁷⁶⁾.

⁽⁷⁴⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

⁽⁷⁵⁾ Sk. AtS pielikumu (2. punkts, 2. ievilkums): “Bīstamu īpašību var novērtēt, balstoties uz vielu koncentrāciju atkritumos, kā norādīts Direktīvas 2008/98/EK III pielikumā, vai, ja vien nav norādīts citādi Regulā (EK) Nr. 1272/2008, veicot testēšanu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 440/2008 vai citām starptautiski atzītām testēšanas metodēm un vadlīnijām, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1272/2008 7. pantu attiecībā uz izmēģinājumiem ar cilvēkiem un dzīvniekiem.”

⁽⁷⁶⁾ <https://eurl-ecvam.jrc.ec.europa.eu/>

3.14. HP 14 noteikšana: "Ekotoksisks"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikums attiecībā uz bīstamo īpašību HP 14 "Ekotoksisks" ir grozīts ar Padomes Regulu (ES) Nr. 2017/997 ⁽⁷⁷⁾. Ar šo regulu ieviestās izmaiņas ir piemērojamas no 2018. gada 5. jūlija. Tāpēc HP 14 būtu jānovērtē šādi:

Laikposmā no 2015. gada 1. jūnija līdz 2018. gada 5. jūlijam:

APD III pielikumā HP 14 "Ekotoksisks" ir definēta šādi:

"atkritumi, kas rada vai var radīt tūlītēju vai kavētu apdraudējumu vienam vai vairākiem vides elementiem".

HP 14 ekotoksisko potenciālu apraksta kā atkritumiem piemītošu īpašību, norādot, vai atkritumi rada vai varētu radīt tūlītējus vai vēlākus riskus vienam vai vairākiem vides segmentiem.

Tā kā īpaša novērtēšanas metodoloģija attiecībā uz HP 14 "Ekotoksisks" ir norādīta tikai Padomes Regulā (ES) 2017/997, laikposmā pirms šīs regulas piemērošanas datuma, t. i., pirms 2018. gada 5. jūlija, iestādēm un operatoriem HP 14 "Ekotoksisks" noteikšanā būtu jāatsaucas uz savā dalībvalstī spēkā esošajiem valsts noteikumiem.

No 2018. gada 5. jūlija piemēro APD III pielikuma definīciju un plašāko aprakstu ar Padomes Regulas (ES) Nr. 2017/997 ieviestajiem grozījumiem

APD III pielikumā HP 14 "Ekotoksisks" ir definēta šādi:

"atkritumi, kas rada vai var radīt tūlītēju vai kavētu apdraudējumu vienam vai vairākiem vides elementiem".

APD skaidro sīkāk:

"Atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 14, ja tie atbilst kādam no turpmāk minētajiem nosacījumiem.

- Atkritumi satur vielu, kas klasificēta kā ozona slāni noārdošā viela un kam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008* piešķirts bīstamības apzīmējuma kods H420, un šādas vielas koncentrācija ir vienāda ar vai lielāka par robežkoncentrāciju 0,1 %. [$c(H420) \geq 0,1 \%$]
- Atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas klasificētas kategorijā "akūts ūdens vidē" un kam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 piešķirts bīstamības apzīmējuma kods H400, un šādu vielu koncentrāciju summa ir vienāda ar vai lielāka par robežkoncentrāciju 25 %. Šādām vielām piemēro robežvērtību 0,1 %. [$\Sigma c(H400) \geq 25 \%$]
- Atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas klasificētas kategorijā "hronisks ūdens vidē 1", "hronisks ūdens vidē 2" vai "hronisks ūdens vidē 3" un kam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 piešķirts(-i) bīstamības apzīmējuma kods(-i) H410, H411 vai H412, un visu kategorijā "hronisks ūdens vidē 1" (H410) klasificēto vielu koncentrāciju summa, reizināta ar 100, plus visu kategorijā "hronisks ūdens vidē 2" (H411) klasificēto vielu koncentrāciju summa, reizināta ar 10, plus visu kategorijā "hronisks ūdens vidē 3" (H412) klasificēto vielu koncentrāciju summa ir vienāda ar vai lielāka par robežkoncentrāciju 25 %. Vielām, kas klasificētas kā H410, piemēro robežvērtību 0,1 %, savukārt vielām, kas klasificētas kā H411 vai H412, piemēro robežvērtību 1 %. [$100 \times \Sigma c(H410) + 10 \times \Sigma c(H411) + \Sigma c(H412) \geq 25 \%$]
- Atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas klasificētas kategorijā "hronisks ūdens vidē 1", "hronisks ūdens vidē 2", "hronisks ūdens vidē 3" vai "hronisks ūdens vidē 4" un kam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 piešķirts(-i) bīstamības apzīmējuma kods(-i) H410, H411, H412 vai 413, un visu kategorijā "hronisks ūdens vidē" klasificēto vielu koncentrāciju summa ir vienāda ar vai lielāka par robežkoncentrāciju 25 %. Vielām, kas klasificētas kā H410, piemēro robežvērtību 0,1 %, savukārt vielām, kas klasificētas kā H411, H412 vai H413, piemēro robežvērtību 1 %. [$\Sigma c(H410) + \Sigma c(H411) + \Sigma c(H412) + \Sigma c(H413) \geq 25 \%$]

kur: Σ = summa un c = vielu koncentrācija."

⁽⁷⁷⁾ Padomes 2017. gada 8. jūnija Regula (ES) 2017/997, ar ko attiecībā uz bīstamo īpašību HP 14 "Ekotoksisks" groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK III pielikumu (OV L 150, 14.6.2017., 1. lpp.).

Atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 14, ja tie atbilst *kaut tikai vienam* no minētajos četros ievilkumos izklāstītajiem nosacījumiem.

Jānorāda, ka šie četri ievilkumi, tostarp trešais un ceturtais, būtu jāpiemēro vienlaikus: tie nebūtu jāuzskata par “iespējām”, starp kurām var izvēlēties. Citiem vārdiem sakot, ja robežkoncentrācijas, kas norādītas jebkurā no četriem ievilkumiem/formulām, ir pārkāptas, atkritumi tiks klasificēti par ekotoksiskiem. Tādējādi atkritumi, kuri satur vielas, kas klasificētas par H410, H411 un H412 (neatkarīgi no tā, vai tās satur arī vielu, kas klasificēta par H413), visos gadījumos būtu jāklasificē, balstoties uz trešo ievilkumu.

Padomes Regulas (ES) 2017/997 8. apsvērumā ir atkārtots AtS pielikuma teksts, kurā noteikts: ja bīstama atkritumu īpašība ir novērtēta gan testēšanā, gan izmantojot APD III pielikumā norādītās bīstamo vielu koncentrācijas, lielāks spēks ir testa rezultātiem. Pašlaik Komisija nevar sniegt konkrētus ieteikumus par to, kāda pieeja būtu jāizmanto atkritumu ekotoksiskā rakstura noteikšanai, izmantojot biotestus.

Padomes Regulas (ES) 2017/997 8. apsvērumā ir arī atsauce uz Regulas (EK) Nr. 1272/2008 12. panta b) punktu par biopieejamību, kā arī uz tā piemērošanas metodiku, ko attiecīgā gadījumā varētu izmantot atkritumiem.

Līdz brīdim, kad kļūs pieejami ES papildu norādījumi, lēmums par to rezultātu pieņemamību un interpretāciju, kuri izriet no atkritumu ekotoksiskā raksturojuma un iegūti, izmantojot biotestus un tostarp attiecīgos gadījumos ņemot vērā ar biopieejamību un biopieklūstamību saistītos apsvērumus, dalībvalstīm jāpieņem katrā atsevišķā gadījumā.

Robežvērtības

Novērtēšanā izmanto šādas robežvērtības:

- H420, H400, H410: 0,1 %,
- H411, H412, H413: 1 %.

Atsevišķa viela, kas ir koncentrācijā zem robežvērtības, no kuras uz to attiecina attiecīgo bīstamības kategorijas kodu, netiek ierēķināta kopējā koncentrācijā attiecībā uz šo bīstamības klasi un kategorijas kodu.

23. tabula

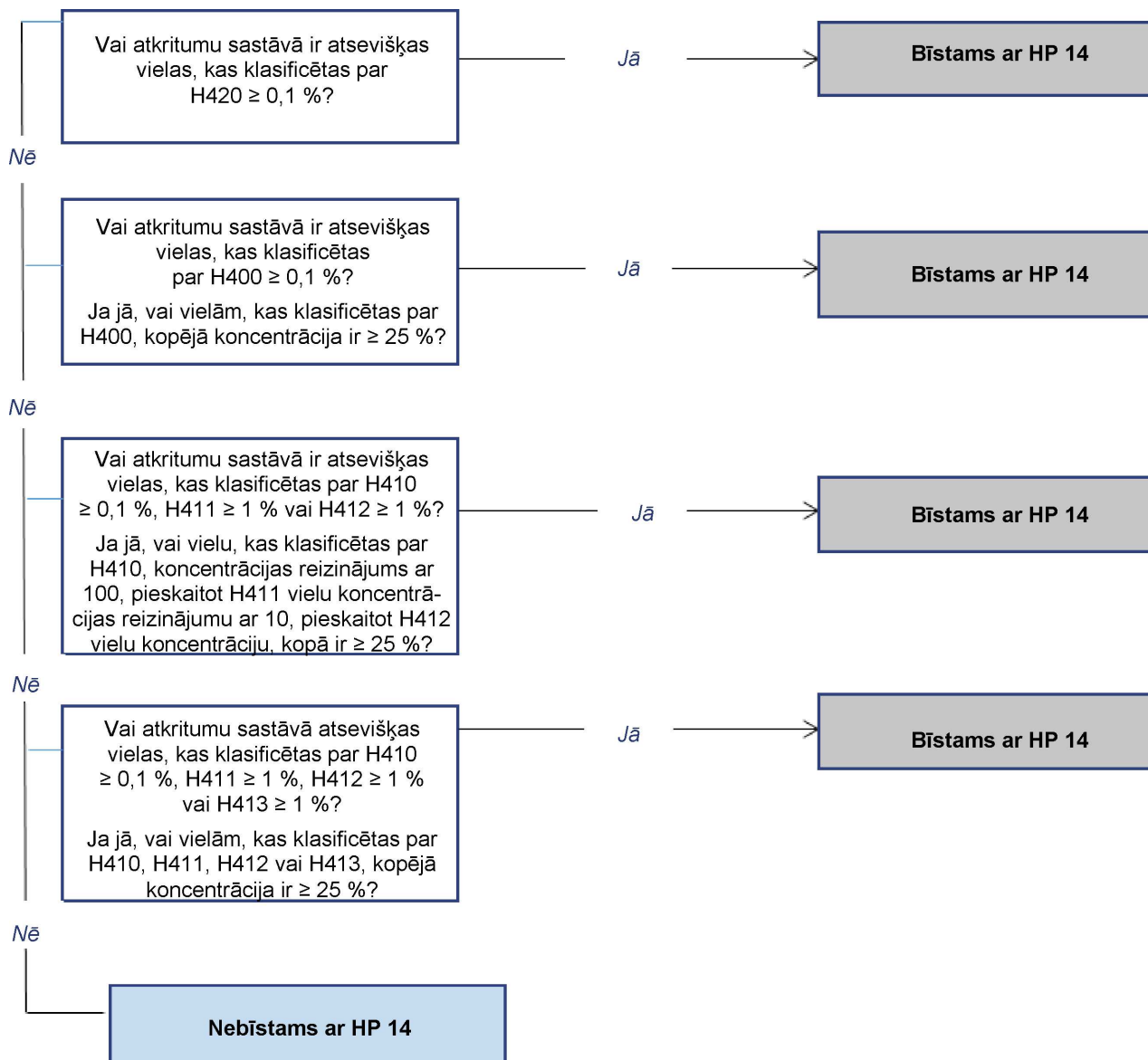
Ar katru bīstamības apzīmējuma kodu klasificētām vielām piemērojamā bīstamības klase, bīstamības kategoriju kodi un bīstamības apzīmējumu kodi atkritumu sastāvdaļām un attiecīgās robežkoncentrācijas vielām, kas klasificētas ar katru bīstamības apzīmējuma ⁽⁷⁸⁾, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 14 “Ekotoksisks”

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (Atsevišķa viela vai vielu summa)
Ozone 1	H420	Bīstams sabiedrības veselībai un videi, jo iznīcina ozonu atmosfēras augšējā slānī	≥ 0,1 %
Aquatic Acute 1	H400	Ļoti toksisks ūdens organismiem	≥ 25 %
Aquatic Chronic 1	H410	Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām	≥ 0,25 %
Aquatic Chronic 2	H411	Toksisks ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām	≥ 2,5 %
Aquatic Chronic 3	H412	Kaitīgs ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām	≥ 25 %

⁽⁷⁸⁾ Jāņem vērā, ka šīs robežvērtības jāsaprot kontekstā ar Padomes Regulas (ES) 2017/997 pielikuma trešo vienādojumu. Ja vienos un tajos pašos atkritumos ir vairākas vielas, kas klasificētas vairākās bīstamības klasēs, no tā, ka to atsevišķā (vai summētā) koncentrācija attiecībā uz konkrēto bīstamības klases kodu nesasniedz norādītās robežvērtības, atkarībā no 3. vienādojuma piemērošanas rezultātiem joprojām varētu izrietēt atkritumu klasificēšana par HP 14.

Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods	Apraksts	Robežkoncentrācija (Atsevišķa viela vai vielu summa)
Aquatic Chronic 4	H413	Var radīt ilglaicīgas kaitīgas sekas ūdens organismiem	$\geq 25 \%$

19. attēlā parādīts HP 14 novērtēšanas process.



19. attēls. HP 14 noteikšanas shēma

Nav pieņemams izmantot Testēšanas metožu regulā dotās testēšanas metodes, kas balstās uz dzīvnieku (mugurkaulnieku) izmantošanu ⁽⁷⁹⁾.

⁽⁷⁹⁾ Sk. AtS pielikumu (2. punkts, 2. ievilkums): "Bīstamu īpašību var novērtēt, balstoties uz vielu koncentrāciju atkritumos, kā norādīts Direktīvas 2008/98/EK III pielikumā, vai, ja vien nav norādīts citādi Regulā (EK) Nr. 1272/2008, veicot testēšanu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 440/2008 vai citām starptautiski atzītām testēšanas metodēm un vadlīnijām, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1272/2008 7. pantu attiecībā uz izmēģinājumiem ar cilvēkiem un dzīvniekiem."

3.15. HP 15 noteikšana: "Atkritumi, kas spējīgi demonstrēt iepriekšminētu bīstamu īpašību, ko ne vienmēr atspoguļo sākotnējie atkritumi"

Atkritumu pamatdirektīvas (APD) III pielikuma definīcija un plašāks apraksts

APD III pielikumā HP 15 ir definēta kā:

"atkritumi, kas spējīgi demonstrēt iepriekšminētu bīstamu īpašību, ko ne vienmēr atspoguļo sākotnējie atkritumi"

APD skaidro sīkāk:

"Ja atkritumi satur vienu vai vairākas vielas, kas apzīmētas ar kādu no 9. tabulā minētajiem bīstamības vai papildu bīstamības apzīmējumiem [sk. šā dokumenta 24. tabulu], atkritumus klasificē par bīstamiem ar HP 15, ja vien tie nav tādā formā, ka tie nekādos apstākļos nedemonstrē sprādzienbīstamas vai potenciāli sprādzienbīstamas īpašības.

Turklāt dalībvalstis var noteikt atkritumus par bīstamiem ar HP 15, par pamatu ņemot citus piemērojamus kritērijus, piemēram, izskalojuma novērtējumu."

Atkritumus, kas satur vielas, uz kurām ir attiecināts bīstamības apzīmējums vai papildu bīstamības kods no 24. tabulas, var testēt, lai noteiktu, vai tiem tiešām piemīt šī bīstamā īpašība. Pretējā gadījumā atkritumus, kuru sastāvā ir šīs vielas, var vienkārši uzskatīt par bīstamiem ar HP 15.

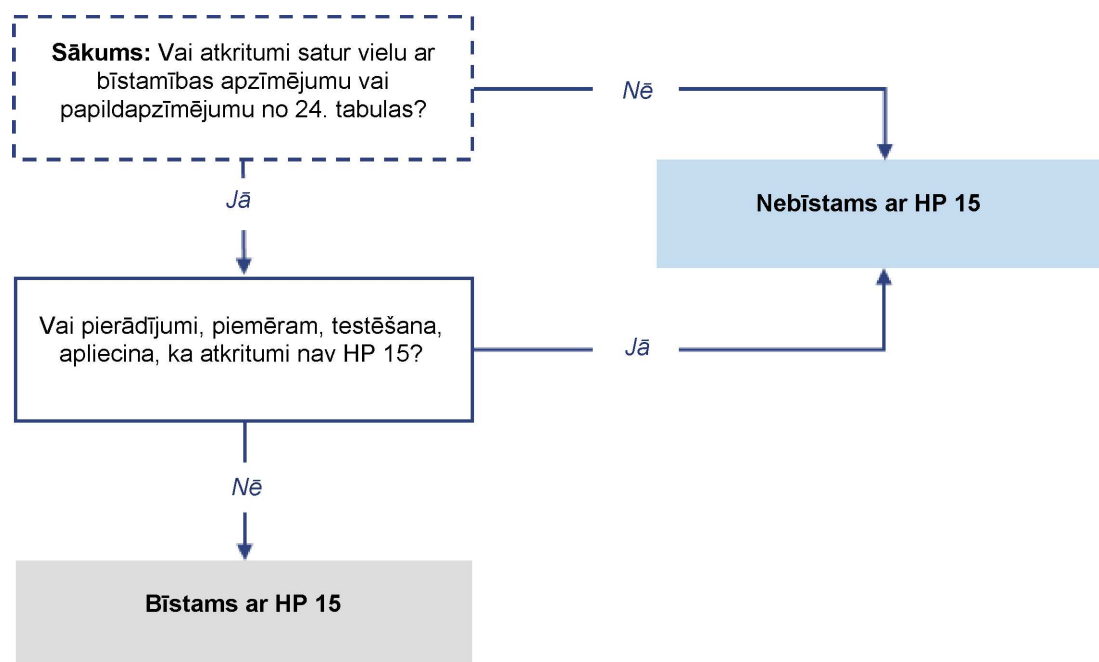
Dalībvalstis var noteikt atkritumus par bīstamiem ar HP 15, par pamatu ņemot citus piemērojamus kritērijus, piemēram, izskalojuma novērtējumu.

24. tabula

Bīstamības apzīmējumi un bīstamības papildapzīmējumi atkritumu sastāvdaļām, kuri izmantojami, lai atkritumus varētu klasificēt par bīstamiem ar HP 15

Bīstamības apzīmējums / bīstamības papildapzīmējums	
Uguni var masveidā eksplodēt	H205
Sprādzienbīstams sausā veidā	EUH001
Var veidot sprādzienbīstamus peroksīdus	EUH019
Sprādziena draudi, karsējot slēgtā vidē	EUH044

20. attēlā parādīts HP 15 novērtēšanas process ⁽⁸⁰⁾.



20. attēls. HP 15 noteikšanas shēma

⁽⁸⁰⁾ Pielāgots uz Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumenta pamata.

Testēšanas metodes

Atkritumi, kas satur 24. tabulas sarakstā norādītās vielas, būtu jānovērtē vai jāpārbauda saskaņā ar *ECHA* norādījumiem par *CLP*, jo īpaši norādījumiem par maisījumu klasifikāciju attiecībā uz EUH001, EUH044 un H205.

Atkritumiem, kas EUH001, EUH019, EUH044 vai H205 novērtēšanas rezultātā ir marķēti ar bīstamības apzīmējumu vai bīstamības papildapzīmējumu, piemīt bīstamā īpašība HP 15.

4. PIELIKUMS

Atkritumu paraugošana un ķīmiskā analīze

Daudzos gadījumos par attiecīgajiem atkritumiem būs pieejama pietiekama informācija bez vajadzības ņemt paraugus, veikt ķīmisko analīzi un testēšanu (sk. 2. pielikumu par citiem informācijas avotiem, kas nav paraugu ņemšana un atkritumu ķīmiskā analīze). Šajā pielikumā ir sniegts pārskats par atkritumu paraugošanu saskaņā ar Eiropas standartiem un galvenās koncepcijas gadījumos, kad paraugošana un/vai ķīmiskā analīze ir jāveic. Plašāku informāciju skatīt norādītajos standartos. Vēl šajā pielikumā ir iekļauta iedaļa ar plašāku informāciju un atsaucēm uz konkrētiem jautājumiem par atkritumu ķīmisko analīzi.

4.1. *Paraugošana*

Neatbilstoša paraugošana ir viens no faktoriem, kas negatīvi ietekmē atkritumu drošīcamu klasifikāciju. Tāpēc ļoti ieteicams paraugošanu atkritumu klasifikācijas nolūkos veikt saskaņā ar pieejamajiem CEN standartiem, kā izklāstīts turpmāk tekstā.

4.1.1. *Paraugošanas satvars*

Eiropas Standartizācijas komiteja (CEN) ar savas tehniskās komitejas TC 292 palīdzību ir izstrādājusi vairākus standartus, tehniskos ziņojumus/specifikācijas un mūsdienīgus dokumentus atkritumu raksturošanai. Pieejamie dokumenti ir jāizskata saskaņotā veidā. Turpmāk sniegtajā sarakstā ir iekļauti attiecīgie standartu dokumenti par atkritumu raksturošanu un paraugošanu.

— **EN 14899**

Pamatnostādnes paraugošanas plāna izstrādei un izmantošanai

— **CEN/TR 15310-1:2006**

Norādījumi par kritēriju atlasīšanu un piemērošanu paraugu ņemšanai dažādos apstākļos

— **CEN/TR 15310-2:2006**

Norādījumi par paraugošanas metodēm

— **CEN/TR 15310-3:2006**

Norādījumi par apakšparaugu ņemšanas procedūrām

— **CEN/TR 15310-4:2006**

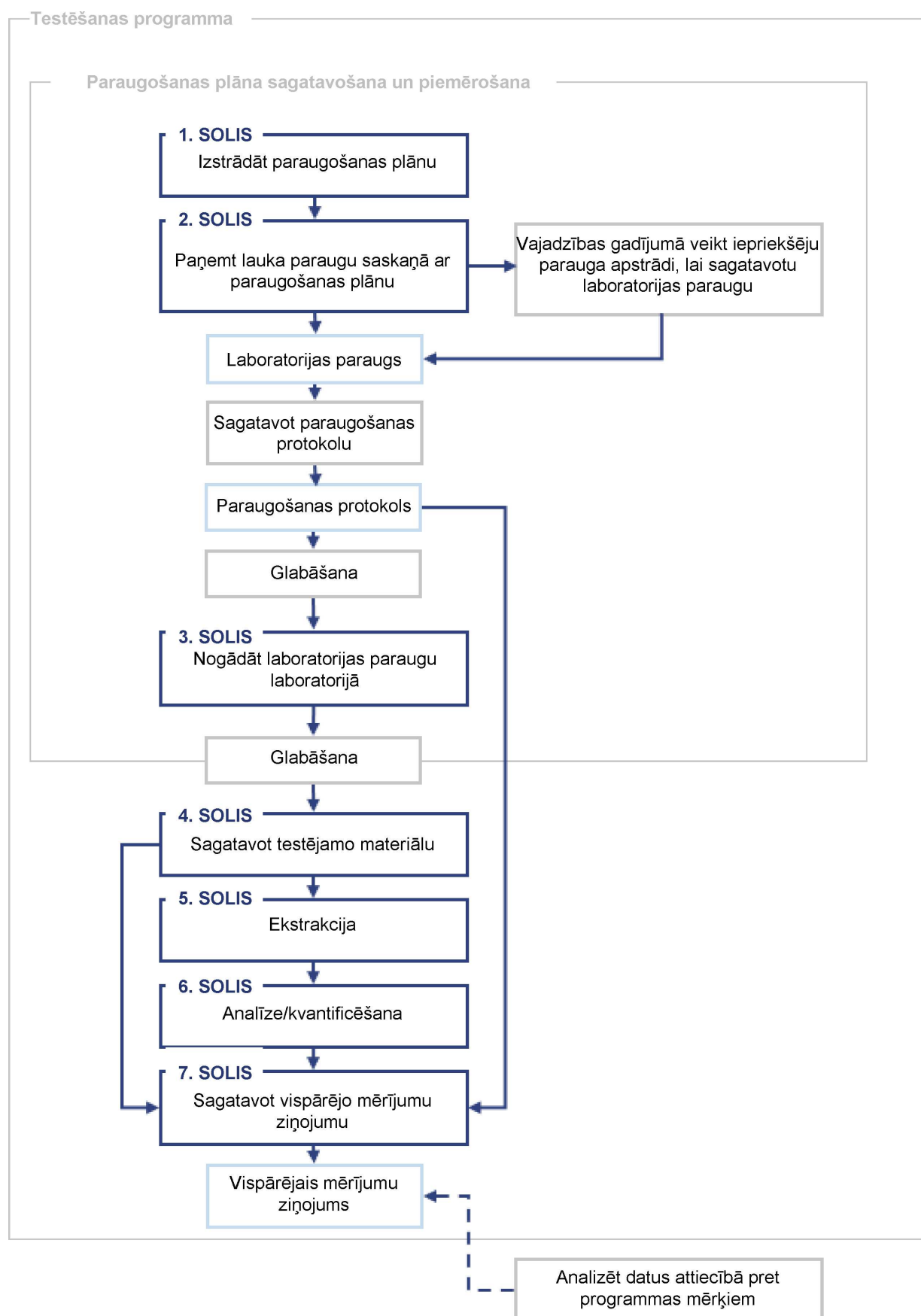
Norādījumi par paraugu iepakojšanas, uzglabāšanas, saglabāšanas, transportēšanas un piegādes procedūrām

— **CEN/TR 15310-5:2006**

Norādījumi par paraugošanas plāna noteikšanu

Lai iegūtu precīzus un reprezentatīvus rezultātus, pirms pirmā parauga ņemšanas jā sagatavo testēšanas programma. Tādējādi tiks nodrošināts, ka ir ņemti vērā visi vajadzīgie faktori, kas, pamatojoties uz paraugiem, ļauj izdarīt reprezentatīvus secinājumus par visiem atkritumiem. EN 14899 ir detalizēti aprakstīta šī testēšanas programma. Konkrētāk, ir noteikti septiņi soļi, kas atspoguļoti 21. attēlā.

Alternatīvas paraugošanas procedūras ir pieņemamas, ja tajās ņemti vērā iepriekš minētajos standartos noteiktie būtiskie faktori un ja tās nodrošina vienlīdz uzticamus rezultātus.



4.1.2. *Paraugošanas metodika*

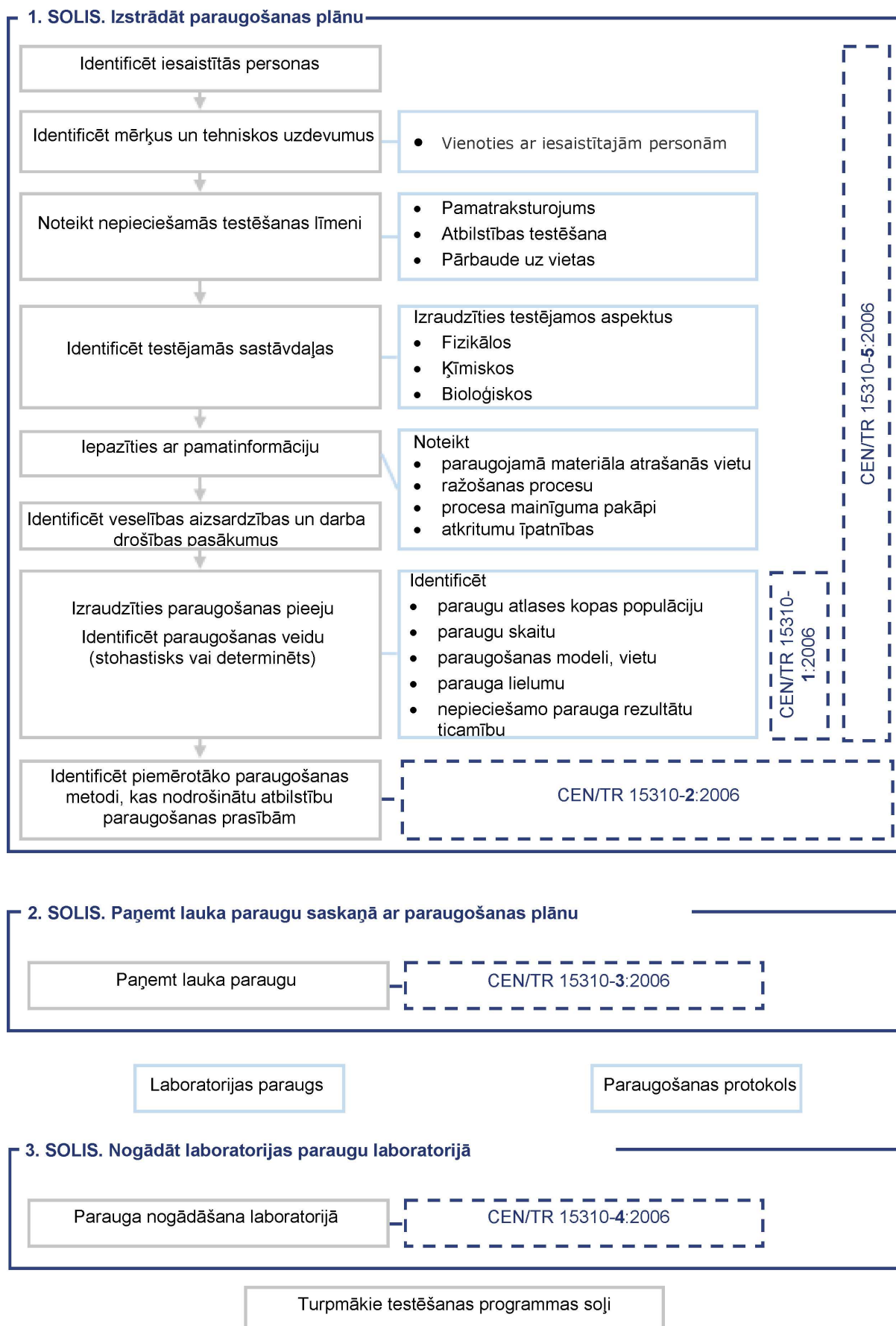
Tā kā 21. attēls aptver visu testēšanas programmu saskaņā ar EN 14899:2005, būtu sīkāk jāaplūko paraugošanas metodika, kuru veido 22. attēlā parādītie trīs galvenie elementi:

1. Sagatavot paraugošanas plānu
2. Saskaņā ar paraugošanas plānu paņemt lauka paraugu
3. Nogādāt laboratorijas paraugu laboratorijā

Katrs svarīgākais elements ir iedalīts papildu apakšelementos, kas būtu jāievēro, lai iegūtu standartizētus paraugu ņemšanas rezultātus.

It īpaši paraugošanas plāna sagatavošanas posmā ir jāspēr vairāki soļi. Paraugošanas plāna informatīvā veidne ir pievienota EN 14899:2005 standarta A pielikumā. 20. attēlā ir parādīti visi apakšelementi saskaņā ar EN 14899:2005, kā arī dotas atsauces uz attiecīgo tehnisko ziņojumu, kurā sniegta detalizētāka informācija. Jāievēro, ka 22. attēls (galvenie elementi, ieskaitot paraugošanas plāna sagatavošanu) ir uzskatāms par detalizētāku 21. attēlā parādītās vispārējās testēšanas programmas tuvplānu.

Turklāt EN 15002:2015 sniedz papildu norādījumus par to, kā testējamo materiālu sagatavot no laboratorijas parauga (sk. 21. attēla 4. soli). Tas būs nākamais solis pēc paraugošanas metodikas sagatavošanas un piemērošanas, kas detalizētāk aprakstītas 22. attēlā.



4.1.3. Paraugošanas standarti dažāda veida atkritumiem

Atkritumu sastāvs un konsistence var būt ļoti dažāda. Atkritumu sastāvs un konsistence var būt ļoti dažāda. Lai nodrošinātu drošīcīamus rezultātus, paraugošanas metodes jāpielāgo paraugojamo atkritumu dabai. CEN/TR 15310-2:2006 sniedz detalizētu informāciju par paraugošanas metodēm un paņēmieniem darbam ar dažāda veida atkritumiem, ņemot vērā dažādus apstākļus. Ir minēti šādi materiāli:

- plūstoši vai viskozi šķidrumi,
- dūņas vai pastveida vielas,
- pulveri, granulas vai nelieli kristāli,
- rupjas vai gabalainas cietvielas.

Attiecībā uz lielāko daļu šo materiālu CEN/TR 15310-2:2006 ir norādīti turpmāk minētie veidi, kā atkritumus var glabāt vai kā tie var būt paraugu ņemšanai pieejami citādā veidā:

- balons, maisi, mucas, bloki, cisternas vai nelieli konteineri ar elastīgām sienām,
- vertikālas vienādas vai nestandarta vai horizontālas un cilindriskas tilpnes,
- caurulē plūstoši šķidrumi,
- lagūnas vai bedres,
- tilpnes, kaudzes, krājumi un silosi, krītošas straumes, lentes konveijeri un vītņkonveijeri,
- masīvi vai lieli gabali.

Turklāt **CEN/TR 15310-3:2006** ir aprakstīti svarīgi aspekti, kas attiecas uz sagatavošanos paraugu vai apakšparaugu ņemšanai uz lauka, ņemot vērā attiecīgo atkritumu atšķirīgo konsistenci.

Jāievēro, ka dalībvalstu līmenī var būt pieejami papildu tehniskie norādījumi par paraugošanas metodēm.

4.1.4. Paraugošanas stratēģijas ar viendabību un nevienadabīgumu saistītu jautājumu risināšanai

Pamatnosacījums ticamu rezultātu iegūšanai no paraugu ņemšanas ir tādi paraugi, kas reprezentē atkritumu sastāvu. Atkritumu jomā tas nereti ir sarežģīti, jo, no vienas puses, piesārņojošās vielas atkritumos var būt izplatītas nevienadabīgi un, no otras puses, nevienadabīga matrice raksturīga jau dažiem atkritumu veidiem ⁽⁸¹⁾.

Saskaņā ar EN 14899:2005 nevienadabīgums apzīmē to, kādā mērā viena sastāvdaļa ir nevienmērīgi izplatīta paraugu atlases kopas populācijā. Turpretī viendabību var uzskatīt par to, kādā mērā viena sastāvdaļa paraugu atlases kopas populācijā izplatīta vienmērīgi.

Dalībvalstu līmenī var būt spēkā īpašas tehniskās norādes, kas papildus informē par paraugošanas stratēģijām, kurās aplūkots atkritumu nevienadabīguma jautājums ⁽⁸²⁾.

Ja atkritumu nevienadabīgums ir samazināts līdz minimumam, CEN/TR 15310-1:2006 un daļēji arī CEN/TR 15310-2:2006 nodrošina holistisku pārskatu par paraugošanas stratēģijām darbā ar nevienadabīgiem un viendabīgiem atkritumu veidiem. Ir svarīgi paraugošanas plānu pielāgot paraugojamo atkritumu nevienadabīgumam.

4.1.5. Paraugošanas statistiskā pieeja

CEN/TR 15310-1:2006 ir aprakstīta vispārēja paraugošanas statistiskā pieeja, tostarp statistikas pamatprincipi, kas attiecas uz atkritumu paraugošanas īpašo gadījumu. Turpmāk sniegts tehniskajā ziņojumā sniegtās informācijas izvēlums.

- Paraugojamās atlases kopas populācijas noteikšana
 - Vispārējā populācija
 - Apakšpopulācija

⁽⁸¹⁾ Bund/Länder-Arbeitsgemeinschaft Abfall (2012): LAGA-Methodensammlung Abfalluntersuchung, Drēzdene, Vācija.

⁽⁸²⁾ Piemēram, Bund/Länder-Arbeitsgemeinschaft Abfall (2004): LAGA PN 98 – Richtlinie für das Vorgehen bei physikalischen, chemischen und biologischen Untersuchungen im Zusammenhang mit der Verwertung/Beseitigung von Abfällen, Drēzdene (Vācija) sniedz papildu vadlīnijas, kādas Vācijā izmanto, lai pārbaudītu atkritumu nevienadabīgumu. Par viendabīgiem jo īpaši uzskata šķidrus, sūknējamus un puteklveida atkritumus, kā arī atkritumus, kuru gadījumā par viendabību var pārliecināties vizuālā apskatē. Visus pārējos atkritumus uzskata par nevienadabīgiem.

- Mainība
 - Mainība telpā
 - Mainība laikā
 - Nejausīnātā mainība
- Dažādas paraugošanas pieejas
 - Stohastiska paraugošana
 - Determinēta paraugošana
- Paraugošanas modeļi
 - Vienkārša nejausīnāta paraugošana
 - Stratificēta paraugošana
 - Sistemātiska paraugošana
 - Determinēta paraugošana
- Parauga lielums
- Paraugošanas biežums
- Paraugu rezultātu drošticamība
 - Ticamības robežas

4.2. Atkritumu ķīmiskā analīze

Kā jau norādīts 3.2.1. nodaļā (3. solis), noteiktos gadījumos informācija, kura iegūta, piemēram, no produkta, kas kļūst par atkritumiem, drošības datu lapas, GHS marķējumiem, zināšanām par “atkritumu radīšanas” procesu un citām datubāzēm, var nebūt pietiekama, lai būtu iespējams noteikt attiecīgo atkritumu bīstamās īpašības. Ņemot vērā apstākli, ka pietiekamas zināšanas par atkritumu sastāvu ir priekšnoteikums, lai varētu izmantot 3.2.2. nodaļā aprakstīto aprēķina pieeju (4. solis), var būt nepieciešama attiecīgo atkritumu ķīmiskā analīze.

Kā vispārīgas informācijas bāze 25. tabula sniedz neizsmeļošu sarakstu ar CEN metodēm un standartiem atkritumu raksturošanā ⁽⁸³⁾.

25. tabula

Neizsmeļošs CEN metožu un standartu saraksts attiecībā uz atkritumu raksturošanu

Atsauce	Virsraksts
Izskalošanas testi	
CEN/TS 16660:2015	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās īpašību tests. Samazināšanas rakstura un samazināšanas jaudas noteikšana
EN 15863:2015	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās īpašību tests pamatraksturojumam. Dinamisks monolītu atkritumu izskalošanās tests ar periodisku izskalošanās aģenta atjaunošanu noteiktos apstākļos

⁽⁸³⁾ Jāņem vērā, ka dalībvalstu līmenī ir pieejami ieteikumi un piemēri, kas var nodrošināt papildu norādījumus par šķidru un cietu atkritumu sastāvdaļu noteikšanu. Piemēram, eksperimentālā saraksta AFNOR XP X30-489 daļā *Characterization of waste – Determination of elements and substances in waste* ir aprakstīta metode elementu un vielu izsmeļošanai noteikšanai šķidros un cietos atkritumos. Tas ir darba jautājums, kas nodots balsošanai Eiropas līmenī CEN/TC 292/WG 5 N 735 *Determination of content of elements and substances in waste – experimental AFNOR Standard XP X30-489 (CEN/TC 292 N 1430) standartizācijai*. Plašāka informācija par šo dokumentu atrodama Hennebert, P.; Papin, A.; Padox, J.-M.; Hasebrouck, B. (2013): *The evaluation of an analytical protocol for the determination of substances in waste for hazard classification*, Parīze (Francija) pieejams: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0956053X13001554>. Turklāt papildus CEN metodēm un standartiem Amerikas Savienoto Valstu Vides aizsardzības aģentūra (2014): *Test Methods for Evaluating Solid Waste (SW-846)*, pieejamas lapā: <http://www3.epa.gov/epawaste/hazard/testmethods/sw846/online/index.htm> informē par to, kā cieto atkritumu paraugošanu un analīzi izmanto ASV.

Atsauce	Virsraksts
EN 14997:2015	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās īpašību tests. Izskalošanās īpašību tests. pH ietekme uz izskalošanos ar pastāvīgu pH kontroli
EN 14429:2015	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās īpašību tests. Izskalošanās īpašību tests. pH ietekme uz izskalošanos ar sākotnēju skābes vai sārna pievienošanu
EN 14429:2015	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās īpašību tests. Izskalošanās īpašību tests. pH ietekme uz izskalošanos ar sākotnēju skābes vai sārna pievienošanu
EN 14997:2015	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās īpašību tests. Izskalošanās īpašību tests. pH ietekme uz izskalošanos ar pastāvīgu pH kontroli
CEN/TS 15364:2006	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās īpašību testi. Skābes un sārna neitralizēšanas spējas tests
CEN/TS 14405:2004	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās īpašību testi. Augšupējas plūsmas caursūkšanās tests (noteiktos apstākļos)
EN 12457-1:2002	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās. Atbilstības tests attiecībā uz granulētu atkritumu materiālu un dūņu izskalošanos. Viena posma partijas tests ar šķidru un cietu materiālu attiecību 2 l/kg saistībā ar materiāliem ar lielu sausnas saturu un daļiņu izmēru zem 4 mm (ar vai bez izmēra samazināšanas)
EN 12457-2:2002	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās. Atbilstības tests attiecībā uz granulētu atkritumu materiālu un dūņu izskalošanos. Viena posma partijas tests ar šķidru un cietu materiālu attiecību 10 l/kg saistībā ar materiāliem ar daļiņu izmēru zem 4 mm (ar vai bez izmēra samazināšanas)
EN 12457-3:2002	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās. Atbilstības tests attiecībā uz granulētu atkritumu materiālu un dūņu izskalošanos. Divu posmu partijas tests ar šķidru un cietu materiālu attiecību 2 l/kg un 8 l/kg saistībā ar materiāliem ar lielu sausnas saturu un daļiņu izmēru zem 4 mm (ar vai bez izmēra samazināšanas)
EN 12457-4:2002	Atkritumu raksturojums. Izskalošanās. Atbilstības tests attiecībā uz granulētu atkritumu materiālu un dūņu izskalošanos. Viena posma partijas tests ar šķidru un cietu materiālu attiecību 10 l/kg saistībā ar materiāliem ar daļiņu izmēru zem 10 mm (ar vai bez izmēra samazināšanas)
Savienojumu analīzes	
EN 16377:2013	Atkritumu raksturojums. Bromētu liesmas slāpētāju noteikšana cietajos atkritumos
EN 16192:2011	Atkritumu raksturojums. Eluātu analīze
EN 15216:2007	Atkritumu raksturojums. Izšķīdušo cietvielu kopējā apjoma noteikšana ūdenī un eluātos
Kopējā organiskā oglekļa saturs	
EN 13137:2001	Atkritumu raksturojums. Kopējā organiskā oglekļa satura noteikšana ūdenī, dūņās un nosēdumos
Noārdīšana	
EN 13656:2002	Atkritumu raksturojums. Ar mikroviļņiem veicināta noārdīšana ar fluorūdeņražskābes, slāpekļskābes un sālsskābes maisījumu vēlākai elementu noteikšanai
EN 13657:2002	Atkritumu raksturojums. Noārdīšana karaļūdens elementu šķīstošās daļas vēlākai noteikšanai
C10–C40 ogļūdeņraži	
EN 14039:2004	Atkritumu raksturojums. C10–C40 ogļūdeņražu satura noteikšana ar gāzu hromatogrāfiju

Atsauce	Virsraksts
Sausna	
EN 14346:2006	Atkritumu raksturojums. Sausnas aprēķināšana, nosakot sauso atlikumu vai ūdens saturu
Neorganiskie savienojumi	
EN 14582:2007	Atkritumu raksturojums. Halogēnu un sēra saturs. Sadedzināšana ar skābekli slēgtās sistēmās un noteikšanas metodes
EN 15192:2006	Atkritumu un augsnes raksturojums. Atkritumu un augsnes raksturojums Hroma (VI) noteikšana cietā materiālā, izmantojot šķelšanu ar sārmu un jonu hromatogrāfiju ar spektrofotometriko noteikšanu
Organiskie savienojumi	
EN 15308:2008	Atkritumu raksturojums. Izvēlētu polihlorbifenilu (PCB) noteikšana cietos atkritumos, izmantojot kapilārās kolonnas gāzu hromatogrāfijas metodi ar elektronu satveres vai masspektrometrijas noteikšanu
EN 15527:2008	Atkritumu raksturojums. Policiklisko aromātisko oglekļaūdeņražu (PAH) noteikšana atkritumos, izmantojot gāzu hromatogrāfijas masas spektrometriju (GC/MS).
Elementu sastāvs	
EN 16424:2014	Atkritumu raksturojums. Pārbaudes metodes attiecībā uz elementu sastāvu, izmantojot portatīvus rentģena fluorescences instrumentus
EN 15309:2007	Atkritumu un augsnes raksturojums. Elementu sastāva noteikšana, izmantojot rentģena fluorescenci

Informācijai, kas iegūta atkritumu ķīmiskajā analizē un ko iespējams izmantot atkritumu klasifikācijai, būtu jābūt datiem par sastāvu. Izskalošanās testa rezultāti, kas bieži vien ir iegūti no laboratorijas rezultātiem testēšanā, ko veic, lai izpildītu Atkritumu poligonu direktīvas atkritumu pieņemšanas kritērijus, parasti noder atkritumu bīstamības klasificēšanā. Vienīgais šā principa izņēmums varētu būt HP 15 novērtēšana. Tas jo īpaši nozīmē, ka tad, ja, piemēram, atkritumi neatbilst Atkritumu poligonu direktīvas inerto atkritumu pieņemšanas kritērijiem, tie nebūs automātiski bīstami vai nebīstami. Atkritumu pieņemšanas kritēriju rezultāti nebūtu jāizmanto kā vienīgais informācijas kritērijs bīstamo atkritumu klasifikācijā. Atkritumu pieņemšanas kritēriju analīze ir vajadzīga tikai tad, ja 1) izraudzītais risinājums ir apglabāšana atkritumu izgāztuvē un 2) izgāztuves klasei, kas iepriekš noteikta, piemērojot klasifikāciju "bīstams" vai "nebīstams", jāveic skaitlisks tests. Tomēr izskalojuma sastāvā esošās vielas var sniegt zināmu ieskatu par atkritumu avota sastāvdaļām.

Jāievēro, ka jo īpaši attiecībā uz neorganiskām vielām no ķīmiskām analizēm parasti nevar iegūt informāciju par konkrētajiem ķīmiskiem savienojumiem atkritumos, bet ir iespējams identificēt tikai anjonus un katjonus, izmantojot tradicionālās analītiskās metodes, parasti nav iespējams noteikt ne molekulāro sastāvu, ne tādu citus elementus kā mineralogiskās formas. Tālāk minētas dažas iespējamās metodes, ar kurām šo šķērslī pārvarēt. Dalībvalstu līmenī var būt pieejamas citas iespējas un normas, par kurām būtu papildus jāpārliedz.

4.2.1. Reālistiskas "sliktākā gadījuma" vielas

Ja atkritumu īpašniekam ir kādas zināšanas par elementiem, bet ne par atkritumos esošajām vielām, katram noteiktajam elementam ieteicams izmantot "reālistisku sliktākā gadījuma" vielu noteikšanas koncepciju. "Sliktākā gadījuma" vielas būtu jānosaka attiecībā uz katru bīstamo īpašību un turpmāk jāizmanto bīstamo īpašību novērtēšanai (sk. 3.2.2. nodaļu).

Sliktākā gadījuma vielas būtu jānosaka, ņemot vērā to, kādas vielas pamatoti varētu būt atkritumu sastāvā (piemēram, pamatojoties uz vielām, kas izmantotas atkritumu radīšanas procesā un ar tām saistītās ķīmiskās norises) ⁽⁸⁴⁾.

⁽⁸⁴⁾ Termins "pamatoti" ir paskaidrots, piemēram, Apvienotās Karalistes Norādījumu dokumentā: "(...) "pamatoti" nozīmē, ka vielu atkritumos nevar būt, tāpēc, ka, piemēram, sakarā ar šo vielu fizikālajām vai ķīmiskajām īpašībām tas ir izslēgts." Līdzīgs skaidrojums ir izmantots arī BMU Norādījumu dokumentā. INERIS norādījumi ietver "reālistisku sliktākā gadījuma" vielu kopumu pa visu bīstamo īpašību elementiem, un tās var kalpot par vispārīgu informācijas bāzi.

4.2.2. Vispārēji ieraksti

Tādu elementu gadījumā, uz kuriem attiecas CLP regulas VI pielikuma 3. daļas 3. tabulas harmonizētu klasifikāciju sarakstā iekļauts "vispārējs ieraksts", papildus specificēt identificētos elementus nav vajadzīgs. Tomēr, nosakot atkritumu bīstamās īpašības, pamatojoties uz "vispārējiem ierakstiem", var ņemt vērā piezīmes, kas par maisījumu klasifikāciju un marķēšanu sniegtas CLP regulas VI pielikuma 1.1.3.2. nodaļā. Šie ieraksti ir norādīti 26. tabulā.

26. tabula

Vispārējie elementu ieraksti (11) CLP regulā

Elements	Nr.	Starptautiskā ķīmiskā identifikācija	Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods
As	033-002-00-5	arsēna savienojumi, izņemot tos, kas minēti citur šajā pielikumā	Acute Tox. 3 * Acute Tox. 3 * Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H331 H301 H400 H410
Ba	056-002-00-7	bārijasāļi , izņemot bārija sulfātu, 1-azo-2-hidroksinaftalīnil-aril-sulfoskābes sāļus un tos, kas specificēti citur šajā pielikumā	Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 *	H332 H302
Be	004-002-00-2	berilija savienojumi, izņemot alumīnija berilija silikātus un tos, kas minēti citur šajā pielikumā	Carc. 1B Acute Tox. 2 * Acute Tox. 3 * STOT RE 1 Eye Irrit. 2 STOT SE 3 Skin Irrit. 2 Skin Sens. 1 Aquatic Chronic 2	H350i H330 H301 H372 ** H319 H335 H315 H317 H411
Cd	048-001-00-5	kadmija savienojumi, izņemot kadmija sulfoselenīdu (xCdS · yCdSe), kadmija sulfīda un cinka sulfīda reakcijas masu (xCdS · yZnS), kadmija sulfīda un dzīvsudraba sulfīda reakcijas masu (xCdS · yHgS) un tos, kas minēti citur šajā pielikumā	Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H332 H312 H302 H400 H410
Cr(VI)	024-017-00-8	hroma (VI) savienojumi, izņemot bārija hromātu un tos, kas minēti citur šajā pielikumā	Carc. 1B Skin Sens. 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H350i H317 H400 H410
Hg	080-002-00-6	neorganiskie dzīvsudraba savienojumi, izņemot dzīvsudraba sulfīdu un tos, kas minēti citur šajā pielikumā	Acute Tox. 2 * Acute Tox. 1 Acute Tox. 2 * STOT RE 2 * Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H330 H310 H300 H373 ** H400 H410

Elements	Nr.	Starptautiskā ķīmiskā identifikācija	Bīstamības klase un kategorijas kods	Bīstamības apzīmējuma kods
Pb	082-001-00-6	svina savienojumi, izņemot tos, kas minēti citur šajā pielikumā	Repr. 1A Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * STOT RE 2 * Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H360Df H332 H302 H373 ** H400 H410
Sb	051-003-00-9	antimonija savienojumi, izņemot tetroksīdu (Sb_2O_4), pentoksīdu (Sb_2O_5), trisulfīdu (Sb_2S_3), pentasulfīdu (Sb_2S_5) un tos, kas minēti citur šajā pielikumā.	Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * Aquatic Chronic 2	H332 H302 H411
Se	034-002-00-8	selēna savienojumi, izņemot kadmija sulfoselenīdu un tos, kas minēti citur šajā pielikumā	Acute Tox. 3 * Acute Tox. 3 * STOT RE 2 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H331 H301 H373** H400 H410
Tl	081-002-00-9	tallija savienojumi, izņemot tos, kas minēti citur šajā pielikumā	Acute Tox. 2 * Acute Tox. 2 * STOT RE 2 * Aquatic Chronic 2	H330 H300 H373 ** H411
U	092-002-00-3	urāna savienojumi, izņemot tos, kas minēti citur šajā pielikumā	Acute Tox. 2 * Acute Tox. 2 * STOT RE 2 Aquatic Chronic 2	H330 H300 H373** H411

5. PIELIKUMS

Avoti un ārējās atsauces

Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit (BMU) (2005): *Hinweise zur Anwendung der Abfallverzeichnis-Verordnung vom 10.Dezember 2001, BGBI. I S. 3379*, pieejams lapā: http://www.bmub.bund.de/fileadmin/bmu-import/files/abfallwirtschaft/downloads/application/pdf/avv_erlauterungen.pdf, skatīta 9.4.2015.

Bādenes-Virtembergas Vides un transporta ministrijas rokasgrāmata (2003): *How to apply the European Waste List 2001/118/EC*, Štutgarte (Vācija), pieejams lapā: http://abag-itm.de/fileadmin/Dateien/ABAG/Informationsschriften/Band_B/Band_B_englisch.pdf, piekļuve: 2.4.2015.

David O'Farrell, Kambrijas grāfistes padome (2011): *Dealing with tar bound arisings*, pieejams lapā: http://www.soci.org/~media/Files/Conference%20Downloads/2011/Recycling%20and%20Re%20using%20Asphalt%20Mar%2011/David_OFarrell_Presentation.ashx, piekļuve 26.3.2015.

Eiropas Komisija, Vides ģenerāldirektorāts (2013): *Guidance on the interpretation of key provisions of Directive 2008/97/EC on waste*, pieejams lapā http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/pdf/guidance_doc.pdf, skatīts: 1.4.2015.

Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs (2013): Direktīva 2012/18/ES par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību – *Guidance on technical implementation issues*, pieejami lapā: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2013/TEIA/QA_2011_review_2013.pdf, piekļuve 14.4.2015.

Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs (2014): *End of waste criteria for waste plastics for conversion. Tehniskais priekšlikums. Final draft report*, KPC ĢD, IPTS, Seviļa, Spānija

Eiropas Ķīmikāliju aģentūra (ECHA) (2017): *Norādījumi par CLP kritēriju piemērošanu*, jaunākā versija (2017. gada jūlijs) pieejama https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/clp_en.pdf/58b5dc6d-ac2a-4910-9702-e9e1f5051cc5

Eiropas Vides aģentūra (2014): *Ozone-depleting substances 2013 – Aggregated data reported by companies on the import, export, production, destruction and feedstock and process agent use of ozone-depleting substances in the European Union*, informācija pieejama lapā: <http://www.eea.europa.eu/publications/ozone-depleting-substances-2013>, skatīts: 13.4.2015.

Eiropas Vides aģentūra (EVA) – Vides terminoloģijas un meklēšanas dienests (ETSA) (2015), pieejams tīmekļvietnē: <http://glossary.eea.europa.eu/>, skatīts 4.7.2015.

Hennebert, P.; Papin, A.; Padox, J.-M.; Hasebrouck, B. (2013): *The evaluation of an analytical protocol for the determination of substances in waste for hazard classification*, Parīze (Francija) pieejams: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0956053X13001554> skatīts 31.7.2015.

Ineris (2015): *Waste Hazardous Assessment – Proposition of methods (version 2)*

Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij (OVAM) (2015): *Europese afvalstoffenlijst EURAL Handleiding*, Mechelen, Beļģija

Natural Resources Wales, Skotijas Vides aizsardzības aģentūra (SEPA), Ziemeļīrijas Vides aģentūra (NIEA), Vides aģentūra (2015): *DRAFT Waste Classification – Guidance on the classification and assessment of waste (1st edition 2015) Technical Guidance WM3*, informācija pieejama lapā: <https://www.gov.uk/government/publications/waste-classification-technical-guidance>, piekļuve 14.7.2015.

Amerikas Savienoto Valstu Vides aizsardzības aģentūra (2014): *Test Methods for Evaluating Solid Waste (SW-846)*, pieejamas lapā: <http://www3.epa.gov/epawaste/hazard/testmethods/sw846/online/index.htm>; skatīts 10.7.2015.

Young, J.R.; How, M.J.; Walker, A.P.; Worth, W.M.H. (1988): "Classification as corrosive or irritant to skin of preparations containing acidic or alkaline substances, without testing on animals"; Anglija

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)



Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV